ŁÓDZKIE CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI
I KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO

Certyfikat ISO

Certyfikowany na zgodność z:
PN-EN ISO 9001:2009

ŁCDNiKP 824/rz

Lider ZZL w kategorii
małych i średnich firm
(pięciokrotny)

Laureat Konkursu
Lider Zarządzania
Zasobami Ludzkimi
(2002 - 2011)

Akredytacje Łódzkiego Kuratora Oświaty
dla
placówki doskonalenia
i pozaszkolnych form
kształcenia ustawicznego

Microsoft®
REGIONALNE CENTRUM INNOWACJI

ZESZYT NR 2

DOBRE PRAKTYKI

Katalog dobrych praktyk w łódzkich szkołach
i placówkach oświatowych

ŁÓDŹ

2013

KATALOG DOBRYCH PRAKTYK W ŁÓDZKICH SZKOŁACH I PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

ZESZYT 2

REDAKCJA:
GRAŻYNA ADAMIEC

KOREKTA:
JOLANTA BIELECKA, DANUTA GÓRECKA, EWA SZTOMBKA

© ŁÓDZKIE CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI
I KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO 2013

PROJEKT OKŁADKI: KRYSTYNA JANKOWSKA
SKŁAD I ŁAMANIE: GRAŻYNA ADAMIEC

WYDAWNICTWO I PRACOWNIA POLIGRAFICZNA
ŁÓDZKIEGO CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI
I KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO
90-142 ŁÓDŹ, UL. KOPCIŃSKIEGO 29
tel. (42) 678 33 78, fax. (42) 678 07 98
e-mail:wcdnikp@wckp.lodz.pl
www.wckp.lodz.pl

WSTĘP

Katalogowanie i upowszechnianie DOBRYCH PRAKTYK w EDUKACJI należy do ważnych prac Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

W pierwszym zeszycie ukazaliśmy innowacje programowe i organizacyjne, interesujące przedsięwzięcia szkół ukierunkowane na stymulowanie aktywności uczących się i osiąganie przez nich kompetencji społecznych oraz kompetencji zawodowych. Kontynuujemy opisy dobrych praktyk w drugim zeszycie, który przekazujemy wszystkim szkołom i uczestnikom Podsumowania Ruchu Innowacyjnego w Szkolnych Systemach Edukacji.

Wierzymy, iż uczenie się od innych, refleksja nad wszystkimi funkcjami współczesnej szkoły, pozaformalne osiąganie kompetencji, wdrażanie do praktyki różnych koncepcji pedagogiki humanistycznej, tworzenie w szkole podsystemów edukacji artystycznej, przedzawodowej i prozawodowej, obywatelskiej, a także tworzenie warunków do rozwoju samorządności będą wzbogacane, doskonalone w wyniku studiowania opisywanych praktyk zorientowanych na uzyskiwanie wysokich efektów uczenia się.

Katalogowanie DOBRYCH PRAKTYK jest związane z treściami nowego czasopisma Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego „Dobre Praktyki. Innowacje w Edukacji”.

Każda opisana praktyka jest autoryzowana przez nauczyciela, dyrektora szkoły lub zespół nauczycielski, a więc umożliwia rozpoznanie nowatorów i liderów w edukacji. Wiele z sygnalizowanych dobrych praktyk stanowią projekty wykonywane przez uczących się i organizujących procesy uczenia się. Z zapisów na temat uczenia się poprzez wykonywanie projektów wynikają dobre praktyki zorientowane na tworzenie warunków do funkcjonowania „szkół projektów”.

Zapraszamy nauczycieli i dyrektorów do dalszych prac nad upowszechnianiem dorobku szkolnych systemów edukacji.

JANUSZ MOOS

Dyrektor Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego

PRZEDSZKOLA

Przedszkole Miejskie nr 23 w Łodzi

„Łódź- Miasto Czterech Kultur”

Autorzy: Lidia Sokalska – dyrektor Przedszkola Miejskiego nr 23 w Łodzi, Izabela Bąkolik – nauczyciel

Osoba rekomendująca**:** Beata Wosińska – doradca metodyczny

Od kilku lat nauczyciele wytwarzają i wdrażają projekty z zakresu edukacji regionalnej. W ramach podejmowanych działań cała społeczność przedszkolna uczestniczy w akcjach społecznych, np. *Dzwon Zygmunt – Skradzione Serce Łodzi, Chrzciny Dzwonu, Poczta Dzwonowa*, w wernisażach, wystawach na terenie Muzeum Miasta Łodzi, Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej, konkursach tanecznych, recytatorskich, plastycznych. Przez nauczycieli opracowywane są i reżyserowane spektakle, widowiska muzyczne, np. *Łódź Moje Miasto, Spacerkiem po Łodzi, Modni Łodzianie, Łódź – Miasto Czterech Kultur*. Projektowane inicjatywy ukierunkowane są na poznawanie przez dzieci dziedzictwa kulturowego, zabytków, historii, tradycji rodzimego miasta ukształtowanego przez przedstawicieli Czterech wyznań – Polaków, Żydów, Niemców i Rosjan. W podejmowane działania aktywnie włączają się również rodzice oraz seniorzy. Poprzez udostępnianie albumów, zdjęć, książek dotyczących historii Łodzi wzbogacają cyklicznie organizowane wystawy na terenie przedszkola. Uzyskane efekty wdrożenia to kształtowanie u wychowanków poczucia własnej tożsamości regionalnej i patriotyzmu lokalnego jako postawy zaangażowania się w funkcjonowanie własnego środowiska. Budowanie społecznej odpowiedzialności za dziedzictwo kulturowe, kształtowanie postawy szacunku do ludzi różnych wyznań ich tradycji, historii, symboli. Podejmowanie przez społeczność przedszkolną systemowej współpracy z instytucjami propagującymi działania z zakresu edukacji regionalnej.

Przedszkole Miejskie nr 97 w Łodzi

Ogólnopolski Festiwal Sztuki Małego Dziecka, projekt „Zdrowy i Aktywny Przedszkolak”

Od dwunastu lat placówka jest organizatorem warsztatów plastycznych, artystycznych w ramach *Ogrodu Sztuk*, konkursu plastycznego, *Sceny*

Dziecięcej, konkursu na esej lub scenariusz zajęć w ramach *Ogólnopolskiego Festiwalu Sztuki Małego Dziecka*. W ramach projektu *Zdrowy i Aktywny Przedszkolak* organizowane są warsztaty artystyczne (muzyka, plastyka, teatr). Powstała także wzorcowa baza pomocy dydaktycznych.

Przedszkole Miejskie nr 98 w Łodzi

Przedszkolak w świecie interaktywnym

Autorzy: Ewa Rudnicka – dyrektor Przedszkola Miejskiego nr 98 w Łodzi, Marta Gabryś-Woźniak, Iwona Jędrzejczak, Anna Pawlak – nauczycielki

Osoba rekomendująca: Beata Wosińska – doradca metodyczny

Od 2012 roku nauczyciele stosują w procesie edukacyjnym tablicę interaktywną jako narzędzie umożliwiające poznawanie przez dzieci różnorodnych pojęć, zjawisk, zagadnień w sposób wielowymiarowy i multimedialny. Tablica spełnia wiele zadań dydaktycznych, jej oprogramowanie pozwala na realizację własnych pomysłów. Wykorzystując samodzielnie opracowywane materiały dydaktyczne, nauczycielki prezentują wychowankom podczas zajęć różnorodne animacje, zdjęcia, filmy, rysunki oraz interaktywne ćwiczenia. Nowoczesny sposób prowadzenia zajęć motywuje dzieci do nauki oraz podejmowania nowych wyzwań, rozwija zainteresowania. Nowe narzędzie jest używane do projektowania i prowadzenia w sposób interaktywny spotkań z rodzicami, co umożliwia m.in. prezentację różnorodnych działań, jakie organizują nauczyciele na terenie przedszkola jak również w środowisku przyrodniczym, kulturowym i społecznym. Innowacyjny sposób pracy z dziećmi jest propagowany przez nauczycieli w środowisku edukacyjnym. Cyklicznie na terenie przedszkola prowadzone są zajęcia modelowe, warsztaty ukazujące walory nowoczesnego narzędzia edukacyjnego.
Efekty wdrożenia to uzyskiwanie szybszych efektów w procesie kształcenia małego dziecka, rozwijanie u wychowanków nowych umiejętności związanych z obsługą interaktywnego narzędzia, zwiększanie motywacji do samodzielnego uczenia się, upowszechnianie przez nauczycieli nowatorskiego stylu pracy z dzieckiem oraz współpracy z rodzicami w edukacji przedszkolnej.

Przedszkole Miejskie nr 153 w Łodzi

Innowacje, eksperymenty i programy

Autor: Mariola Filipczak - dyrektor Przedszkola Miejskiego nr 153 w Łodzi

Nawiązano współpracę z wieloma szkołami podstawowymi jak również Szkołą Muzyczną i Szkołą Sportową, Poradnią Pedagogiczno-Psychologiczną nr 1, Telewizją Toya, Radą Osiedla Bałuty-Nowe, Warsztatami Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu Osób Niepełnosprawnych *Pokój*, ŁCDNiKP.
Powstał projekt eksperymentu pedagogicznego *Sprawność motoryczna i elementy kinezjologii edukacyjnej jako czynniki inspirujące rozwój dziecka*. We współpracy z Uniwersytetem Medycznym i Uniwersytetem Łódzkim, prof. Wiesławą Leżańską oraz dr Krystyną Dutkiewicz, prowadzono badania o znaczeniu naukowym.
W Przedszkolu projektowanie sytuacji edukacyjnych odbywa się ze szczególnym uwzględnieniem twórczych metod pracy, np. R. Labana, C. Orffa, W. Sherborne, A. M. Kniessów. Wykorzystuje się elementy metody E. Gruszczyk–Kolczyńskiej, elementy metody *dobrego startu*, elementy pedagogiki zabawy.

„Elementy języka angielskiego w edukacji przedszkolnej" – przeznaczonego dla dzieci 3-6 letnich

Od trzech lat na terenie przedszkola funkcjonuje grupa przedszkolna polsko-angielska. Wdrażanie programu z języka angielskiego zapewnia dzieciom możliwość rozwijania procesów poznawczych i aktywności językowej z pominięciem świadomej nauki pisania oraz struktur gramatycznych czy słownictwa, na rzecz werbalnych bodźców językowych w formie codziennych konwersacji. Ma to związek z realizacją planowanych zamierzeń edukacyjnych wynikających z podstawy programowej.

Przedszkole Miejskie nr 155 w Łodzi

Festiwal Twórczości Muzyczno-Ruchowej

Autorzy: dyrektor Małgorzata Godycka-Ćwirko, Rada Pedagogiczna Przedszkola Miejskiego nr 155 w Łodzi

Osoba rekomendująca: Małgorzata Marczak – doradca metodyczny

Tradycja ponad 10 edycji *Festiwalu Twórczości Muzyczno-Ruchowej* pozwala dzieciom prezentować swoje możliwości wokalno-taneczne i pomysły ruchowe. Festiwal jest formą, która obejmuje śpiew, grę na instrumentach perkusyjnych, taniec oraz grę aktorską. W kolejnych latach dzieci przedstawiały:

- inscenizację wierszy Juliana Tuwima i Jana Brzechwy,
- interpretację muzyczno-ruchową wybranego utworu Fryderyka Chopina,
- taniec nowoczesny – hip-hop, rap, jazz,
- taniec klasyczny,
- utwory i pieśni patriotyczne.

W festiwalu uczestniczą dzieci z Przedszkoli Miejskich nr 76, 102, 131, 38 w Łodzi. Podczas każdej edycji Festiwalu uczestnikami są goście honorowi: studenci z Akademii Muzycznej w Łodzi, Zespół Pieśni i Tańca *Harnam*, Zespół piosenki i tańca *Pędziwiatry*, uczniowie Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I i II stopnia Henryka Wieniawskiego w Łodzi, Zespół tańca *Gracja*, Społeczność Domu Kultury przy ul. Siedleckiej, muzycy Filharmonii Łódzkiej, aktorzy Teatru Wielkiego w Łodzi, uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 i Gimnazjum nr 1 w Łodzi. Festiwal jest wspaniałą okazją do promowania osiągnięć i umiejętności przedszkolaków w różnych sferach ich aktywności, np. językowej, muzycznej czy ruchowej. Uczy wyrażania siebie poprzez różne formy ekspresji. Pozwala integrować środowiska przedszkolne i wymieniać doświadczenia społeczne wszystkich przedszkolaków.

Przewidywane efekty wdrożenia to **s**tymulowanie zainteresowań i zdolności małego dziecka z wykorzystaniem wybranych form ekspresji. Dzieci są przygotowane do pracy w zespole oraz prezentacji swoich możliwości i umiejętności na forum grupy.

Przedszkole Miejskie nr 192 w Łodzi

Innowacje „Edukacja multimedialna dzieci 6 – letnich", „Ekologiczno – zdrowotne działania twórcze dzieci w wieku przedszkolnym" i program „Twórcza edukacja kompetencji językowej i komunikacyjnej dzieci 5 – 6 letnich"

Współautorka: Agnieszka Górska – dyrektor Przedszkola Miejskiego nr 192 w Łodzi

Osoba rekomendująca: Małgorzata Marczak – doradca metodyczny

Efektem wdrożenia programu *Twórcza edukacja kompetencji językowej i komunikacyjnej dzieci 5 – 6 letnich* jest stosowanie w codziennej praktyce przez całą radę pedagogiczną technik twórczego myślenia do rozwijania kompetencji językowych dzieci. Zakres słownikowy przedszkolaków poszerza i wzbogaca się, dzieci potrafią do rzeczowników dobierać przymiotniki, stosować analogie, wyciągać wnioski i fantazjować.
Innowacja *Edukacja multimedialna dzieci 6-letnich* zakłada prowadzenie 30 minutowych zajęć raz w tygodniu dla dzieci 6-letnich. Wdrożenie tej innowacji rozszerzyło ofertę edukacyjną dla dzieci najstarszych. Jest ona pozytywnie oceniana przez rodziców.
Efektem wdrożenia innowacji *Ekologiczno-zdrowotne działania twórcze dzieci w wieku przedszkolnym* jest kształtowanie u przedszkolaków postaw proekologicznych i prozdrowotnych.

Przedszkole Miejskie nr 200 w Łodzi

Badanie, przeżywanie, odkrywanie – „Zielony Przyjaciel"

Autor: Mariola Niepsuj – dyrektor Przedszkola Miejskiego nr 200 w Łodzi, pomysłodawczyni, koordynatorka i współautorka

Osoba rekomendująca: Małgorzata Marczak – doradca metodyczny

W przedszkolu pracuje się metodą projektów, organizowane są bale owoców i warzyw, przygotowywane materiały informacyjne oraz prelekcje dla rodziców, wspólnie odwiedzano gabinety lekarskie. W roku szkolnym 2011/12 postanowiono poświęcić jeden dzień w miesiącu na samodzielne przygotowywanie posiłków przez dzieci, dzięki temu

wychowankowie chętniej niż dotychczas spożywają zdrowe produkty.
Od 2008 roku wdrażany jest we współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska w Łodzi program ekologiczny *Zielony przyjaciel*. Efektem tej współpracy jest zachęcanie do podejmowania działań na rzecz środowiska naturalnego poprzez organizację cyklicznych konkursów dla dzieci ukierunkowanych na kształtowanie postaw proekologicznych oraz piętnastu wycieczek dla przedszkolaków dla około 650 dzieci. W trakcie trwania w/w projektu, z dużym zaangażowaniem przedszkolaków, doposażono patio, nasadzono kwiaty, krzewy w ogrodzie przedszkolnym. Każdy miniony rok to odrębny temat, który realizowano głównie na drodze poznania organoleptycznego podczas rozmaitych wycieczek. Ponadto przedszkolne sale wyposażono w różnorodne pomoce pomagające obserwować i poznawać środowisko. Dzieci swobodnie korzystają z mikroskopów, szkieł powiększających oraz mini lunet. Rozbudowano ekologiczną bibliotekę. Nawiązano współpracę z Grupową Oczyszczalnią Ścieków w Łodzi.

Przykłady działań przedszkola w XXI wieku

Autorzy: dyrektor – Mariola Niespuj, Rada Pedagogiczna Przedszkola Miejskiego nr 200 w Łodzi

Rada Pedagogiczna poszukuje nowych i ciekawych rozwiązań edukacyjnych uatrakcyjniających codzienny proces kształcenia małych dzieci. Nauczycielki wdrażają pomysły edukacyjne z wykorzystaniem m.in. metody projektu – *Galeria Małych Twórców* we współpracy z ŁCDNiKP oraz Muzeum Miasta Łodzi, metody zuchowej A. Kamińskiego czy koncepcji inteligencji wielorakich Howarda Gardnera. W bieżącym roku szkolnym nauczycielki do codziennych zabaw edukacyjnych z dziećmi wykorzystują karty pracy zaprojektowane i prezentowane z wykorzystaniem tablicy interaktywnej. W trakcie zajęć dzieci wykonują określone zadania edukacyjne z różnych sfer aktywności: muzycznej, językowej, matematycznej czy przyrodniczej. Przygotowują one małego absolwenta przedszkola do roli ucznia i stosowania narzędzi multimedialnych w codziennym procesie uczenia się. Nowością w tych działaniach jest komunikacja z rodzicami poprzez bloga stworzonego przez nauczycielki na potrzeby kilku grup przedszkolnych.

Udział w projekcie „Let's be artists in mathematics”

W tym roku szkolnym jedna z grup przedszkolnych uczestniczy w programie eTwinning. Dzieci wraz z nauczycielkami biorą udział w projekcie *Let's be artists in mathematics*. Rozwiązują różnorodne łamigłówki i zadania matematyczne. Partnerami projektu są: Polska, Bułgaria, Hiszpania, Włochy, Wielka Brytania, Rumunia, Litwa, Turcja, Portugalia, Malta, Austria, Francja, Niemcy. Trwać on będzie do 2014 roku.
Przewidywane efekty wdrożenia to stymulowanie zainteresowań i zdolności małego dziecka z wykorzystaniem wybranych programów komputerowych, kształtowanie nowych umiejętności dzieci w zakresie poszukiwania i zarządzania informacją; uatrakcyjnienie procesu edukacyjnego o nowoczesne narzędzia i sposoby pracy z dzieckiem w wieku przedszkolnym oraz przygotowanie do pracy w zespole, prezentacji swoich możliwości i umiejętności na forum grupy.

Przedszkole Miejskie nr 207 w Łodzi

Działania podejmowane w zakresie rozwijania zdolności i wyrównywania szans edukacyjnych dzieci

Osoba rekomendująca: Anna Koralewska – doradca metodyczny

W Przedszkolu Miejskim nr 207 w Łodzi od kilku lat podejmowane są działania ukierunkowane na wyrównywanie szans edukacyjnych oraz rozwijanie zainteresowań i zdolności wychowanków. Z inicjatywy dyrektora i nauczycieli oraz na podstawie identyfikacji potrzeb i zainteresowań dzieci organizowane są nieodpłatnie koła zainteresowań. W zajęciach koła teatralnego uczestniczą dzieci przejawiające uzdolnienia językowe i twórcze. W efekcie podejmowanych działań dzieci zajmują czołowe miejsca w licznych festiwalach i konkursach. Wychowankowie przejawiający dużą potrzebę ruchu mogą uczestniczyć w zajęciach koła sportowego. Oprócz systematycznego rozwijania aktywności ruchowej z zaangażowaniem przygotowują się do reprezentowania przedszkola w olimpiadach i zawodach sportowych. Dużym powodzeniem cieszą się zajęcia piłki nożnej. Dzieci uczestniczące w licznych turniejach i spartakiadach zajmują czołowe miejsca. W celu zapewnienia stymulujących warunków do rozwijania aktywności ruchowej i dzięki współpracy z Radą Osiedla *Górniak* zmodernizowany został i doposażony w różnorodny sprzęt sportowy

ogród przedszkolny. Twórczą aktywność plastyczną dzieci rozwijają uczestnicząc w zajęciach koła plastycznego, na których poznają wiele ciekawych technik plastycznych i przygotowują prace wystawiane na licznych wernisażach.

Współpraca z rodzicami i prowadzenie wolontariatu pozwoliły na zorganizowanie nieodpłatnych zajęć logopedycznych, które prowadzone są przez jedną z matek posiadającą odpowiednie kwalifikacje. Nauczyciele proponują indywidualną pomoc dzieciom przejawiającym problemy edukacyjne w ramach dodatkowych zajęć z terapii pedagogicznej.

Przewidywane efekty wdrożenia to rozwijanie indywidualnych zdolności i talentów dzieci, których rodzice nie posiadają środków finansowych pozwalających uczestniczyć w odpłatnych zajęciach dodatkowych, wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci, wzbogacanie oferty przedszkola i dostosowanie jej do potrzeb środowiska, stworzenie możliwości prezentowania swoich umiejętności dzieciom nieśmiałym.

SZKOŁY PODSTAWOWE

- **KLASY I-III**
- **KLASY IV-VI**

Szkoła Podstawowa nr 5 w Łodzi

Poprawianie relacji społecznych w szkole i poza nią – projekt edukacyjny dotyczący obszaru wychowawczego-finansowany z grantu programu LLP COMENIUS

Osoba rekomendująca: Elżbieta Leśniowska – doradca metodyczny

Celem projektu jest: poprawianie wzajemnych relacji wszystkich członków społeczności szkolnej; nawiązanie współpracy: nauczyciel – uczeń – rodzic i poprawienie relacji społecznych między nimi, stworzenie klimatu motywującego uczniów (w szczególności wycofanych i zamkniętych) do działania, zwiększenie zaangażowania uczniów w życie szkoły, stymulowanie postaw prospołecznych, kształtowanie poczucia odpowiedzialności, wytrwałości, pokonywania trudności, rozwijanie umiejętności promowania siebie, swojej klasy i swojej szkoły, promowanie zdrowego stylu życia.
Projekt trwa 2 lata. Udział uczniów polega na współzawodnictwie w ramach konkursu na najaktywniejszego uczestnika projektu. Uczniowie zbierają punkty za skuteczne podejmowanie działań, które stwarza projekt. Są to działania o różnorodnym charakterze: program wolontariat (Uczniowie pomagają nauczycielom klas 0-3 w opiece nad uczniami przez cały rok szkolny. Mogą pełnić patronat, opiekując się wskazanym przez nauczyciela uczniem klasy 0 lub 1 w pierwszym roku nauki lub zostać asystentem nauczyciela.), planowanie przez uczniów, rodziców i wychowawcę klasowo-rodzinnej imprezy integracyjnej, konkurs na promocję szkoły (w kategoriach: praca plastyczna, komputerowa, krótka forma artystyczna i grafika komputerowa); promocja zdrowego stylu życia, organizacja Dnia Ucznia.
Udział uczniów w działaniach jest dobrowolny. Uczeń wybiera nauczyciela, pod którego kierunkiem będzie przygotowywał się do konkursu. Nauczyciele i rodzice mają go wspierać, zachęcać, inspirować i z nim współpracować. Motywacją dla uczniów są nagrody: bezpłatny udział w wycieczkach krajowych i międzynarodowych. Wszyscy nauczyciele mają przydzielone zadania organizacyjne. Rodzice mogą pomagać zdobywać punkty swoim dzieciom na zasadach określonych w regulaminie konkursu. Drugi rok projektu obejmuje działania wykraczające poza teren szkoły i bazuje na współpracy z organizacjami społecznymi.

Szkoła Podstawowa nr 12 im. Mariana Batki w Łodzi

Dni Teatru w Szkole Podstawowej nr 12

Autor: Katarzyna Nejman-Lis – nauczycielka języka polskiego, opiekun koła teatralnego *Maska*, inicjator i koordynator innowacji; współpraca: członkowie zespołu przedmiotowego, uczniowie z koła teatralnego, pedagog szkolny oraz dyrekcja

Osoba rekomendująca: Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

Dni Teatru to za każdym razem duża impreza kulturalno-edukacyjna w życiu szkoły, która co roku odbywa się w czwartym tygodniu marca (27 marca – Międzynarodowy Dzień Teatru) a jej adresatem są wszyscy uczniowie z uwzględnieniem ich możliwości poznawczych.
Głównym celem organizacji tego typu przedsięwzięcia jest angażowanie młodych ludzi do wspólnych działań, rozwijanie pasji, przełamywanie słabości, wyzwalanie kreatywności, a także kształtowanie świadomego zainteresowania kulturą wysoką oraz motywowanie do przejawiania odpowiedzialnych postaw prospołecznych. Z nimi też były związane niektóre przedstawienia.
W ramach *Dni Teatru w SP 12* wystawiliśmy premiery: *Zapraszam na scenę* (2007/2008; istota teatru, w tym teatru lalkowego), *Od ucha do ucha* (2008/2009; spektakl traktujący o sile agresji słownej – plotkach, pomówieniach i odrzuceniu), *O rety, Lena nie potrafi czytać, ale to nic takiego!* (2009/2010; inscenizacja poruszała kwestię dysleksji, dysortografii, a także dysgrafii), *Łódź – Miasto Czterech Kultur: polskiej, żydowskiej, niemieckiej i rosyjskiej* (2010/2011; współpraca czterech narodów w budowaniu metropolii; twórczość Juliana Tuwima).
Do tej pory miały miejsce cztery edycje projektu. Każdorazowo zmieniała się ich tematyka, ale zawsze była ona ujęta w ramy sztuki teatralnej.
Ze względu na fakt, że impreza cieszyła się wśród uczniów dużą popularnością, wymiernym efektem realizacji pomysłu było wprowadzenie w 2010r. w/w *Dni Teatru w SP 12* do kalendarza corocznych imprez szkolnych.

Innowacja o charakterze programowo-organizacyjnym „Roztańczona klasa”

Autorzy/realizatorzy: wychowawcy klas I-III Anetta Kasprzak vel Rosiak, Dorota Nita, Elżbieta Błaszczyk, instruktor tańca nowoczesnego zespołu ‚*Czarne Stopy* Piotr Sieradzki, nauczycielka wychowania fizycznego Katarzyna Pasiak – taniec ludowy, Andrzej Gawryluk trener akrobatyki sportowej, nauczyciel muzyki Izabela Muszyńska

Osoba rekomendująca: Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

Innowacja adresowana jest do uczniów, którzy mają predyspozycje do tańca i poczucie rytmu. Zainteresowane dzieci wraz z rodzicami uczestniczą w trzech zajęciach warsztatowych (styczeń, luty, marzec) z instruktorami zespołu *Czarne Stopy*. Po ostatnich zajęciach następuje sprawdzian kwalifikacyjny. Obecnie obejmuje on I i II etap kształcenia. W programie klas I-III znajdują się trzy godziny ruchowych zajęć ogólnorozwojowych, których treści zostały opracowane w oparciu o podstawę programową dla I etapu kształcenia. Dodatkowo 2 godziny zajęć z tańca nowoczesnego i ćwiczeń stretchingowych, po godzinie tańca ludowego oraz zajęć muzyczno-rytmicznych. Opracowano dla nich programy własne. W klasie IV realizowane są 2 godziny wychowania fizycznego zgodnie z programem, dwie dodatkowe godziny z akrobatyki sportowej i kolejne 2 z edukacji tanecznej. Zajęcia są wkomponowane w tygodniowy plan lekcyjny. Odbywają się na terenie szkoły, która posiada pełnowymiarową salę gimnastyczną, salę specjalnie przystosowaną do prowadzenia zajęć taneczno-ruchowych, pracownię muzyczną, a także obiekt sportowy - Orlik 2012. Szkoła posiada doskonałe zaplecze do prowadzenia zajęć. W czasie wakacji uczniowie wyjeżdżają na obozy taneczne. Jest to forma wypoczynku, integracji, a zarazem rozwoju samodzielności i zaradności dzieci. Codziennie prowadzone są zajęcia taneczne, a także ćwiczenia ogólnorozwojowe. Poza tym dzieci wypoczywają, zwiedzają okolice, uczestniczą w grach terenowych, ogniskach, dyskotekach. Są również pasowani na tancerza. Obóz kończy się konkursem tańca – każde dziecko prezentuje przygotowany przez siebie układ taneczny. Daje to dzieciom wiele radości i zadowolenia, ponieważ mogą indywidualnie zaprezentować swoje umiejętności. Najlepsi otrzymują nagrody i dyplomy.
Efekty: dzieci objęte innowacją mają za sobą wiele występów na

uroczystościach szkolnych, międzyszkolnych, festynach, akcjach charytatywnych i w konkursach tanecznych. Poprawiły swoją sprawność fizyczną i umiejętności taneczne. Mają na swoim koncie wiele sukcesów indywidualnych i zespołowych w konkursach międzyszkolnych, ogólnopolskich, a nawet Mistrzostwo Świata w tańcu sportowym.

Szkoła Podstawowa nr 14 im. Józefa Lompy w Łodzi

Projekt edukacyjny: „Łódź czterech kultur"

Autorzy: Sławomir Musiał (historia), nauczyciele współprowadzący: Maria Woźniak, Barbara Wiśniewska, Monika Jasińska (język polski)

Osoba rekomendująca: Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

Celem projektu jest poznanie historii miasta oraz kształtowanie postaw szacunku i tolerancji wobec wyznawców innych religii i narodowości – żydowskiej, niemieckiej i rosyjskiej. Forma pracy: zbiorowa – wycieczki fakultatywne połączone z wykładami na temat historii Łodzi fabrykanckiej, kultury żydowskiej, wyznania prawosławnego i ewangelickiego; praca w grupach – przygotowanie prezentacji multimedialnych, albumów lub folderów na wybrany przez grupę temat.

„Odyseja Umysłu"

Nauczyciel koordynator: Dorota Zera (wychowawca świetlicy)

Osoba rekomendująca: Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

Udział w Międzynarodowym Programie (Konkursie) Twórczego Rozwiązywania Problemów *Odyseja Umysłu*. Etap Regionalny – Warszawa; Finały Ogólnopolskie – Gdańsk, Polska Filharmonia Bałtycka; Finały Światowe – USA lub Eurofestiwale. Program powstał w USA. Każdego roku, dr Samuel Micklus z Rowan University wymyśla problemy długoterminowe, nad którymi pracują 7-osobowe drużyny na całym świecie (ok. 30 krajów, w tym Chiny, Japonia, Indie). W maju 2008 r. uczniowie naszej szkoły uczestniczyli w Światowych Finałach Konkursu na Uniwersytecie Maryland w USA.

Szkolny Klub Flażoletowy

Nauczyciel koordynator: Mirosława Jarmuł (nauczanie wczesnoszkolne)

Osoba rekomendująca: Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

W ramach działalności *Szkolnego Klubu Flażoletowego* organizowane są koncerty. Cyklicznym przedsięwzięciem jest koncert kolęd w Archikatedrze Łódzkiej. W koncercie uczestniczą dzieci z wielu placówek przedszkolnych i szkolnych. Wśród zaproszonych gości są rodziny naszych wychowanków. W roku szkolnym 2011/2012 odbył się tradycyjnie *IV Flażoletowy Koncert Kolęd*.

Projekt Strefa MR

Nauczyciel koordynator: Grażyna Łazowska (język angielski), Danuta Kwaśny (pedagog)

Osoba rekomendująca: Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

Mediacje rówieśnicze w ramach Projektu Strefa MR. Celem głównym projektu jest tworzenie przestrzeni do rozwiązywania konfliktów przy pomocy mediacji rówieśniczych. Uczniowie poprzez projekt nabywają umiejętności komunikowania się i pozyskują informacje na temat mediacji. Dzieci uczą się także wykorzystywania technik mediacyjnych w praktyce.

Ogólnołódzki Konkurs dla szkół podstawowych i gimnazjów „Jak być szczęśliwym w rodzinie”

Nauczyciel koordynator: Danuta Kwaśny (pedagog)

Osoba rekomendująca: Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

Celem konkursu jest: promowanie wartości rodziny, budowanie i umacnianie więzi rodzinnych, docenienie roli rodziny w życiu każdego człowieka, rozwijanie zdolności uczniów i ich aktywności twórczej, integracja rodzin i dzieci z różnych szkół, współpraca z instytucjami

działającymi na rzecz rodziny. Konkurs organizowany jest cyklicznie – wiosną raz do roku, a na przełomie maja i czerwca odbywa się jego finał. Organizowany jest w kilku kategoriach: literackiej, plastycznej, muzycznej i informatycznej. W tym roku przewidujemy rozszerzenie konkursu dla przedszkolaków.

Projekt: „European Chamber Music"

Nauczyciel koordynator: Grażyna Sałacińska (język angielski, muzyka)
Nauczyciel współprowadzący: Joanna Kopczyńska (język angielski)

Osoba rekomendująca: Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

Projekt polega na współpracy szkół z Polski, Litwy, Łotwy, Turcji, Hiszpanii i Włoch. Celem jest poznanie kultury krajów partnerskich i nagranie przez uczniów wspólnej płyty. Dzięki podejmowanym działaniom uczniowie rozwijają kompetencje językowe (język projektu to język angielski), muzyczne i informatyczne. Nauczyciele poznają systemy edukacji w krajach partnerskich i wymieniają doświadczenia dydaktyczne i wychowawcze. W projekt zaangażowana jest cała społeczność szkolna.

Szkoła Podstawowa nr 23 w Łodzi

Program „Owoce w szkole"

Autorzy: Aneta Czubak, Kinga Majchrzak

Osoba rekomendująca: Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

Program *Owoce w szkole* skierowany jest do uczniów klas I-III szkół podstawowych, dofinansowany z środków Unii Europejskiej. Celem programu *Owoce w szkole* jest długoterminowa zmiana nawyków żywieniowych dzieci i młodzieży poprzez zwiększenie udziału owoców i warzyw w ich codziennej diecie. Szkoła Podstawowa nr 23 w Łodzi bierze udział w programie od II semestru roku szkolnego 2009/2010. Uczniowie spożywają dostarczane produkty owocowo-warzywne, uczestniczą w różnych działaniach edukacyjnych związanych z programem, przykładowo w zajęciach kulinarnych z wykorzystaniem

produktów warzywno-owocowych, oraz plastyczno-technicznych dotyczących tworzenia owocowych i warzywnych ludków. Ponadto odbył się coroczny *Jesienny Turniej Ziemniaka* dla wszystkich klas I-III. W roku szkolnym 2010/2011 akcja *Cała Polska czyta dzieciom* przebiegała pod hasłem owoce i warzywa w poezji dziecięcej, wdrożono program *5 porcji warzyw, owoców lub soku*, zaś rok później realizowano program *Piję sok przez cały rok.*

Pierwsza pomoc

Autorzy: Aneta Czubak, Magdalena Lubecka

Osoba rekomendująca: Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

Nauczycielki szkoły przygotowane w zakresie resuscytacji krążeniowo-oddechowej w ramach programu *Uczymy ratować* prowadzonego przez WOŚP, wykorzystując materiały dydaktyczne, które szkoła otrzymała od organizatora akcji, przeszkoliły osoby uczące w klasach I-III oraz innych zainteresowanych metodą. W kolejnym etapie dzieci z klas I-III uczyły się pod okiem swoich wychowawców, jak udzielać pomocy osobom poszkodowanym. Zorganizowano także krótki kurs resuscytacji krążeniowo-oddechowej dla zainteresowanych rodziców uczniów podczas imprezy środowiskowej organizowanej w czerwcu.

Międzyszkolny Program Ekologiczno-Przyrodniczy „Z ekologią nam po drodze”

Autor: Magdalena Lubecka

Osoba rekomendująca: Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

W lutym 2011 roku nawiązano współpracę z Zespołem Szkół Specjalnych nr 2 w Łodzi, w wyniku której powstał Międzyszkolny Program Ekologiczno-Przyrodniczy *Z ekologią nam po drodze*. Program ma na celu propagowanie ekologicznego stylu życia, rozbudzanie i podnoszenie świadomości ekologicznej, uwrażliwianie dzieci na piękno otaczającej przyrody, wdrażanie do poszanowania naturalnego środowiska człowieka. Dzieci odwiedzają interesujące pod względem przyrodniczo–ekologicznym miejsca, uczestniczą w zajęciach o charakterze ekologicznym, np. gospodarstwo ekologiczne

w Grzybowie. Na realizację Programu szkoły otrzymały dotację z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

„Szklanka mleka”

Autorzy: Izabela Kaszczyk, Klaudia Nowak

Osoba rekomendująca: Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

Od dziewięciu lat szkoła bierze udział w programie *Szklanka mleka*, który skierowany jest do uczniów klas 0-VI szkół podstawowych. W ramach programu uczniowie otrzymują trzy razy w tygodniu kartonik mleka o pojemności 250 ml.
Program ten ma na celu uczyć dzieci zdrowych nawyków żywieniowych. Poprzez umożliwienie uczniom picia świeżego mleka zapewniany im dostęp do bogatego źródła składników odżywczych, co ma szczególne znaczenie w czasie intensywnego wzrostu i aktywności umysłu. Powyższy program świetnie promuje zdrowy styl życia wśród dzieci.

„Festiwal Sztuk Wszelakich”

Autorzy: Katarzyna Bogusławska-Mela, Dorota Hajdas

Osoba rekomendująca: Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

W latach 2001-2007 szkoła realizowała Program Sokrates-Comenius. Jednym z działań podjętych przez nas w tamtym okresie w ramach szkolnego projektu był *Festiwal Sztuk Wszelakich*, który na stałe wpisał się w działalność szkoły. W 2011 roku odbyła się jego ósma edycja. Celem festiwalu było i jest poszerzanie wiedzy o krajach Unii Europejskiej oraz popularyzacja idei zjednoczonej Europy.
Uczestnicy Festiwalu poprzez różne formy aktywności prezentują dorobek wybranego przez siebie państwa europejskiego.
Konkurs ten ma charakter międzyszkolny, stanowi wzorowo przygotowaną lekcję z zakresu edukacji europejskiej, zdrowej rywalizacji i doskonałej zabawy.

„Merry Christmas, czyli … Frohe Weihnachten!”

Autorzy: Katarzyna Witczak, Sylwia Małek

Osoba rekomendująca: Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

Konkurs skierowany jest do dzieci klas IV-VI, uczących się w szkole języka angielskiego lub niemieckiego. Jego celem jest rozbudzenie wyobraźni twórczej uczniów, ich zainteresowań i zdolności lingwistycznych poprzez kontakt z kulturą angielską i kulturą niemiecką. Uczniowie przygotowują w jego ramach kartki bożonarodzeniowe, wykorzystując w swoich pracach różnorodne techniki plastyczne.

Polsko-Angielski Międzyszkolny Konkurs Czytelniczy „BLURB”

Autorzy: Katarzyna Witczak, Magdalena Milewska

Osoba rekomendująca: Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

W roku szkolnym 2010/2011 odbyła się I edycja konkursu pt. *Alicja w krainie czarów*. Uczestniczyli w nim uczniowie klas VI łódzkich szkół podstawowych. Uczniowie wykazywali się znajomością najważniejszych elementów biografii Lewisa Carrolla oraz lektury *Alicja w Krainie Czarów* przeczytanej w dowolnym tłumaczeniu. Głównym celem konkursu jest rozwijanie zainteresowań czytelniczych i uzdolnień humanistycznych oraz wdrażanie do aktywnego odbioru dzieł literackich. W roku szkolnym 2011/2012 II edycja odbyła się pod tytułem: *W świecie doktora Dolittle*.

Lalkowe Spotkania Teatralne

Autorzy: Magdalena Brodowska, Marzena Krupska, Marta Wiechno

Osoba rekomendująca: Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

Od dziewięciu lat szkoła organizuje *Lalkowe Spotkania Teatralne* w formie konkursu. Rozgrywa się on w dwóch kategoriach:

– teatralnej – *Złota Maska*, gdzie prezentowane są przedstawienia przygotowane przez zgłoszone zespoły,

– plastycznej, polegającej na wykonywaniu lalek teatralnych na podany temat.

Celem konkursu jest rozpowszechnianie koncepcji wychowywania dzieci przez sztukę. Cieszy się on ogromnym zainteresowaniem, w tym roku planujemy rozszerzenie imprezy o *Uliczną Paradę Teatralną*, w którą zaangażowana jest społeczność lokalna.

Nowoczesne praktyki studenckie – „Poznać-Zrozumieć-Doświadczyć”

Autorzy: Magdalena Brodowska, Małgorzata Krochmalska

Osoba rekomendująca: Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

Szkoła bierze udział w trzyletnim projekcie realizowanym przez Katedrę Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej UŁ. Nadrzędnym celem projektu jest przygotowanie szkół podstawowych i przedszkoli do realizacji praktyk zawodowych. W ramach projektu nauczyciele uczestniczą w warsztatach, konferencjach i przyjmują studentów w ramach praktyk. Projekt umożliwia nauczycielom i studentom odbywanie zajęć w Centrum Wspierania Metodycznego, które posiada nowoczesne pomoce i najnowsze publikacje.

Szkoła Podstawowa nr 29 im. J. Kochanowskiego w Łodzi

Festiwal Naukowych Pasji

Autorzy: Elżbieta Jurek – dyrektor szkoły, Renata Kozłowska i Jagna Alabrudzińska – koordynatorki

Osoba rekomendująca: Anna Bartos – doradca metodyczny

Festiwal Naukowych Pasji stwarza uczniom klas IV-VI możliwość podzielenia się swoimi zainteresowaniami i pasjami. To niezwykle interesująca lekcja, w której głos zabierają młodzi specjaliści – uczniowie. Z pomocą swoich nauczycieli przygotowują prezentacje multimedialne, wystawy eksponatów, plansze, plakaty oraz wystąpienia przedstawiające ich wiedzę i osiągnięcia w wybranych dziedzinach nauki. Uczestnicy Festiwalu przedstawią je potem na forum szkoły, doskonaląc sztukę prezentacji swoich pasji oraz umiejętność przemawiania. Dotychczas przygotowano następujące prezentacje: *Bitwy*

kampanii wrześniowej okresu II wojny światowej, Bitwa pod Grunwaldem, Starożytny Egipt, Rasy psów, Fascynujący świat chomików, Tajemnice fizyki, Działanie elektrowni wiatrowych, Kosmos, Japonia – kultura, sztuka, ciekawostki, Historia tenisa stołowego, Historia polskiej motoryzacji.

Efektywna współpraca z rodzicami

Autor: Ewa Urbaniak

Osoba rekomendująca: Aleksandra Proc – doradca metodyczny

Od września 2012 roku wdrażana jest autorska koncepcja pracy oparta o działania teatralne, podejmowane z dziećmi klasy III, w ścisłej współpracy z ich rodzicami. Podstawowymi założeniami opracowanej w tym zakresie innowacji pedagogicznej *Teatr dla nas* są: wszechstronny i harmonijny rozwój ucznia w kontakcie z teatrem: integracja dzieci, nauczycieli i rodziców. We wszystkich działaniach określonych w innowacji (wycieczkach klasowych *Szlakiem łódzkich teatrów*, warsztatach teatralnych, organizowanych zarówno na terenie szkoły jak i łódzkich teatrów) uczestniczą rodzice. Są aktywnymi uczestnikami przedsięwzięć typu: projektowanie, wykonywanie masek, kukiełek, afiszy teatralnych, rekwizytów do przedstawień, elementów scenografii. Uwieńczeniem całorocznej pracy nauczyciela, dzieci i rodziców w tym zakresie jest przygotowywana wspólnie inauguracja przedstawienia kukiełkowego *Woreczek*. Tak organizowana współpraca motywuje rodziców do podejmowania szeregu wspólnych inicjatyw, działań ze szkołą. Sprzyja wyzwalaniu chęci do współpracy. Partnerski stosunek nauczycieli, rodziców i dzieci stanowi bazę do pracy dydaktyczno-wychowawczej, umożliwia uzyskiwanie znakomitych efektów w nauce oraz osiągnięcie sukcesu dziecka w szkole.

Szkoła Podstawowa nr 30 im. rtm. Witolda Pileckiego w Łodzi

Zajęcia terapeutyczne z matematyki

Autor: Dorota Kochańska

Osoba rekomendująca: Anna Bartos – doradca metodyczny w ŁCDNiKP

Motto działań na zajęciach terapeutycznych z matematyki: *Porażka na lekcji matematyki to nie klęska życiowa - dam radę ją naprawić*!. Celem zajęć jest zmiana nastawienia do nauki, pracy, opanowanie niechęci do szkoły, wyrównywanie wiedzy z matematyki, kształtowanie tych cech osobowości i charakteru oraz tych dyspozycji i funkcji psychofizycznych, dzięki którym uczeń będzie mógł osiągnąć optymalny dla siebie rozwój oraz opanować podstawowe wiadomości i umiejętności szkolne, gwarantujące minimum powodzenia w nauce. Zajęcia opierają się na działaniach terapeutycznych, wyrównujących poziom wiedzy uczniów z matematyki i podnoszeniu samooceny oraz likwidowaniu zaburzeń rozwojowych. Dzieci wykonują rysunki poprawiające kształt i jakość pisma, grają w gry usprawniające spostrzegawczość, ćwiczą tabliczkę mnożenia i dzielenia. Nie ma presji czasu, można wykonać zadanie później albo dokończyć rysunek w domu. Zabawy prowadzone są grupowo, parami albo indywidualnie. Często bywa, że dzieci zdziwione są tak szybkim upływem czasu.
Przewidywane efekty: niepowodzenia szkolne oraz ich ujemne konsekwencje spowodowane różnymi zaburzeniami poprzez systematyczną specjalistyczną pracę mogą zostać wyeliminowane lub złagodzone.

Szkoła Podstawowa nr 33 z Oddziałami Integracyjnymi w Łodzi

Turniej prozdrowotny dla klas IV „Baw się zdrowo i wesoło”

Turniej prozdrowotny dla klas czwartych pod tytułem *Baw się zdrowo i wesoło* organizowany jest w szkole od 12 lat. Celem tego konkursu jest propagowanie wśród uczniów zdrowego stylu życia, pogłębianie wiedzy na ten temat i jednocześnie świetna zabawa fair play. Uczniowie z równorzędnych klas rywalizują ze sobą w różnorodnych konkurencjach. Zdobywają punkty za wykonanie i prezentacje plakatów o tematyce prozdrowotnej, rozwiązują krzyżówki, śpiewają piosenki związane ze zdrowiem, układają „owocowe” puzzle czy prezentują modę ekologiczną. Poszczególne zadania przeplatane są konkurencjami sportowymi. Wygrywa klasa, która uzyska po podsumowaniu wszystkich konkurencji najwyższą liczbę punktów. Nagrodą są dla zwycięskiej drużyny są zawsze zdrowe produkty, np. jogurty, jabłka.

Szkoła Podstawowa nr 34 im. Łódzkich Olimpijczyków w Łodzi

Polska dla wszystkich

Dzień 14 października 2011 roku, w Szkole Podstawowej nr 34 w Łodzi, przebiegał nie tylko pod hasłem *Dzień Edukacji*, ale również *Polska dla wszystkich*. Na tle okolicznościowej scenografii pod hasłem *Świat wokół nas jest kolorowy* uczniowie szkoły mogli oglądać kolorowy pokaz tańca i śpiewu, opowiadający o innych kulturach, mówiący o tym, że bogactwo i wartość świata, w którym żyjemy tkwi w różnorodności i inności. Po koncercie uczniowie z Samorządu Szkolnego ogłosili wyniki konkursu dla nauczycieli *Ulubiona książka mojego dzieciństwa*. Następnie uczniowie, pod kierunkiem nauczycieli w klasach, spróbowali stworzyć definicję pojęcia *TOLERANCJA.* Słowa zostały wzbogacone w działania plastyczne. NA WYOBRAŹNIĘ DZIECIĘCĄ ZAWSZE MOŻNA LICZYĆ! Plakaty przyozdobiły korytarz szkolny. Tam też uczniowie mogli obejrzeć prezentację dotyczącą tolerancji. Po zmaganiach umysłowych przyszedł czas na *jaskółki tolerancji*. Happening odbywał się pod hasłami *Rozejrzyj się wokół. Poznaj innych. Nie bój się.* Jaskółki wyfrunęły, mają wrócić podpisane. Przedstawiciele społeczności szkolnej, ubrani w koszulki, będące identyfikacją grupy, wyruszyli na rajd rowerowy**.** Grupa dotarła do Delegatury UM Łodzi, gdzie przekazano część plakatów na organizowaną tam wystawę okolicznościową oraz jaskółkę tolerancji. Trasa przejazdu przebiegała obok stadionu Widzewa. W szkole jest miejsce dla kibiców obu klubów piłkarskich, dlatego podczas przejazdu mieliśmy szaliki obu drużyn.
Przed szkołą czekał tłum wiwatujących. Były oklaski i pytania o wrażenia z przejazdu. Ważne jest, by dążyć do stworzenia atmosfery przyjaźni i pokoju, aby w naszym kraju wszyscy ludzie mogli znaleźć to, co potrzebne jest do szczęśliwego i godnego życia.

Edukacja artystyczna

Śpiewająca Szkoła. Szkoła Odkrywców Talentów. Zespół Taneczny *Pędziwiatry.* W Szkole Podstawowej nr 34 w Łodzi od rana do wieczora słychać śpiew, można podziwiać taniec, a także grę na instrumentach, a szczególnie grę na flecie. Szkoła jest organizatorem *Konkursu Kolęd i Koncertów Artystycznych*.

„Samorząd Szkolny kuźnią postaw obywatelskich”

Autorzy: Aleksandra Świątek – opiekun Samorządu Szkolnego; Agnieszka Błażejczyk - dyrektor SP nr 34 w Łodzi

Osoba rekomendująca: Grażyna Adamiec – konsultant w ŁCDNiKP

Szkoła Podstawowa nr 34 w Łodzi pochwalić się może szeregiem ciekawych inicjatyw w zakresie realizacji projektów unijnych. Obecnie we współpracy ze Stowarzyszeniem Oświatowym *Edukator* realizowane są 2 projekty Grantu Blokowego Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy: *Samorząd Szkolny kuźnią postaw obywatelskich* - to projekt skierowany do samorządów szkolnych ich opiekunów w dziesięciu szkołach województwa łódzkiego oraz *Wolontariat sposobem kształtowania postaw obywatelskich* – to projekt realizowany wspólnie ze Szkołą Podstawową nr 46 oraz Szkołą Podstawową nr 205 w Łodzi, dotyczący realizacji lokalnych akcji: *Żyjmy zdrowo i sportowo*, *Posprzątaj*. *Przekaż*. *Pomóż*, *Równouprawnienie w rodzinie*, Dzień Ziemi, *Dzień Osiedla*, *Dzień samorządności szkolnej*.
W przeciwieństwie do większości projektów, które dotyczą aspektu edukacyjnego i wspierają uczniów w nauce, ten dba o sferę wychowawczą, gdyż nadrzędnym celem projektu jest rozwój aktywności i postaw obywatelskich poprzez wspieranie liderów i członków samorządów uczniowskich oraz ich opiekunów, a także podnoszenie wiedzy, kompetencji i umiejętności w realizacji inicjatyw lokalnych związanych z ideą samorządności oraz wolontariatu. Warto podkreślić, iż Samorząd Szkolny traktowany jest jako ogół wszystkich uczniów naszej szkoły.
W trakcie trwania projektów organizowane są warsztaty zarówno dla uczniów jak i dyrektorów, nauczycieli oraz opiekunów samorządów. Warsztaty uczą jak wspierać uczniów w podejmowanych działaniach, poruszają zagadnienia dotyczące: pracy w grupie, komunikacji, motywacji, identyfikowania i rozwiązywania problemów wychowawczych, prezentacji dobrych praktyk oraz opracowania struktury przedsięwzięć szkolnych i lokalnych.
Warsztaty dla dzieci nakierowane są na kształtowanie kompetencji społecznych i obywatelskich. Uczniowie kształtują umiejętności planowania przedsięwzięć i wdrażania ich w życie. Zdobywają też umiejętności liderskie, które pomogą im w przeprowadzeniu, również w ramach projektu, zajęć w swoich klasach o tematyce działalności obywatelskiej. Ponadto, uczniowie odbywają warsztaty komputerowe,

promując samorząd w Internecie, tworząc strony www samorządów oraz tworząc gazetkę internetową.
Podczas zielonych warsztatów samorządności uczniowie wraz ze swoimi opiekunami pracują w grupach nad intensyfikacją działań samorządowych w szkole i sposobami zachęcania swoich kolegów i koleżanek do aktywności i udziału w życiu społecznym szkoły oraz osiedla.
Oba projekty realizowane są z partnerami zagranicznymi, którymi są szkoły w Koszycach na Słowacji oraz Bielli we Włoszech, w działaniach projektowych zaplanowane są wizyty studyjne – celem wymiany doświadczeń związanych z działalnością samorządów szkolnych w różnych krajach.

Szkoła Podstawowa nr 37 w Łodzi

Palcem po mapie

Autor: Oksana Bedeker

Osoba rekomendująca**:** Katarzyna Gizewska – doradca metodyczny

Palcem po mapie to cykl zajęć zaprojektowanych przez nauczycielkę Szkoły Podstawowej nr 37 dla dzieci klas 1-3 uczęszczających do świetlicy szkolnej. Przybliżają historię wybranych miast i miejscowości Polski, umożliwiają poznanie architektury, legend związanych z ich powstaniem.
Uczestnicy uczą się podczas ciekawych zabaw i quizów, rysują godła miast, kolorują herby, wyszukują legendy i śpiewają piosenki, np.: *Lubię wędrować palcem po mapie*. Zajęcia kończą się poczęstunkiem. Jego rodzaj jest związany z charakterem poznawanych miast i regionów. W tym roku uczestnicy zajęć poszerzą wiedzę o czterech miastach, którymi będą: Toruń, Kraków, Warszawa i Łódź.
Przewidywane efekty wdrożenia to stymulowanie zainteresowań i zdolności dzieci z wykorzystaniem różnorodnych form pracy, inspirowanie dzieci do zdobywania i poszerzania wiedzy o swoim mieście, regionie, kraju, w którym żyją, prezentowania umiejętności, wyszukiwania informacji i posługiwania się mapą.

Szkoła Podstawowa nr 44 w Łodzi

Międzyszkolny Konkurs Języka Angielskiego „Champion”

Autor: Joanna Adamik we współpracy z nauczycielami języka angielskiego

Osoba rekomendująca**:** Hanna Derewlana – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Kształcenia Przedszkolnego i Wczesnoszkolnego

Przedsięwzięcie jest pierwszym międzyszkolnym łódzkim konkursem języka angielskiego dla uczniów klas III, organizowanym cyklicznie od 1999 roku. O jego randze świadczy bardzo duża liczba uczestników – przedstawicieli 60-70 szkół, w każdym roku – od kilkuset do tysiąca uczniów. Struktura konkursu jest 3-etapowa: szkolny, dzielnicowy i finał. Dzieci rozwiązują testy gramatyczno-leksykalne. Dodatkowo najlepszych 20 finalistów ustnie przedstawia wybrany temat, uatrakcyjniając go formami plastycznymi, muzycznymi, ruchowymi, multimedialnymi, odpowiada na pytania jurorów związane z prezentowanym zagadnieniem. Zwycięzca otrzymuje honorowy tytuł Championa, koszulkę mistrza i inne nagrody. Organizatorzy wskazują na coraz wyższy poziom kompetencji językowych wśród uczestników.
Efekty wdrożenia, to**:** stworzenie warunków do prezentacji osiągnięć uczniów zdolnych z różnych szkół w zakresie umiejętności posługiwania się językiem angielskim w mowie i w piśmie, przełamywanie barier emocjonalnych przez małe dzieci przed publicznym występem i oceną komisji, udziałem w teście kompetencji, wymiana doświadczeń między nauczycielami uczącymi języka angielskiego w klasach młodszych.

Szkoła Podstawowa nr 46 w Łodzi

Zajęcia baletowe

Autor: Beata Gęsikowska

Osoba rekomendująca: Ewa Sprawka – doradca metodyczny

Klasy o profilu łyżwiarstwa figurowego istnieją w szkole od 1965 roku. Ta dyscyplina wymaga nie tylko umiejętności technicznych w zakresie jazdy na łyżwach, ale również zdolności tanecznych, poczucia rytmu,

gibkości i koordynacji ruchów – cech kształtowanych za pomocą tańca klasycznego, czyli baletu. W szkole od wielu lat prowadzone są zajęcia baletu przez artystów Teatru Wielkiego w Łodzi. Program zaopiniowany przez doświadczonego pedagoga Państwowej Szkoły Baletowej im. Feliksa Parnella w Łodzi, absolwenta GITIS w Moskwie, jednej z najlepszych na świecie uczelni kształcących pedagogów tańca jest częścią innowacji programu wychowania fizycznego, zatwierdzonej przez ŁKO. Poprzez naukę techniki baletu klasycznego uczniowie kształtują precyzję ruchu, koordynację ruchu oraz ruchu i muzyki, gibkość, wytrzymałość, równowagę, płynność i harmonię ruchu, wrażliwość na piękno i poczucie estetyki różnych stylów wykonawczych. Do treści zajęć są włączone również zaadaptowane w sposób baletowy elementy polskich tańców narodowych oraz tańców innych narodów. Układy taneczne są od lat częścią pokazu szkoły podczas Dnia Otwartych Drzwi Szkoły oraz z okazji wielu uroczystości szkolnych, w tym prezentowanych na forum środowiska lokalnego. W obliczu płatnej oferty wielu prywatnych szkół tańca, zawierającej takie techniki, jak: hip-hop, funky, jazz, modern czy street dance nasza szkoła jest jedyną w Łodzi (nie licząc oczywiście Szkoły Baletowej kształcącej zawodowych artystów baletu), gdzie uczniowie mogą uczyć się tej techniki, a poprzez te zajęcia kształtować swój charakter – cierpliwość i pokorę w pokonywaniu barier własnego ciała, ale również cieszyć się osiągniętymi sukcesami i brawami czy wysokimi notami za wyraz artystyczny.

Klub 46 czyli integracja pokoleniowa poprzez sport

Autor: Magdalena Płócienniczak-Bakalarska

Osoba rekomendująca: Ewa Sprawka – doradca metodyczny

W ramach aktywnego spędzania czasu wolnego powołany został w szkole *Klub 46*. W ramach działalności klubu odbywają się spotkania z wybitnymi łódzkimi sportowcami. Spotkania odbywają się w czwartki i prowadzone były m.in. przez Agnieszkę Domańską i Piotra Kędzia. Na zajęcia może przyjść każdy - uczestnictwo w klubie nie jest zobowiązujące, a zajęcia swoją atrakcyjnością przyciągają wielu chętnych rodziców, uczniów, nauczycieli oraz przyjaciół szkoły. Oferta klubu jest bardzo bogata i obejmuje różne dyscypliny sportowe: ćwiczenia aerobowe, naukę tańca towarzyskiego, hip-hop, elementy samoobrony. Po każdych zajęciach uczestnicy biorą udział w losowaniu

nagrody (niespodzianki), sponsorem jest nasz partner w realizacji różnorodnych przedsięwzięć na rzecz promocji zdrowia – Uniwersytet Łódzki. W ramach integracji pokoleniowej organizujemy warsztaty regionalne, na które corocznie zapraszamy wybitnych łódzkich sportowców, którzy przeprowadzają zajęcia ze swoich dyscyplin sportowych z uczniami z zaproszonych szkół oraz naszą społecznością szkolną. Młodzież w taki sposób integruje się ze swoimi idolami i poznaje nieznane dotąd dyscypliny sportu np.: MuayThai, Brazylijskie Judo, grę zespołową Rugby. Szkoła nie tylko skupia się na integracji poprzez sport z młodzieżą szkolną, ale także przedszkolną. Już drugi raz z rzędu zorganizowaliśmy Międzynarodowy Dzień Misia – zaprosiliśmy dzieci z pobliskich przedszkoli, aby nauczyć ich „tańca Miniowego" i ćwiczyć z nimi w rytm muzyki z ukochaną maskotką. Tego dnia każdy przedszkolak przynosi ze sobą swojego pluszowego misia – zabawa jest doskonała a impreza na stałe wpisana została do kalendarza imprez.

Szkoła Podstawowa nr 51 im. Stefana Linkego w Łodzi

6 inicjatyw interdyscyplinarnych

Kiermasz świąteczny *51 rad na wszystko* i Piknik Rodzinny – to dwie duże imprezy środowiskowe, które wpisały się w coroczny kalendarz imprez szkolnych. Pierwsza z nich odbywa się w grudniu, druga na przełomie maja i czerwca. Obydwie służą integracji uczniów, rodziców, nauczycieli i społeczności lokalnej. Są okazją do wspólnej zabawy, warsztatów, pokazów umiejętności, wymiany doświadczeń. Propagują wśród uczniów pozytywne wzorce spędzania czasu wolnego.

Rajd 11 Listopada - od 10 lat w ten sposób społeczność szkoły obchodzi Święto Niepodległości. Wędrując po łódzkich ulicach poznajemy miejsca związane z Józefem Piłsudskim i z akcją rozbrajania Niemców w listopadzie 1918 roku oraz kultywujemy pamięć o naszym patronie Stefanie Linke.

Międzyszkolny Konkurs *Matematyczno-przyrodnicze wędrówki* - adresowany jest do uczniów klas piątych szkoły podstawowej. Ma na celu rozwijanie zainteresowań oraz popularyzowanie wiedzy z zakresu matematyki i przyrody. Patronat objęła Politechnika Łódzka, w której gościnnych salach odbywa się finał konkursu.

Konkurs Fotograficzny *Piękno Łodzi i regionu łódzkiego* – przygotowany we współpracy z Towarzystwem Przyjaciół Łodzi i Centrum Informacji Turystycznej UMŁ. Partnerzy to Biuro Promocji, Turystyki i Współpracy z Zagranicą UMŁ, Galeria 87 UMŁ i Muzeum

Kinematografii. Uczestnikami konkursu są uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, którzy poszerzają swoją wiedzę na temat Łodzi i regionu, rozwijają umiejętności dostrzegania i przeżywania wartości wizualnych architektury, realizują swoją pasję.

Noc z duchami – uczniowie klas trzecich spędzają wieczór i noc w szkole. Wspólnie bawią się, czytają książki przygotowują i spożywają posiłki, organizują miejsce do spania. Dzięki temu lepiej się poznają i integrują.

Akcje charytatywne ***Nakrętеczka dla Franeczka, Pomóż schronisku*** – uczniowie aktywnie włączają się w działania mogące pomóc innym. Zbierają duże ilości plastikowych nakrętek, które zmienią się niedługo w wózek elektryczny dla niepełnosprawnego Franka. Pamiętają również o zwierzętach w schronisku. Przynoszą do szkoły wszystko to, co pozwoli zwierzętom bezpiecznie przetrwać zimę. Dzięki takim działaniom dzieci uczą się wrażliwości i empatii.

Szkoła Podstawowa nr 54 im. Kornela Makuszyńskiego w Łodzi

Międzyszkolny Konkurs Moja Bezpieczna Szkoła

Osoba rekomendująca: Elżbieta Leśniowska – doradca metodyczny

Międzyszkolny Konkursu *Moja bezpieczna szkoła* od ponad 10 lat jest organizowany wspólnie z Okręgowym Inspektoratem Pracy w Łodzi. Działania patronatem obejmuje Łódzki Kurator Oświaty, Komendant Wojewódzki Policji w Łodzi, Komendant Wojewódzki Państwowej Staży Pożarnej w Łodzi oraz Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Łodzi. Konkurs przeznaczony jest dla dzieci klas młodszych szkół podstawowych (klasy I-III). Celem konkursu jest wykształcenie wśród najmłodszych uczniów pozytywnych nawyków w zakresie szeroko pojętego bezpieczeństwa. Dzięki konkursowi uczestnicy uzyskują wiedzę o szeregu niebezpieczeństw stwarzanych przez współczesny świat i sposobach ich zapobiegania. W konkursie biorą udział szkoły z terenu Łodzi oraz pobliskich miejscowości. Uczestnicy wykonują plakaty na wybrane tematy dotyczące bezpieczeństwa: w szkole, w drodze do i ze szkoły, w czasie wolnym, podczas zabaw oraz w domu. Wszyscy finaliści otrzymują nagrody ufundowane przez sponsorów i organizatorów. Konkurs cieszy się dużym zainteresowaniem i uznaniem wśród szkół biorących w nim udział.

Rozwój świadomości dzieci w zakresie szeroko pojętego bezpieczeństwa

Autor: Małgorzata Bończak

Osoba rekomendująca: Elżbieta Leśniowska – doradca metodyczny

Ze względu na obszerny zakres tematyczny konkursu corocznie wybierane są do realizacji nowe tematy związane z bezpieczeństwem. Dzieci wykonują prace plastyczne na wybrany temat. Przykładowo, w X edycji konkursu każdy uczestnik miał za zadanie wykonać plakat na jeden z wybranych tematów:

1. Bezpiecznie zachowuję się w domu – umiejętnie korzystam z różnych urządzeń gospodarstwa domowego, środków czystości i kosmetyków.
2. Znam i stosuję podstawowe zasady bezpieczeństwa ruchu drogowego.
3. Unikam zagrożeń i niebezpieczeństw podczas pobytu w szkole oraz w czasie wolnym.

Dodatkowo przed wykonaniem prac plastycznych nauczyciele zobowiązani są do przeprowadzenia pogadanek na wskazane w regulaminie konkursu tematy.

Szkoła Podstawowa nr 65 w Łodzi

Program Prêt-à-DELF-Prim

Autorzy: Włodzimierz Glamaciński – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, Katarzyna Karolczak-Barczyńska – Szkoła Podstawowa nr 65 w Łodzi

Osoba rekomendująca: Włodzimierz Glamaciński – doradca metodyczny w ŁCDNiKP

Kluczową rolą programu Prêt-à-DELF-Prim jest przygotowanie uczniów do egzaminu międzynarodowego DELF-Prim oraz do efektywnej pracy na lekcjach języka francuskiego w klasach IV-VI. Efektywność nabywania kompetencji językowych w klasach IV-VI jest wynikiem inicjacji językowej w klasach młodszych I-III. Osłuchanie z melodią, rytmem, akcentem języka francuskiego ułatwia uczniom późniejsze przyswajanie kompetencji językowych ewaluowanych podczas egzaminu DELF.

Układ, założenia i zawartość przedstawionego programu są efektem m.in. obserwacji dokonanych przez autorów w klasach młodszych w zakresie nauczania języka francuskiego. Program składa się z trzech etapów odpowiadających poszczególnym klasom I-II-III. Nowatorski charakter wdrażanego pilotażowego programu opiera się na pracy w klasach I-II wyłącznie w oparciu o pracę ze słuchu – tworzenie fonologicznej bazy, w klasie III wprowadzane są elementy pisowni, odwołujące się każdorazowo do fonologicznego materiału wprowadzonego w klasach poprzednich. Zadaniem programu jest przygotowanie uczniów do uzyskania certyfikatu DELF-Prim, a fonologiczny aspekt to ułatwienie późniejszej nauki języka francuskiego oraz progresywne przygotowanie do poszczególnych jednostek egzaminacyjnych.
Osiąganie celów szczegółowych rozłożono na trzyletni cykl kształcenia języka francuskiego w klasach I-III. Program stanowi propozycję rozwiązań dla innych nauczycieli pragnących przygotowywać bazę do kontynuacji procesu dydaktycznego w klasach IV-VI. Zakłada on konieczność ciągłości nauczania, począwszy od klasy I szkoły podstawowej.

Wspieranie aktywności uczniów i rozwijanie umiejętności współpracy i zainteresowania światem zawodów. Przedsiębiorczy uczeń SP 65

Autor: Regina Bednarczyk

Osoba rekomendująca: Barbara Preczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP

Od 2009 roku organizowany jest konkurs *Przedsiębiorczy uczeń SP 65*. Jest to inicjatywa Szkolnego Ośrodka Kariery. SzOK jako jeden z nielicznych działa w szkołach podstawowych. Jego celem jest rozwijanie kreatywności uczniów od najmłodszych lat i aktywizowanie ich do poznawania różnorodnych zawodów. Co roku konkurs przybiera inną formę i skierowany jest do innej grupy dzieci, które pragniemy zaktywizować. W zeszłym roku konkurs nosił tytuł *Uwierz w siebie, baw się dobrze* i miał za zadanie dowartościować uczniów o niskiej samoocenie, którzy rzadko mają okazję zaistnieć w szkole. Dzieci rozwiązywały w grupie zadania praktyczne i wymagające przede wszystkim umiejętności technicznych. Okazało się, że świetnie radzą sobie z rozpoznawaniem różnorodnych narzędzi rzemieślniczych, czytają proste instrukcje obsługi urządzeń, potrafią przyszyć guziki,

przyporządkować przedmioty charakterystyczne dla różnych zawodów. W tym roku, o tytuł przedsiębiorczego ucznia ubiegały się klasy III, które poznawały wymierające profesje. Scenki pantomimy, domino zawodowe, puzzle z fotografiami rzemieślników czy rozsypanki przyczyniły się do zaciekawienia światem zawodów. Konkurs ułatwia kształtowanie poczucia własnej wartości, rozwijanie umiejętności współpracy, odkrywanie talentów, wspieranie aktywności i integracji społeczności szkolnej.
Przewidywane efekty wdrażania: zainteresowanie uczniów działalnością SzOK-u, zachęcenie do zdobywania umiejętności technicznych i poznania swoich predyspozycji.

Szkoła Podstawowa nr 79 im. Łódzkich Olimpijczyków w Łodzi

Innowacje pedagogiczne

Osoba rekomendująca: Elżbieta Leśniowska – doradca metodyczny

W szkole, w każdej z klas 1-3 wdrażane są innowacje pedagogiczne, zarówno o charakterze metodycznym jak i programowym. Innowacje programowe to m.in.:
– *Mała ekonomia - zintegrowany program nauczania poszerzony o elementy wychowania ekonomicznego w klasach 1-3*,
– *Rozwijanie aktywności ruchowej i umysłowej*,
– *Klasa z elementami edukacji europejskiej*,
– *Klasa europejska z elementami sportu*.

Rozwijanie umiejętności i postaw sportowych

Osoba rekomendująca: Elżbieta Leśniowska – doradca metodyczny

Od 14 lat realizowany jest w klasach 4-6 *Program wychowania fizycznego – rozszerzenie dla klas ze zwiększoną liczbą godzin – lekkoatletyka*. Dzieci realizują też program *Gimnastyka kompensacyjno-wyrównawcza*. W ramach współpracy środowiskowej i krzewienia idei sportu organizowana jest rokrocznie Olimpiada przedszkolaków dla dzieci uczęszczających do śródmiejskich przedszkoli. Organizowany jest Turniej LA dla klas III o Puchar Dyrektora Szkoły. Szkoła posiada Certyfikat *Szkoły przyjaznej dla sportu.*

Profilaktyka w szkole promującej zdrowie

Osoba rekomendująca: Elżbieta Leśniowska – doradca metodyczny

Szkoła należy do Wojewódzkiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie, uczestniczy w programach promujących zdrowy styl życia:

1. *Trzymaj formę* – współorganizowanym przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Polską Federację Producentów Żywności Związek Pracodawców w ramach realizacji strategii WHO dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia (lata 2008-2010).
2. Program *Owoce w szkole.*
3. Program *Szklanka mleka*.

Organizowane są szkolne święta warzyw i owoców oraz środowiskowe Pikniki Szkolne związane ze zdrowym stylem życia.
W szkole realizuje się programy profilaktyczne:

1. Miejski Program Przeciwdziałania Alkoholizmowi – „Klub Przyjaciół Łodzi", Na skrzyżowaniu dróg".
2. Miejski Program Przeciwdziałania Narkomani – „My, Wy i Oni".
3. Ogólnopolski Program „Szkoła bez przemocy".

Przy ich wdrażaniu szkoła współpracuje z wieloma specjalistami i instytucjami, w tym z Uniwersytetem Medycznym w Łodzi. Szkoleni są uczniowie w udzielaniu pierwszej pomocy we współpracy z Fundacją WOŚP J. Owsiaka. Wspierane są dzieci mające problemy w nauce i zachowaniu.

Konkursy szkolne i międzyszkolne

Osoba rekomendująca: Elżbieta Leśniowska – doradca metodyczny

Szkoła jest organizatorem konkursów międzyszkolnych:

1. Międzyszkolny Konkurs Ekonomiczny „Grosik" (6 edycji).
2. Międzyszkolny Konkurs Mitologiczny (4 edycje),

oraz licznych szkolnych konkursów przedmiotowych, sportowych i artystycznych dla uczniów klas 1-3 i 4-6. Wszyscy nauczyciele są zaangażowani w wymienioną działalność szkoły.

Szkoła Podstawowa nr 116 w Łodzi

Ogólnołódzki Konkurs Poetycki

Osoba rekomendująca: Elżbieta Leśniowska – doradca metodyczny

Od roku 2002 jest organizatorem konkursu poetyckiego dla uczniów o zasięgu ogólnołódzkim. W ramach podsumowania każdej z edycji wydawany jest tomik poezji dziecięcej, w którym znajdują się wyróżnione przez jury utwory. Konkurs cieszy się dużą popularnością. Jego obecność na rynku edukacyjnym uznawana jest już za tradycję. Laureaci kolejnych edycji mają możliwość zaprezentowania swoich wierszy na uroczystym podsumowaniu konkursu w Szkole Podstawowej nr 116 oraz na antenie Radia Łódź.

Poznajemy chronione rośliny, zwierzęta i grzyby

Autor: Lucyna Kobieracka

Osoba rekomendująca: Elżbieta Leśniowska – doradca metodyczny

W roku szkolnym 2011/2012 został zrealizowany projekt ekologiczny w klasach II-VI. Środki finansowe zostały pozyskane z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. W ramach działań objętych projektem uczniowie: uczestniczyli w wycieczkach terenowych oraz wyjściach do muzeów, pracowali na nowoczesnym sprzęcie multimedialnym (doposażenie pracowni w tablicę multimedialną i rzutnik) oraz korzystali z najnowszych pomocy naukowych (atlasy, albumy, tablice). Dzieci zgłębiły wiedzę przyrodniczą w zakresie roślin, zwierząt i grzybów chronionych.

Szkoła Podstawowa nr 120 w Łodzi

W otulinie Lasu Łagiewnickiego

Szkoła Podstawowa nr 120 jest położona w pobliżu Lasu Łagiewnickiego, dlatego od wielu lat wszyscy nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej chętnie wykorzystują to sąsiedztwo. Nawiązaliśmy aktywną współpracę z Ośrodkiem Edukacji Ekologicznej, w związku z czym uczniowie klas I-III pod czujnym okiem panów ekologów poznają tajniki naszego wspaniałego lasu. Poznają jego faunę i florę, uczą się rozpoznawać tropy i ślady zwierząt, poznają życie zwierząt wodnych, potrafią obserwować ich rozwój oraz formułować wnioski, a zmęczeni długimi wędrówkami po lesie mogą napić się gorącej herbatki lub zjeść smaczną kiełbaskę upieczoną samodzielnie przy ognisku. Kilka klas bierze udział w cyklicznych spotkaniach pt.: *Cztery pory roku*, dzięki którym mogą zaobserwować zmiany zachodzące

przyrodzie w kolejnych porach roku. Bardzo często uczestniczymy również w zajęciach proponowanych przez Nadleśnictwo Łódź, które ma swa siedzibę w Łagiewnikach. Uczniowie naszej szkoły chętnie biorą udział w różnorodnych konkursach o tematyce ekologicznej, w których otrzymują wysokie nagrody. Kontynuacją naszych działań są rajdy po ścieżkach Lasu Łagiewnickiego, w których uczestniczą uczniowie klas starszych pod opieką Pani Katarzyny Ptaszyńskiej.

Szkoła Podstawowa nr 130 w Łodzi

Szachy inaczej

Autor: Aleksandra Charchowska

Osoba rekomendująca: Katarzyna Gizewska – doradca metodyczny

Szachy Inaczej – to projekt edukacyjny do programu własnego *Przygoda z Szachownicą*. Nadrzędnym celem projektu jest rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów z zastosowaniem różnych form zdobywania wiedzy i umiejętności dostosowanych do ich możliwości, potrzeb i zainteresowań. Projekt został przeprowadzony także w celu zaciekawienia dzieci zasadami gry w szachy. Zakłada on poszukiwanie przez dzieci własnych sposobów wyrażania siebie, zdobywania wiedzy i umiejętności oraz wykonanie przez uczniów klas I-III własnego zestawu szachów. Istotą projektu jest wykorzystanie możliwości tworzonych przez współczesny świat mediów, przy realizacji całości lub części projektu. Przewidywane efekty to: odkrycie przez uczniów różnych dróg skutecznej nauki i osiągnięcia sukcesu, poznanie własnych mocnych stron i uświadomienie, że każdy jest w czymś dobry; zorganizowanie wystawy zestawów szachowych i jej zaprezentowanie podczas zebrań z rodzicami.

Szkoła Podstawowa nr 137 w Łodzi

Projekt własny „Śladami sławnych Polaków po Łodzi i Wilnie”

Autorzy: dyrektor szkoły Ewa Morzyszek-Banaszczyk we współpracy z radą pedagogiczną

Osoba rekomendująca: Hanna Derewlana – kierownik Pracowni Wychowania Przedszkolnego i Kształcenia Wczesnoszkolnego

Pomysł przedsięwzięcia zainicjował dyrektor Szkoły Podstawowej nr 137, nawiązując współpracę z polską szkołą na Litwie im. Antoniego Wiwulskiego. Dwuletni projekt został wdrożony w latach 2010/11 i 2011/12 i będzie kontynuowany do roku 2014. Jego istota dotyczy integracji Polaków zamieszkujących na Litwie z Macierzą poprzez wizyty studyjne uczniów i nauczycieli obu szkół. Dotychczas odbyły się 4 wizyty, po 2 w każdym kraju. Ich celem było poznanie wspólnej historii, w tym sławnych postaci związanych z dwoma miastami - Łodzią i Wilnem: Kamińskiego, Wiwulskiego, Mickiewicza, Miłosza, Piłsudskiego, Tuwima, Rubinsteina, Chopina. Spotkania uczniów i nauczycieli obu krajów były okazją do: posługiwania się polską mową, prezentowania osiągnięć i zainteresowań w różnych dziedzinach, ukazania ciekawych miejsc w swoich miastach, wspólnych lekcji, spotkań integracyjnych, konkursów. Utrzymywany jest systematyczny kontakt, wymiana korespondencji okolicznościowej, związanej ze szkolnymi wydarzeniami, dokumentacji fotograficznej, powstały gazetki dokumentujące wszystkie wizyty.
Efekty wdrożenia, to: poznanie przez uczniów podobieństw i różnic w kulturze, tradycjach i obyczajach Polski oraz Litwy, wzbogacenie wiadomości na temat patronów szkół i innych sławnych Polaków oraz Litwinów, rozwój umiejętności w zakresie stosowania nowoczesnych technologii poprzez różne formy komunikacji, możliwość wymiany doświadczeń na polu dydaktyki i zarządzania dla nauczycieli z obu szkół – poprzez udział w warsztatach, obserwację zajęć edukacyjnych, przygotowywanie wspólnych wystaw, uroczystości, doposażenie polskiej szkoły na Litwie w środki dydaktyczne, publikacje.

Szkoła Podstawowa nr 149 z klasami integracyjnymi im. Obrońców Westerplatte w Łodzi

Matematyka i ruch drogowy

Autor: Wiesława Pirek

Osoba rekomendująca: Anna Bartos – doradca metodyczny w ŁCDNiKP

Zdobycie karty rowerowej jest bardzo ważnym elementem edukacji dziecka. Nauka przepisów ruchu drogowego, wpajanie prawidłowych zachowań związanych z uczestnictwem w ruchu drogowym i uświadomienie dzieciom zagrożeń związanych z tym uczestnictwem kształtuje prawidłowe postawy i zasady zachowania młodego obywatela.

Przygotowanie do zdobywania karty rowerowej przebiega na wielu płaszczyznach. Dzieci:
- uczą się przepisów i zasad ruch drogowego w ramach przedmiotu technika,
- ćwiczą rozwiązywanie testów (sytuacje na skrzyżowaniach) na zajęciach komputerowych,
- uczestniczą w zajęciach teoretycznych i praktycznych na motodromie.

Aby zachęcić dzieci do nauki i uatrakcyjnić ją, organizowany jest w naszej szkole (w tym roku już po raz szósty) międzyszkolny konkurs pod nazwą: *Matematyka i ruch drogowy*, do którego wybierani są uczniowie z najlepszymi wynikami, co dodatkowo stanowi zachętą do efektywnej nauki przepisów i zasad ruchu drogowego. Konkurs odbywa się pod patronatem Straży Miejskiej, która także funduje dla wszystkich uczestników nagrody rzeczowe.

Edukacja dla bezpieczeństwa: „Uczymy się ratować – program własny"

Osoba rekomendująca: Elżbieta Leśniowska – doradca metodyczny

Dotychczasowy system edukacji ratowniczej naszego społeczeństwa jest nieskuteczny przede wszystkim dlatego, że zbyt późno rozpoczyna się nauczanie pierwszej pomocy. Chcąc wyjść naprzeciw potrzebom naszych wychowanków, w szkole został opracowany i wdrożony program edukacji dla bezpieczeństwa *Uczymy się ratować* skierowany do wszystkich uczniów szkoły podstawowej. Zajęcia obowiązkowe odbywają się w wymiarze 1 godziny tygodniowo dla każdej klasy. Dodatkowo *program edukacji dla bezpieczeństwa* realizowany jest wymiarze dwóch godzin tygodniowo w ramach zajęć pozalekcyjnych dla uczniów zdolnych, zainteresowanych tematyką udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach.

Edukacja dla bezpieczeństwa: „Uczymy się ratować"

Autorzy: Małgorzata Staciwa, Magdalena Stepień-Budka, Beata Rusicka

Osoba rekomendująca: Elżbieta Leśniowska – doradca metodyczny

W ramach szeroko pojętej *edukacji dla bezpieczeństwa* nasza szkoła nawiązała współpracę z instytucjami oraz służbami bezpieczeństwa: ratownikami medycznymi, policją, strażą graniczną, strażą pożarną,

lekarzami. Podejmujemy oraz kontynuujemy akcje na rzecz podniesienia bezpieczeństwa, np. *Bezpieczna Szkoła (certyfikat 2009), Klub Bezpiecznego Puchatka (certyfikaty – 2009, 2010), Na Wszelki Wypadek, Bezpieczne Wakacje (certyfikat 2011).* Uczniowie biorą udział w konkursach ogólnopolskich: *Ratujemy Życie* (Nagroda Przewodniczącego Rady Miasta w Bydgoszczy – 2010, II miejsce – 2011), *Bezpieczna Szkoła – Bezpieczny Uczeń*. Jesteśmy otwarci na współpracę ze środowiskiem lokalnym. W ramach tej współpracy poszerzyliśmy naszą działalność o zajęcia z zakresu bezpieczeństwa na terenie pobliskiego przedszkola integracyjnego, gdzie prowadzimy szkolenia z zakresu pierwszej pomocy dla wszystkich sześciolatków. W szkoleniach tych uczestniczą uczniowie naszej szkoły, którzy chętnie włączają się w zajęcia z przedszkolakami, służąc swą pomocą młodszym kolegom podczas praktycznych ćwiczeń z fantomami. Nasi wychowankowie wzięli udział w XIX Finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy oraz prezentowali się podczas obchodów Europejskiego Dnia Sąsiada na osiedlu mieszkaniowym Zarzew, prowadząc pokazy z zakresu resuscytacji krążeniowo – oddechowej u dorosłego, dziecka i niemowlęcia.

Szkoła Podstawowa nr 153 w Łodzi

Propagowanie idei głośnego czytania wśród dzieci i młodzieży, organizowanie cyklicznych akcji czytelniczych na terenie szkoły i dla społeczności lokalnej

Autor: Irena Nałęcka – nauczyciel bibliotekarz w Szkole Podstawowej nr 153 w Łodzi

Osoba rekomendująca: Grażyna Adamiec – konsultant w ŁCDNiKP

Działalność biblioteki w Szkole Podstawowej nr 153 w Łodzi wyróżnia rozwijanie czytelniczych zainteresowań uczniów poprzez głośne czytanie, które z akcji odbywających się sporadycznie przy okazji świąt związanych z biblioteką przekształciło się w spotkania cykliczne, obejmujące swym zasięgiem również społeczność lokalną. Organizowane są całonocne czytania bajek i baśni – *Noc Andersena*, *Noc Chotomskiej i Chopina*, a także odbywają się spotkania z autorami książek dla dzieci i młodzieży. Szkoła włączona jest do programu „Czytające szkoły”. Powyższe działania stały się inspiracją do zorganizowania we współpracy z Łódzkim Centrum Doskonalenia

Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, UŁ (Katedra Bibliotekoznawstwa) oraz w partnerstwie z Łódzkim Stowarzyszeniem Pomocy Szkole I Konferencji z cyklu *Kultura Czytelnicza Młodego Pokolenia „Czytanie i bajanie w teorii i praktyce”* w ramach IX Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom: dla pracowników naukowych, dyrektorów szkół i przedszkoli, nauczycieli i wszystkich zainteresowanych. Konferencja była okazją do prezentacji dobrych praktyk bibliotek oraz zainspirowania środowiska naukowego do dalszych badań nad kulturą czytelniczą uczniów. Obecnie trwają prace nad przygotowaniem kolejnej Konferencji.

Szkoła Podstawowa nr 166 w Łodzi

Szkolny system kompleksowej pomocy uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych

Od roku szkolnego 2009/2010 nauczyciele wdrażają, współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, projekt *Po swoją szansę* mający na celu wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z trudnościami w nauce oraz problemami psychologicznymi. Projekt jest realizowany w formie: terapii pedagogicznej – dla uczniów klas 0-III, zajęć wyrównawczych z języka polskiego, matematyki, języka angielskiego – dla uczniów klas IV-VI, logopedii – dla uczniów klas 0-VI, poradnictwa i doradztwa zawodowego – dla uczniów klas VI oraz konsultacji z psychologiem szkolnym dla uczniów klas IV-VI. Podczas zajęć stosowane są niekonwencjonalne metody i techniki pracy z wykorzystaniem licznych pomocy dydaktycznych. Terapia uczniów z problemami logopedycznymi odbywa się w nowoczesnym gabinecie logoterapii. Beneficjenci projektu wzięli udział w dwudniowej wycieczce do Bałtowa w województwie świętokrzyskim – uczyli się języka polskiego w scenerii bałtowskiego kompleksu turystycznego Uczniowie kl. IV-VI biorący udział w projekcie byli uczestnikami wycieczki do Warszawy, w której zwiedzili m.in. *Centrum Nauki Kopernik*. Kolejną interesującą formą wspierania uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych był udział w *Dniach aktywności twórczej* zorganizowanych we współpracy z Teatrem Źródła, FERSO, choreografem, native speakerem – dzieci uczestniczyły w zajęciach teatralnych, tanecznych, origami, kultury żywego słowa. W tak nietypowy i atrakcyjny sposób uczniowie pracują na dodatkowych zajęciach z języka polskiego, języka angielskiego, matematyki, terapii i logoterapii.

Szkoła Podstawowa Nr 173 w Łodzi

Projekt: „Tacy Sami”

Zajęcia odbywają się od kilku lat w ramach akcji *Szkoła bez przemocy*. Adresatem zajęć są uczniowie klas IV – VI. Uprzedzenia i stereotypy funkcjonujące w społeczeństwie na temat osób niepełnosprawnych są główną przyczyną trudności w ich pełnej rewalidacji i rehabilitacji. Idea integracji, czyli ich pełnego włączenia w życie społeczne, wymaga zmiany postaw negatywnych na pozytywne: tolerancji, akceptacji, współdziałania**.** Zajęcia realizowane w ramach *projektu „Tacy Sami”* kształtują wśród uczniów postawę tolerancji wobec osób niepełnosprawnych. Dużą rolę w kształtowaniu pozytywnych postaw wobec osób niepełnosprawnych pełni wychowawca klasy oraz pedagog szkolny. W swych działaniach wychowawczych konsekwentnie zwracają uwagę na ten problem. Służy temu specjalny cykl zajęć edukacyjnych. Jego celem jest zapoznanie uczniów z rodzajami niepełnosprawności, z prawidłowym zachowaniem wobec różnych grup niepełnosprawnych, sposobami taktownej pomocy, likwidowanie uprzedzeń i stereotypów wynikających z niewiedzy i nieprawidłowych wyobrażeń o osobach niepełnosprawnych, kształtowanie u uczniów postawy tolerancji i empatii.

Ważnym elementem zajęć jest integracja z osobami upośledzonymi umysłowo. W tym celu organizowane są wspólne zabawy integracyjne, wycieczki, zajęcia taneczne, plastyczne, uroczystości, konkursy z udziałem osób upośledzonych. Dziecko wymaga pomocy ze strony nauczyciela w nawiązaniu kontaktów z kolegami.

Dzięki systematycznym działaniom wychowawczym propagującym tematykę tolerancji zauważalne są efekty, takie jak: redukcja zachowań niepożądanych (agresji), uwrażliwienie na inność drugiego człowieka, powstanie więzi między uczniami, wzrost bezpieczeństwa w szkole, poznanie norm i zasad obowiązujących w grupie społecznej, uczniowie znają swoje prawa i potrafią z nich korzystać, uczniowie poznali problemy społeczne i potrafią o nich rozmawiać, poznali również swoją wartość.

W obecnym roku szkolnym działania w ramach projektu rozszerzone zostały na grupę osób niedosłyszących i głuchych. Uczniowie podjęli naukę języka migowego, aby kontakt z osobami niesłyszącymi był pełnowartościowy.

Zajęcia biblioterapeutyczne „Książka w życiu pomaga”

Zajęcia skierowane są do wybranych dzieci z klas młodszych. Mają na celu zmianę negatywnych postaw utrudniających funkcjonowanie w grupie. Kształtują umiejętność rozumienia siebie i innych, wyzwalają uczucie zadowolenia i radości, wzmacniają poczucie własnej wartości, uczą, jak radzić sobie w sytuacjach trudnych. Punktem wyjścia każdego spotkania jest tekst literacki - fragmenty najbardziej wartościowych książek dla dzieci oraz bajki terapeutyczne. W kameralnych warunkach biblioteki, siedząc na wygodnych, miękkich pufach dzieci słuchają opowiadań i bajek. Każda historia jest później przetwarzana przez dziecięcą wyobraźnię i wrażliwość: powstają prace plastyczne ilustrujące wysłuchane teksty, ale także utrwalające przeżycia i emocje przez tekst wywołane. Dzieci wymyślają i odgrywają scenki zainspirowane czytaną historią i starają się znaleźć w niej odniesienia do swojego życia. Zastanawiają się, jak można wykorzystać morały płynące z baśni i nauki zawarte we współczesnych opowiadaniach. Uczą się też odpoczywać i wyciszać emocje słuchając bajek relaksacyjnych.

Projekt: Koło Ortograficzne

Autor: Dorota Kosacz

Program zajęć koła ortograficznego opiera się na połączeniu elementów nauki i zabawy. Oparty jest na metodzie Lesława Furmagi *Kolorowa Ortografia*. Opiera się na nauce ortografii za pomocą kolorów i jest wielokrotnie przetestowanym i sprawdzonym sposobem na skuteczne uczenie się. Według ocen specjalistów, pamięciowo - wzrokowe formy nauczania ortografii uzupełniają, a także zastępują dotychczasowe metody. Podstawowym walorem systemu jest zaangażowanie pamięci wzrokowej (a także słuchu) do procesu edukacji. Takie rozwiązanie wpływa również dodatnio na rozwój kreatywnego myślenia i poszerzenia wyobraźni. Stosowanie różnych form zabaw, jak np.: rebusy, zagadki, gry dydaktyczne, krzyżówki czy łamigłówki pobudza wyobraźnię i sferę uczuciową dzieci zwiększając tym ich zaangażowanie emocjonalne i poznawcze.
Program zgodny jest z podstawą programową kształcenia ogólnego dla I etapu edukacyjnego oraz treściami zawartymi w programach nauczania klas I-III. Przeznaczony jest do realizacji na zajęciach pozalekcyjnych koła ortograficznego, które odbywają się raz w tygodniu.

Szkoła Podstawowa nr 174 im. Jana Machulskiego w Łodzi

Czytająca szkoła

Autorzy: Beata Rubinkowska – dyrektor Szkoły Podstawowej nr 174, Elżbieta Gutbier – nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej

Osoba rekomendująca: Bożena Piekarska – doradca metodyczny

Wszyscy zdajemy sobie sprawę jak ogromny wpływ na rozwój dziecka ma jego stały kontakt z książką. W naszej szkole zaczęliśmy, więc od stworzenia kącików czytelniczych w pracowniach klas I-III. Stałym punktem każdego dnia jest czytanie książek, bowiem nasza szkoła realizuje *program „Czytające szkoły*". Codziennie przez 20 minut uczniowie słuchają lub czytają wybrane przez siebie książki. W bibliotece szkolnej na długich przerwach można posłuchać bajek, które czytają uczniowie klas starszych młodszym dzieciom.
Co roku organizujemy *Dni z książką*, w czasie których odbywają się konkursy recytatorskie wierszy znanych i lubianych poetów. Dzieci bawią się wówczas w ilustratorów, recenzentów, próbują też swoich sił, jako autorzy poezji czy prozy. Współpracujemy z filiami Bibliotek Publicznych. Dzieci uczestniczą w ciekawych warsztatach, wystawach czy spotkaniach z autorami książek. Uczniowie klas trzecich poznali Joannę Olech i Wandę Chotomską. Zaprosiliśmy bajkopisarza na 100% - Grzegorza Kasdepke. W spotkaniu wzięli udział uczniowie klas I-IV. Było to naprawdę niezwykłe wydarzenie. Nasi uczniowie uczestnicząc w programie edukacyjnym *Przecinek i kropka* spotkali się w salonie Empik ze wspaniałymi animatorami - przewodnikami. Podczas zajęć dzieci poznały historię alfabetu, pisma i druku, a także proces powstawania książki – wszystko w formie zabawy, konkursów i zgadywanek. Wiedząc, że najlepszym przykładem dla dziecka jest czytająca mama lub czytający tata, przygotowujemy dla rodziców tablice informacyjne, na których znajduje się m.in. lista książek zalecanych przez Fundację *ABCXXI – Cała Polska czyta dzieciom.*
Wierzymy, iż te wszystkie przedsięwzięcia spowodują, że rozwiniemy w dzieciach pasję czytania książek. Pokażemy, że to nie nudne zajęcie, do którego ktoś je zmusza, a przyjemność i dobra zabawa. Widok uczniów czytających podczas przerw książki i liczne wizyty w bibliotece szkolnej bardzo cieszy i napawa nas ogromnym optymizmem, iż uczyniliśmy pierwszy, ważny krok.

Innowacja pedagogiczna w zakresie bezpieczeństwa i udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej „Wiemy. Potrafimy. Ratujemy”

Autorzy: Magdalena Litkowska, Monika Kulicka

Osoba rekomendująca: Hanna Derewlana – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Kształcenia Przedszkolnego i Wczesnoszkolnego

Adresatami innowacji są wszyscy uczniowie klas VI. Przeznaczona jest do realizacji w roku szkolnym 2012/13 i 2013/14. Jej celem jest przygotowanie uczniów do udzielania pierwszej pomocy, w oparciu o prowadzone przez cały rok, raz w tygodniu, zajęcia. Mają one zarówno charakter teoretyczny jak i praktyczny i są prowadzone pod kierunkiem profesjonalnie przygotowanych nauczycieli. Dzieci uczą się dbania o bezpieczeństwo swoje i innych, ćwiczą różnorodne sposoby udzielania pomocy w zależności od rodzaju zagrożenia i sytuacji poszkodowanego. Istotne jest współdziałanie w zespołach i wzajemne uczenie się od siebie. W treningu korzystają ze specjalistycznego sprzętu. Swoje umiejętności prezentują podczas różnorodnych pokazów, np. w Urzędzie Miasta Łodzi w ramach konferencji Szkół Promujących Zdrowie, na Dniu Otwartym Szkoły - prezentacja reanimacji krążeniowo-oddechowej dla środowiska szkolnego i lokalnego.
Efekty wdrożenia, to: poszerzenie wśród uczniów wiedzy o zagrożeniach i ich skutkach, co przekłada się na wzrost bezpieczeństwa w szkole; przygotowanie w ciągu 2 lat dużej grupy młodzieży w zakresie udzielania adekwatnej do zaistniałych sytuacji pomocy poszkodowanym. Prezentowane poza szkołą umiejętności uczniów zostały bardzo wysoko ocenione przez Głównego Lekarza Miasta, co pozwala przypuszczać, że w realnych sytuacjach potrafią je wykorzystać.

Projekt własny – Europa artystyczna

Autor: Grażyna Ceranka

Osoba rekomendująca: Hanna Derewlana – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej

W ramach KLUBU EUROPA W NASZEJ SZKOLE został zrealizowany całoroczny projekt, *Europa Artystyczna*, w który włączyli się uczniowie wszystkich klas. Działania dotyczyły modułów: *Filmowcy, Malarze,*

Muzycy, *Bajkopisarze*. Uczniowie poznawali życie i dokonania sławnych artystów z różnych krajów Europy. Prezentowali swoje osiągnięcia w różnych dziedzinach nauki i sztuki, związane z tematyką projektu. Przygotowali między innymi: prezentacje multimedialne o sławnych Europejczykach, plakaty, wystawy, podczas happeningu malowali znane obrazy, ilustracje do baśni i bajek. Uczestniczyli także w eurodebacie Szkoła Przyszłości w Unii Europejskiej w Dużej Sali Obrad Rady Miejskiej Łodzi z udziałem Prezydenta Miasta oraz patronki Klubu, Joanny Skrzydlewskiej. Uczennice klas VI jako eurodeputowane opracowały postulaty europejskiej szkoły marzeń. W obrady włączyli się także nauczyciele, autorka projektu, jako moderator komisji i Pani Dyrektor, prezentująca system oświaty na Węgrzech. Efekty projektu zostały przedstawione w różnych formach podczas Festynu Rodzinnego.
Efekty wdrożenia, to: rozwój uczniowskich talentów i zainteresowań, promocja osiągnięć nauczycieli i uczniów w środowisku lokalnym, znaczne wzbogacenie wiadomości uczniów na temat wybitnych przedstawicieli świata kultury, poprzez samodzielne poszukiwanie i odkrywanie informacji z różnych źródeł, wzrost umiejętności w zakresie posługiwania się nowoczesnymi technologiami. Ze względu na wysoką ocenę podejmowanych działań szkoła, jako jedyna w Łodzi otrzymała Certyfikat Szkolnego Klubu Europejskiego, podczas VI Generalnego Zjazdu Szkolnych Klubów i Kół Europejskich.

Szkoła Podstawowa nr 175 im. Henryka Ryla w Łodzi

Alternatywny Teatr Drewnianej Łyżki

Autorzy: Katarzyna Kubiak, Barbara Bogusz

Osoba rekomendująca: Danuta Górecka – nauczyciel konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Humanistycznej

Od 2001 r. w szkole – z inicjatywy Barbary Bogusz i Katarzyny Kubiak – działa, jedyny w naszym województwie, teatr kukiełkowy dla dzieci z klas I-III, w którym powstają lalki na bazie drewnianych łyżek. Do każdego przedstawienia dzieci, pod kierunkiem nauczycieli i przy wsparciu rodziców, wykonują niezwykłe kukiełki na podstawie wspólnych projektów, biorą także udział w przygotowaniu scenografii, choreografii, mają wpływ na wybór repertuaru. W każdym roku powstają nowe spektakle przy aktywnym zaangażowaniu uczniów. Godnym uwagi przedsięwzięciem są również organizowane przez

nauczycielki plenery teatralne, których efektem są przedstawienia związane z legendami charakterystycznymi dla regionu poznawanego przez dzieci. Na dziesięciolecie Teatru (w 2011 r.) w szkole otwarto *Aleję teatralną* ukazującą sukcesy *Alternatywnego Teatru Drewnianej Łyżki*.

Szkoła Podstawowa nr 182 im. Tadeusz Zawadzkiego „Zośka" w Łodzi

LOGOFIGLE - edukacyjna witryna logopedyczno-ortograficzna, czyli serwis logopedyczny tworzony przez uczniów Szkoły Podstawowej 182 w Łodzi przy wsparciu logopedy

Autor: Anna Grzegory

Osoba rekomendująca: Elżbieta Leśniowska – doradca metodyczny

Szkoła Podstawowa Nr 182 w Łodzi to placówka z oddziałami integracyjnymi. Pracownia logopedyczna jest wyposażona w zestaw nowoczesnych, różnorodnych pomocy dydaktycznych oraz komputer z dostępem do Internetu i bogatym specjalistycznym oprogramowaniem. Uczniowie wdrażani są do właściwego zachowania się podczas pracy z komputerem.
W zajęciach logopedycznych biorą udział głównie uczniowie z klas integracyjnych (ponad 40 dzieci). Motywowanie ucznia i jego środowiska rodzinnego do dbałości o piękną wymowę stawia dodatkowe zadania przed logopedą.
W 2008 roku zasoby pracowni oraz zbiory materiałów dydaktycznych zostały połączone w jeden element i założono witrynę internetową. Poszczególne strony utworzono wykorzystując darmową aplikację internetową Witryny Google, dającą możliwość tworzenia zespołowej witryny internetowej oraz edytowania dokumentów https://sites.google.com/site/logofigle. Znalazły się tam zestawy wyrazów do ćwiczenia głosek, które dzieciom sprawiają najwięcej kłopotu, prezentacje. Uczniowie zamieszczają mnóstwo zabawnych łamańców językowych i wierszyków, które pomagają mówić ładniej i wyraźniej. Wszystko w formie prezentacji ilustrowanych wybranymi przez dzieci rysuneczkami. LOGOFIGLE otworzyły wiele nowych możliwości utrwalania prawidłowej wymowy.

Szkoła Podstawowa nr 190 im. J. Iwaszkiewicza w Łodzi

Wielostronny projekt w ramach programu Comenius pt.„U-knight Europe" („Zostań rycerzem Europy")

Autor: Katarzyna Olczak – nauczycielka języka polskiego, koordynator projektu

Osoba rekomendująca: Elżbieta Leśniowska – doradca metodyczny

Projekt, którego jesteśmy międzynarodowym koordynatorem, obejmuje dwuletnią współpracę naszej szkoły z 8 szkołami państw Unii Europejskiej: Anglii, Cypru, Finlandii, Francji, Hiszpanii, Holandii, Portugalii. Głównym założeniem projektu jest promowanie obywatelstwa europejskiego poprzez poznawanie i porównywanie dziedzictwa kulturowego krajów zjednoczonej Europy. Chcemy pracować nad zwiększeniem świadomości kulturowej wśród naszych uczniów i rozwijać ich zrozumienie dla potrzeb innych ludzi. Cele te zostaną osiągnięte dzięki poznawaniu bohaterów rycerskich z własnych krajów i krajów partnerskich, poprzez poznawanie ich stylu życia, kodeksu honorowego, wartości życiowych. Pragniemy wskrzesić rycerskiego ducha w naszych uczniach, zaprezentować im alternatywny sposób życia i zachęcić do naśladowania poprzez stanie się współczesnymi rycerzami Europy. Ważnym celem projektu jest zwiększenie umiejętności posługiwania się językiem angielskim wśród uczniów i nauczycieli oraz promowanie dziedzictwa naszych miast i osiągnięć szkół.

Spartakiada Przedszkolaków

Autorzy: Irena Kamińska i Monika Zagłoba

Osoba rekomendująca: Elżbieta Leśniowska – doradca metodyczny

Jesteśmy twórcą i organizatorem spartakiady przedszkolaków dla dzielnicy Łódź-Górna, całością przedsięwzięcia kieruje dyrektor szkoły – Anna Wójcik. Odbyło się już 8 edycji spartakiady, a bierze w niej udział kilkuset przedszkolaków z okolicznych przedszkoli. Konkurs został objęty honorowym patronatem Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, Rady Osiedla Chojny-Dąbrowa. Cele spartakiady to: propagowanie zdrowego stylu życia, zachęcanie do

podejmowania aktywności ruchowej, wdrażanie do sportowej rywalizacji, sprzyjanie współpracy między szkołą a przedszkolami – zaznajomienie dzieci pięcioletnich i sześcioletnich z atmosferą szkoły, umożliwienie lepszej adaptacji w środowisku szkolnym. To sportowe święto jest źródłem wielu radości dla dzieci oraz dorosłych i trwa kilka dni – w szkole odbywają się półfinały i wielki finał, a wszystkie przedszkolaki są nagrodzone za swoją sportową aktywność i wspaniałą rywalizację.

Szkoła Podstawowa nr 199 w Łodzi

Innowacja organizacyjna „Mała biblioteczka profilaktyczna”

Osoba rekomendująca: Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

Innowacja o charakterze organizacyjnym *Mała Biblioteczka Profilaktyczna* – zatwierdzona przez Kuratorium Oświaty, uzyskała pozytywną opinię doradcy metodycznego ŁCDNiKP mgr J. Gruszczyńskiej.
Mała biblioteczka profilaktyczna to wydzielone miejsce, gdzie znajdą swoje lokum wszystkie materiały potrzebne do realizacji działań profilaktyczno – wychowawczych naszej szkoły. Zasoby tej biblioteki stanowi: literatura popularno-naukowa wspomagająca profilaktykę i wychowanie; spisy literatury z zakresu profilaktyki dla młodzieży; scenariusze do zajęć profilaktycznych; pomoce do zajęć z uczniami, rodzicami do wykorzystania przez nauczycieli; materiały informacyjne typu ulotki; filmy do realizacji zajęć.
Celem innowacji jest zwiększenie ilości i jakości oddziaływań profilaktycznych w szkole poprzez poprawę efektywności w dostępie do literatury, materiałów, pomocy w pracy nauczycieli; zaktywizowanie środowiska szkolnego; wspieranie nauczycieli, rodziców w procesie wychowania.

Innowacja pedagogiczna „Elementy przedsiębiorczości w edukacji wczesnoszkolnej”. Edukacja wczesnoszkolna kl.1

Autor: Agata Rosłonek

Osoba rekomendująca: Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

Innowacja stwarza warunki do różnorodnych działań, przedsięwzięć i projektów przygotowując uczniów do samodzielnego myślenia, twórczego kojarzenia faktów, aktywnego funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej. W nauce ważną rolę odgrywa wiązanie treści kształcenia z zabawą. Uczniowie będą poszerzać zakres swojej wiedzy uczestnicząc w zajęciach edukacji finansowej. Takie doświadczenia pomogą im w przyszłości samodzielnie podejmować decyzje o zarabianiu, oszczędzaniu i racjonalnym wydawaniu pieniędzy oraz gospodarowaniu własnymi zasobami. Efekty wdrożenia, to: uczniowie znają monety i banknoty o wartości 10 PLN; radzą sobie w sytuacji kupna i sprzedaży, w formie zabawowej; przystąpili do Konkursu SKO; podczas wycieczki do Banku zapoznali się z pracą jego pracowników.

Innowacja pedagogiczna „Mały turysta – obserwuję – dotykam – doświadczam – poznaję – odpoczywam”

Autor: Grażyna Skóra, nauczyciel klasy

Osoba rekomendująca: Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

Mały turysta – obserwuję – dotykam – doświadczam – poznaję – odpoczywam to innowacja pedagogiczna, która jest realizowana w klasie 0a. Edukacja środowiskowa, regionalna, krajoznawczo–turystyczna jest ważnym elementem w edukacji przedszkolnej i edukacji wczesnoszkolnej. Dzieci swoją wiedzę czerpią nie tylko z książek, ale przede wszystkim z otaczającego je świata, z własnych przeżyć, obserwacji, samodzielnych działań i doświadczeń. Turystyka to przebywanie w bezpośrednim kontakcie z otaczającą dziecko rzeczywistością, jest naturalna, zintegrowana, sprzyja twórczemu myśleniu i działaniu, daje szansę na kształtowanie właściwych postaw wobec przyrody, prozdrowotnych oraz określonych wartości. Z kolei aktywny wypoczynek na świeżym powietrzu, wspólne zabawy i przeżywane radości to najlepszy sposób na zintegrowanie zespołu klasowego, kształtowanie wśród uczniów właściwych nawyków higienicznych i zachowań prozdrowotnych, wyrabianie nawyku spędzania czasu wolnego na świeżym powietrzu w ruchu, w kontakcie z naturą. Dzieci podczas wyjść, wycieczek pieszych, autokarowych chłonęły wiedzę, czerpiąc przy tym wiele zadowolenia i przyjemności. Podejmowane działania uświadamiają dzieciom już w pierwszym etapie

edukacji, że wiedza zdobyta własnym doświadczeniem jest niezwykle trwała, a jednocześnie połączona z wartościami zdrowotnymi korzystnie wpływa na prawidłowe funkcjonowanie organizmu. Temat ten jest teraz szczególnie ważny, gdyż dzieci już od najmłodszych lat coraz mniej czasu przeznaczają na aktywny wypoczynek.

Innowacja pedagogiczna o charakterze programowym „Młody przedsiębiorca”

Autor: Agnieszka Kibitlewska

Osoba rekomendująca: Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

Młody przedsiębiorca to innowacja pedagogiczna o charakterze programowym skierowana do uczniów klas I-III. Stworzy ona warunki do różnorodnych działań, przedsięwzięć i projektów przygotowując uczniów do samodzielnego myślenia, twórczego kojarzenia faktów, aktywnego funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej. Ułatwi im podejmowanie samodzielnych decyzji, racjonalne gospodarowanie własnymi zasobami, a także zapewni rozwój w zakresie edukacji ekonomicznej i zmotywuje dzieci do osiągania sukcesu. Udział w zajęciach pozwoli zapraszać konsultantów, korzystać z ich doświadczeń, przeprowadzać wywiady z przedsiębiorcami, organizować spotkania z przedstawicielami Fundacji Młodzieżowej Przedsiębiorczości oraz pracownikami banków. Umożliwi ona, także skuteczne włączenie i zaangażowanie w jej realizację rodziców, którzy na tym etapie starają się aktywnie uczestniczyć w działaniach swojego dziecka. Dostosowana została do naturalnej w tym wieku aktywności dzieci. Uczniowie uczą się i poznają nowe obszary wiedzy poprzez działanie, badanie oraz udział w symulacjach i zabawach ruchowych.

Innowacja pedagogiczna o charakterze programowo-organizacyjno-metodycznym „Z ortografią za pan brat”

Autor: Dorota Franciszkowska

Osoba rekomendująca: Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

Innowacja pedagogiczna *Z ortografią za pan brat* dla klas IV–VI opracowana została z uwzględnieniem treści programowych zawartych

w programie nauczania języka polskiego w szkole podstawowej dla klas 4–6 *Słowa jak klucze*, praca zbiorowa, WSiP DKW – 4014 – 34/99 oraz Programie Edukacyjno–Terapeutycznym „Ortograffiti" dla klas 4-6 szkoły podstawowej (opracowanie Renata Czabaj).
Innowacja poszerza treści kształcenia z zakresu zasad ortografii i interpunkcji polskiej ujęte w programie. Cele i założenia podjętych działań można osiągnąć korzystając również z różnych podręczników do języka polskiego, dopuszczonych do użytku w szkole podstawowej. Aby uczniowie mogli zrozumieć współczesną polszczyznę, należy też zapoznać ich z elementami historii języka polskiego, językowymi korzeniami Europy. Uczniowie poznają niektóre sposoby tworzenia wyrazów, związków frazeologicznych w polszczyźnie. W trakcie zajęć zostanie zwrócona uwaga na zróżnicowanie regionalne, stylowe odmiany języka, wpływ języków obcych na współczesny język polski.
Niniejsza innowacja zakłada także praktyczne zetknięcie się z kulturą, żywym słowem (wizyty w muzeach, teatrach, uczestnictwo w konkursach), udział młodzieży w jej tworzeniu (poprzez przygotowanie przedstawień, plakatów, wystawek, nagrywanie słuchowisk). Realizacja innowacji ma pomóc uczniowi pokonać trudności w zapamiętywaniu i stosowaniu zasad ortografii, interpunkcji polskiej, a także w uaktywnieniu na forum klasy, szkoły. Pozwoli uwierzyć dziecku we własne siły, możliwości. Dodatkowym wsparciem dla ucznia jest działalność Koła Językowego wykorzystującego doświadczenia związane z prowadzeniem zajęć w ramach Programu Edukacyjno – Terapeutycznego „*Ortograffiti*" rekomendowanego przez Polskie Towarzystwo Dysleksji.

Innowacja pedagogiczna „Mały informatyk" – zajęcia informatyczne dla klasy 0

Autor: Sylwia Wylazłowska

Osoba rekomendująca: Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

Innowacja pedagogiczna wdrażana jest na zajęciach informatycznych, które odbywają się 1 lub 2 razy w tygodniu. Głównym zadaniem jest tworzenie warunków do osiągnięcia umiejętności posługiwania się komputerem, jego oprogramowaniem i technologią informacyjną, zainteresowanie dzieci rozwojem wiedzy informacyjnej oraz nowymi możliwościami komunikowania się, wspomaganie dzieci w rozpoznaniu

ich własnych uzdolnień i zainteresowań. Dzieci na tych zajęciach uczą się podstawowych zasad pracy z komputerem oraz zdobywają podstawowe umiejętności pracy na komputerze poprzez zabawę. Dużo zadań opiera się na rysowaniu, kolorowaniu czy też rozwiązywaniu zadań i łamigłówek przy wykorzystaniu prostych programów edukacyjnych dostosowanych do wieku dzieci. Dzieci bardzo chętnie uczestniczą w zajęciach i zdobywają nowe umiejętności posługiwania się komputerem.

Zajęcia teatralne Teatr Marzeń

Autor: Małgorzata Kurzawa

Osoba rekomendująca: Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

Program zajęć teatralnych jest zgodny z podstawą programową kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych zawartą w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 roku. Cele i założenia edukacji teatralnej wczesnoszkolnego zintegrowanego zespołu uczniowskiego obejmują swoim zakresem całość oddziaływań edukacyjnych w ciągu trzech lat. Scenariusze teatralne, wiersze, piosenki, zawierają również treści o tematyce zdrowotnej, która dla prawidłowego rozwoju ucznia jest niezbędna. Ich właściwa realizacja zapewni dziecku wszechstronny rozwój w całym bogactwie jego osobowości. Zajęcia kółka teatralnego uwrażliwiają dzieci na piękno literatury, zachęcają do czytania, pobudzają zainteresowania akcją, przyzwyczajają ucznia do pełnej analizy utworu, pobudzają i stymulują przeżycia emocjonalne, wzbogacają słownictwo. Właściwy dobór tekstów pozwala na wskazywanie istotnych wartości życiowych, poprawnych zachowań i zdobywanie wzorów osobowych. Stosowanie różnych metod umożliwia organizację pracy w grupach, a także indywidualizację w pracy i indywidualne traktowanie każdego dziecka. Dzięki temu każdy uczestnik zajęć może w maksymalny sposób rozwijać swoje predyspozycje, zainteresowania oraz zdolności i różnorodne umiejętności.

Konkurs Wiedzy o Wielkiej Brytanii

Osoba rekomendująca: Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

Konkurs organizowany jest od ośmiu lat, we współpracy z Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. Został pomyślany jako sposób motywowania do nauki uczniów, którzy – z różnych przyczyn - nie są w stanie osiągnąć świetnych wyników w nauce języka obcego. Zadania konkursowe dotyczące życia w Wielkiej Brytanii opracowane są w języku polskim. Każdorazowo w Konkursie uczestniczy około 500 uczniów łódzkich szkół podstawowych. W trakcie kolejnych etapów Konkursu organizowane są też szkolenia dla nauczycieli, mające na celu zapoznanie ich z najnowszą ofertą materiałów do kształcenia językowo-kulturowego. Organizację Konkursu wspierają: Szkoła Podstawowa nr 202 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 125 w Łodzi i Szkoła Podstawowa nr 206 w Łodzi.

Naturalna nauka języka angielskiego w edukacji wczesnoszkolnej

Autor: Agnieszka Niedźwiecka

Osoby rekomendujące: Aleksandra Proc – doradca metodyczny w ŁCDNiKP, Jolanta Trawczyńska – doradca metodyczny, kierownik Pracowni Wychowania i Profilaktyki

„Język angielski w kształceniu zintegrowanym” to innowacja pedagogiczna mająca na celu naukę języka angielskiego w systemie zintegrowanym. Jej celem jest poszerzenie zakresu nauczania zintegrowanego obejmującego następujące obszary edukacji: polonistyczną, matematyczną, przyrodniczą, społeczną, artystyczną, zdrowotną o edukację lingwistyczną (anglojęzyczną). Język obcy stał się integralną częścią wielozmysłowego poznawania świata podczas dnia aktywności edukacyjnej dziecka, to jest logicznie spójnej, metodycznie zorganizowanej struktury, na którą składają się określone sytuacje dydaktyczne. Język angielski jest obecny na zajęciach każdego dnia w mniejszym lub większym stopniu, a treści edukacji językowej pokrywają się z aktualnie realizowanymi treściami nauczania, skupionymi wokół kręgów tematycznych wyznaczonych przez podstawę programową (takich, jak: rodzina, koledzy, przedmioty, kolory, liczby, zabawki, rośliny, zwierzęta, zwroty grzecznościowe i inne). Dzięki integrowaniu treści, metod i celów nauczania w języku obcym

i ojczystym, dziecko może poznać świat i wyrazić siebie, zarówno w języku polskim, jak i w języku angielskim. Obecność języka angielskiego jako naturalnego elementu kształcenia w edukacji wczesnoszkolnej przyczyni się do osiągania lepszych wyników w nauce języka w klasach starszych. Uzyskane efekty wdrażania innowacji w klasach I–III upoważniają do wprowadzenia edukacji dwujęzycznej w II etapie edukacyjnym w obrębie wybranych przedmiotów, aby umożliwić uczniom kontynuację takiej formy nauki języka angielskiego.

GIMNAZJA

Publiczne Gimnazjum nr 3 w Łodzi

Łódź i region łódzki a wykorzystanie środków Unii Europejskiej

Autorzy: Sławomir Wołczyk – dyrektor Publicznego Gimnazjum nr 3, Rafał Nowak – nauczyciel WOS i historii, Tomasz Wójcik – nauczyciel WOS i historii

Osoba rekomendująca: Barbara Muras - doradca metodyczny

Jest to projekt, który ma formułę konkursu interdyscyplinarnego adresowanego do łódzkich gimnazjalistów. Został zorganizowany przez szkołę po raz czwarty. Umożliwia kształtowanie umiejętności wzmacniających analityczną i kreatywnę postawę zarówno poprzez szerzenie wiedzy ekonomicznej jak i wiedzy o wykorzystaniu środków UE na realizację zadań samorządów na rzecz Łodzi i regionu. Jego uczestnicy poznają rolę samorządu w procesie wykorzystania funduszy unijnych, wzrasta ich świadomość znaczenia obowiązków obywatelskich w ramach postawy tzw. *Młodego Europejczyka*. Konkurs objął patronatem eurodeputowany dr Jacek Saryusz-Wolski i Marszałek Województwa Łódzkiego. Przedsięwzięcie wspiera Uniwersytet Łódzki, Muzeum Kinematografii, Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, Alior Bank. Efektem wdrożenia jest aktywizacja działań młodych ludzi na rzecz rozwiązywania problemów miasta i regionu a w szczególności rozwój umiejętności świadomego i celowego działania na rzecz Łodzi.

Publiczne Gimnazjum nr 5 w Łodzi

Patriotyczno-obronna gra miejska

Autorzy: Barbara Kotynia, Renata Drąszczyk

Osoba rekomendująca**:** Bożena Piekarska – doradca metodyczny

Patriotyczno-obronna gra miejska jest imprezą o charakterze historyczno-obronno-edukacyjnym dla uczniów klas III Gimnazjum nr 5. Jest to żywa, oparta na aktywności młodzieży lekcja historii i edukacji dla bezpieczeństwa wpisująca się w edukację regionalną i obronną. Rozwijane są umiejętności społeczne uczniów poprzez zdobywanie przez nich prawidłowych doświadczeń we współżyciu i współdziałaniu

w grupie rówieśniczej oraz rozumieniu, że patriotyzm jest istotną wartością warunkującą rozwój osobisty i rozwój dobra wspólnego. Gra ma charakter zespołowy. Uczniowie z każdej grupy otrzymują mapy z wyrysowaną trasą. Wędrując ulicami miasta poznają działalność patriotyczną, wojskową i obronną w Łodzi od czasów I wojny światowej po dzień dzisiejszy. Młodzież otrzymuje karty pracy z historii i edukacji dla bezpieczeństwa, które w trakcie gry uzupełnia. Efektem końcowym jest prezentacja multimedialna pokazująca dokonania grup. Przewidywane efekty wdrożenia: wzmocnienie postaw patriotycznych, bliższe poznanie własnego miasta, zdobycie interdyscyplinarnej wiedzy o rodzajach i źródłach współczesnych zagrożeń, a także sposobach zapobiegania im i zasadach niesienia pomocy w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia, kształtowanie umiejętności współpracy w grupie, odpowiedzialność za wykonanie zadania.

Moodle na zajęciach technicznych

Autor: Agata Zielińska

Osoba rekomendująca**:** Bożena Piekarska – doradca metodyczny

Przykładem stosowania w Gimnazjum nr 5 nowoczesnych technologii jest organizowane kształcenie na odległość. Kursy przeznaczone są dla uczniów klas III i są dopełnieniem zagadnień poruszanych na zajęciach technicznych. Szczególnie kierowane są do osób interesujących się techniką i chcących rozwijać zainteresowania w tym kierunku oraz tych, którzy chcą zapoznać się z obsługą platformy Moodle. Gimnazjaliści przystępując do kształcenia na odległość mają możliwość praktycznego zastosowania umiejętności zdobytej na lekcjach informatyki. Szkolenie składa się z dwóch części. Można je realizować niezależnie od siebie, dzięki czemu uczeń może uczestniczyć w jednym lub dwóch kursach. Nowością w tym działaniu jest wykorzystanie w uczeniu się uczniów osiągnięć technologii informatycznej i telekomunikacyjnej. Gimnazjaliści mają możliwość uzupełnienia wiadomości o treści, których nie zawierają wybrane przez nich moduły zajęć technicznych. Przewidziane efekty to: poszerzenie oferty zajęć dodatkowych i podniesienie atrakcyjności kształcenia; wyposażenie młodzieży w umiejętności wykorzystania środowiska zdalnego kształcenia; wdrożenie do samodzielnego zdobywania wiadomości poprzez uczestnictwo w różnych szkoleniach na platformach e-learningowych, zarówno obecnie jak i na wyższych etapach kształcenia

Szkolne konkursy artystyczne

Autor: Iwona Wiaderna

Osoba rekomendująca: Ewa Koper – konsultant w ŁCDNiKP

Konkursy realizowane od roku szkolnego 2011/2012: *Kompozytor bliżej nas i Artysta z pasją* adresowane są do uczniów klas I i II, którzy uczestniczą w konkursach wiedzy poprzez rozwiązywanie testów i quizów muzycznych. Specyfika konkursu polega na jego realizacji w dziesięciu etapach, tzn. każdemu miesiącowi odpowiada kolejna epoka w historii sztuki. Wyniki zmagań konkursowych są ogłaszane podczas podsumowania całorocznej pracy w czerwcu. Efektem tych działań jest poznanie życia i twórczości kompozytorów, przybliżenie historii sztuki od prehistorii do sztuki współczesnej, pozyskanie wiedzy na temat dzieł kultury, kształtowanie otwartości na różne formy ekspresji kulturowej.

Warsztaty twórcze

Autorzy: Barbara Zielińska - Dyrektor Publicznego Gimnazjum nr 5 i Rada Pedagogiczna

Osoba rekomendująca: Ewa Koper – konsultant w LCDNiKP

Warsztaty odbywają się kilka razy w roku szkolnym, skierowane są do uczniów klas VI sąsiadujących szkół podstawowych i ich rodziców. Uczniowie z okolicznych szkół podstawowych uczestniczą w popołudniowych spotkaniach warsztatowych – artystycznych, technicznych, językowych, dyslektycznych. Rodzice w tym czasie mają możliwość uczestniczenia w zajęciach prowadzonych przez pedagoga szkolnego. Dotychczasowa tematyka spotkań dotyczyła zmian, jakie zachodzą w rozwoju fizycznym, psychicznym i intelektualnym u gimnazjalistów (13-16 lat). Dyskutowano i aktywnie pracowano nad zagadnieniami: *Jak rozmawiać z nastolatkiem?*, *Jak utrzymywać właściwe relacje interpersonalne rodzic – dziecko, dziecko –rodzic?*
Przewidywane efekty wdrożenia tych działań to: promocja szkoły w środowisku lokalnym, prezentacja oferty edukacyjnej potencjalnym – przyszłym uczniom, rozwijanie zainteresowań uczniów, kształtowanie umiejętności kreatywnych.

Sportowy Turniej Integracyjny

Autorzy: Wioleta Barańska, Włodzimierz Głodek, Wojciech Makówka, Joanna Chrobot

Osoba rekomendująca: Ewa Koper – konsultant w LCDNiKP

Turniej sportowy jest organizowany i realizowany przez nauczycieli wychowania fizycznego na początku roku szkolnego i jest skierowany do uczniów klas I, którzy biorą udział w turnieju – jako zawodnicy lub publiczność. Klasy rywalizują w różnorodnych konkurencjach sportowych, np. rzuty do celu, sztafeta, slalom. Przewidywane efekty wdrożenia tych działań to: integrowanie pierwszoklasistów ze społecznością uczniowską, kształtowanie ducha sportowej rywalizacji i zasady fair play, rozwijanie zainteresowania sportem poprzez zabawę, kształtowanie nawyków aktywnego spędzania czasu wolnego.

Konkurs językowy angielsko-niemiecki

Autorzy: Karolina Małecka, Joanna Hincz

Osoba rekomendująca: Ewa Koper – konsultant w LCDNiKP

Konkurs organizowany jest każdego roku szkolnego od 2006/2007. Adresowany jest do wszystkich uczniów gimnazjum. Uczniowie rozwiązują test z zakresu języka angielskiego i niemieckiego. Obserwujemy z roku na rok wzrost liczby chętnych uczestników. Przewidywane efekty wdrożenia tych działań to: kształtowanie umiejętności komunikowania się w języku obcym, rozwijanie zainteresowań językowych, przygotowanie do posiadania umiejętności językowej oczekiwanej przez współczesny rynek pracy, rozwijanie zainteresowań kulturami krajów anglojęzycznych, niemieckojęzycznych.

Szkolne przedstawienia teatralne

Koordynator: Iwona Wiaderna - współpraca: nauczyciele

Osoba rekomendująca: Ewa Koper – konsultant w LCDNiKP

Na terenie szkoły działa grupa artystyczna, której zadaniem jest prezentowanie przygotowanych przez siebie przedstawień teatralnych-muzycznych. Uczniowie przygotowują scenografię, reżyserują

scenariusze teatralne, opracowują część wokalną. Jedną z form tych działań są okolicznościowe koncerty poetycko-muzyczne. Prezentacje odbywają się na terenie szkoły oraz w zaprzyjaźnionej bibliotece rejonowej dla czytelników i zaproszonych gości. Dotychczas wystawiono *Kopciuszka, Śpiącą Królewnę* oraz wykonano koncerty *Ocalić od zapomnienia; Nie przestawaj marzyć*.
Przewidywane efekty wdrożenia tych działań to: uwrażliwienie na gest i słowo, rozwijanie zdolności scenicznych – poruszanie się na scenie, kształtowanie dykcji, odkrywanie własnych możliwości i talentów.

Szkolne projekty ekologiczne i prozdrowotne

Autor: Ewa Woźniak-Zając

Osoba rekomendująca: Ewa Koper – konsultant w ŁCDNiKP

Cykliczne projekty szkolne skierowane do wszystkich uczniów Gimnazjum oraz uczniów klas VI pobliskich szkół podstawowych, np. *Magia drzew, Używki i dopalacze, Co siedzi w jogurcie?*. Uczniowie pracują metodą projektów, przygotowują i prowadzą dla młodszych kolegów warsztaty, organizują wystawy, prezentacje, uczestniczą w konkursach tematycznych. Rezultaty swoich prac prezentują na forum klasy, szkoły lub przed zaproszonymi gośćmi. Przewidywane efekty wdrożenia tych działań to: kształtowanie zdrowego stylu życia, promowanie postaw proekologicznych, rozwijanie umiejętności pracy zespołowej, promocja działań szkoły w środowisku lokalnym, kształtowanie postaw przedsiębiorczych, doskonalenie umiejętności rozwiązywania sytuacji problemowych.

Publiczne Gimnazjum nr 6 w Łodzi

Kabaret „Na szóstkę”

Opiekun kabaretu: Anetta Trzmielak – nauczyciel języka angielskiego

Osoba rekomendująca: Jolanta Kacprzak – doradca zawodowy

Od siedmiu lat w gimnazjum działa szkolny kabaret „Na szóstkę”, który systematycznie przygotowuje przedstawienia, skecze i programy zarówno na imprezy szkolne, jak i te odbywające się w środowisku lokalnym. Kabaret tworzy kilkunastoosobowa grupa gimnazjalistów

pełnych zapału, pomysłów i chęci do działania. Kabaret to także zgrany zespół nastolatków, który potrafi rozbawić, zmusić do refleksji nie tylko rówieśników, ale również osoby dorosłe. Głównym celem kabaretu jest kształtowanie postawy twórczej uczniów, współpracy w grupie rówieśniczej oraz motywowanie uczniów do działania i rozwijania swoich umiejętności. Kabaret przygotowuje wiele programów satyrycznych o różnorodnej tematyce, na którą wpływ ma kalendarz szkolny (m.in. Dzień Nauczyciela, Międzynarodowy Dzień Języków Obcych, Drzwi Otwarte) i odbiorca (Dzień Matki, Dzień Seniora). Przy organizowaniu przedstawień uczniowie muszą wykazywać się przedsiębiorczością: pozyskują sponsorów i znajdują osoby chętne do pomocy przy scenografii, charakteryzacji. W ramach swojej działalności kabaret współpracuje ze środowiskiem lokalnym (Domem Opieki Społecznej „Pogodna Jesień", okolicznymi przedszkolami). Kabaret bierze udział w konkursach oraz przeglądach teatrów i kabaretów szkolnych. Największym jego osiągnięciem było zdobycie I miejsca w konkursie *Europa na wesoło*.

W komputerowym muzeum wyobraźni – projekt edukacyjny z języka polskiego

Autor: Halina Hak – nauczyciel języka polskiego

Osoba rekomendująca: Jolanta Kacprzak – doradca zawodowy

Projekt realizowany jest na lekcjach języka polskiego w klasach trzecich (2 godziny lekcyjne). Wykorzystuje wiedzę i umiejętności uczniów w stosowaniu technologii komputerowej w wykonaniu projektu. Celem projektu jest zaangażowanie uczniów do samodzielnego wyszukiwania potrzebnych informacji w zbiorach bibliotecznych (słowniki, encyklopedie, atlasy, albumy, zbiory historyczne i literackie, biografie) oraz w Internecie, planowania swojej pracy oraz realizowania kolejnych etapów zgodnie z opracowanym planem i prezentowania efektów swojej pracy na forum klasy. W ramach projektu uczniowie realizują 3 zadania:
Zadanie 1 - praca indywidualna. Celem tej pracy jest umiejętność wykonania projektu prostych form użytkowych, przy wykorzystaniu narzędzi współczesnego świata, jakim jest komputer i program PowerPoint:

- wykonanie projektu zaproszenia na uroczystość szkolną z okazji Dnia Matki,
- wykonanie projektu dyplomu/ podziękowania za udział w projekcie

edukacyjnym ,,W komputerowym muzeum wyobraźni".

Zadanie 2 - praca w grupie dwuosobowej. Celem tego zadania jest umiejętność tworzenia projektu plakatu, afisza teatralnego lub okładki książki, łącząc przy tym poznane techniki wykonania z technologią komputerową i jej oprogramowaniem oraz utrwalenie poznanych pojęć:

- wykonanie plakatu filmowego do wybranej adaptacji filmowej lektury szkolnej,
- wykonanie afisza teatralnego do wybranego spektaklu teatralnego obejrzanego w okresie szkolnym.

Zadanie 3 - praca w grupie czteroosobowej. Życie i twórczość historyczna Henryka Sienkiewicza. Celem tej pracy jest bliższe poznanie sylwetki Henryka Sienkiewicza, zdefiniowanie i określenie światopoglądu pozytywistycznego, ocena postaci literackich i ich zachowań, interpretacja powieści historycznych pisarza i wykonanie prezentacji swojej pracy.

Inicjatywy wzbogacające ofertę edukacyjną szkoły

Opiekun SU i strony internetowej szkoły: Katarzyna Jarosz – nauczyciel języka niemieckiego

Osoba rekomendująca: Jolanta Kacprzak – doradca zawodowy

A oto, przykłady dobrych praktyk urozmaicających życie szkoły:

- dobrze rozbudowana, na bieżąco aktualizowana, „żywa" strona www szkoły, połączona z facebookiem, jako element promocji szkoły,
- Baza Uczniów Zdolnych na stronie szkoły (z zachowaniem zapisów o ochronie danych osobowych) z wpisanymi osiągnięciami uczniów oraz ich wynikami dydaktycznymi,
- Konkurs Międzyklasowy o tytuł „*Klasy na Szóstkę*" i nagrodę dyrektora - klasy rywalizują ze sobą przez cały rok szkolny, zdobywając punkty za konkursy szkolne, międzyszkolne, konkurencje indywidualne i klasowe, za wyniki w nauce, frekwencję, działania charytatywne i zaangażowanie w pracę agend szkolnych,
- „małe" akcje Samorządu Uczniowskiego uświetniające życie szkoły – związane z obchodami nieformalnych świąt: *Liczba Pi, Święto Czekolady, Dzień Tańca, Dzień Dobrej Oceny, Czytamy Poezję,*
- konkurs na Absolwenta Roku (wśród uczniów klas trzecich) i Osobowość Roku (w klasach pierwszych i drugich)

dowartościowujący uczniów w podziękowaniu za trud włożony w proces swojej edukacji oraz zaangażowanie w życie klasy i szkoły,
– stała współpraca Samorządu Uczniowskiego z Młodzieżową Radą Miejską – udział uczniów w Sesjach Rady oraz konkursach i akcjach społecznych jako element uczenia się samorządności.

Publiczne Gimnazjum nr 15 w Łodzi

Program Prêt-à-DELF-Junior

Autorzy: Włodzimierz Glamaciński – doradca metodyczny ŁCDNiKP, Katarzyna Karolczak-Barczyńska – Publiczne Gimnazjum nr 15 w Łodzi

Osoba rekomendująca: Włodzimierz Glamaciński –doradca metodyczny

Autorzy programu Prêt-à-DELF-Junior nakreślili konkretne ramy dydaktyczne umożliwiające uczniom gimnazjum zdobycie wiedzy o języku francuskim oraz przyswojenie kluczowych kompetencji językowych przydatnych przy zdawaniu międzynarodowego certyfikatu językowego DELF-Junior. Ponadto program reguluje poziom przyswajanego języka, co w konsekwencji umożliwia kontynuację nauki w liceum na poziomie wyższym od tego osiągniętego w cyklu kształcenia gimnazjalnego.
Program podzielony jest na trzy etapy odpowiadające trzem poziomom zaawansowania językowego, realizowanych w I, II i III klasie gimnazjum. W każdej klasie, oprócz realizowania odpowiedniego poziomu kompetencji językowej, wprowadzony jest dodatkowy element wspomagający realizację zagadnień kluczowych poprzez interakcję i mediację. Innowacją jest wyznaczenie odpowiednich ram znajomości języka francuskiego, do których dostosowane są odpowiednie kompetencje językowe przyswajane przez uczniów na danym poziomie językowym, duży nacisk kładzie się na podejście parajęzykowe.
Po zakończeniu trzyletniego cyklu nauczania według założeń programu Prêt-à-delf-Junior uczeń potrafi: stosować w mowie i piśmie struktury leksykalno-językowe, rozumieć i interpretować tekst pisany, mówiony i nagrany, opowiedzieć wydarzenie w prosty sposób, reagować spontanicznie w wypowiedziach ustnych, zredagować krótką wypowiedź pisemną, zredagować w mowie i piśmie krótkie opowiadanie z podanych elementów.

Publiczne Gimnazjum nr 16 w Łodzi

Asystentura Comeniusa z obchodami Dnia Turcji

Autor: Irena Ignasiak

Osoba rekomendująca: Anna Zientarska – doradca zawodowy

Główną ideą działania podjętego w roku 2012 jest doskonalenie procesu dydaktycznego poprzez zaangażowanie anglojęzycznego asystenta w proces nauczania języków obcych oraz innych przedmiotów w języku angielskim. Asystent aktywnie uczestniczy w życiu szkoły, a jego obecność jest inspiracją do wielu działań, których celem był między innymi Dzień Turcji. W związku z przygotowaniami do tej uroczystości uczniowie wykonali liczne projekty o Turcji, a reprezentacje klas rywalizowały w konkursie wiedzy o tym kraju. Uczniowie zaprezentowali program artystyczny w przeważającej części w języku tureckim. Były to piosenki tureckich wykonawców, dialogi i łamańce językowe oraz spektakl kulturowy *Henna night*. Atrakcją tego dnia była obecność ambasadora Turcji. Nowością w tym działaniu jest wprowadzenie elementów nauczania dwujęzycznego, nauczania matematyki, biologii, geografii w języku angielskim. W szkole odbywają się lekcje promujące język turecki i kulturę tego kraju, zapraszani są uczniowie z innych szkół, nasz asystent prowadzi zajęcia w innych szkołach. W dni wolne od zajęć dydaktycznych uczniowie i nauczyciele wraz z asystentem organizują wycieczki krajoznawcze. Przewidywane efekty wdrożenia obejmują wzrost motywacji do nauki języków obcych, zainteresowanie uczniów krajami Bliskiego Wschodu, ich historią, kulturą, religią oraz współczesną Turcją, łamanie stereotypów i barier kulturowych, naukę tolerancji, nawiązanie trwałych kontaktów i przyjaźni

„Ludzie, którzy zmienili i ukształtowali świat" Comenius Partnerskie Projekty Szkół

Autorzy: Aneta Pęczkowska, Paweł Pachnowski

Osoba rekomendująca: Anna Zientarska – doradca zawodowy

Od sierpnia 2011 roku realizowany jest projekt *Ludzie, którzy zmienili i ukształtowali świat* w ramach programu Comenius. Czas trwania

projektu – dwa lata. W przedsięwzięcie zaangażowane są szkoły z Turcji, Hiszpanii, Grecji, Bułgarii i Wielkiej Brytanii. Główną ideą działania jest interakcja kulturowa poprzez wymianę informacji o ważnych postaciach i ich wpływie na otaczający świat. Uczniowie każdej ze szkół biorących udział w projekcie wybierają tylko jedną wybitną postać, która zmieniła bieg historii. W oparciu o jej biografię tworzą opowiadanie, które ma stanowić podstawę do napisania przez nich scenariusza, a potem do wystawienia ciekawej sztuki. Nowością w tym działaniu jest to, że w prace nad projektem są zaangażowane instytucje zajmujące się dziećmi i młodzieżą niepełnosprawną umysłowo. Przedsięwzięcie umożliwia doskonalenie warsztatu pracy pedagogicznej poprzez dzielenie się innowacyjnymi metodami dydaktycznymi miedzy nauczycielami.
Przewidywane efekty wdrożenia: poprawa jakości i wzmocnienie europejskiego wymiaru edukacji szkolnej, poszerzenie wiedzy uczniów o wybitnych postaciach, które pochodzą z krajów biorących udział w projekcie, doskonalenie umiejętności posługiwania się językiem angielskim, nawiązanie trwałych kontaktów i przyjaźni pomiędzy uczestnikami przedsięwzięcia.

Działania inicjowane przez społeczność Publicznego Gimnazjum nr 16 im. Ofiar Katynia związane z tematyką katyńską

Autorzy: Katarzyna Wójt, Dorota Michałkiewicz

Osoba rekomendująca: Anna Zientarska – doradca zawodowy

4 marca 2006 r. Publiczne Gimnazjum nr 16 w Łodzi przyjęło imię Ofiar Katynia. Na szczególną uwagę zasługuje fakt oryginalnego sposobu propagowania przez szkołę trudnych treści patriotycznych wśród społeczności szkolnej oraz środowiska. W Szkole organizuje się, m.in. turnieje wiedzy o zbrodni katyńskiej, konkursy plastyczne, turnieje recytatorskie, spotkania z członkami Stowarzyszenia „Rodzina Katyńska” w Łodzi, także wystawy okolicznościowe. Szkoła uczestniczy w uroczystościach katyńskich na terenie kraju (w 2008 r. na zaproszenie Prezydenta Polski - Lecha Kaczyńskiego reprezentacja uczniów szkoły pojechała do Warszawy). Od maja 2006 r. zorganizowano już pięć pielgrzymek uczniów gimnazjum do Katynia, Charkowa, Starobielska i Kijowa-Bykowni. Utworzona na terenie szkoły Izba Pamięci jest miejscem, w którym uczniowie gimnazjum oraz innych łódzkich szkół uczą się historii Polski, szacunku do patrona. Istotę powyższych działań

stanowi kształtowanie osobowości uczniów oraz ich postawy patriotycznej. Wszystkie ww. działania skutkują poszerzeniem wiedzy uczniów o wydarzeniach katyńskich, uczą kultywowania pamięci o zamordowanych wiosną 1940 r., rozwijają te cechy osobowości i kompetencje, które niezbędne są w życiu społecznym, pozwalają (szczególnie podczas wyjazdów) na nawiązanie trwałych kontaktów i przyjaźni z Polonią.

Publiczne Gimnazjum nr 20 w Łodzi

Wsparcie na starcie w Publicznym Gimnazjum nr 20 w Łodzi

Autorzy: Sylwia Borowczyk, Alicja Kopczyńska

Osoba rekomendująca**:** Małgorzata Bartosiak – doradca zawodowy

Gimnazjum 20 w Łodzi z roku na rok poszerza zakres usług i może już poszczycić się wieloma osiągnięciami, służyć radą i dobrą praktyką. Ważne jest to, że w proces doradztwa zawodowego zaangażowani są niemal wszyscy nauczyciele, począwszy od wychowawców po nauczycieli przedmiotowych, kończąc na pedagogu szkolnym. Ta wspólna praca różnicuje działania, zwiększa ofertę usług, podnosi u uczniów poziom znajomości rynku i środowiska pracy. Wpływa to na właściwy i świadomy wybór ścieżki edukacyjnej i przyszłej kariery zawodowej ucznia. Gimnazjum wzięło udział w projekcie unijnym „*Wsparcie na starcie”*. Obejmował on cykl 20 godzin szkoleń. Celem głównym projektu było osiągnięcie przez uczniów i uczennice nowych umiejętności dokonywania świadomych wyborów dotyczących dalszej ścieżki edukacyjnej i zawodowej. Uczniowie podczas zajęć rozpoznawali własne zainteresowania, potrzeby rynku pracy, świat zawodów i kwalifikacji zawodowych, doskonalili umiejętności pozyskiwania i selekcjonowania wiedzy z zakresu doradztwa. Zostali również objęci indywidualną rozmową doradczą przeprowadzoną przez doradców zawodowych ŁCDNiKP w Ośrodku Doradztwa Zawodowego. Rozszerzając i aktualizując Wewnątrzszkolny System Orientacji i Poradnictwa Zawodowego w Publicznym Gimnazjum nr 20 w Łodzi bierzemy pod uwagę to, by wyposażył naszych uczniów w niezbędną wiedzę i umiejętności, by wskazywał im kierunek do ich dalszych działań edukacyjnych i zawodowych. I mamy nadzieję, że to się nam udaje.

Publiczne Gimnazjum nr 28 w Łodzi

Poznajemy Francję region po regionie

Autorzy: Beata Pośpiech, Beata Czerwińska

Osoba rekomendująca: Małgorzata Bartosiak – doradca zawodowy

Poznajemy Francję region po regionie to projekt zainicjowany w 2006 roku, w ramach którego uczniowie poznają kulturę regionalną Francji: poszukują informacji na temat atrakcji turystycznych i zabytków, przygotowują potrawy, szyją stroje i uczą się tańców. Efekty swojej pracy prezentują w formie spektaklu w ŁDK, w czasie Dni Frankofonii. Do tej pory poznali Bretanię i bretoński gawot, Prowansję z farandolą, region paryski z kankanem, Alzację i taniec alzacki, Korsykę z kadrylem, oraz Owernię z bourrée. W bieżącym roku szkolnym postanowili sięgnąć do literatury i tańców dworskich. Przygotowują scenę balu z „Trzech Muszkieterów" Aleksandra Dumas, uczą się menueta. Przewidywane efekty wdrożenia, to wzrost motywacji do nauki języka francuskiego, przybliżenie uczniom kultury Francji, odkrywanie i rozwijanie zdolności artystycznych uczniów, promowanie szkoły i języka francuskiego w środowisku lokalnym, integracja uczniów francuskich klas dwujęzycznych.

Publiczne Gimnazjum nr 32 w Łodzi

„Bliżej filmu i warsztaty dziennikarza"

Autorzy: Jolanta Kuśmirek- dyrektor Publicznego Gimnazjum nr 32, Anna Kułak-Kułakowska
Osoba rekomendująca: Ewa Koper – konsultant w ŁCDNiKP

Ze względu na położenie szkoły w sąsiedztwie PWSFTviT był realizowany program autorski *Bliżej filmu i warsztatu dziennikarza*, Jest on oparty na poznawaniu i pracowaniu z mediami: filmem, gazetami i komputerem. Uczniowie biorą udział przy realizacji etiud filmowych, uczestniczą w wycieczkach zawodoznawczych do PWSFTiT. Udział w tych zajęciach to również poznawanie historii czasopiśmiennictwa w Polsce i na świecie. Efekty wdrożenia tych działań to: uczenie różnych sposobów komunikowania się, rozwijanie osobowości dziecka, kształtowanie współpracy w grupie, postawy otwartości, tolerancji,

poszukiwania własnej drogi życiowej i sposobów wyrażania własnych poglądów, uczenie strategii radzenia sobie z problemami, umiejętność stosowania wypowiedzi w formie artystycznego przekazu, poznawanie działów filmowych wchodzących w skład dziedzictwa polskiego, europejskiego i światowej kultury.

BUSHI - Uczniowski Klub Sportowy

Autorzy: Jolanta Kuśmirek - dyrektor Publicznego Gimnazjum nr 32, Maciej Adamczewski

Osoba rekomendująca: Ewa Koper – nauczyciel konsultant w ŁCDNiKP

Od 2005r.w szkole działa UKS – BUSHI – Judo, zajęcia odbywają się trzy razy w tygodniu, są prowadzone przez nauczycieli wychowania fizycznego, którzy są trenerami judo. Efekty przynależności do klubu, to: dbałość o kulturę i sprawność fizyczną, zdobywanie kolejnych stopni sportowych przez zawodników, osiąganie sukcesów sportowych na poziomie powiatu, a nawet i kraju oraz w lidze szkolnej w kategorii młodzieży, w międzynarodowych mistrzostwach młodzików i młodziczek.

„Biegi Przełajowe o Puchar Dyrektora”

Autorzy: Jolanta Kuśmirek - dyrektor Publicznego Gimnazjum nr 32, Maciej Adamczewski

Osoba rekomendująca: Ewa Koper – konsultant w ŁCDNiKP

Jest to impreza o zasięgu lokalnym, w której uczestniczą przedstawiciele Rodziców, Rady Pedagogicznej oraz cała społeczność uczniowska. Biegi odbywają się w Parku Źródliska, impreza jest organizowana cyklicznie od 1999 roku. Efektem tych działań jest integracja środowiska szkolnego, dobra zabawa i sportowa rywalizacja w myśl starogreckiej zasady *w zdrowym ciele, zdrowy duch*, popularyzacja właściwych nawyków sportowych.

Wewnątrzszkolne Targi Edukacyjne „Dzień Absolwenta”

Autorzy: Jolanta Kuśmirek – dyrektor Publicznego Gimnazjum nr 32, Marek Wilmowski

Osoba rekomendująca: Ewa Koper – konsultant w ŁCDNiKP

Przedsięwzięcie ogólnoszkolne organizowane od 2006 r., jest skierowane do społeczności uczniowskiej szkoły, a w szczególności do uczniów klas III oraz ich rodziców. Absolwenci Publicznego Gimnazjum nr 32 w Łodzi w sposób profesjonalny przygotowują stoiska na sali gimnastycznej, gdzie prezentują ofertę edukacyjną swoich obecnych szkół oraz zachęcają do podjęcia w nich nauki. Każdego roku uczniowie klas III i II uczestniczą w Mini Targach Edukacyjnych, gdzie pozyskują informację o kierunkach kształcenia, środowisku pracy, zawodach i branżach przyszłości województwa łódzkiego. Dla uczniów klas III gimnazjum *Dzień Absolwenta* to ważne wydarzenie, ponieważ tego typu działania ułatwiają i pomagają podjąć świadomą decyzję dotyczącą wyboru dalszego kierunku kształcenia. Przewidywane efekty wdrożenia tych działań, to: promocja szkolnictwa zawodowego, kształtowanie postaw przedsiębiorczych, kształtowanie umiejętności podejmowania właściwych decyzji, popularyzowanie deficytowych zawodów na lokalnym i regionalnym rynku pracy.

Wolontariat i wrażliwość na potrzeby innych

Autorzy: Jolanta Kuśmirek - dyrektor Publicznego Gimnazjum nr 32, Małgorzata Kmieciak

Osoba rekomendująca: Ewa Koper – konsultant w ŁCDNiKP

Uczniowie uczestniczyli i uczestniczą w akcjach charytatywnych: *Pluszak*, *Pomoc Powodzianom*, *Góra grosza*, *Gorączka złota*, *Podaruj zwierzętom szczęście*, zbierali dary dla dziecięcego oddziału chirurgii w Wieluniu. Uczniowie wspólnie z nauczycielami organizują pomoc socjalną dla rówieśników z rodzin potrzebujących (obiady, drugie śniadania – każdego dnia dla 10 uczniów od 2008 roku, ubrania, paczki świąteczne). Szkoła współpracuje z Bankiem Żywności, który przekazuje żywność rodzinom potrzebującym wsparcia (kilka ton żywności w roku). Społeczność uczniowska uczestniczyła w zeszłym roku w ogólnopolskim wydarzeniu propagującym idee wolontariatu *Tydzień Wolontariatu* pod hasłem *Otwórz swoje serce*. W ramach tej

akcji odbywały się zbiórki darów dla Domu Samotnej Matki, PCK i schroniska dla zwierząt w Łodzi. Pozostałe działania szkoły w ramach Tygodnia Wolontariatu to: konkurs plastyczny na plakat promujący wolontariat, zorganizowanie spotkania informacyjnego dla rodziców, „serduszkowa" akcja *Otwórz swoje serce* oraz apel podsumowujący tydzień wolontariatu. Efektem wyżej wymienionych działań jest: promowanie pozytywnych postaw wśród młodzieży gimnazjum, popularyzacja zainteresowań wolontariatem, jako drogą do samorealizacji, wrażliwość na potrzeby innych, podejmowanie działań na rzecz drugiego człowieka.

Jestem Fair

Autorzy: Jolanta Kuśmirek – dyrektor Publicznego Gimnazjum nr 32

Osoba rekomendująca: Ewa Koper – konsultant w ŁCDNiKP

Promocja kultury fizycznej i zdrowego stylu życia poprzez systematyczne i cykliczne turnieje międzyklasowe w piłkę siatkową, koszykową, nożną. Szkoła przystąpiła do inicjatywy realizowanej przez Urząd Miasta Łodzi polegającej na propagowaniu postawy fair w życiu i sporcie oraz kształtowaniu zasad właściwego kibicowania. Ponadto Gimnazjum trzykrotnie uczestniczyło w programie Trener Osiedlowy, w ramach którego w czasie wakacji prowadzone są zajęcia sportowe, organizowane wyjścia na basen, do kina i do muzeów. Oba projekty odbywają się pod patronatem Urzędu Miasta Łodzi. Efekty tych działań, to: kształtowanie postaw rzetelności, szacunku dla zdrowej rywalizacji, rozumienie zachowań akceptowanych społecznie, budowanie zaufania do innych, promowanie zdrowego stylu życia.

Asystentura Comeniusa

Autorzy: Jolanta Kuśmirek - dyrektor Publicznego Gimnazjum nr 32, Marta Mielczarek

Osoba rekomendująca: Ewa Koper – konsultant w ŁCDNiKP

W roku szkolnym 2010/2011 student z Wielkiej Brytanii, na zaproszenie szkoły, przebywał w Łodzi. Podczas lekcji i spotkań z młodzieżą promował kulturę swojego kraju, wspomagał nauczycieli języka angielskiego w zakresie realizacji różnych projektów, prowadził konwersacje z uczniami oraz zorganizował kurs nauki języka

angielskiego dla nauczycieli. Efekty tych działań to: kształtowanie umiejętności porozumiewania się w języku obcym poznawanie kultury krajów anglojęzycznych, rozumienie różnic wielokulturowej Europy.

Rajdy turystyki pieszej

Autorzy: Jolanta Kuśmirek - dyrektor Publicznego Gimnazjum nr 32, Michał Kiersztyn

Osoba rekomendująca: Ewa Koper – konsultant w ŁCDNiKP

Systematyczna organizacja rajdów pieszych po Krajobrazowym Parku Wzniesień Łódzkich (około 6 rajdów w każdym roku szkolnym) oraz jednego kilkudniowego rajdu górskiego turystyki kwalifikowanej. Efekty tych działań to: promowanie aktywnego spędzania wolnego czasu, przygotowanie do świadomego uczestnictwa w turystyce kwalifikowanej, kształtowanie umiejętności orientacji w terenie i korzystania z mapy, poznanie walorów turystyczno – krajoznawczych najbliższej okolicy.

Organizacja konkursów - przedsięwzięć edukacyjnych dla szkół z zewnątrz

Autor: Jolanta Kuśmirek - dyrektor Publicznego Gimnazjum nr 32

Osoba rekomendująca: Ewa Koper – konsultant w ŁCDNiKP

Organizacja kolejnych edycji 6 konkursów o zasięgu łódzkim dla gimnazjów lub szkół podstawowych (w tym dwa pod patronatem Wydziału Katechetycznego przy Kurii Metropolitalnej): konkurs recytatorski – *Poezja Karola Wojtyły*, konkurs plastyczny połączony z datą jego urodzin, konkurs plastyczny dla szkół podstawowych i gimnazjów – *Konstytucja 3 Maja*, konkurs z edukacji matematyczno-przyrodniczej oddzielnie dla szkół podstawowych i gimnazjów. Efektem tych działań jest: integracja środowiska lokalnego, rozwijanie zainteresowań związanych z życiem Wielkiego Polaka – Karola Wojtyły, doskonalenie umiejętności recytatorskich, plastycznych, promocja szkoły w środowisku.

Publiczne Gimnazjum nr 44 w Łodzi

Projektowanie współczesnych gier planszowych

Autor: Agnieszka Szeflińska

Osoba rekomendująca**:** Barbara Preczyńska – doradca metodyczny

Gry i zabawy naszych rodziców i dziadków to projekt realizowany przez Gimnazjum nr 44, Szkołę Podstawową nr 190 oraz Stowarzyszenie „ONJATY" przy wsparciu Rady Osiedla Chojny-Dąbrowa. W jego ramach, od lutego do kwietnia br., w Gimnazjum nr 44 prowadzono warsztaty, w czasie których tworzono własne, współczesne gry planszowe. Zadaniem uczniów było zaprojektowanie i wykonanie ciekawych, zupełnie nowych i autorskich gier planszowych. Przede wszystkim trzeba było zaplanować fabułę oraz napisać logiczne i spójne reguły gry. Następnie wykonywano plansze do gry. Okazało się, że bardzo często były to realizacje przestrzenne – powstały makiety z użyciem styropianu, tektury, masy solnej lub innych materiałów. Ważnym elementem było zrobienie kostek do gry oraz stworzenie pionków nawiązujących wyglądem do fabuły gry. W większości były one wykonane z modeliny, gliny samoutwardzalnej lub materiałów recyklingowych. Integralną częścią pracy było wykonanie estetycznego, ciekawego opakowania gry. Nie w każdym wypadku mogło się to udać. Niektóre gry były bardzo dużych rozmiarów. Opakowania, które powstały mają ciekawą formę plastyczną: od zwykłych pudełek pomalowanych bądź oklejonych techniką dekupażu, po uszyte własnoręcznie woreczki. Najprzyjemniejszą częścią warsztatów była praktyczna ocena prac - młodzież grała w gry wykonane przez swoich kolegów, a potem omawiała, co się podobało, co zaskakiwało, a co jeszcze można lub trzeba poprawić. Warsztaty *Projektowanie współczesnych gier planszowych* pokazały jak wielką wyobraźnię mają uczniowie, jak potrafią zgodnie współpracować nad stworzeniem pracy. Uczestnicy zajęć wykazali się nie tylko zdolnościami manualnymi, ale także pomysłowością, kreatywnością i cierpliwością. Podsumowaniem całego projektu będzie wystawa wykonanych współczesnych gier oraz turniej gier i zabaw tradycyjnych. Przewidywane efekty wdrożenia to: „oderwania" młodzieży od komputera i pokazanie, że można ciekawie i aktywnie spędzać czas bez elektronicznych gadżetów.

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Łodzi

Projekt „Łódź na morzu wyobraźni – przegląd twórczości artystycznej uczniów szkół gimnazjalnych”

Autorzy: Anna Borczyk, Ryszarda Malarska

Osoba rekomendująca: Krystyna Kielan – konsultant w ŁCDNiKP

Łódź na morzu wyobraźni takie właśnie motto przyświecało pierwszemu i drugiemu Przeglądowi Twórczości Artystycznej Uczniów Szkół Gimnazjalnych, który został zorganizowany przez Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Łodzi. W dwóch edycjach Przeglądu (rok: 2012, 2013) wzięło udział 269 uczniów z 54 szkół z Łodzi i województwa łódzkiego. Jest to jedyny tego typu konkurs łączący plastykę, fotografię i literaturę. Uczniowie gimnazjów mają możliwość rozwijania wrażliwości i aktywności twórczej. Poznając Łódź i region łódzki, rozbudzają i ugruntowują patriotyzm lokalny. Przegląd inspiruje do współpracy i wymiany doświadczeń z osobami o zainteresowaniach artystycznych. Jego wyjątkowość polega również na tym, że jego organizatorem jest szkoła, która stereotypowo kojarzona jest tylko z nauką zawodu, myśleniem konkretnym, niemalże matematycznym. Ale uczniowie i nauczyciele szkoły pokazują, że w placówkach technicznych także można poszerzać indywidualne spojrzenie na sztukę i rozwijać talenty artystyczne przydatne w różnych aspektach życia. W ramach projektu podejmowane są działania, których celem jest umożliwienie młodzieży rozwijania wrażliwości i aktywności twórczej, współpraca i wymianę doświadczeń z osobami o zainteresowaniach artystycznych, rozbudzenie i ugruntowanie patriotyzmu lokalnego, Projekt wpisuje się również w priorytet wyrównywania szans edukacyjnych.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 im. Króla Bolesława Chrobrego w Łodzi

Certyfikowanie umiejętności zawodowych uczniów

Autor: dyrekcja szkoły oraz zespół nauczycieli kształcenia zawodowego

Osoba rekomendująca: Jolanta Kacprzak – doradca zawodowy

We wrześniu 2009 roku w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 im. Króla Bolesława Chrobrego został wdrożony zadaniowy program kształcenia w zawodzie technik handlowiec, a w latach następnych wdrożono kształcenie modułowe w kolejnych zawodach. Zgodnie z zapisami Statutu Szkoły uczniowie na zakończenie roku szkolnego otrzymują zaświadczenie potwierdzające wyniki nauczania uzyskane w jednostkach modułowych. Po ukończeniu modułu uczniowie otrzymują certyfikat umiejętności zawodowych. Opisano w nim ukształtowane umiejętności wraz z wynikiem kształcenia w tym module. Potrzeba wprowadzenia certyfikatów i zaświadczeń dla uczniów wynikała z konieczności opisania tych umiejętności, które w szczątkowej formie są opisane w dokumentach przebiegu nauczania, np. na świadectwach szkolnych. Oba dokumenty są załącznikiem do świadectwa szkolnego i mają na celu dostarczenie dodatkowych informacji na temat kwalifikacji zawodowych i same w sobie nie mają mocy prawnej. Dokumenty są wydawane uczniom po każdym roku nauki na koniec roku szkolnego. Przewidywane efekty wdrożenia: opisanie kwalifikacji zawodowych sprawi, że uczniowie łatwiej zaistnieją na rynku pracy, bowiem certyfikaty porządkują ukształtowane umiejętności, co z kolei ułatwia uczniom przygotowanie się do rozmowy kwalifikacyjnej i potwierdza ich fachowe przygotowanie do pracy na określonym stanowisku w procesie aplikowania.

Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego w Łodzi

Współpraca z pracodawcami: współpraca z Zakładami Mięsnymi "ZBYSZKO" Zbigniew Kruk

Autor: Joanna Kośka

Osoba rekomendująca: Danuta Urbaniak – konsultant w ŁCDNiKP

Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego prowadzi kształcenie w Zasadniczej Szkole Zawodowej nr 6 w zawodzie wędliniarz, a także w Technikum nr 6 w zawodzie technik technologii żywności specjalizacja przetwórstwo mięsa.
Aby zapewnić uczniom możliwość prezentacji nowoczesnych technologii i technik pracy w zakresie produkcji przetworów mięsnych, szkoła pozyskała do współpracy Zakłady Mięsne "ZBYSZKO" Zbigniew Kruk. Firma „ZBYSZKO” wspiera szkołę w organizacji praktycznej nauki zawodu, umożliwia uczniom dostęp do pomieszczeń

produkcyjnych, podczas wycieczek zawodowych prezentowane są wtedy maszyny i urządzenia wykorzystywane w produkcji oraz przedstawiane wykorzystywane w zakładzie technologie wyrobów wędliniarskich. „ZBYSZKO" sponsoruje: surowce - wyroby wędliniarskie, materiały reklamowe, plakaty, reklamy w radio promujące zawód wędliniarza, nagrody dla uczniów za udział w konkursach szkolnych i wyniki w nauce. Przewidywane efekty wdrożenia: kształtowanie postaw zawodowych uczniów zgodnych z oczekiwaniami pracodawców, możliwość współpracy z kadrą specjalistów z branży wędliniarskiej, możliwość poznania obowiązujących norm produkcji oraz procedur obowiązujących w zakładzie, dbałość o środowisko naturalne i higienę pracy, możliwość zatrudnienia po ukończeniu szkoły. Wszystkie działania firmy „ZBYSZKO" znacząco wpływają na promowanie działań szkoły w środowisku lokalnym i zawodowym.

Współpraca z pracodawcami: współpraca z firmą „MAXI" Piekarnia, Cukiernia

Autor: Joanna Kośka

Osoba rekomendująca: Danuta Urbaniak – konsultant w ŁCDNiKP

Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego prowadzi kształcenie w Zasadniczej Szkole Zawodowej nr 6 w zawodzie piekarz i cukiernik, a także w Technikum nr 6 w zawodzie technik technologii żywności specjalizacja produkcja piekarsko-ciastkarska. Aby zapewnić uczniom możliwość kształtowania umiejętności zawodowych w zakresie nowoczesnych technologii i technik produkcji piekarskiej i cukierniczej, szkoła pozyskała do współpracy firmę *MAXI* sp.j. piekarnia, cukiernia – Rumocka W., Olszański K. Wspiera ona szkołę w organizacji praktycznej nauki zawodu, organizuje prezentacje czynności pracowniczych, zapoznaje uczniów z wykorzystywanymi w zakładzie technologiami produkcji wyrobów piekarskich i cukierniczych. Sponsoruje surowce i materiały pomocnicze niezbędne do przeprowadzenia ćwiczeń praktycznych z zakresu cukiernictwa w pracowni szkolnej. Surowce przekazywane przez firmę *MAXI*, umożliwiają również przeprowadzanie warsztatów zawodowych dla uczniów gimnazjów. Podczas *Dni Otwartych* gimnazjaliści mogli uczestniczyć m.in. w warsztatach zawodowych: *Udekoruj swojego mazurka, Kształtowanie pieczywa*. Przewidywane efekty wdrożenia: kształtowanie postaw zawodowych uczniów zgodnych z oczekiwaniami

pracodawców, możliwość współpracy z kadrą specjalistów z branży piekarskiej i cukierniczej, możliwość poznania obowiązujących norm produkcji, obowiązujących procedur i technik pracy, możliwość zatrudnienia po ukończeniu szkoły. Wszystkie działania firmy „MAXI" znacząco wpływają na promowanie działań szkoły w środowisku lokalnym i zawodowym.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 7 i Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 22 w Łodzi

Projekt „AUTO UNIA – ku nowoczesnym szkołom zawodowym"

Autorzy: Projekt realizowany w partnerstwie przez firmę GroMar Sp. z o.o oraz Politechnikę Łódzką w ramach Priorytetu III. Wysoka jakość systemu oświaty, Działania 3.3. Poprawa jakości kształcenia, Poddziałania 3.3.4 Modernizacja treści i metod kształcenia – projekty konkursowe, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Osoba rekomendująca**:** Andrzej Żelasko – konsultant w ŁCDNiKP

Celem głównym Projektu jest wzrost jakości i atrakcyjności procesu kształcenia w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 7 poprzez uszczegółowienie programów rozwojowych, koncepcji oddziaływań dydaktyczno–wychowawczych w oparciu o adaptację rozwiązań niemieckich. W projekcie uczestniczy 20 uczniów technikum, 20 uczniów zasadniczej szkoły zawodowej legitymujących się wysoką średnią ocen oraz 10 nauczycieli Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 7 w Łodzi i Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 22 w Łodzi kształcących w zawodach branży motoryzacyjnej. Odbyły się 7-dniowe wizyty studyjne u partnera projektu w Niemczech. Efekty: szkoły zostają doposażone w pomoce dydaktyczne o wartości 400000 PLN. Nauczyciele i uczniowie wezmą udział w szkoleniach specjalistyczno-zawodowych: *Programowanie i technologie informatyczne w samochodach, Obsługa komputera diagnostycznego, Mechatronika pojazdowa, Diagnostyka i obsługa systemów klimatyzacji* oraz *Ochrona środowiska i racjonalna gospodarka zasobami naturalnymi*. Nauczyciele uczestniczyć będą dodatkowo w szkoleniach rozwijających kompetencje pedagogiczne. Uczniowie wezmą udział w cyklu szkoleń z przedsiębiorczości, kształtujących umiejętności poszukiwania pracy, w specjalistycznym kursie języka niemieckiego oraz w zajęciach wyrównawczych matematyczno-fizycznych.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 10 w Łodzi

Współpraca z firmą RENEX

Autor: Włodzimierz Łużyński

Osoba rekomendująca**:** Ryszard Zankowski – konsultant w ŁCDNiKP

W roku szkolnym 2012/2013 przeprowadzono cykl profesjonalnych szkoleń w zakresie montażu i serwisu nowoczesnych urządzeń elektronicznych. Głównym organizatorem i prowadzącym te szkolenia była firma RENEX z Włocławka, która specjalizuje się we wprowadzaniu najnowszych technologii do produkcji i serwisu urządzeń elektronicznych. RENEX jest jedną z największych i najdłużej działających polskich firm, dostarczających narzędzia, urządzenia, preparaty i akcesoria dobierane dla klienta zależnie od jego indywidualnych potrzeb. Cechą szczególnie wyróżniającą firmę RENEX jest prowadzenie szkoleń umożliwiających uzyskanie pełnych certyfikatów IPC (jedyne Autoryzowane Centrum Szkoleniowe IPC w Europie Środkowo-Wschodniej) otwierających drogę do nowych, wymagających rynków elektroniki.
Tygodniowe szkolenia w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 10 objęły uczniów klas III i IV Technikum Elektronicznego, Mechatronicznego i Teleinformatycznego. W trakcie prowadzanych zajęć uczniowie korzystali z profesjonalnych urządzeń i narzędzi oraz zapoznawali się z automatycznymi, kompletnie wyposażonymi liniami produkcyjno-naprawczymi. Przewidywane efekty to: poszerzenie wiedzy uczących się w zakresie najnowszych technologii montażu i serwisu urządzeń elektronicznych oraz ukształtowanie dodatkowych umiejętności zawodowych. Te dodatkowe umiejętności można traktować jako kwalifikacje cząstkowe dotyczące montażu elektronicznego, uzyskane przez uczących się w trybie pozaformalnym. Zakładamy duży sukces uczestników tych szkoleń podczas poszukiwania pracy w branży elektronicznej lub mechatronicznej.

Life Skills for Employability – Trening Umiejętności Społecznych

Autor: Małgorzata Niedzielska

Osoba rekomendująca**:** Ryszard Zankowski – konsultant w ŁCDNiKP

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 10 w Łodzi uczestniczył w roku szkolnym 2012/2013 w realizacji polskiej edycji programu Life Skills for Employability – Trening Umiejętności Społecznych, który jest częścią międzynarodowego programu realizowanego przez International Youth Foundation (Międzynarodowa Fundacja Młodzieży).
W pierwszej, teoretycznej, części programu uczniowie szkoleni są w trzech obszarach Umiejętności życiowych (Life Skills):
– rozwój osobisty (Personal Development) – umiejętność adekwatnej oceny własnych zasobów, stawiania celów, umiejętności przywódcze,
– rozwiązywanie problemów (Problem Solving) – umiejętności komunikacyjne, budowanie porozumienia, zarządzanie konfliktem,
– rozwój umiejętności pracowniczych (Workplace Succes) – umiejętności pracy w grupie, etyka pracy, zdolność do oceny i podejmowania ryzyka, zarządzanie projektem, czasem i finansami.

Druga część, praktyczna, to realizacja projektów młodzieżowych, stworzonych przez uczniów w trakcie trwania programu, aby także w praktyce mogli nauczyć się pracy w grupie oraz pracy metodą projektu. Realizując projekty wedle własnych pomysłów, młodzi ludzie nie tylko zdobywają umiejętności życiowe, będące celem w programie LSE, ale i pomagają innym żyć lepiej i ciekawiej. Zakładamy, że efektem uczestnictwa w programie Life Skills for Employability jest osiągnięcie ważnych kompetencji społecznych i personalnych, które w dalszej perspektywie zwiększą możliwości młodych ludzi podczas poszukiwania miejsca na rynku pracy i ułatwią im start w dorosłe życie, a także wpłyną pozytywnie na jakość życia osobistego.

Akademia CISCO

Autor: Dariusz Karasiński

Osoba rekomendująca**:** Ryszard Zankowski – konsultant w ŁCDNiKP

Uczniowie Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 10 w Łodzi z klas informatycznych uczestniczyli w roku szkolnym 2012/2013 w zajęciach przygotowujących do uzyskania certyfikatu zawodowego Cisco Certified Network Associate (CCNA) potwierdzającego umiejętności niezbędne do projektowania, budowania i bieżącej obsługi małych i średnich sieci komputerowych.
Zawód technik informatyk jest bardzo poszukiwanym w sferze zatrudnienia i charakteryzuje się dużą uniwersalnością. Technicy informatycy mogą podejmować prace we wszystkich gałęziach

gospodarki narodowej, wszędzie tam, gdzie jest wprowadzana i rozwijana informatyzacja. W zawodzie można wyodrębnić następujące specjalizacje: systemy zarządzania bazami danych, komputerowe wspomaganie projektowania, grafika komputerowa, techniki multimedialne, eksploatacja sprzętu komputerowego, a także projektowanie i obsługa sieci komputerowych. Ta ostatnia specjalizacja była rozwijana w ramach zajęć w Akademii CISCO.
Zakładamy, że efektem uczestnictwa w programie Akademia CISCO jest poszerzenie przez uczących się specjalistycznych kwalifikacji zawodowych o umiejętności w zakresie budowy i obsługi nowoczesnych sieci komputerowych. Umiejętności te powinny ułatwić start słuchaczom Akademii CISCO podczas poszukiwania pracy na informatycznym rynku pracy, szczególnie w firmach instalujących oprogramowanie i sieci komputerowe.

Zespół Szkół Przemysłu Mody w Łodzi

Tworzenie nowoczesnych pakietów promocyjnych

Autor: Łukasz Soszka

Osoba rekomendująca: Grażyna Adamiec – konsultant w ŁCDNiKP

Jednym ze sposobów promocji placówki jest dokumentowanie i pokazywanie w formie filmów tego, co się w niej tak naprawdę dzieje, jak są prowadzone zajęcia, z jakiego sprzętu mogą korzystać uczniowie. W nowoczesny, dostosowany do potrzeb, szczególnie młodego, odbiorcy – potencjalnego ucznia – prezentują one życie szkoły, jej możliwości i w ciekawy sposób zachęcają do nauki właśnie w tej placówce. Filmy są bardziej interesujące wówczas, gdy szkoła może pokazać świetnie wyposażone w nowoczesny sprzęt i przygotowane do nauki w zawodzie sale dydaktyczne.
Efekty: Zespół Szkół Przemysłu Mody posiada swoją tętniącą życiem stronę internetową, własny kanał youtube oraz fanpage na facebooku. Powstały filmy promujące zawody, w których może kształcić się młodzież w szkole.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 13 im. Sybiraków w Łodzi

Współpraca z Wydziałem Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego

Autor: Ewa Obuszko – nauczyciel geografii i przedmiotów zawodowych geologicznych

Osoba rekomendująca**:** Anna Siennicka – konsultant w ŁCDNiKP

W Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 13 w Łodzi klasy o profilu geologicznym oraz klasy realizujące zakres rozszerzony przedmiotów: geografia, informatyka i matematyka zostały objęte patronatem Wydziału Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego. Uczniowie tych klas będą mogli zbierać doświadczenia, współpracując z uczelnią wyższą. Podstawą prawną patronatu jest list intencyjny podpisany 9 kwietnia 2013 r. przez dziekana Wydziału Nauk Geograficznych prof. dr hab. Tadeusza Marszała oraz dyrektora ZSP nr 13 mgr inż. Julittę Rosę. Wydział Nauk Geograficznych i ZSP wyrażają wolę współpracy w zakresie poszerzania wiedzy i rozwijania zainteresowań młodzieży geografią.

Patronat zakłada możliwość uczestnictwa uczniów wraz z opiekunami w zajęciach otwartych, wykładach, warsztatach, konkursach, festiwalach organizowanych na Wydziale Nauk Geograficznych UŁ przez pracowników naukowych, doktorantów i studentów. Istnieje również możliwość gościnnych wykładów w szkole.

W ramach współpracy WNG oferuje także bezpłatne cykliczne zajęcia w Muzeum Geologicznym umożliwiające realizację programu z podstaw geologii, pomoc w organizacji wycieczek geologicznych, zapewnienie pomocy dydaktycznych w postaci zestawów minerałów, skał, skamieniałości, udział w wyjazdach towarzystwa Miłośników Mineralogii, zapoznanie uczniów z kierunkami studiów (zasady rekrutacji, możliwości studiowania oraz rozwoju).

Proponowany kształt współpracy przyczyni się do pogłębienia wiedzy uczniów, szczególnie w zakresie geografii i geologii oraz promocji Wydziału Nauk Geograficznych, a także dostarczy absolwentom szkoły informacji o kierunkach studiów oferowanych przez Wydział.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15 w Łodzi

Ośrodek Kształcenia Dekarzy w „Budowlance”

Autor: Elżbieta Kuskowska – dyrektor szkoły

Osoba rekomendująca: Anna Siennicka – konsultant ŁCDNiKP

30 października 2011 r. w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 15 w Łodzi odbyło się oficjalne otwarcie OŚRODKA KSZTAŁCENIA DEKARZY będące efektem podpisanego 26 listopada 2010 roku porozumienia o współpracy pomiędzy Szkołą reprezentowaną przez dyrektora Elżbietę Kuskowską a Polskim Stowarzyszeniem Dekarzy reprezentowanym przez Michała Olszewskiego – Prezesa Zarządu Głównego oraz Krzysztofa Wieteskę – Prezesa Oddziału Łódzkiego. Inicjatywa utworzenia Ośrodka jest odpowiedzią na zapotrzebowanie firm na pracowników z wysokimi kwalifikacjami i umiejętnościami w branży dachowej. Uruchomienie pracowni daje możliwość dostępu do nowoczesnych technologii i materiałów budowlanych udostępnionych przez czołowych producentów pokryć dachowych i akcesoriów. Stwarza ogromną szansę na zdobycie nowych, bądź dodatkowych kwalifikacji zawodowych, bardzo atrakcyjnych obecnie na rynku pracy. W Ośrodku organizowane są szkolenia praktyczne i teoretyczne prowadzone przez wybitnych specjalistów branży dachowej, członków Polskiego Stowarzyszenia Dekarzy oraz przedstawicieli firm producenckich. Organizatorzy stworzyli placówkę szkoleniową, dzięki której zawód dekarza i blacharza może być atrakcyjny dla młodych ludzi szukających pomysłu na życie. Przewidywane efekty wdrożenia to: poprawa jakości kształcenia zawodowego poprzez umożliwienie uczniom kształtowania umiejętności zawodowych na nowoczesnych stanowiskach z wykorzystaniem najnowszych materiałów i sprzętu, zwiększenie mobilności absolwentów szkoły na polskim i europejskim rynku pracy poprzez zdobycie nowych kwalifikacji realizowanych według nowoczesnych standardów.

II Liceum Ogólnokształcące w Łodzi

Innowacyjna metoda kształcenia języka angielskiego Language Bridge Technology

Autor: Andrzej Zieliński – nauczyciel języka angielskiego

Osoba rekomendująca: Włodzimierz Glamaciński – doradca metodyczny

W II Liceum Ogólnokształcącym w Łodzi wdrażana jest innowacyjna metoda kształcenia języka angielskiego Language Bridge Technology. Kluczową istotą metody jest jej kompatybilność z procesami zachodzącymi w mózgu poprzez wykorzystanie nabytych umiejętności płynnego mówienia w języku angielskim. Najnowsze osiągnięcia w dziedzinie lingwistyki, mikrochirurgii i psychologii nie zostawiają żadnych wątpliwości – języka nie można nauczyć się świadomie poprzez zapamiętywanie słówek i reguł – język jest nabywany podświadomie poprzez emocjonalne doświadczanie go w różnych sytuacjach życiowych. Metoda Language Bridge Technology, opracowana w Stanach Zjednoczonych, jest kompletnym systemem, który czerpie nie tylko z najnowszych osiągnięć nauki, ale również bierze pod uwagę zmiany społeczne, takie jak mobilność i cyfryzacja.

III Liceum Ogólnokształcące w Łodzi

Autor: Maria Włodarczyk – dyrektor III Liceum Ogólnokształcącego

Przegląd dobrych praktyk III Liceum Ogólnokształcącego:

1. W szkole działa koło wolontariatu, które organizuje akcje na rzecz domu małego dziecka.
2. Szkoła organizuje i bierze udział w projektach.
3. Dzień Ziemi - zalicza się od paru lat do tradycyjnych świąt III Liceum Ogólnokształcącego. Tym razem impreza przebiegła pod hasłem *Genetyka w praktyce – nadzieje i zagrożenia*.
4. Festiwal Absolwenta i współpraca ze Stowarzyszeniem Wychowanków.
5. Wymiana zagraniczna z młodzieżą w Niemczech i Izraelu.
6. Rejsy integracyjno-szkoleniowe na żaglowcu Pogoria.
7. Współpraca z 32 bazą lotnictwa taktycznego w Łasku.
8. Cash flow – program NBP – koordynacja projektu w województwie.

9. Młodzi głosują – w ramach projektu społeczeństwo obywatelskie.
10. Innowacja pedagogiczna – *wybieram przyszłość, poznaję siebie – doradztwo zawodowe i zajęcia z etykiety*.
11. Projekty – *Klinika prawa, Start w karierę* (we współpracy z UŁ).
12. WOPR – kursy ratownictwa i pierwszej pomocy przedmedycznej.
13. *Oddaj krew – uratuj życie* – uczniowie corocznie oddają krew.
14. *Podaruj życie* – ogólnopolski program na rzecz transplantologii.
15. Miejski program wspierania zdrowia psychicznego.

Szkoła współpracuje z Politechniką Łódzką i Uniwersytetem Łódzkim – uczniowie biorą udział w wykładach, seminariach i warsztatach, rozwija zainteresowania uczniów – artystyczne, naukowe, pozaszkolne. Co roku III Liceum Ogólnokształcące ma finalistów i laureatów olimpiad przedmiotowych-artystycznej, literatury języka polskiego i geograficznej.

IX Liceum Ogólnokształcące w Łodzi

„Dachy Europy", sesje naukowe z fizyki i nie tylko

Autor i osoba rekomendująca: Włodzimierz Nawrocki

Od 2011 r. w IX Liceum Ogólnokształcącym w Łodzi organizowany jest etap rejonowy i wojewódzki Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Fizyki dla uczniów gimnazjum województwa łódzkiego. Organizacja tych etapów to wielkie wyzwanie dla szkoły, ponieważ w swoich progach może gościć najlepszych młodych fizyków województwa.
Od 2011 roku organizowane są kolejne edycje projektu edukacyjnego *Dachy Europy*. Ideą przyświecającą początkom Dachów Europy w 2004 roku było ukazanie nie tylko sylwetek wybitnych fizyków, ale również aspektów geograficznych, historycznych, kulturalnych, gospodarczych i politycznych krajów, z których oni pochodzą. Przez lata projekt ewaluował, obejmując swoim zasięgiem coraz większe grono uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych naszego miasta i regionu, zmierzając do ukazania fizyki jako nauki nie tylko fascynującej, ale dalece interdyscyplinarnej. Dachy Europy to autorski projekt edukacyjny nauczyciela fizyki Włodzimierza Nawrockiego.
W ramach akcji *Otwarte Drzwi* w marcu 2011 roku w IX LO zorganizowano *Szkolną Sesję Zabawek*. Taka sesja to niezapomniana lekcja fizyki. Zabawki, które towarzyszą nam od najmłodszych lat i przedmioty codziennego użytku to istna kopalnia wiedzy.

31 maja 2011 r. w IX LO odbyła się Jubileuszowa XV Sesja Naukowa z Fizyki *Fizyka cząstek elementarnych*. Jest to autorskie przedsięwzięcie W. Nawrockiego. W minionych latach zmieniała się lokalizacja odbywania sesji, ale niezmiennym pozostał jej bardzo wysoki poziom, o czym świadczy udział w niej nie tylko uzdolnionej młodzieży, ale również profesorów z Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Krakowskiego, Uniwersytetu Łódzkiego i Politechniki Łódzkiej.

Bliżej teatru i filmu

Autorzy: Klaudyna Andrijewska, Michał Andrijewski – opiekunowie Koła Teatralnego i Koła Filmowego w IX Liceum Ogólnokształcącym, Magdalena Bednarek - nauczycielka języka angielskiego w IX Liceum Ogólnokształcącym

Uczniowie z Koła Teatralnego wraz z podopiecznymi Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 w Łodzi razem występują na scenie, przełamują bariery i uczą się tolerancji. Pierwszym wspólnym sukcesem zespołu było wystawienie *Balladyny na wesoło*. W ramach współpracy teatralnej z Teatrem Wielkim i Muzycznym oraz teatrami dramatycznymi, młodzież uczęszcza do teatru nie tylko w czasie zajęć szkolnych, ale również wraz rodzicami i nauczycielami na wspólne seanse wieczorne. Efektem takich działań jest większa integracja całej społeczności szkolnej. Od dwóch lat w ramach Koła Filmowego cyklicznie odbywają się noce filmowe. Są to nie tylko spotkania z kinematografią, ale również dobra zabawa przy jednoczesnym poszerzaniu wiedzy. Uzupełnieniem oferty edukacji filmowej są lekcje filmowe w ŁDK dotyczące kultury, obyczajów i historii USA, które umożliwiają uczniom przygotowanie projektów, konkursów i plakatów związanych z tematyką filmów. Organizatorem pokazów filmowych *Historia USA w obiektywie kamery*, akcji *Młodzież bliżej teatru* są autorzy projektu *Bliżej teatru i filmu*.

XV Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kasprowicza w Łodzi

Spotkania polsko-amerykańskie

Autorka/koordynatorka: Barbara Matusiak, alumna amerykańskiego programu Voluntary Visitors, absolwentka seminariów na temat nauczania o Holokauście i prawach człowieka przeprowadzonych

w Instytucie Yad Vashem w Jerozolimie, Memorial de La Shoah w Paryżu oraz w Muzeum Auschwitz.

Osoby współpracujące: Ewa Kaczorowska – dyrektor szkoły oraz Izabela Wądołowska – nauczycielka języka angielskiego.

Osoba rekomendująca: Aneta Jachimowska – doradca metodyczny w ŁCDNiKP

Działania składające się na dobrą praktykę, to:
- *Marsz Żywych* - wizyta delegacji uczniów szkół średnich z Miami w XV Liceum Ogólnokształcącym w Łodzi (17.04.2012 r.)**,**
- *Kultura i historia Żydów Łódzkich* **-** spotkanie pomiędzy nauczycielkami i nauczycielami polskimi oraz amerykańskimi nauczającymi o Holokauście (21.06.2012 r.),
- *Nauczanie o Holokauście i prawach człowieka w USA i w Polsce* – wymiana młodzieżowa**:** wizyta delegacji polskiej w Arizonie (2.10.2012 r. - 13.10.2012 r.); wizyta delegacji amerykańskiej w Polsce (15.12.2012 r. - 28.12.2012 r.).

Zaplanowane efekty, to poszerzenie wiedzy młodzieży na temat Holokaustu i praw człowieka, Stanów Zjednoczonych; doskonalenie umiejętności komunikacyjnych w języku angielskim; kształtowanie postaw tolerancji i otwarcia na inne kultury; wymiana doświadczeń i dzielenie się wiedzą na poziomie zarówno uczniowskim jak i nauczycielskim; promocja Łodzi jako miasta dbającego o kultywowanie pamięci o różnych kulturach i narodach budujących historię miasta i jego tradycję.

XX Liceum Ogólnokształcące im. J. Słowackiego w Łodzi

Sesja popularno – naukowa „Współczesne znaczenie pojęcia bezpieczeństwo”

Autorzy: Honorata Życka, Hanna Dobrowolska, Witold Dobrowolski

Osoby rekomendujące: Ewa Koralczyk, Włodzimierz Nawrocki

W dniu 6 grudnia 2012 roku w XX LO odbyła się sesja popularno-naukowa *Współczesne znaczenie pojęcia bezpieczeństwo*. Główną ideą sesji było uzmysłowienie młodzieży ogromu zagrożeń, które istnieją na co dzień w naszym życiu, niezależnie od środowiska i typu społeczności

w jakim każdy egzystuje. Podsumowaniem sesji o zabarwieniu filozoficznym było wystąpienie gościa honorowego – dr chemii Pana płk K. Białoszewskiego. Przewidywane efekty wdrożenia to uzmysłowienie uczestnikom Sesji ilości zagrożeń, z którymi można spotkać się w domu, w szkole, w miejscach spędzania wolnego czasu oraz poszerzenie wiedzy młodzieży z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

II Szkolny Konkurs Oratorski

Autorzy: Bożena Bagińska, Elżbieta Kubik

W dniu 11 grudnia 2012 roku odbył się w XX Liceum Ogólnokształcącym w Łodzi II Szkolny Konkurs Oratorski. Celem konkursu jest kształcenie umiejętności publicznego występowania, czyli wygłoszenia mowy zgodnej z głównymi zasadami retoryki. Uczestnicy mają za zadanie wygłosić mowę, w której zinterpretują wybrany cytat pochodzący z wierszy danego poety. W roku szkolnym 2012/2013 zostały wybrane cytaty z poezji Wisławy Szymborskiej. Uczniowie wcześniej przygotowują mowę, konsultują jej kształt i formę z nauczycielami języka polskiego, a w dniu konkursu wygłaszają ją przed zgromadzoną publicznością, czyli uczniami klas II.
Konkurs ma charakter edukacyjny, przybliża wiedzę o twórczości danego poety, uczy logicznego myślenia i trudnej sztuki prezentacji własnych argumentów w formie publicznego wystąpienia.

XXII Konkurs Fizyczny

Autor: Bożena Kasielska

Osoby rekomendujące: Ewa Koralczyk, Włodzimierz Nawrocki

XX Liceum Ogólnokształcące w Łodzi wraz z Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego oraz Wydziałem Fizyki i Informatyki Stosowanej Uniwersytetu Łódzkiego jest współorganizatorem Konkursu Fizycznego dla klas drugich szkół ponadgimnazjalnych. W szkole, corocznie, we wrześniu odbywa się pierwsze spotkanie komisji konkursowej, na którym zostaje ustalona organizacja pracy w danym roku szkolnym. Drugi etap konkursu odbywa się na Wydziale Fizyki i Informatyki Stosowanej Uniwersytetu Łódzkiego, natomiast etap trzeci – finałowy i uroczystość zakończenia

konkursu odbywają się na terenie XX LO. Organizacja konkursu umożliwia rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów, stwarza uczniom możliwości osiągnięcia sukcesu, przyczynia się do lepszego przygotowania uczniów do zdawania egzaminu maturalnego w nowej formule oraz wzbogacenia form pracy z uczniami zdolnymi.

XXIII Liceum Ogólnokształcące im. ks. prof. Józefa Tischnera w Łodzi

Osoba rekomendująca**:** Ewa Sztombka – doradca metodyczny

To łódzkie liceum jest jedyną szkołą ponadgimnazjalną w Polsce posiadającą dwa certyfikaty European Language Label – Europejski Znak Innowacyjności w Dziedzinie Nauczania i Uczenia się Języków Obcych (2009r., 2011r.). Certyfikat ten jest nadawany przez ministra edukacji narodowej wraz z komisarzem ds. edukacji Unii Europejskiej. XXIII Liceum Ogólnokształcącemu w Łodzi, jako jedynemu w Polsce, minister edukacji narodowej nadał też dwukrotnie tytuł „Szkoła na medal". Liceum uzyskało również tytuł Innowacyjnej szkoły za zajęcie II miejsca w Polsce w projekcie realizowanym przez *Partnerstwo dla przyszłości* i *Microsoft* w 2010 roku.
W latach 2008-2010 szkoła zrealizowała projekt *Równaj do najlepszych* w ramach *Priorytetu IX POKL.*
Od trzech lat szkoła uczestniczy w Euroscoli - programie edukacyjnym Parlamentu Europejskiego, którego celem jest poszerzenie wiedzy o dziedzictwie kulturowym i historii krajów europejskich, kształtowanie umiejętności posługiwania się językami obcymi, prezentowanie własnego stanowiska w sprawach najistotniejszych dla Europy, a także własnej klasy i szkoły podczas publicznej debaty w Parlamencie Europejskim w Strasburgu. Uczestnicy Euroscoli otrzymali Certyfikaty wydane przez Komisję Europejską i podpisane przez Hansa-Gerta Poetteringa i Jerzego Buzka - kolejnych Przewodniczących Parlamentu Europejskiego. Trzykrotne zaproszenie uczniów do Parlamentu Europejskiego w Strasburgu zaowocowało nagrodą za wybitne osiągnięcia w zakresie edukacji europejskiej i nauczaniu języków obcych oraz aktywne uczestnictwo w realizacji projektów europejskich. Zaproszenie do Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej w Brukseli było nagrodą za współpracę z Biurem Poselskim Jana Kułakowskiego - deputowanego do Parlamentu Europejskiego.
Uczniowie szkoły mają możliwość uczestniczenia w różnorodnych działaniach na zasadzie wolontariatu. Jednym z przykładów jest projekt

Dzieci dzieciom polegający na napisaniu bajek, które następnie zostały zilustrowane przez dzieci ze szkoły podstawowej i wydane w postaci książki. Bajki są sprzedawane we wszystkich oddziałach Banku WBK, dochód w całości jest przekazywany dla oddziału onkologii dziecięcej jednego z łódzkich szpitali.

Szkoła współpracuje z UNICEF. W 2012 roku otrzymała patronat UNICEF na działania edukacyjne w ramach programu „Szkoła z prawami dziecka" oraz „20 - lecie Konwencji o Prawach Dziecka ONZ". Uczniowie wzięli udział w światowym projekcie charytatywnym „Wszystkie Kolory Świata", natomiast liceum otrzymało Certyfikat Społecznie Zaangażowanej Placówki.

Uczniowie pomagają w nauce uczniom pobliskiej szkoły podstawowej, wspierają działalność Stowarzyszenia Komitet Dziecka, np. pakując ok. 1500 paczek świątecznych dla dzieci z woj. łódzkiego, przy organizacji imprezy choinkowej w Teatrze Wielkim. Młodzież uczestniczy w wielu akcjach. Za swoją działalność charytatywną społeczność szkolna w dniu 1 czerwca 2012 roku została uhonorowana *Medalem zbiorowym Serce Dziecku* nadawanym przez Kapitułę Dziecięco-Młodzieżową przy Stowarzyszeniu Komitet Dziecka.

Od dwóch lat w Dniu Edukacji Narodowej uczniowie i nauczyciele zbierają środki finansowe, jakie zwyczajowo byłyby przeznaczone na kwiaty i wpłacają je na budowę studni w Afryce na cześć śp. Janiny Tischner – bratowej Patrona szkoły.

Szkoła organizuje wszystkie etapy szkolne konkursów i olimpiad przedmiotowych. Odbywają się rozgrywki międzyklasowe w dyscyplinach zespołowych. Ponadto organizowane są uroczystości szkolne poświęcone obchodom rocznicowym lub związane ze świętami państwowymi i kościelnymi.

Od dziesięciu lat szkoła organizuje wojewódzkie konferencje, międzyszkolne warsztaty integracyjne oraz konkursy wiedzy o tematyce europejskiej i afrykańskiej. Łącznie uczestniczyło w nich ok. 5 tysięcy uczniów różnych szkół. Honorowy patronat nad tymi przedsięwzięciami objęli m. in: Posłowie do Parlamentu Europejskiego oraz Poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydent Miasta Łodzi, Łódzki Kurator Oświaty, Ambasador Republiki Federalnej Nigerii w Polsce, Ambasador Republiki Angoli w Polsce, Dyrektor Generalny Instytutu Europejskiego w Łodzi.

Każdego roku w konkursach, olimpiadach, zawodach uczestniczy ponad 450 uczniów, co oznacza, że przeciętny uczeń uczestniczy w jednym lub dwóch konkursach. Uczniowie odnoszą sukcesy na szczeblu szkolnym, miejskim, wojewódzkim i ogólnopolskim.

Liceum dysponuje doskonale wyposażonymi w komputery, rzutniki i tablice multimedialne salami dydaktycznymi. Zorganizowano tu jedyną w Łodzi salę filozoficzno-polonistyczną, w której prowadzone są zajęcia lekcyjne, wykłady i warsztaty dla uczniów i nauczycieli. W szkole inicjatorem wielu działań jest samorząd uczniowski.
XXIII Liceum Ogólnokształcące to szkoła dla dynamicznych, młodych ludzi, którzy lubią pomagać innym i działać, by rozwijać siebie i zmieniać świat.

Ogólnopolski Konkurs Oratorsko-Filozoficzny „Na ścieżkach życia – Tischnerowskie drogowskazy”

Autor/koordynator: Ewa Kowalska– nauczyciel

W ramach dodatkowej oferty dla uczniów łódzkich szkół ponadgimnazjalnych oraz szkół im. J. Tischnera z całej Polski w okresie od listopada 2008 roku do listopada 2012 roku zorganizowano sześć edycji Konkursu Oratorsko-Filozoficznego. Celem konkursu jest popularyzacja myśli ks. prof. Józefa Tischnera, upowszechnianie głoszonych przez niego wartości etycznych i estetycznych, ukazywanie aktualności jego poglądów, doskonalenie umiejętności interpretacyjnych, retorycznych i oratorskich uczniów. Dodatkowo, rozwijane są zainteresowania uczniów i odbywa się promocja Łodzi wśród społeczności Szkół Tischnerowskich z całej Polski. Młodzież ze Szkół Tischnerowskich ma możliwość zapoznania się z zabytkami Łodzi, łódzkimi muzeami. Działania składające się na dobrą praktykę obejmują: opracowanie regulaminu konkursu, pozyskanie sponsorów, organizację konkursu (przydzielenie zadań nauczycielom i uczniom), wysłuchanie wystąpień uczniów i wyłonienie laureatów, ocenę prac konkursowych - komentarzy do wybranych myśli J. Tischnera (wybór finalistów), przygotowanie publikacji prezentującej przebieg konkursu, zorganizowanie spaceru po Łodzi dla finalistów ze Szkół Tischnerowskich. Każdego roku organizowany jest także wewnętrzny konkurs wiedzy o życiu i twórczości Patrona.

Realizacja filmu francuskojęzycznego „Une couleur: le noir”

Autor/koordynator: Aneta Unisławska – nauczyciel

Osoba rekomendujca: Ewa Sztombka – doradca metodyczny

W październiku 2009 roku, w ramach dodatkowej oferty edukacyjnej adresowanej do uczniów liceum zrealizowano film francuskojęzyczny „Une couleur: le noir”. Przewidywane efekty dotyczyły w szczególności podniesienia atrakcyjności i jakości kształcenia językowego w XXIII LO im. ks. prof. J. Tischnera w Łodzi, uczestnictwa uczniów we współzawodnictwie dającym możliwość zaprezentowania swych umiejętności w zakresie tworzenia filmu, doskonalenia sprawności językowej uczniów, kształcenia umiejętności planowania pracy i pracy w grupie oraz rozwijania zainteresowań uczniów.
Działania składające się na dobrą praktykę objęły napisanie scenariusza, przydzielenie ról uczniom, wykonanie rekwizytów, naukę i interpretację dialogów ze scenariusza, wybór i zgromadzenie sprzętu potrzebnego do nagrania filmu, nagranie scen w budynku, zaplanowanie miejsca i dogodnej pory nagrywania scen w plenerze oraz ich nagranie, dobór muzyki, montaż filmu i jego prezentację podczas finału Ogólnopolskiego Festiwalu Krótkiego Metrażu Francuskojęzycznego w Zielonej Górze.

Projekt profilaktyczny „Uzależnij się od zdrowia – Nie spalaj się i nie truj innych” – moduł I

Autor/koordynator: Katarzyna Osuchowska – nauczyciel oraz Kamilla Noweta – pedagog XXIII Liceum Ogólnokształcące w Łodzi

Osoba rekomendująca: Ewa Sztombka – doradca metodyczny

W dodatkowej, ukierunkowanej na działania profilaktyki antynikotynowej, ofercie edukacyjnej na rok szkolny 2012-13 skierowanej do uczniów znajduje się projekt profilaktyczny *Uzależnij się od zdrowia – Nie spalaj się i nie truj innych*. Zakończenie jego realizacji przewidziano na 2015 rok. Poprzez jego wdrożenie oczekuje się: poszerzenia wiedzy dotyczącej szkodliwości palenia w ujęciu interdyscyplinarnym (medycznym, chemicznym, fizycznym, historycznym i etycznym), zwiększenia korelacji międzyprzedmiotowej i wzmocnienia współpracy między nauczycielami różnych przedmiotów (chemii, biologii, fizyki, historii, etyki), promowania niepalenia

i postawy asertywnej (odmawianie palenia), kształtowania odpowiedzialności za zdrowie swoje i innych, rozumienia wpływu własnego postępowania na życie innych ludzi, rozwijania umiejętności: pracy w grupie, komunikowania się, autoprezentacji. Głównym celem projektu „Uzależnij się od zdrowia" jest przybliżenie wiedzy dotyczącej zdrowia fizycznego, psychicznego i społecznego oraz propagowanie zdrowego stylu życia. Działania składające się na dobrą praktykę to m. in. opracowanie ankiet badających problem nikotynizmu dla uczniów i rodziców: „Skala zjawiska palenia czynnego i biernego oraz świadomości szkodliwości palenia wśród uczniów i rodziców naszej szkoły", upowszechnienie w szkole informacji na temat konkursów (plakat/poster antynikotynowy, spot o zagrożeniach związanych z nikotynizmem, prezentacje multimedialne), zachęcenie uczniów do przygotowania się do konkursów poprzez przeprowadzenie warsztatów profilaktycznych z lekarzem i nauczycielami przedmiotowymi.
Od 2008 roku uczniowie szkoły uczestniczą w akcji PCK *Młoda krew ratuje życie*. Krew oddawana jest dwa razy do roku Do dzisiejszego dnia oddano 105,75 litrów krwi pełnej**,** a przyczyniło się do tego aż 235 uczniów. Ponadto uczniowie XXIII LO zajęli I miejsce w Polsce w 2010 roku za realizację programu profilaktycznego *Mam haka na raka*.

Zespół Szkół Specjalnych nr 4 im. Marii Grzegorzewskiej w Konstantynowie Łódzkim

„Zajęcia turystyczno-edukacyjne z pasją", czyli poznajemy region łódzki

Autor: Grzegorz Nadarzyński

Osoba rekomendująca: Jadwiga Morawiec – konsultant w ŁCDNiKP

W Zespole Szkół Specjalnych nr 4 im. Marii Grzegorzewskiej w Konstantynowie Łódzkim powstał pomysł *Zajęcia turystyczno-edukacyjne z pasją, czyli poznajemy region łódzki*. Głównym celem innowacji jest promocja zdrowego stylu życia, aktywnego wypoczynku, połączona z poznaniem historii oraz przyrody regionu łódzkiego. W okresie jesiennym i wiosenno-letnim uczniowie uczestniczą w biwakach, rajdach rowerowych i pieszych, zwiedzają okolice naszego województwa. W okresie zimowym wędrówki po takich miejscach jak Biała Fabryka, Muzeum Włókiennictwa, Muzeum Kinematografii

pozwalają na zapoznanie się z historią i sztuką naszego regionu. Przewidywane efekty wdrażania innowacji to poszerzenie wiedzy z zakresu historii i sztuki Łodzi i regionu łódzkiego poprzez uczestnictwo w zorganizowanych wycieczkach, zorganizowanie atrakcyjnej formy wypoczynku dla dzieci spędzających wakacje w domu, wyposażenie uczestników w wiedzę i umiejętności udzielania pierwszej pomocy, podnoszenie sprawności fizycznej poprzez gry i zabawy na świeżym powietrzu, kształtowanie właściwych postaw etycznych odpowiedzialności, wzajemnego szacunku. Promowanie zasad zdrowego stylu życia, pokonywanie barier, jakie towarzyszą niepełnosprawności.

Przedstawienia teatralne z wykorzystaniem elementów bajkoterapii

Autor: Marzena Krzewińska

Osoba rekomendująca: Jadwiga Morawiec – konsultant w ŁCDNiKP

W Zespole Szkół Specjalnych nr 4 im. Marii Grzegorzewskiej w Konstantynowie Łódzkim od wielu lat organizowane są przedstawienia teatralne z wykorzystaniem elementów bajkoterapii. Celem innowacji jest wsparcie dzieci w radzeniu sobie z trudnymi uczuciami i ogólny rozwój osobowości, rozwijanie wyobraźni, wrażliwości i inwencji twórczej uczniów z różnego rodzaju niepełnosprawnością, dostarczanie radosnych przeżyć emocjonalnych i estetycznych, rozbudzenie i rozwijanie uzdolnień aktorskich, koncentracji oraz wyobraźni, inspirowanie do aktywności twórczej i rozwijania zainteresowań. Bajki terapeutyczne wspierają, dają duże poczucie bezpieczeństwa i często uwalniają od poczucia winy, zawierają wiele wskazówek, co można zrobić, by poradzić sobie z problemem, przekonując, że *Z każdej trudnej sytuacji jest wyjście*. Przewidywane efekty wdrażania to promocja twórczości artystycznej: muzyczno-wokalnej, teatralnej dzieci i młodzieży z różnego rodzaju niepełnosprawnością, wsparcie dzieci w radzeniu sobie z trudnymi uczuciami i ogólny rozwój osobowości, rozwijanie zainteresowań artystycznych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, stworzenie możliwości zaprezentowania szerokiej publiczności umiejętności i uzdolnień osób niepełnosprawnych, zapobieganie izolacji osób niepełnosprawnych, promocja ich twórczości – prezentacja przedstawień z okazji Dnia Rodziny – *Bajki Samograjki*, *Kopciuszek*, *Kot w butach*, *Dziesięć Bałwanków*. Ważnymi efektami wdrażania innowacji są też:

integracja środowiska osób niepełnosprawnych z osobami zdrowymi, poprzez udział przedstawicieli różnych środowisk w uroczystościach szkolnych, pokonywanie barier, jakie towarzyszą niepełnosprawności, stworzenie poczucia bezpieczeństwa, poprawienie koordynacji wzrokowo-ruchowej osób niepelnosprawnych, utrwalenie umiejętności organizowania stanowiska pracy.

„Dzień Godności Osoby Niepełnosprawnej", czyli festyn rodzinny

Autorzy: uczniowie i rodzice ZSS nr 4 oraz rada pedagogiczna

Osoba rekomendująca**:** Jadwiga Morawiec – konsultant w ŁCDNiKP

Celem spotkania jest integracja społeczności szkolnej i lokalnej poprzez sport i zabawę oraz promocja Szkoły Specjalnej nr 4 w Konstantynowie Łódzkim. Zespół Szkół Specjalnych od wielu lat jest gospodarzem i współorganizatorem *Dnia Godności Osoby Niepełnosprawnej*. Festyn Rodzinny jest okazją do spotkań i przyjemnej zabawy całych rodzin na terenie szkoły. W czasie poprzedzającym imprezę nauczyciele przygotowują z uczniami część artystyczną. Podczas festynu dzieci prezentują wiersze, piosenki, tańce. Zorganizowana jest też wystawa, na której eksponowane są prace plastyczno-techniczne uczniów szkoły. Rodzice i nauczyciele dostarczają pyszne domowe ciasta, które można degustować w trakcie imprezy. Na uczestników festynu czekają też liczne konkurencje sportowe i zręcznościowe. Biorą w nich udział zarówno dzieci, jak i całe rodziny. Festyn cieszy się dużą popularnością wśród dzieci, członków ich rodzin, nauczycieli oraz mieszkańców Konstantynowa. Przewidywane efekty wdrażania, to: integracja uczniów oraz ich rodziców, nauczycieli, mieszkańców miasta poprzez spotkanie na wspólnej zabawie na terenie szkoły. Uczniowie niepełnosprawni potrafią zintegrować się z mieszkańcami, grupą rówieśników, rozwinąć swoje zainteresowania, nauczyć się współpracy w zespole, poprawiają koordynację wzrokowo-ruchową, uczą się wytrwałości i samodzielności, organizowania stanowiska pracy, szanowania swojej pracy i innych.

Specjalny Ośrodek Szkolno–Wychowawczy nr 1 im. J. Korczaka w Łodzi

Międzyszkolny Konkurs Gastronomiczny „Przygoda w kuchni”

Autor: Aneta Cieślak

Osoba rekomendująca: Krzysztof Makowski – doradca metodyczny, kierownik Pracowni Edukacji Przedzawodowej

Od roku 2007 w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym nr 1 odbywa się Międzyszkolny Konkurs Gastronomiczny *Przygoda w kuchni* skierowany jest do uczniów: ponadgimnazjalnych szkół specjalnych z terenu województwa łódzkiego oraz specjalnych szkół gimnazjalnych i gimnazjów integracyjnych z terenu Łodzi. Uczestnikami jest młodzież niesłysząca, słabo słysząca oraz o obniżonej sprawności intelektualnej. Formuła konkursu obejmuje wykonanie potraw w wyznaczonym czasie, zgodnie z aktualną tematyką konkursową. Konkurs gastronomiczny połączony jest z zabawami sportowymi, ponieważ piramida żywienia jako podstawę dobrego trybu życia zaleca aktywność fizyczną. Głównym celem konkursu jest rozwijanie zainteresowań i umiejętności uczniów, uświadomienie im, że mogą w pełni samodzielnie i czynnie uczestniczyć w życiu społecznym, przygotowanie do pracy zawodowej i niezależnego życia w społeczeństwie. Uczestnictwo w konkursie jest próbą przed egzaminem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe. Gośćmi uroczystości są przedstawiciele zakładów gastronomicznych. Mają oni możliwość zweryfikowania swoich wyobrażeń w zakresie przydatności zawodowej osób z niepełnosprawnościami. W zmaganiach konkursowych młodzież wykazuje samodzielność, kreatywność, zaangażowanie, zaradność i upór. Miał rację A. Hulek, prekursor integracji w Polsce, który twierdził, że osoba z racji swego upośledzenia jest może nieco inna, ale z powodzeniem może funkcjonować prawidłowo, efektywnie i z korzyścią dla siebie, dla społeczeństwa, tylko trzeba jej dać szansę. Uzyskane efekty: aktywizacja i integracja młodzieży z różnymi niepełnosprawnościami, propagowanie idei zdrowego odżywiania, stworzenie uczniom możliwości zaprezentowania swoich umiejętności, dowartościowanie osób niepełnosprawnych, przełamywanie stereotypów związanych z osobami niepełnosprawnymi.

Terapia teatrem

Autorzy/realizatorzy: Iwona Baryga, Małgorzata Kaczmarek, Agnieszka Wawrzyniak

Osoba rekomendująca: Krzysztof Makowski – doradca metodyczny, kierownik Pracowni Edukacji Przedzawodowej

Pisarka Tove Janson, tworząca światy wymagające od odbiorcy uruchomienia wyobraźni, stwierdziła, że „teatr jest najpiękniejszą rzeczą na świecie, gdyż tam pokazuje się ludziom, jakimi mogliby być, jakimi pragnęliby być, choć nie mają na to odwagi i jakimi są". Teatr powstaje, gdy tekst literacki zostaje przeniesiony na płaszczyznę żywego planu. Tworzywem literatury jest słowo, zaś sztuki teatralnej słowo wypowiedziane przez ludzi- aktorów, gestykulujących, modelujących głos, prezentujących bogactwo mimiki. Tymi ideami kierowały się w 2004 r. nauczycielki zakładając kółko kabaretowo-muzyczne przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym Nr 1 w Łodzi. Opiekunki i uczniów połączyła wspólna pasja odgrywania scenek rodzajowych, jasełek, dialogów kabaretowych, pantomimy, fragmentów sztuk teatralnych, uproszczonych na potrzeby zespołu teatralnego. Uczniowie, mający problemy z pełną komunikacją ze światem ludzi zdrowych, angażują się w przygotowanie form teatralnych, otwierają na otaczającą ich rzeczywistość i drugiego człowieka. Rolą szkoły zawodowej specjalnej jest nie tylko samo kształcenie zawodowe, ale także przygotowanie niepełnosprawnego młodego człowieka do pełnienia ról społecznych oraz wdrażanie pożądanego modelu wychowawczego. Oddziaływanie sztuką teatru jest realizacją dobrych praktyk. Uczniowie, którzy mają utrudniony kontakt z kodem, jakim posługują się ludzie zdrowi, czyli językiem wyrażanym przy pomocy głosek, otwierają się na gesty, mimikę, ruch sceniczny. Poznają własne ciało, uczą się reakcji między sobą, uczestniczą w procesie integracji, tworzą więzi interpersonalne. Otwarcie na siebie, kolegę i otaczający świat owocuje śmiałością w wyrażaniu emocji, umiejętnością kształtowania własnego wizerunku, budowaniu pewności i odwagi. Te nawyki zostają przeniesione na relacje szkolne i pozaszkolne. Wiara w siebie i zdolność przełamywania barier odgradzających od świata doznań sensualnych, zapewne otworzą przed uczniami, zaangażowanymi w teatr, drogę poznania rzeczywistości. Teatr pełni rolę terapeutyczną, edukacyjną, wychowawczą, kształci wrażliwość i poczucie estetyki. Uczniowie z kółka kabaretowo-muzycznego biorą udział w Spotkaniach

Teatralnych *Terapia i teatr,* występują w Wojewódzkich Przeglądach Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych oraz w Łódzkich Prezentacjach. W 2013 r. grupa teatralna uczestniczyła w projekcie *Piękna i Bestia* w ramach ogólnopolskiej akcji *Dotknij Teatru*. Ośrodek współpracuje z Poleskim Ośrodkiem Kultury i Domem Pomocy Społecznej.

INICJATYWY INTERDYSCYPLINARNE - EDUKACJA PROZDROWOTNA

Osoba rekomendująca: Ewa Sprawka – doradca metodyczny w ŁCDNiKP

Przedszkole Miejskie nr 10 w Łodzi

Akademia Aquafresh (2011/2012)

W bieżącym roku szkolnym Przedszkole uczestniczy w Ogólnopolskim Programie Profilaktyki Zdrowotnej Akademia Aquafresh, koncentrującym się na profilaktyce stomatologicznej dzieci w wieku przedszkolnym, którego fundatorem jest GlaxoSmithKline Consumer Healthcare Sp. z o.o. Na terenie placówki organizowane są zajęcia edukacyjne z wykorzystaniem opracowanych scenariuszy zajęć oraz materiałów edukacyjnych. Poza działaniami edukacyjnymi od lat prowadzona jest akcja systematycznego mycia zębów w ciągu dnia przez przedszkolaki, kształtując w ten sposób nawyk codziennej higieny jamy ustnej.

Mamo, tato wolę wodę (2011/2012)

To kampania ukazująca znaczenie wody dla życia. W trakcie realizacji kampanii na terenie przedszkola dzieci dowiedziały się, co to jest woda i skąd pochodzi, odkrywały wspólnie z nauczycielkami znaczenie wody dla ludzi, roślin i zwierząt. Poznawały zasady zdrowego trybu życia i aktywnych form wypoczynku. Zastanawiały się nad znaczeniem picia wody dla organizmu ludzkiego oraz poznawały w toku zabaw badawczych właściwości wody, jej stany skupienia. Wykorzystując ciekawie opracowane przez nauczycieli pomoce dydaktyczne, dzieci poznały zastosowanie wody w życiu codziennym, proces obiegu wody w przyrodzie. Dzięki rozmowom oraz wsparciu rodzin dzieci poznały problem niedostatku wody w innych krajach oraz skutki, jakie niesie ze sobą to zagadnienie. Ukoronowaniem prowadzonej na terenie placówki kampanii było uczestnictwo w konkursie plastycznym pt. *Z wodą jest wesoło*, w którym dzieci twórczo zaprezentowały wpływ wody na samopoczucie człowieka.

Piramida zdrowego żywienia (2011/2012)

Akcja realizowana we współpracy z Akademią Zdrowego Przedszkolaka. W ramach akcji prowadzonej na terenie placówki zorganizowany został cykl zajęć edukacyjnych z wykorzystaniem materiałów opracowanych przez specjalistów w zakresie żywienia najmłodszych oraz opracowanych przez nauczycielki. Organizatorem kampanii jest firma Lionfitness, działająca między innymi na rzecz

zdrowia dzieci. W ramach realizowanych zadań przygotowana została uroczystość dla rodziców, podczas której promowane były zasady zdrowego żywienia poprzez ulotki informacyjne, materiały edukacyjne, występ artystyczny dzieci oraz zdrowy poczęstunek samodzielnie przygotowany przez maluchy.

Cała Polska czyta dzieciom (od 2008r.)

„Wszyscy chcemy, aby nasze dzieci wyrosły na mądrych, dobrych i szczęśliwych ludzi. Jest na to sposób – czytajmy dzieciom." – oto motto przewodnie zorganizowanej akcji. Chcąc wychowywać takie właśnie dzieci podejmowane zostały różnorodne działania, mające na celu przybliżenie dziecku kontaktu z książką. Organizowane są systematyczne spotkania z przedstawicielami biblioteki. Podczas codziennych sytuacji edukacyjnych wykorzystywane są utwory literackie do pracy z dzieckiem – wiersze, opowiadania, bajki i baśnie najwybitniejszych twórców literatury dziecięcej. Dzieci zachęcane są do przeglądania książek na terenie przedszkola oraz wdrażane do odpowiedniego korzystania z nich. W świecie kultury informatycznej dzieci poznawały wartość książki jako „niezwykłego przyjaciela", „przygodę życia" oraz z jej pomocą rozwijały fantazję dziecięcą. Całą akcję promował fragment piosenki *Cała Polska czyta dzieciom, bo Polska je kocha....*

Uczestnictwo w programie „Zdrowy ząbek"

Program realizowany jest corocznie przy współpracy z Akademią Medyczną. Dzieci uczestniczą w zajęciach edukacyjnych prowadzonych przez studentów Akademii. Poprzez różne formy zabawy dowiadują się jak ważne jest dbanie o zęby oraz poznają znaczenie systematycznych przeglądów stomatologicznych. W przyjaznej atmosferze przełamują lęk przed dentystą.

Czyste powietrze wokół nas (2009/2010)

To program edukacyjny zaproponowany przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w ramach Przedszkolnej Edukacji Antynikotynowej *Czyste powietrze wokół nas*. W ramach Programu przeprowadzone zostały z dziećmi zajęcia edukacyjne dotyczące szkodliwości palenia tytoniu oraz negatywnego wpływu dymu papierosowego na zdrowie człowieka. Dla rodziców ogłoszony został

konkurs *Moje hasło antynikotynowe*. Zorganizowano akcję wspierającą rodziców w procesie porzucenia nałogowego palenia tytoniu. Przygotowano gablotę edukacyjno–informacyjną dla rodziców i dzieci dotyczącą szkodliwości palenia tytoniu oraz działań podejmowanych w zakresie edukacji antynikotynowej.

Chodzimy na 6 – tkę

W ramach akcji organizowane są wycieczki dla dzieci 5, 6 – letnich do Centrum Sportu i Rekreacji. W skład kompleksu wchodzi m.in. obiekt Motodromu, mieszczący się przy ulicy Małachowskiego 9. Dzieci uczestniczą w zorganizowanych zajęciach dotyczących podstawowych zasad ruchu drogowego, warunkujących bezpieczeństwo i zdrowie. Wychowankowie korzystają również z placu manewrowego, gdzie ćwiczą w praktyce bezpieczne zachowania na drodze.

Przedszkolak też potrafi (2008/2009)

W ramach programu zorganizowano spotkanie informacyjne dla rodziców dzieci zakwalifikowanych do uczestnictwa w zajęciach. Podczas trwania programu odbyły się zajęcia terapii logopedycznej pod opieką pracownika Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Opracowano i przygotowano zabawy i pomoce dydaktyczne niezbędne do poprowadzenia zajęć w formie atrakcyjnej dla dziecka oraz wyzwalającej chęć dalszych ćwiczeń. Uczestniczące w programie dzieci częściowo wyeliminowały trudności w prawidłowym wybrzmiewaniu głosek oraz przełamały niechęć do pracy terapeutycznej. Rodzice wychowanków pozyskali wiedzę na temat trudności w wymowie własnych dzieci, pozyskali atrakcyjny materiał do pracy z dzieckiem w domu oraz możliwość konsultacji z terapeutą na terenie przedszkola.

Kocham, nie biję (2008/2009)

Celem ogólnokrajowej kampanii *Kocham, nie biję* było przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie społecznego zaangażowania w sprawy związane z przeciwdziałaniem przemocy – w szczególności w rodzinie, podniesienie społecznej wrażliwości w tej materii, promowanie wartości rodzinnych. Kampania wpisała się w rządowy program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpieczniej* oraz Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Dbając o zdrowie fizyczne i psychiczne dzieci, podjęte

zostały rozmowy z rodzicami na temat oddziaływań na dziecko bez stosowania przemocy. Promowane były sposoby konstruktywnego rozwiązywania konfliktów oraz podjęto działania zachęcające do ustalania z dziećmi zasad oraz modelowania zachowań poprzez postępowanie zgodnie z ustaleniami oraz w odniesieniu do nich.

Uczestnictwo w akcji „Wiosenne porządki" (2008/2009)

Łącząc zadania prozdrowotne i ekologiczne, wskazujemy dzieciom wpływ środowiska naturalnego na nasze zdrowie. Wraz z dziećmi uporządkowano ogród przedszkolny oraz zasiano trawę, co wpłynęło na poprawę warunków zabawy na świeżym powietrzu i wizerunek zewnętrzny placówki. Wzbogacono doświadczenia dzieci w zakresie uprawy i pielęgnacji trawnika. Wykształcono pożądane postawy szacunku dla zieleni poprzez obserwację wzrostu trawy i obserwowanie efektów własnej pracy. Działania zniwelowały powstający kurz podczas zabaw na świeżym powietrzu, przez co pozytywnie wpłynęły na zdrowie naszych wychowanków.

Dbam o zdrowie w każdym słowie (2007/2008)

Przy współpracy z Fundacją Ferso opracowany został i zrealizowany projekt edukacyjny dotyczący zdrowego odżywiania *Wiem, co jem*. Dzieci uczestniczyły w zabawach i zajęciach związanych z tematem. Wykorzystywano różnorodne obszary działalności dziecięcej dla realizacji zadań: artystyczną – przy prezentacji programu artystycznego, plastyczną – przy konstruowaniu prac konkursowych, praktycznego działania – podczas przygotowywania zdrowych posiłków, zabawową w toku organizacji zabaw dydaktycznych i konkursów o charakterze prozdrowotnym. Efektem działań było zdobycie nagrody głównej sponsorowanej przez Fundacją - wyjazd rekreacyjny do skansenu rzeki Pilicy oraz rezerwatu zwierząt w Kole.

Kocham, reaguję (2008/2009)

Kontynuacją działań w ramach akcji *Kocham, nie biję* była zorganizowana kampania *Kocham. Reaguję*. Celem kampanii było przede wszystkim rozbudzenie wrażliwości społecznej na problem przemocy w rodzinie oraz przygotowanie młodego pokolenia do pełnienia ról w dorosłym życiu. W ramach kampanii przeprowadzono cykl zajęć dotyczący Praw Dziecka, ze szczególnym zwróceniem uwagi

na prawo do poszanowania, a tym samym życia bez doświadczania przemocy. Poznając swoje prawa, wychowankowie uświadomili sobie, iż bezprawne jest bicie, poniżanie, wyzyskiwanie oraz okazywanie braku szacunku innym. W ciągu codziennych sytuacji dzieci uczyły się reagowania na wszelkie przejawy przemocy w grupie. Wskazywano wzorce prawidłowych zachowań. Organizowano zabawy dramowe, scenki, podczas których dzieci ćwiczyły konstruktywne sposoby rozwiązywania konfliktów.

Pij mleko – będziesz wielki (2008/2009)

Podejmując udział w ogólnopolskiej akcji *Pij mleko – będziesz wielki*, w którą zaangażowały się również polskie gwiazdy kina i muzyki, dzieci wdrażane były do spożywania przetworów mlecznych. Podczas codziennych posiłków zachęcano je do degustacji nabiału. Zorganizowano cykl zajęć promujących zdrowe odżywianie w oparciu o piramidę zdrowia, ze zwróceniem uwagi na role nabiału dla prawidłowego rozwoju. W toku organizowanych zajęć, zabaw, zachęcano dzieci do rozpoznawania produktów smakiem, dzięki czemu dzieci przełamywały niechęć do spożywania produktów mlecznych.

Prowadzenie zajęć integracyjnych, relaksacyjnych

Każdego roku nauczycielki przedszkola prowadzą systematyczne zajęcia integracyjne i relaksacyjne. Realizowane zadania wynikają z troski o zdrowie psychiczne maluchów. W trakcie zabaw i zadań dzieci utrwalają zasady zgodnego współżycia, wspólnie tworzą kontrakt grupowy, zasady obowiązujące podczas różnych sytuacji dnia codziennego. Zachęcane są do współpracy oraz opieki nad nowymi dziećmi w grupie. Podczas zajęć podkreślane jest znaczenie prawidłowej komunikacji oraz codziennej życzliwości. Wychowankowie włączani są w pomoc nad zintegrowaniem nowych dzieci z grupą oraz zapoznanie z placówką.

Wykorzystywanie elementów relaksacji w ciągu dnia

Rozumiejąc jak wielkie znaczenie dla prawidłowego rozwoju ma odpowiednia kondycja fizyczna i psychiczna, nauczycielki organizują dla dzieci zabawy i ćwiczenia relaksacyjne. Zachęcane są do wizualizacji podczas słuchania spokojnej muzyki połączonej z odgłosami natury, stosowany jest masaż relaksacyjny

z wykorzystaniem rymowanek jako elementu wspólnej zabawy. Organizowany jest wypoczynek dzieci połączony ze słuchaniem nagrań bajek czytanych przez znakomitych aktorów. Poprzez zagospodarowanie schowków klasowych na kąciki wypoczynkowe stworzono miejsce ciszy i wytchnienia, z którego dzieci bardzo chętnie korzystają w ciągu dnia. Wyposażone w materace i poduszki, kąciki są idealnym miejscem na popołudniową drzemkę dla dzieci bardzo wcześnie przyprowadzanych do przedszkola. Z miejsca korzystają dzieci pragnące chwili samotności i odpoczynku.

Dzień Olimpijczyka

Autorzy: Monika Grabiszewska, Monika Sołtysiak, Marta Rakowska-Wieczorek

Każdego roku w placówce organizujemy Dzień Olimpijczyka, wskazując dzieciom znaczenie ruchu dla zdrowia człowieka. Inicjatywa przypomina o zasadach fair-play, zachęca do wspólnych zabaw ruchowych. Zwraca uwagę na istotę aktywnych form wypoczynku życiu oraz propaguje je wśród rodziców.

Dzień Zdrowia

Koordynacja projektu: Monika Grabiszewska. Realizacja: wszyscy nauczyciele Przedszkola

Każdego roku w przedszkolu organizowany jest Dzień Zdrowia. W ciągu tego dnia skupiana jest uwaga dzieci i rodziców na różnych elementach warunkujących zdrowie człowieka – higienie, odżywianiu, aktywności fizycznej. Organizowane są konkursy i uroczystości, promowana jest wśród rodziców działalność dotycząca zdrowia w ramach Wojewódzkiej Sieci Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie.

Innowacja pedagogiczna „Przedszkolak na szlaku zdrowia i wartości" (2008 – 2011)

Nauczyciele: Elżbieta Jaśkiewicz, Monika Grabiszewska, Alicja Gala

Uwzględniając diagnozę środowiska rodzinnego wychowanków, podjęto decyzję o poszerzeniu treści wychowawczych w szerszym zakresie niż traktuje je podstawa programowa. Wdrożono innowację programową

Przedszkolak na szlaku zdrowia i wartości. Innowacja umożliwia rozbudowanie treści z zakresu wychowania zdrowotnego, rodzinnego, obywatelskiego i patriotycznego; zakłada stosowanie różnorodnych metod aktywizujących oraz podjęcie współpracy z instytucjami i środowiskiem. Celem innowacji jest przygotowanie dzieci do życia w otaczającym świecie oraz pełnienia ról w dorosłym życiu; wprowadzenie ich w świat wartości moralnych oraz prawideł relacji międzyludzkich; kształtowanie przynależności do rodziny, narodu i państwa; rozbudzenie odpowiedzialności w zakresie życia w zdrowiu fizycznym i psychicznym.

Zdrowe zęby mam, zawsze o nie dbam (2008/2009)

Autorzy: Monika Grabiszewska, Monika Sołtysiak

W ramach projektu przeprowadzono zajęcia na temat higieny jamy ustnej, zorganizowano projekcję filmu edukacyjnego przy współpracy z Oddziałem Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łodzi. Zachęcono dzieci do prezentacji własnej wiedzy i umiejętności w konkursach plastycznych. Zorganizowano zabawy edukacyjne, konkursy wiedzy i sprawnościowe dla wszystkich grup wiekowych poruszające problem profilaktyki stomatologicznej. Atrakcyjna forma przekazu zachęciła dzieci do systematycznej dbałości o stan jamy ustnej, przełamała lęk przed wizytami stomatologicznymi oraz wykształciła prawidłowe postawy wobec własnego zdrowia.

Zorganizowanie konkursu przedszkolnego „Zielone płuca naszej sali" (2008 – 2009)

Autor: Monika Grabiszewska

Uwrażliwiając dzieci na potrzebę przebywania w czystym, zdrowym uporządkowanym otoczeniu, zorganizowany został ogólnoprzedszkolny konkurs *Zielone płuca naszej sali*. Celem konkursu było uświadomienie dzieciom znaczenia roślin dla zdrowia człowieka, zapoznanie wychowanków z rozwojem i wzrostem niektórych z nich, uatrakcyjnienie codziennego otoczenia dziecka oraz kształtowanie u maluchów systematyczności i poczucia odpowiedzialności. Zadaniem dzieci było dostarczenie do sal roślin doniczkowych oraz sprawowanie nad nimi samodzielnej opieki w ciągu całego roku. Umożliwiło to

dzieciom bezpośrednią obserwację wzrostu roślin, wpływu codziennej pielęgnacji na rozwój. Uczestnictwo w konkursie stworzyło okazję do samodzielnych działań, co ukształtowało poczucie odpowiedzialności za zlecone zadania, także w innych dziedzinach życia przedszkolnego. Ponadto wychowankowie mogli dostrzec zbawienny wpływ roślin na proces oczyszczania powietrza oraz ich wpływ na ludzkie zdrowie.

Przedszkole Miejskie nr 12 w Łodzi

Cykliczne czytanie książki M. Strzałkowskiej „Rady nie od parady”

Raz w miesiącu dzieci zbierają się w sali zabaw, słuchają kolejnej rady czytanej przez nauczyciela z w/w utworu. Towarzyszą temu rozmowy, wypowiedzi dzieci, zabawy związane z daną poradą. Po powrocie do sal dzieci wykonują kartę pracy opracowaną według stopnia trudności dla danego wieku, odnoszącą się do wysłuchanego tekstu. Z wykonanych prac tworzone są albumy, *Dobre rady ...(nazwa danej grupy)*, które będą umieszczane przy kontraktach w sali danej grupy.

Hodowla ziół, nowalijek

W marcu dzieci wraz z nauczycielkami zakładają w salach hodowlę ziół i nowalijek - dzieci ze starszych grup prowadzą hodowlę w małych pojemnikach np. po serkach (każde dziecko dba o swoją roślinkę), dzieci młodsze mają wspólne pojemniki, razem dbają o wzrost roślinek. Po ich wyhodowaniu dzieci wykonują z nich zdrowe i apetyczne dania, np.: ekologiczne kanapki, surówki. Towarzyszy temu dużo radości, pomysłowości, a przede wszystkim dzieci uczą się kultury przygotowywania i spożywania posiłków. Wykonanymi potrawami mali kucharze dzielą się z dziećmi z innych grup.

Spartakiada sportowa

Spartakiada organizowana jest na terenie ogrodu przedszkolnego. Dzieci przebierają się w kostiumy gimnastyczne. Zabawy sportowe są dopasowane do możliwości wiekowej dzieci. Po każdej konkurencji odnotowywane są punkty dla danej grupy, na zakończenie dla zwycięzców i uczestników przygotowywane są medale uśmiechu.

Plakaty dotyczące zdrowia

Autor: Wiesława Siekacz

Dzieci wspólnie z nauczycielką wykonują plakaty dotyczące zdrowia, np.: *Zdrowy ząbek*; *Zdrowa żywność, Mały olimpijczyk*. Wykorzystują do ich wykonania ilustracje z kolorowych czasopism, zdjęcia, małe rekwizyty. Wykonane plakaty umieszczane są w miejscach widocznych przez wszystkie dzieci i rodziców.

Warsztaty z udziałem dzieci i rodziców pt. „Woda to zdrowie”

Autor: Krystyna Samborska

Podczas warsztatów dzieci i rodzice uczestniczą w zabawach badawczych, poznając właściwości wody, mają możliwość skosztowania wody przegotowanej, mineralnej, gazowanej, porównują smaki. Wspólnie wyciągają wnioski. Po zabawie z wodą dzieci wykonują pracę plastyczną z wykorzystaniem wody, np.: akwarele, mokre w mokrym, kopiowy ołówek. Z wykonanych prac dzieci wspólnie z rodzicami tworzą wystawę.

Przedszkole Miejskie nr 14 w Łodzi

Przedszkole przyjazne dzieciom z cukrzycą i alergiami pokarmowymi

Promocja zdrowia w przedszkolu dotyczy działań na rzecz zdrowia wewnątrz placówki oraz współdziałania z rodzicami i społecznością lokalną. Jest to połączenie edukacji prozdrowotnej z działaniami profilaktycznymi. Do przedszkola uczęszczają dzieci, których żywienie wymaga prowadzenia specjalistycznych diet, typu: bezmleczna, bezglutenowa, eliminacyjna, hipoalergiczna, wątrobowa, dieta wymagana w przebiegu cukrzycy. Właściwe kształtowanie nawyków higienicznych, zachowań prozdrowotnych oraz proedukacyjnych powinno w przyszłości umożliwić wytworzenie się u dzieci określonych kompetencji, co ułatwi im funkcjonowanie w życiu i doprowadzi do dbałości o własne zdrowie.

Wychowanie zdrowotne – organizowanie imprez o charakterze prozdrowotnym

Autorzy: Beata Kacprzak, Beata Kiełczyńska

Jesienią i wiosną organizowane są bale dla dzieci i rodziców promujące zdrowy styl życia. Rodzice przygotowują wspólnie z dziećmi sałatki, surówki, soki, ciasta owocowo-warzywne. Dzieci biorą udział w różnego rodzaju konkursach, quizach, rozwiązują zagadki, recytują wiersze, śpiewają piosenki tematycznie powiązane z charakterem uroczystości. Imprezy te promują, utrwalają, zachęcają wszystkich do prowadzenia zdrowego trybu życia oraz uczą współdziałania w grupie dzieci chorych i zdrowych. Dzieci zdrowe uczą się akceptacji wobec szczególnych potrzeb dzieci chorych, a te kolei nabierają wiary w swoje siły i możliwości, nie czują się odrzucone w środowisku rówieśniczym.

Przedszkole Miejskie nr 17 w Łodzi

Udział w programie „Oszczędzamy lasy – zbieramy makulaturę”

Przedszkole bierze udział w akcji *Oszczędzamy lasy – zbieramy makulaturę* organizowanej przez firmę STENA. Dzieci wraz z pracownikami przedszkola zbierają makulaturę. Do akcji aktywnie włączają się rodzice dzieci, którzy systematycznie przynoszą do przedszkola makulaturę.

Udział w kampanii antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”

Przedszkole kolejny raz bierze udział w kampanii antytytoniowej *Czyste powietrze wokół nas*. W grupach starszych prowadzone są zajęcia dydaktyczne na temat rozpoznawania różnych źródeł dymu, szkodliwości dymu tytoniowego oraz zwiększenia wiedzy dzieci na temat skutków palenia papierosów. Organizowane są konkursy plastyczne dla dzieci związane z tą tematyką. Urządzono kącik informacyjny dla rodziców, w którym umieszczone są informacje w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

Zorganizowanie sali doświadczeń świata

W jednym z pomieszczeń w przedszkolu została zorganizowana sala doświadczeń świata. Umożliwia ona stymulację multisensoryczną dzieci, mających na skutek niepełnosprawności czy choroby problemy z odbieraniem i przepracowaniem bodźców z otoczenia. Wychowankowie, zwłaszcza te dzieci, które mogą się w niej wyciszyć i odprężyć, na co dzień mają skłonności do zachowań problemowych. Istnieje tutaj możliwość takiego przeżywania świata i kontaktu z otoczeniem, które w „normalnym" świecie nie występują z powodu deficytów sprawności i zdrowia.

Urozmaicenie jadłospisu dla dzieci – organizacja „szwedzkiego stołu". Układanie jadłospisu przez dzieci

W przedszkolu, raz w tygodniu, podczas śniadania organizowany jest „szwedzki stół". Dzieci mogą samodzielnie wybierać produkty, które chcą spożyć. Poznają w ten sposób znaczenie „zdrowego" jedzenia dla zdrowia. Dzieci z każdej z grup układają raz w tygodniu jadłospis. Wybierają te potrawy, które chciałyby zjeść na obiad. Opisują przy tym, dlaczego wybrały właśnie te potrawy, a nie inne i jakie mają one wartości dla naszego zdrowia.

Zorganizowanie kółka ekologiczno- przyrodniczego

Autor: Małgorzata Szuwart

W 2011 roku rozpoczęło swą działalność kółko ekologiczno-przyrodnicze. Jest ono skierowane do dzieci starszych 5-, 6- letnich. Podczas pracy kółka dzieci poszerzają swą wiedzę i zainteresowania z zakresu przyrody, ekologii i zdrowia. Treści przekazywane podczas zajęć zwracają uwagę wychowanków na otaczający świat, wywołują zainteresowanie jego pięknem i ochroną jego zasobów, pobudzają ich aktywność i twórcze myślenie. Uczą współdziałania w zespole, kształtują właściwe postawy i charakter młodego człowieka.

Przedszkole Miejskie Nr 34 w Łodzi

„Zdrowie mój przyjaciel" – projekt działań prozdrowotnych

Zdrowie mój przyjaciel - jest to cykliczny, ogólnołódzki konkurs plastyczny, organizowany przez placówkę od 2007 roku. Celem konkursu jest promocja edukacji zdrowotnej i kształtowanie postaw prozdrowotnych wśród dzieci.

„Jestem przyjacielem przyrody" – projekt działań proekologicznych

Jestem przyjacielem przyrody – jest to przedszkolny konkurs wiedzy ekologicznej organizowany od 2007 roku, którego celem jest wyrabianie nawyków dbania o zdrowie i przyrodę, kształtowanie postaw proekologicznych oraz zwiększenie wrażliwości dzieci na szkodliwość dymu papierosowego.

Przedszkole Miejskie nr 35 w Łodzi

Akademia Aquafresh

Działania edukacyjne w ramach realizowanego programu zachęcają dzieci do codziennego podejmowania czynności związanych z higieną jamy ustnej. Dzieci poprzez uczestnictwo w zajęciach edukacyjnych, a także udział w konkursach tematycznych uczą się jak prawidłowo i skutecznie należy dbać o zęby. Nabywają umiejętności w zakresie ich poprawnego szczotkowania po spożywanych posiłkach.

Mamo tato wolę wodę

Uczestnictwo w programie ma na celu promować wśród dzieci i rodziców zdrowy styl życia. Zachęcać do częstego picia wody mineralnej, a ograniczenia spożywania wysoko słodzonych soków i innych napojów. Ponadto, poprzez uczestnictwo w programie dzieci zdobywają podstawowe wiadomości o wodzie i nabywają zdrowych nawyków żywieniowych.

Podaruj misia na mikołajki

Działania podejmowane w ramach współpracy z Fundacją *KRWINKA* mają na celu uwrażliwienie dzieci i ich rodziców na problem pomocy innym potrzebującym i wsparcia duchowego dzieci chorych. Zakupione maskotki i misie są przekazywane chorym dzieciom przebywającym na oddziale onkologicznym w szpitalu przy ul. Spornej w Łodzi. Ponadto dzieci z zespołu tanecznego *Słoneczka* występują podczas imprezy z okazji Dnia Dziecka. Wszystkie te działania łączą dzieci zdrowe z dziećmi chorymi, pozwalają lepiej zrozumieć potrzebę wsparcia i niesienia pomocy drugiemu człowiekowi. Uczą pozytywnego myślenia. Wzmacniają system nerwowy i pomagają w zachowaniu równowagi psychicznej w kontaktach dzieci zdrowych i chorych.

Pełna miska dla Reksia

Dzieci w ramach programu zbierają karmę, koce oraz inne akcesoria potrzebne podopiecznym ze schroniska dla zwierząt. Wychowankowie oraz rodzice poprzez udział w akcji rozwijają takie cechy jak: opiekuńczość, wrażliwość w stosunku do zwierząt. Uczą szacunku do zwierząt, wiary w możliwość niesienia pomocy innym potrzebującym i pokrzywdzonym przez los.

Przedszkole Miejskie nr 39 w Łodzi

Porozumienie o współpracy w roku szkolnym/akademickim 2009/2010, 2010/2011 z Uniwersytetem Łódzkim Wydziałem Nauk o Wychowaniu (Pracownia Wychowania Fizycznego i Zdrowotnego)

Porozumienie obejmuje:

1. Realizację programów
   - z przedmiotu edukacja motoryczno-zdrowotna z metodyką z trzema grupami wiekowymi – cztero-, pięcio- i sześciolatkami,
   - bezpieczna szkoła w placówce przedszkolnej.
2. Organizację:
   - Igrzysk Przedszkolaka,
   - zajęć sportowych i cotygodniowych praktyk studenckich,
   - zajęć sportowych promujących aktywność ruchową i zdrowe odżywianie,
   - festynu promującego zdrowie dla dzieci, rodziców i nauczycieli.

Innowacja pedagogiczna „Wychowanie zdrowotno-ekologiczne w przedszkolu Na zdrowie”

Autorzy: Monika Szymaniak, Kamila Mrówczyńska-Haładaj

Główne założenie innowacji to umożliwienie dzieciom zdobywania wiadomości i umiejętności z zakresu zdrowego stylu życia oraz ekologii, wyrabianie pewnych nawyków związanych z profilaktyką prozdrowotną, dawanie odpowiedzi na pytanie, dlaczego w ten sposób należy postępować, ułatwianie zrozumienia przyczyn i konsekwencji niedbania o własne zdrowie oraz przygotowanie dzieci do dokonywania świadomych wyborów służących ich zdrowiu. Celem innowacji jest też kształtowanie w wieku przedszkolnym zdrowych nawyków oraz zachowań prozdrowotnych.

Przedszkole Miejskie nr 53 w Łodzi

Innowacja programowa „Z ekologią za pan brat”

Innowacja ma na celu pokazanie dzieciom jak można kształtować własne życie, aby być zdrowym, stworzyć odpowiednie warunki dla siebie i przyszłych pokoleń. Formy i metody pracy sprzyjają wszechstronnemu rozwojowi dzieci. Edukacja przyrodniczo-ekologiczna jest jedną z najciekawszych dziedzin wychowania przybliżających przedszkolakom otaczający świat. Dziecko zdobywa elementarne wiadomości o różnorodności i jedności świata przyrody poprzez aktywny i bezpośredni kontakt z nią i jej zjawiskami.

Przedszkole Miejskie nr 55 w Łodzi

Relaks i terapia bajką

Hałas, stres, nadmierne pobudzenie dzieci i niepokój stały się nieodłącznymi elementami codzienności przedszkolnej. Chcąc temu zjawisku przeciwdziałać, postanowiono wprowadzić na wyciszenie i odprężenie RELAKS I TERAPIĘ BAJKĄ. Realizacja projektu miała charakter wieloetapowy i objęła zasięgiem dzieci, ich rodziny i instytucje. Niezwykle istotne stały się warsztaty z rodzicami, w trakcie których stworzono siatkę pojęć wokół słów „bajka”, „relaks” oraz zapoznano rodziców z przykładami bajek relaksacyjnych i psychoterapeutycznych. Z dużym zainteresowaniem spotkało się

zaproszenie na zajęcia otwarte powiązane z prezentacją wybranych technik relaksacyjnych oraz znaczenia bajek relaksacyjnych i terapeutycznych. Zaproszeni goście mieli okazję na sobie odczuć ich działanie i obserwować, jak zmienia się zachowanie dzieci pod ich wpływem. W ramach projektu zorganizowano m.in.: cykliczne wizyty w Bibliotece Rejonowej, zajęcia relaksacyjne w *Grocie Solnej*, wycieczkę do Teatru Lalek, wycieczkę do *Baśniowej Kawiarenki*, a uwieńczeniem realizacji projektu stała się wystawa prac plastycznych do poznanych bajek, powstałych w trakcie zajęć dydaktycznych i zajęć otwartych, wystawa pozycji książkowych i płyt CD z utworami do relaksacji i bajkoterapii. Rodzice deklarowali świadomość i przekonanie do czytania dzieciom bajek, aby im pomóc w pokonywaniu trudności emocjonalnych.
Podjęta przez nas problematyka projektu wymagała specjalnego przygotowania. Zapoznano się z wieloma wypowiedziami psychologów, pedagogów i autorów bajek literatury dziecięcej w tym bajek terapeutycznych na temat znaczenia i potrzeby relaksacji i terapii zachowań dzieci. Temat ten jest trudny. Wymaga od nauczyciela ciągłych poszukiwań i zdobywania wiedzy.

Przedszkole Miejskie nr 81 w Łodzi

Projekt: „Każdy przedszkolak dziś już wie, co jeść warto, a co nie”

Mając na względzie prawidłowy wzrost i rozwój dziecka podjęto działania uświadamiające zarówno dzieciom jak i ich rodzicom zasady prawidłowego, racjonalnego żywienia. Nadrzędnym celem projektu jest ukształtowanie odpowiednich postaw, zachowań, nawyków i przyzwyczajeń żywieniowych u dzieci, zachęcanie rodziców do podjęcia podobnych starań oraz ujednolicenie oddziaływań między domem rodzinnym i przedszkolem. Działania rozpoczynamy od spotkania się z rodzicami i zapoznania ich z biuletynem „Racjonalne żywienie dzieci – piramida żywienia”. Wszystkie nauczycielki organizują sytuacje edukacyjne tak, aby dzieci działały na konkretach, wykorzystując wszystkie swoje zmysły. Pobudzane są różne rodzaje aktywności dzieci: słowna, plastyczna, muzyczna, społeczna. Ma to poszerzyć ich wiedzę i ukształtować prawidłowe nawyki żywieniowe już od najmłodszych lat. Wspólnie z dziećmi i ich rodzicami organizowane są w poszczególnych grupach kąciki „Sklep ze zdrową żywnością”. Dzieci angażowane są w przygotowanie zdrowego poczęstunku dla rodziców podczas imprez okolicznościowych.

Przedszkole Miejskie nr 88 w Łodzi

Program Przedszkolnej Edukacji Antynikotynowej „Czyste powietrze wokół nas", realizowany przy udziale Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Łodzi

Jest to program edukacji antynikotynowej dla dzieci przedszkolnych, dostosowany do ich możliwości psychofizycznych. Obejmuje dzieci z najstarszych grup wiekowych i umożliwia wykształcenie u nich świadomej umiejętności budzenia w sobie reakcji w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy. Program składa się z pięciu zajęć warsztatowych. Poszczególne zajęcia skoncentrowane są na odbiorze wrażeń poprzez oddziaływanie na wiele zmysłów dzieci oraz dostosowane są do poziomu rozwoju poznawczego, aktywności, doświadczeń i potrzeb wychowanków.

Program edukacyjny, zbiórki nakrętek od butelek z tworzyw sztucznych, realizowany pod hasłem „Zakręcone Miesiące"

Program organizowany jest przez Urząd Miasta Łodzi w imieniu, którego działają – Wydział Gospodarki Komunalnej przy współpracy z Ośrodkiem Edukacji Ekologicznej *W Lesie Łagiewnickim*. Program edukacyjny adresowany jest do przedszkoli. Polega na zbieraniu plastikowych nakrętek od butelek i pojemników z tworzyw sztucznych. Środki uzyskane po zakończeniu edycji ze sprzedaży nakrętek będą przeznaczone na wsparcie placówki wskazanej przez Wydział Edukacji. Po zakończeniu VII edycji programu zbiórki nakrętek w roku szkolnym 2010/2011 nakrętki przekazane zostały do dyspozycji Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 3 w Łodzi przy ul. Tkackiej 34/36, a środki uzyskane z ich sprzedaży na sfinansowanie turnusów rehabilitacyjnych dla dzieci.

Akademia Zdrowego Przedszkolaka

Autor: Aneta Gajda

Wdrażanie zasad związanych z właściwymi nawykami żywieniowymi, zapoznanie dzieci z Piramidą Zdrowego Żywienia, poprzez planowanie sytuacji edukacyjnych przez cały rok szkolny (kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych, zachęcenie dzieci do zjadania nieznanych potraw oraz warzyw i owoców).

Organizacja konkursu plastycznego „*Piramida zdrowego żywienia*”, w ramach działań edukacyjnych w zakresie profilaktyki zdrowego odżywiania się. Konkurs polega na wykonaniu dowolną techniką wizualizacji Piramidy żywienia przedszkolaka przez grupy dzieci z przedszkola (praca zbiorowa).
Organizacja Festiwalu Zdrowia pod hasłem *W zdrowym ciele, zdrowia wiele* propagującego zdrowe nawyki żywieniowe wśród przedszkolaków.
Współpraca z Ośrodkiem Działań Ekologicznych *Źródła*, organizowanie warsztatów ekologicznych (*Ekologia mieszczucha, Góra śmieci rośnie*).

Przedszkole Miejskie nr 102 w Łodzi

Smacznie i zdrowo

Projekt jest realizowany we współpracy z Zespołem Szkół Gastronomicznych, wybranymi restauracjami w Łodzi, Sanepidem, lokalnymi sklepami spożywczymi, dietetykiem, pracownikami przedszkola odpowiedzialnymi za pion żywienia.
Cele projektu: propagowanie idei zdrowego odżywiania; kształtowanie postawy świadomego konsumenta artykułów żywnościowych w zakresie wartości odżywczych różnorodnych produktów oraz odpowiedzialności za dokonywanie wyboru produktów (rodzaju, jakości, ilości) tak, aby zapewnić zaspokojenie potrzeb organizmu w różnych porach roku; rozwijanie smaków i zamiłowania do gotowania, komponowania produktów w pełnowartościowe posiłki i przygotowywania żywności typu slow food, przeciwdziałanie spożywaniu produktów niezdrowych, przeciwdziałanie chorobom cywilizacyjnym, których źródłem jest nieprawidłowe odżywianie, propagowanie kulturowego aspektu odżywiania, kształtowanie odporności na reklamy, propagowanie idei zdrowego odżywiania w środowisku rodzinnym i lokalnym przedszkola.
Przykładowe działania w projekcie: interaktywne pogadanki informacyjne na temat zdrowego żywienia prowadzone przez specjalistów, wspólne projektowanie jadłospisów i gotowanie (dzieci z nauczycielami, dzieci z rodzicami i nauczycielami), udział w warsztatach kulinarnych prowadzonych przez uczniów z Zespołu Szkół Gastronomicznych oraz przedstawicieli różnych narodowości w cyklu; *Kuchnie świata*, wydanie książki ulubionych przepisów rodzinnych, badanie rynku artykułów spożywczych w środowisku lokalnym, ocena ich pod kątem spełniania kryteriów zdrowej żywności, *Dzień Marchewki*, hapenning połączony z rozdawaniem surowych jarzyn i owoców przechodniom, oraz wiele innych działań

Przedszkole Miejskie Nr 125 wŁodzi

Krzewienie kultury fizycznej wśród najmłodszych

Przedszkole jest organizatorem corocznych imprez sportowych o zasięgu ogólnołódzkim – zimowego i wiosennego Turnieju Piłki Nożnej – Futbolandia w Szkole Mistrzostwa Sortowego im. K. Górskiego. Organizujemy również na terenie ogrodu Olimpiady Sportowe Przedszkolaków. Dzieci uczestniczą w przedszkolu w sportowych zajęciach dodatkowych: piłka nożna, tenis ziemny, karate, balet, gimnastyka korekcyjna. Posiadamy drużynę piłkarską.

Przedszkole Miejskie Nr 128 w Łodzi

Bezpieczny przedszkolak

Przedsięwzięcie dotyczy zapoznania dzieci z przepisami ruchu drogowego i ich przestrzegania oraz bezpieczeństwa w budynkach i na powietrzu, kontaktów z osobami nieznajomymi, obcowania ze zwierzętami, próbowania nieznanych roślin, leków. Działania wspierają zaproszeni do placówki przedstawiciele policji, straży pożarnej i służb ratowniczych. Podczas tych spotkań dzieci dowiadują się o roli tych służb, poznają numery alarmowe oraz jak się bronić, by wyjść z opresji, gdy atakuje je pies. Następnie utrwalają zdobyte wiadomości, oceniając zachowania w sytuacjach zaaranżowanych przez gości i nauczycielki.

Przedszkole Miejskie nr 131 w Łodzi

Festiwal Zdrowia „Żyjmy zdrowo – kolorowo"

Festiwal Zdrowia *Żyjmy zdrowo - kolorowo* to impreza organizowana cyklicznie od wielu lat. Na początku były to: festiwal małych form scenicznych dotyczących promocji zdrowia, konkurs plastyczny oraz przygotowanie przez uczestników surówek. Obecnie obejmuje spartakiadę sportową, przygotowanie surówek, które niezmiennie cieszą się ogromną popularnością i konkurs plastyczny.

Przedszkole Miejskie nr 170 w Łodzi

Cały rok w ogrodzie

Z pozyskanych funduszy zagospodarowany został teren ogrodu przedszkolnego tworząc różne środowiska przyrodnicze: łąkę, ogród warzywny, sad, zielnik, wrzosowiska, skalniak. Ogród stał się *Zieloną pracownią* dla dzieci i nauczycieli. Wyznaczone zostały stanowiska – altany do prowadzenia eksperymentów, miejsca na prace gospodarcze i zabawę, ścieżka sensoryczna dla rozwijania wrażliwości zmysłowej. Nauczyciele projektują działania mające na celu głębsze i bezpośrednie poznawanie zagadnień przyrodniczych, ochronę środowiska naturalnego i zdrowy styl życia.

Przedszkole Miejskie Nr 220 w Lodzi

Klub Młodego Turysty

Klub działa od 2006 roku. W ramach swojej działalności organizuje rajdy piesze dla dzieci i rodziców z przedszkola oraz absolwentów we współpracy z PTTK w Łodzi. Najważniejsze rajdy to: *Rajd pieczonego ziemniaka*, *Jesień pieszych*, *Rajd Mikołajkowy*, *Powitanie wiosny* oraz *Rajd Montessorków*, organizowany tylko dla przedszkola. Głównym celem działalności klubu jest propagowanie czynnego wypoczynku na powietrzu całych rodzin oraz poznawanie piękna przyrody okolic Łodzi.

Przedszkole Miejskie nr 233 w Łodzi

Promocja zdrowego stylu życia - aktywność ruchowa i sport

Zorganizowano dla dzieci na terenie ogrodu przedszkolnego cykl zawodów sportowych międzygrupowych: *Jesienne rozgrywki na sportowo*, *Zimowe zabawy sportowe*, *Marzanna na sportowo*, *Spartakiada rodzinna*. Prowadzono na terenie przedszkola gimnastykę metodą V. Sherborne dla dzieci i ich rodziców.

Czyste powietrze wokół nas

Autor: Anna Strzelec

Cykl zajęć dla grupy dzieci 5-, 6-letnich pod hasłem *Czyste powietrze wokół nas*, takich jak: wycieczki terenowe ukazujące dewastację środowiska w najbliższej okolicy, do Lasu Łagiewnickiego, poszukiwanie źródeł dymu, pokazy ilustracji, zdjęć, filmów ukazujących skutki zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego, spotkanie z przedstawicielem organizacji działającej na rzecz ochrony środowiska, zorganizowanie kącika tematycznego dla rodziców pod hasłem *Mamo, Tato! To mi szkodzi*, opracowanie gazetek ściennych nt. szkodliwości palenia i sposobów radzenia sobie z nałogiem.

Szkoła Podstawowa nr 3 w Łodzi

Śniadanie z jabłkiem

Konkurs całoroczny z nagrodami, zachęcający do zwyczaju jedzenia drugiego śniadania, urozmaiconego owocowym lub warzywnym dodatkiem. Samorząd uczniowski, odwiedzając klasy podczas godzin wychowawczych, przeprowadza ankietę dotyczącą ilości spożywanych w danej klasie owoców (jabłko stanowi symbol witaminowego dodatku do kanapki). Klasa, która w danym roku szkolnym uzyska najwięcej punktów otrzymuje dyplom i zdrowe upominki. Tablica z punktacją miesięczną znajduje się na korytarzu szkolnym.

Szkoła Podstawowa nr 26 w Łodzi

Jesteśmy eko ...

Aby kształtować wśród uczniów odpowiednie postawy w stosunku do przyrody pojawiają się na wielu przedmiotach tematy związane z ekologią. Na lekcjach przyrody uczniowie omawiają konieczność ochrony zasobów naturalnych. Podczas wycieczek poznają tereny objęte ochroną, np. Las Łagiewnicki, a podczas wyjazdów na zielone szkoły parki narodowe (w tym roku będzie to Tatrzański Park Narodowy). Na zajęciach plastyczno-technicznych wykonują plakaty o tematyce ekologicznej oraz prace przestrzenne z odpadów. Na języku polskim piszą prace związane z tematyką ekologiczną, układają wierszyki, rymowanki. Uczniowie klas młodszych tematy związane z ekologią mają

wplecione w podstawę programową Edukacji wczesnoszkolnej. Cała społeczność szkolna bierze udział w zbiórce makulatury i plastikowych nakrętek.

Szkoła Podstawowa nr 29 w Łodzi

Szkoła przyjazna dzieciom z cukrzycą

Nauczyciele są przeszkoleni w zakresie pracy z dzieckiem cukrzycowym i jego rodziną. Personel kuchni jest również przeszkolony diabetologicznie. Potrafi układać jadłospis pod kątem diety cukrzycowej.

Domowe obiady

Obiady gotowane są na miejscu, w szkolnej kuchni. Jadłospis przygotowany zgodnie z normami i zasadami zdrowego żywienia. Raz w miesiącu menu przygotowują uczniowie. Uczniowie, jako dodatek do posiłków, otrzymują owoce, jogurty.

Dzień Promocji Zdrowia

Inicjatywą objęci są wszyscy uczniowie szkoły, nauczyciele, pracownicy administracyjni i rodzice. Projekt składa się z dwóch etapów - pierwszy to przydzielenie klasom zadań do realizacji, praca nad nimi, drugi – prezentacja zadań podczas uroczystości obchodów Dnia Promocji Zdrowia. Przykładowa tematyka: *Najważniejszy słup - to kręgosłup, Nie czyń drugiemu, co Tobie niemiłe, Dzień zdrowej żywności - Święto buraka (ziemniaka).*

Dużo wiem, więc zdrowo jem

Szeroka akcja propagująca zdrowe odżywianie się (edukacja w klasach). Z ajentem sklepiku podpisano porozumienie dotyczące zakazu sprzedaży chińskiej, chemicznie barwionej żywności. W klasach I-III wprowadzony został przez wychowawców i zaakceptowany przez rodziców oraz uczniów zakaz picia napojów gazowanych (zwłaszcza coli) i jedzenia chipsów, zapiekanek, hamburgerów. Uczniowie otrzymują bezpłatnie mleko i warzywa bądź owoce.

Szkoła Podstawowa nr 33 w Łodzi

Sportowy turniej miast i gmin

Projekt polega na zorganizowaniu imprezy masowej o charakterze sportowym na terenie szkoły z udziałem jak największej liczby dzieci. Do udziału w tym przedsięwzięciu angażowana jest cała społeczność szkolna.

Turniej prozdrowotny klas czwartych pod tytułem „Baw się zdrowo i wesoło”

Autorzy: Dorota Rochmińska – nauczyciel przyrody, Izabella Mierzejewska – nauczyciel historii, Anna Jędraszczyk – nauczyciel wychowania fizycznego, Joanna Góral – nauczyciel wychowania fizycznego, Piotr Blomberg – nauczyciel wychowania fizycznego

Turniej organizowany jest w szkole już od 13 lat. Jego celem jest propagowanie wśród uczniów zdrowego stylu życia, pogłębianie wiedzy na ten temat i jednocześnie świetna zabawa fair play. Uczniowie z równorzędnych klas rywalizują ze sobą w różnorodnych konkurencjach. Zdobywają punkty, m.in. za wykonanie i prezentacje plakatów o tematyce prozdrowotnej, rozwiązują krzyżówki, śpiewają piosenki związane ze zdrowiem, układają „owocowe” puzzle czy prezentują modę ekologiczną. Poszczególne zadania przeplatane są konkurencjami sportowymi. Wygrywa klasa, która uzyska po podsumowaniu wszystkich konkurencji najwyższą ilość punktów. Nagrodą dla zwycięskiej drużyny są zawsze zdrowe produkty, np. jogurty, jabłka.

Szkoła Podstawowa nr 34 w Łodzi

Festyn – finał WOŚP

Od 2009 roku organizowane są w szkole festyny w ramach finału WOŚP. Wszystkie klasy przygotowują stoiska ze zdrową żywnością. Zapraszani są goście, m.in. grupa ratownictwa specjalistycznego, straż miejska, prowadzone są pogadanki na temat bezpieczeństwa, konkursy. Odbywają się pokazy pierwszej pomocy przedmedyczej, zajęcia fitness, relaksacyjne i wiele innych.

Organizacja festynu „Sięgnij po zdrowie”

Od kilku lat organizowany jest w szkole wiosenny festyn zdrowotny. Wszystkie klasy przygotowują stoiska ze zdrową żywnością. Zapraszani są goście – gospodarstwo ekologiczne, pszczelarze, zielarze, pielęgniarki, kosmetyczki, grupa ratownictwa specjalistycznego, straż miejska. Prowadzone są pogadanki na temat bezpieczeństwa, konkursy, pokazy pierwszej pomocy przedmedyczej, zajęcia fitness. Straż miejska znakuje rowery, ponieważ tego dnia zachęcamy do aktywnego wypoczynku. Organizowane są zawody sportowe dla dzieci i całych rodzin: turnieje piłki nożnej, biegi, turnieje tenisa, konkursy zręcznościowe. Organizowany jest konkurs dla pobliskich szkół i przedszkoli na najładniejsze stoisko ze zdrową żywnością.

Organizacja „Biegu śniadaniowego”

W roku szkolnym 2011/2011 szkoła wraz z Radą Osiedla Łódź Widzew i Szkołą Podstawową nr 199 była organizatorem biegu śniadaniowego dla społeczności osiedla.

Punkt kibicowania

W czerwcu 2011 szkoła brała udział w maratonie dbam o zdrowie oraz w konkursie „mistrz kibicowania”. W inicjatywę zaangażowali się nauczyciele, uczniowie i ich rodzice. Wszyscy kibicowaliśmy maratończykom, również tym z naszej szkoły.

Promocja aktywnego spędzania czasu

Nauczyciele, dając przykład uczniom promują aktywne sposoby spędzania wolnego czasu. Wyjeżdżają na narty biegowe, uprawiają biegi, przyjeżdżają rowerami do szkoły. W tym roku po raz 14 zorganizowany został rajd rowerowy: Start – Szkoła Podstawowa nr 34 – meta Rezerwat Przyrody Struga Dobieszkowska. Taki dzień jest ogłoszony – dniem bez samochodu.

Wernisaż szkolny „Chcesz mieć krzepę, zjadaj rzepę”

Podczas lekcji plastyki uczniowie wykonywali prace związane ze zdrowym odżywianiem. Następnie został zorganizowany wernisaż, na który zostali zaproszeniu rodzice naszych uczniów.

Spotkania chóru nauczycielskiego

Przynajmniej raz w miesiącu nauczyciele spotykają się na zajęciach chóru. Wykonują ćwiczenia, które przeciwdziałają schorzeniom aparatu mowy. Przygotowują repertuar, który prezentują podczas festynów, dając w ten sposób przykład uczniom i pokazując możliwości spędzania wolnego czasu.

Konkurs ekologiczno-zdrowotny dla klas I-III „Ekoludki i ekostworki”

Autorzy: Urszula Janasik, Bogusława Pawlikowska

Po cyklu lekcji poświęconych zdrowemu żywieniu uczniowie klas pierwszych i drugich wykonują wraz z rodzicami, w domu, prace promujące sposób na miłe i pożyteczne spędzanie czasu wolnego z rodzicami. Prace nawiązują do tytułu konkursu. Surowiec do prac pochodzi jedynie z ogrodów i sadów - warzywa i owoce. Materiały pomocnicze do tworzenia też nie mogły zawierać elementów sztucznych – chemicznych. Gotowe prace zostały sfotografowane i w postaci zdjęcia lub wydruku komputerowego przyniesione do szkoły. Po skończonej zabawie owoce i warzywa zostały wykorzystane do zrobienia zdrowego posiłku – soki, surówki, desery, kanapki. Udział w konkursie był dobrowolny, ilość zgłoszonych prac nie mogła przekraczać 3 (od jednego ucznia).

„Sobotnie rajdy”

Autorzy: nauczyciele przyrody, wychowania fizycznego, biblioteki, historycy i poloniści

Przynajmniej raz w miesiącu nauczyciele wraz z chętnymi uczniami biorą udział w rajdach. Zwiedzają okolice łodzi, miejsca ciekawe przyrodniczo i kulturowo. Poznają w ten sposób kulturę i bogactwo naszego regionu oraz spędzają zdrowo i aktywnie wolny czas.

Redagowanie zdrowego przepisu kulinarnego

Autor: Monika Urbaniak

Zadanie ma na celu: zwrócenie uczniom uwagi na nawyki zdrowego odżywiania się. Wskazanie na produkty, które zawierają witaminy

i składniki odżywcze niezbędne do wzrostu i rozwoju człowieka. Uświadomienie skutków „złych”' nawyków odżywiania i jednocześnie korzyści zdrowego stylu życia. Działanie obejmuje także warsztat poprawnego redagowania przepisu kulinarnego.

Zajęcia ekologiczno-dydaktyczne przy współpracy z Uniwersytetem Łódzkim (Wydział Biologii i Ochrony Środowiska)

Autor: Kamil Trzmiela

Zajęcia są prowadzone przy współpracy pracowników i doktorantów Uniwersytetu Łódzkiego oraz studentów Studenckiego Koła Naukowego Sekcja Botaniczna UŁ. Zajęcia terenowe odbywają się w Ogrodzie Dydaktyczno-Doświadczalnym Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego. *Jesień w Ogrodzie*, czy *Świat w mikroskali* to zajęcia przeprowadzone z użyciem mikroskopów i sprzętu multimedialnego.

Szkoła Podstawowa nr 64 w Łodzi

To jest szkoła z zasadami – o higienę zawsze dbamy

Wszystkie działania z zakresu edukacji zdrowotnej, podejmowane corocznie, odbywają się pod hasłem określającym ich kierunek, np.: *Wiem, co jem*, *Witaminowy zawrót głowy*, *W zdrowym ciele zdrowy duch – ruszaj się, a będziesz zuch*. Przykładowo, w roku szkolnym 2011/2012 obowiązywała tematyka higieny osobistej i otoczenia, która uznana została za priorytetową (po przeprowadzeniu niezbędnych badań i analizy potrzeb środowiska szkolnego). Na wszystkich poziomach edukacyjnych realizowane były różnorodne przedsięwzięcia dotyczące higieny: konkursy czystości, plastyczne, na „higieniczne rymowanki”, na grafikę komputerową, inscenizacje, projekcje filmowe, koncert piosenek, *Dyskoteka dla Czyścioszka*, prelekcje prowadzone przez pielęgniarkę, pogadanki na godzinach wychowawczych i lekcjach wychowania fizycznego, wystawy w bibliotece i wiele innych. Podsumowanie przedsięwzięć organizowane jest podczas apelu z okazji Światowego Dnia Zdrowia oraz podczas festynu środowiskowego w dniu Święta Szkoły.

Międzyszkolny konkurs „Bezpiecznie i wesoło objeżdżamy …. wkoło”

Konkurs organizowany pod honorowym patronatem Komendanta Miejskiego Policji w Łodzi oraz we współpracy z KWP, WORD oraz jednostkami realizującymi zagadnienia pomocy przedlekarskiej. Skupia rokrocznie od dziesięciu lat około 45 uczniów klas IV-VI z 15 szkół podstawowych. Tematyka konkursu jest obszerna i można ją podzielić na dwie części. Jedna jest stała i obejmuje: bezpieczną drogę do szkoły (pieszą i rowerową), znajomość znaków drogowych oraz zasady udzielania pierwszej pomocy w praktyce. Druga część jest zmienna i dotyczy wiedzy np. temat o: ochrony środowiska, Polski, Łodzi, krajów UE.

Tydzień Bezpieczeństwa

Głównym celem akcji jest zwiększanie świadomości w zakresie bezpieczeństwa na drodze oraz szerzenie wiedzy na temat zasad ruchu drogowego. W ramach Tygodnia Bezpieczeństwa podejmowanych jest szereg działań edukacyjnych na terenie szkoły, w które włączają się wszyscy nauczyciele, a nad całością czuwa opiekun Szkolnego Klubu Bezpieczeństwa. Na uwagę zasługuje wyjście z naszą akcją, przy współudziale funkcjonariuszy Wydziału Ruchu Drogowego KWP w Łodzi, do zmotoryzowanych rodziców, którzy otrzymali opracowaną przez uczniów ulotkę edukacyjną dotyczącą bezpieczeństwa, a także ulotki WRD, KWP. Podczas trwania akcji każdy uczeń i wszyscy pracownicy szkoły noszą elementy odblaskowe. Całość podsumowano podczas apelu.

Koło zainteresowań o tematyce prozdrowotnej prowadzone w świetlicy szkolnej dla uczniów klas I – III

Nauczyciele: Marzanna Wieteska, Joanna Liszewska-Pipińska

Priorytetem edukacji zdrowotnej realizowanej w szkole podczas zajęć pozalekcyjnych jest zainteresowanie tematyką zdrowia jak największej liczby dzieci. Program dostosowany jest do możliwości intelektualnych uczniów pierwszego etapu kształcenia. Obejmuje on kilka bloków tematycznych: bezpieczeństwo w życiu codziennym, zdrowe odżywianie, higiena osobista i otoczenia, życie w rodzinie, aktywność fizyczna i jej znaczenie, uzależnienia, zdrowie psychiczne człowieka. Główne cele to: wpojenie uczniom zasad zdrowego odżywiania oraz

podstawowych zasad i sposobów utrzymania higieny osobistej i otoczenia, uświadomienie znaczenia różnych form aktywności fizycznej dla prawidłowego rozwoju, rozwijanie umiejętności bezpiecznego zachowania się w szkole i poza nią, a także ćwiczenie zachowań asertywnych oraz podtrzymywanie więzi rodzinnych. Zajęcia koła odbywają się dwa razy w miesiącu przez dwie godziny dydaktyczne, ale treści programu omawiane są także przy realizacji innych zajęć, np. sportowo – ruchowych, plastycznych czy czytelniczych.

Edukacja uczniów klas II i III w zakresie udzielania pierwszej pomocy

Autorzy: Agnieszka Babich, Joanna Liszewska-Pipińska

Po szkoleniu w ramach programu „Ratujemy i uczymy ratować", zorganizowanego przez Fundację WOŚP, prowadzone są zajęcia dla uczniów klas II i III. W każdej klasie odbywają się cztery spotkania, podczas których omawiane są kolejno czynności, jakie należy wykonać w trakcie udzielania poszkodowanemu pierwszej pomocy. Uczniowie na fantomach uczą się wykonywania wdechów ratowniczych i uciskania klatki piersiowej. Każdy otrzymuje podręcznik do nauki, a na zakończenie – certyfikat ukończenia kursu.

Program wychowania fizycznego o profilu rekreacyjno-zdrowotnym „Wybierz to, co lubisz" przeznaczony dla II etapu kształcenia

Autorzy: Agnieszka Grzelak, Agnieszka Krawczyk

Koncepcja programu zakłada realizację dwóch podstawowych celów:

- umożliwienie wyboru sportu całego życia, poprzez prowadzenie zajęć ukierunkowanych na różne formy ruchu,
- rozszerzenie programu o elementy prozdrowotne ukierunkowane na profilaktykę wad postawy poprzez prowadzenie obowiązkowych zajęć kształtujących nawyk prawidłowej postawy.

Program „Wybierz to, co lubisz" daje uczniom możliwość rozwijania umiejętności w zakresie wybranej przez siebie formy ruchu, a tym samym mobilizuje do podnoszenia sprawności w ulubionej dyscyplinie i wdraża do dbałości o swoją postawę w różnych sytuacjach dnia codziennego.

Innowacja programowa o charakterze ekologicznym i prozdrowotnym „Żyję zdrowo i ekologicznie”

Autor: Dorota Matuszwska – Temech

Innowacja *Żyję zdrowo i ekologicznie* jest przeznaczona do realizacji na drugim etapie kształcenia. Proponowana tematyka stanowi uzupełnienie i poszerzenie programu nauczania przyrody w klasach IV-VI. W ciągu roku szkolnego jeden semestr jest poświęcony problematyce prozdrowotnej, a drugi ekologicznej. W każdym semestrze zaplanowane są zajęcia terenowe związane z ciekawymi miejscami w naszym regionie, np. *Księży Młyn i jego okolice*. Innowacja przyczynia się do kształtowania postaw proekologicznych i prozdrowotnych, rozbudza ciekawość poznawczą uczniów, rozwija ich poczucie dbałości o zdrowie i naturalne dobra przyrody.

Innowacja o charakterze programowym z wykorzystaniem treści ekologicznych w edukacji wczesnoszkolnej

Autor: Aleksandra Tybinkowska

Zajęcia odbywają się raz w tygodniu. Tematyka jest szczegółowo zaplanowana na cykl trzyletni. Treści kształcenia nie powtarzają się. Cele innowacji: budzenie świadomości ekologicznej uczniów, rozbudzanie zainteresowań przyrodniczych, potrzeby bezpośredniego kontaktu ze środowiskiem, wyrabianie umiejętności właściwego korzystania z dóbr przyrody, zainteresowanie otaczającym światem przyrody, wdrażanie do oszczędnego gospodarowania zasobami Ziemi, zapoznanie z zasadami właściwego żywienia i wartościami odżywczymi pokarmów. Duży nacisk w realizacji innowacji położony jest na samodzielne zdobywanie wiedzy przez dzieci i rozwijanie ich umiejętności poprzez bezpośredni kontakt z przyrodą w wyniku obserwacji, wykonywanych doświadczeń, prowadzonych hodowli. Zastosowanie różnorodnych metod i form pracy uatrakcyjnia zajęcia.

Szkoła Podstawowa nr 110 w Łodzi

Nauka pierwszej pomocy

Nauką pierwszej pomocy objęci są wszyscy uczniowie szkoły. Podczas festynu rodzinnego, także rodzice i członkowie rodzin uczniów mogą skorzystać z nauki podstaw udzielania pierwszej pomocy w przypadku zagrożenia życia.

Szkoła Podstawowa nr 111 w Łodzi

Tydzień bezpieczeństwa w SP 111

Tydzień bezpieczeństwa, to działania, podczas których uczniowie mogą zapoznać się z pracą i rolą ratownika wodnego, poznać podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy. W czasie spotkań z rehabilitantem, nauczycielem gimnastyki korekcyjnej – uczniowie uczestniczą w ćwiczeniach korygujących wady postawy. Podczas wizyt pracowników Straży Miejskiej uczniowie systematyzują wiedzę dotyczącą bezpieczeństwa na drodze, w domu i na podwórku.

Integracja środowiska szkolnego poprzez sport

Autorzy: Katarzyna Józwiak, Jarosław Jarząbek, Artur Stępiński

Corocznie, nauczyciele wychowania fizycznego organizują „Dzień Sportu” dla całej społeczności uczniowskiej oraz *Międzyklasowy turniej w ringu*. W czasie Rodzinnego Pikniku *Majówka z tatą i mamą* odbywają się mecze sportowe w mini–baseball pod hasłem: *Mamusie kontra córusie* oraz *Tatusiowie kontra synowie*. Zachęcają one do sportowego trybu życia rodziców naszych uczniów oraz wspólnego spędzania czasu wolnego.

Spotkanie z piłkarzami Widzewa

Autor: Aneta Gąsiorek

Tradycją szkoły jest zapraszanie ciekawych i znanych zawodników sportowych. W poprzednim roku szkolnym gościliśmy drużynę piłkarską WIDZEWA, realizując tym samym zadania II edycji programu *Bezpieczna szkoła*, która przebiegała pod hasłem: *Kibicuj w Łodzi*

bezpiecznie. Uczniowie mieli bezpośredni kontakt z profesjonalnymi sportowcami, mogli z nimi porozmawiać, zadawać pytania, poznać zasady gry fair-play.

Szkoła Podstawowa nr 149 w Łodzi

Żyjmy zdrowo rozwijajmy się sportowo w Unii Europejskiej

Cykliczne wydarzenie, które organizują w szkole w czerwcu nauczyciele wychowania fizycznego razem z nauczycielem historii. W ramach tej akcji przeprowadzane są gry i zabawy ruchowe dla klas I-III, rywalizacja zespołowa, w której bierze udział reprezentacja uczniów szkoły klas z IV-VI, dziewczynki i chłopcy oraz drużyny zaproszonych szkół. Rywalizacja sportowa jest połączona z konkursami wiedzy o zdrowiu oraz Unii Europejskiej. Podczas gier i zabaw ruchowych dzieci poznają zasady zdrowego stylu życia oraz poszerzają wiedzę o Unii Europejskiej.

Gramy i kibicujemy fair play

Mikołajkowe rozgrywki, w których biorą udział uczniowie klas IV-VI. Klasy IV grają w „Dwa ognie usportowione", klasy V i VI w piłkę ręczną. Celem jest integrowanie zespołów klasowych oraz wspólna zabawa zgodnie z zasadami fair play. Reprezentacje klas (drużyny koedukacyjne) rywalizują na boisku, pozostała część klasy kibicuje swojej drużynie. Akcja jest poprzedzona prelekcjami na temat kulturalnego kibicowania. Uczniowie przygotowują plakaty, transparenty, okrzyki. Przewidziane są nagrody dla najlepiej kibicującej klasy.

Grajmy i rozwijajmy się

Autorzy: Małgorzata Dorenda, Marek Ignatowski

Program „*Grajmy i rozwijajmy się*", obejmuje zajęcia pozalekcyjne z piłki ręcznej. Zakłada promowanie dyscypliny sportowej, udział uczniów w rozgrywkach międzyszkolnych, organizację obozów sportowych. Nauczyciele prowadzą zajęcia pozalekcyjne, organizują turnieje, szkolne i międzyszkolne, wyjeżdżają na turnieje ogólnopolskie.

Szkoła Podstawowa nr 169 w Łodzi

Organizacja Ogólnopolskiego „Dnia Marzeń”

Impreza organizowana jest we współpracy z Fundacją „Mam marzenie” oraz z Radą Osiedla „Złotno”. Podczas festynu dzieci mogły obejrzeć przedstawienie teatralne, wziąć udział w spotkaniu ze zwierzętami z ZOO, uczestniczyć w warsztatach plastycznych. Przede wszystkim jednak, odbyły się bezpłatne badania profilaktyczne dzieci w celu zapobiegania chorobom nowotworowym. Można też było nieodpłatnie wykonać badanie krwi oraz oddać krew w stacji krwiodawstwa.

Wigilia dla mieszkańców Złotna

Od kilku lat - wspólnie z Radą Osiedla Złotno i parafią pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela w Łodzi – organizowana jest w szkole Wigilia dla mieszkańców Złotna. Razem z rodzicami uczniów przygotowujemy piękną dekorację, przedstawienie jasełkowe, koncert kolęd. Uczniowie pomagają w podawaniu posiłków i sprzątaniu sali. W uroczystości zwykle uczestniczą całe rodziny mieszkające na Złotnie. Gościmy zwykle około 300 osób.

Szkoła Podstawowa nr 174 w Łodzi

Badanie ortopedyczne uczniów klas I-III i przeciwdziałanie wadom postawy

Autorzy: A. Popa, M. Kulicka

Co roku organizowane są badania nowych uczniów szkoły pod kątem wad postawy. Rodzice dostają informacje o wadach występujących u dziecka, a także instrukcje do wykonania podstawowych ćwiczeń korekcyjnych. Umożliwia to wczesną interwencję, zwraca uwagę na nieprawidłowości. Dzieci klas młodszych mają możliwość uczęszczania na gimnastykę korekcyjną w szkole prowadzoną przez nauczycieli wychowania fizycznego i fizjoterapeutę. Ważone są plecaki uczniów klas I-III. Wyniki są przekazane rodzicom w ramach akcji uświadamiającej ich o niebezpieczeństwach związanych ze zbyt dużym ciężarem, jaki każdego dnia dzieci dźwigają. Proponowane są możliwości *odciążenia* pleców – zostawianie niektórych rzeczy w klasie, zwracanie uwagi na wagę plecaka, bidonu, pojemnika na kanapki.

Sportowe przerwy

Inicjatywa polega na zagospodarowaniu długich przerw. Klasy rywalizują na przerwach w odpowiednich do wieku dyscyplinach, zabawach i grach sportowych. Wyniki rywalizacji prezentowane są na dużej tablicy. Finały odbywają się w czasie Dnia Rodziny. Dzieci aktywnie spędzają przerwy, wdrażają się do kulturalnego kibicowania, zachowywania się fair play, następuje integracja klas.

Ogólnoszkolny konkurs plastyczny „Owoce i warzywa źródłem zdrowia”

Impreza oprócz idei konkursu, zawiera szereg treści edukacyjnych w zakresie zdrowego odżywiania, szczególnie spożywania warzyw i owoców. Klasy młodsze losują owoc, starsze – warzywo. Klasa wykonuje plakat dowolną techniką, pisze też krótko o walorach odżywczych, witaminach zawartych w wylosowanym owocu/warzywie. Prace prezentowane są na wystawie. Uczniowie poznają zalety spożywania owoców i warzyw, nowe, rzadziej kupowane produkty.

Spartakiada Przedszkolaków, Zajęcia sportowe dla przedszkolaków

Autorzy: Barbara Gomółka, Monika Kulicka, Magdalena Litkowska, Jolanta Paraszkiewicz

Cykliczna, coroczna impreza dla najbliższych przedszkoli. Dzieci rywalizują w konkurencjach sportowych o Puchar Dyrektora Szkoły Podstawowej nr 174 w Łodzi. Zajęcia kształtują nawyki sportowe, wdrażają do bezpiecznych zachowań, rozwijają umiejętność pięknego kibicowania. Promują szkołę w środowisku. Dla najstarszych grup przedszkolnych organizowane są zajęcia sportowe. Dzieci poznają nowe zabawy, mają okazję poćwiczyć i pobawić się na dużej sali gimnastycznej, poznają naszą szkołę.

Rajdy piesze klasy III-VI

Rajdy organizowane są systematycznie i cyklicznie. Upowszechniany jest w ten sposób aktywny wypoczynek. Uczniowie poznają najbliższą okolicę naszego miasta. Poznają walory turystyki pieszej. W rajdach biorą udział również rodzice, którzy również w ten sposób włączani są do aktywnego spędzania czasu.

Konkurs przyrodniczy „Miłośnicy Ziemi”

Autorzy: Renata Stępień, Bożena Cieślikiewicz

Międzyszkolny konkurs dla uczniów klas III. Podczas konkursu uczestnicy w zespołach wykonują zadania, które wymagają umiejętności posługiwania się wiedzą przyrodniczo-ekologiczną (uczestnicy rozwiązują krzyżówki testy, rebusy, zagadki, układają puzzle oraz rozsypanki wyrazowe). Konkurs inspiruje do kształtowania postaw proekologicznych, rozwija zainteresowania przyrodnicze.

„Zajęcia ekologiczne dla uczniów klas I – III”

Autor: Renata Stępień – nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej

Zajęcia odbywają się w ramach opracowanego programu. Realizacja programu zajęć ekologicznych jest ściśle skorelowana i zgodna z założeniami programu edukacji wczesnoszkolnej. Treści realizowane są w formie obligatoryjnych zajęć prowadzonych w systemie klasowo-lekcyjnym oraz w formie innych zajęć edukacyjnych o tematyce ekologicznej. Zajęcia zachęcają dzieci do działań proekologicznych, budzą zainteresowanie ochroną przyrody (prace plastyczne, doświadczenia, eksperymenty, spacery, wycieczki, obserwacje, hodowle). Głównym źródłem wiedzy ucznia są osobiste doświadczenia zdobywane w trakcie poznawczej i twórczej aktywności.

Szkoła Podstawowa nr 189 w Łodzi

6-letni system edukacji zdrowotnej w korelacji z programem wychowawczym szkoły, oparty na hasłach roku

W ramach tego przedsięwzięcia podejmowane są działania poruszające tematykę hasła roku. Są to:

- warsztaty dla klasowych liderów promocji zdrowia,
- konkursy plastyczne i literackie o zasięgu szkolnym i międzyszkolnym,
- wizualizacja haseł na korytarzu szkolnym oraz klasowe kąciki haseł promujących zdrowy styl życia,
- prozdrowotny projekt edukacyjny na święto szkoły,
- omawianie tematów promujących zdrowie na godzinach wychowawczych zgodnie z ustaloną tematyką:

I rok: Zdrowe odżywianie to zdrowe życie
II rok: Higiena ciała i ducha
III rok: Prosty jak struna. Wszystko o kręgosłupie
IV rok: Dbaj o oczy - zachowaj sokoli wzrok
V rok: Słuch kluczem do poznania świata
VI rok: Serce.

Szkoła Podstawowa nr 199 w Łodzi

Międzyszkolny konkurs ekologiczno-matematyczny „Zielone zadania”

Konkurs skierowany jest do uczniów klas trzecich szkół podstawowych, którzy chętnie podejmują działania związane z ochroną środowiska naturalnego, a jednocześnie sprawnie rozwiązują zadania tekstowe. Celem konkursu jest poszerzenie i usystematyzowanie wiedzy ekologicznej oraz promocja zdrowego stylu życia poprzez analizę i rozwiązywanie zadań matematycznych. W bieżącym roku szkolnym odbędzie się trzecia edycja konkursu „Zielone zadania”. Poprzednie edycje cieszyły się dużym zainteresowaniem uczniów z wielu łódzkich szkół podstawowych, którzy w sposób twórczy rozwiązywali zadania o treściach proekologicznych i prozdrowotnych.

„Rodzinny turniej sportowy”

Autorzy: Magdalena Bartoszewska, Agnieszka Kibitlewska, Ewa Marciniak

W działaniach organizacyjnych współuczestniczą rodzice i nauczyciele. Turniej przeznaczony jest dla uczniów z klas w jednym poziomie, np. tylko trzecie. W poszczególnych konkurencjach zmagają się uczniowie lub rodzice i nauczyciele. Turniej to rywalizacja sportowa oparta na dobrej zabawie w czasie wolnym od pracy. Konkurencje są dostosowane do możliwości zawodników.

Turniej dla przedszkolaków „Sport w wierszach Tuwima”

Autorzy: Magdalena Bartoszewska, Agnieszka Kibitlewska

Przedszkolaki słuchają wybranego wiersza Juliana Tuwima, a następnie uczestniczą w sportowych zabawach. Konkurencje związane są tematycznie z treścią wysłuchanego wiersza. Przykładowo, po

wysłuchaniu wiersza pt. ”Rzepka” – uczniowie siadają wg kolejności, przyjmując nazwę bohatera wiersza, a następnie przeciągają linę. Po wysłuchaniu wiersza pt. „Kotek” przechodzą jako kotki wzdłuż wyznaczonego toru. Spotkanie kończy się rozmową o zdrowym stylu życia, podczas której maluch otrzymują owoce, warzywa lub kartonik mleka.

Turniej sportowy dla klas 0 – III pod hasłem „Witamy Wiosnę”

Autorzy: M. Bartoszewska, J. Szucha, M. Karkusinska, A. Rosłonek

W turnieju biorą udział wszyscy uczniowie. Turniej organizowany jest w 2 poziomach dla klas 0-1 i 2-3. Konkurencje sportowe dotyczą wiosennych prac, np. sadzenie – rozkładanie woreczków, podlewanie – przenoszenie wody w kubeczku, grabienie – z pomocą kija hokejowego toczenie piłeczki slalomem między przeszkodami. Hasłem przewodnim turnieju jest *Witamy wiosnę sportowo i zdrowo*.

Edukacja regionalna

Autor: Renata Czerwińska

Program edukacji regionalnej dla klas IV-VI *A nas Łódź urzekła pięknem…* adresowany jest do uczniów klasy wychowawczej (obecnie IV). Realizowany jest w ramach zajęć lekcyjnych i pozaszkolnych. Uczniowie mają jedną godzinę zajęć w miesiącu wprowadzających do określonej problematyki, a następnie zorganizowana jest kilkugodzinna wycieczka po Łodzi lub muzealne zajęcia edukacyjne związane tematycznie z omawianym zagadnieniem. Wzbogacając dzieci w wiedzę dotyczącą historii i współczesności Łodzi oraz regionu łódzkiego rozbudza się w nich poczucie więzi z miastem i dumy z faktu, że są łodzianami. Program pomaga odkryć Łódź uczniom i „zarazić” ich miłością do naszego miasta. Od wielu lat, raz w miesiącu, dzieci uczestniczą w sobotnich rajdach pieszych organizowanych przez PTTK Łódź Polesie. Są to zajęcia skierowane do wszystkich chętnych uczniów szkoły. Podczas wędrówek poznają oni nie tylko okolice Łodzi, ale także uczą się aktywnie spędzać czas wolny. W 2010 r. zdobyliśmy puchar i I miejsce we współzawodnictwie łódzkich szkół w rajdach pieszych *Wędruj z nami 100-nogami.*

Szkoła Podstawowa nr 201 w Łodzi

Program „5 porcji warzyw, owoców lub soku" (2011/2012)

Program *5 porcji warzyw, owoców lub soku* zorganizowany przez Krajową Unię Producentów Soków, posiada patronat honorowy MEN i Ministerstwa Zdrowia, a jego partnerem merytorycznym jest Instytut Żywności i Żywienia. Uczniowie wszystkich klas edukacji wczesnoszkolnej wzięli udział w programie (realizacja scenariuszy zajęć), do którego włączono także rodziców (prospekty, foldery, propozycje zamieszczone na stronie internetowej). Przeprowadzono wstępne badania oraz ankiety ewaluacyjne po zakończeniu zajęć, mierzące stan wiedzy uczniów na temat zdrowego odżywiania się. Dzieci uczestniczyły w konkursie plastycznym promującym akcję. W efekcie podjętych działań szkoła otrzymała certyfikat za aktywne promowanie dobrych nawyków żywieniowych oraz kształtowanie prozdrowotnych postaw w trosce o właściwą dietę.

Program „Przyjaciele Zippiego"

Co roku wdrażany dla nowej grupy dzieci program profilaktyczny pt. *Przyjaciele Zippiego* obejmujący wszystkie klasy I-III ukierunkowany na doskonalenie umiejętności nazywania, wyrażania uczuć, rozwijanie poprawnych form komunikacji międzyludzkiej, w tym nawiązywanie, zrywanie więzi, radzenie sobie w różnych sytuacjach życiowych, przeżywanie zmiany, straty oraz rozwiązywanie konfliktów. Zajęcia odbywają się 1 raz w tygodniu przez kolejne miesiące roku szkolnego. Prowadzone są metodami aktywnymi przez przeszkolonego koordynatora programu na bazie przygotowanych przez autorów programu scenariuszy i pomocy dydaktycznych. Pomagają dzieciom w stworzeniu pozytywnego i realistycznego obrazu siebie, swoich możliwości, zdolności. Korygują zaburzone obszary osobowości, a także wpływają na wzrost zaufania i szacunku do siebie i innych ludzi.

Pierwsza pomoc przedmedyczna

Cykl zajęć *Pierwsza pomoc przedmedyczna* dla uczniów klas I-III realizowany corocznie w I- szym i drugim semestrze roku szkolnego we współpracy z Publicznym Gimnazjum Nr 24 w Łodzi, ul. Ogrodowa 28a oraz w oparciu o uzyskane od Fundacji Wielkiej Świątecznej Pomocy *Ratujemy i uczymy ratować* pomoce dydaktyczne w postaci manekinów,

scenariuszy zajęć dla nauczyciela, kart pracy dla ucznia, filmów instruktażowych. Dzieci w sposób praktyczny zapoznają się z zasadami udzielania pierwszej pomocy, w takich sytuacjach jak: oparzenia, złamania, zadławienia. Dowiadują się, jak ułożyć poszkodowanego w pozycji bocznej i przeprowadzić resuscytację.

Pomagamy uczniom z dysleksją

Corocznie, aktywny udział (początek października) w *Tygodniu Świadomości Dysleksji* w Łodzi, z przesłaniem propozycji działań w tym zakresie do łódzkiego Oddziału PTD. Organizacja zajęć plastyczno-czytelniczych dla uczniów klas I-III – *H.Ch. Andersen – zawsze nam bliski* (wystawki prac dzieci, konkurs plastyczny), organizacja szkolnej uroczystości pasowania na czytelnika majowego konkursu czytelniczego (poprzedzonego miesięczną akcją czytelniczą *zostań fanem książek*) dla dzieci z ryzyka dysleksji, podsumowującego roczną pracę nad doskonaleniem techniki czytania ze zrozumieniem. Realizacja w ramach pozalekcyjnych zajęć wychowawczych, we współpracy z logopedą – *Programu stymulacji rozwoju mowy*. Szkoła otrzymała oficjalne podziękowanie od PTD Oddział w Łodzi za aktywne włączenie się w obchody Europejskiego Tygodnia Świadomości Dysleksji i przygotowanie ciekawej oferty dla dzieci i rodziców. Posiadamy, przyznany kilka lat temu, tytuł *Szkoły przyjaznej uczniom z dysleksją*.

Z ekologią za pan brat

Corocznie w kwietniu organizowany jest w trakcie pozalekcyjnych zajęć wychowawczych /klasy I-III/ *Tydzień ekologiczny*, często połączony z *Tygodniem higieny*. Odbywają się wtedy projekcje filmów, wystawy prac plastycznych, plakatów, quizy ekologiczne – popisy kulinarne, pogadanki na temat roślin, zwierząt chronionych. Dzieci poszerzają wiedzę na temat recyklingu, zbiórki wtórnych odpadów, higieny ciała i jamy ustnej, akcja szczotkowania zębów.
Współtworzenie przez uczniów szkoły i nauczycieli – 4 razy w roku (jesień, zima, wiosna, lato) szkolnego czasopisma *Głoguś* zawierającego m.in. treści prozdrowotne i proekologiczne. Przykładowo: *7 powodów, dla których nasza planeta jest wyjątkowa*, *Choroby, na które cierpi ziemia*, *Pomagamy przyrodzie, to jest teraz w modzie*.

Szkoła Podstawowa nr 205 w Łodzi

Dzień Zdrowia

Dzień Zdrowia to impreza o charakterze ogólnoszkolnym i interdyscyplinarnym, zgodna z wyznaczonymi na dany rok priorytetami. Dzień ten jest podsumowaniem całorocznych działań z zakresu promocji zdrowia i realizowany jest metodą projektów. Zaangażowani są zarówno uczniowie jak i nauczyciele, którzy wspólnie przygotowują: galerię prac plastycznych, stroje, występy artystyczne – scenki, reklamy, inscenizacje, piosenki promujące zdrowy styl życia, zdrową żywność, higienę ciała, profilaktykę stomatologiczną, zachowania ekologiczne. Obchody mają charakter rywalizacji między klasami, a zwycięzcy otrzymują atrakcyjne nagrody.

Nauczyciele dzieciom

W ramach obchodów szkolnego *Dnia Zdrowia* zespół do spraw promocji zdrowia podjął się realizacji przedsięwzięcia pt. *Nauczyciele dzieciom*. W ramach w/w projektu nauczyciele przygotowywali i przedstawiali uczniom każdego roku inny program artystyczny (inscenizacja, etiuda, prezentacja multimedialna połączona z opowiadaniem i ruchem scenicznym), zgodny z tematyką *Dnia Zdrowia*.

Dzień Rodziny

Jest to festyn sportowo-rekreacyjny dla uczniów klas I-III i ich rodzin, promujący zdrowy, sportowy styl życia. Festyn ten łączy obchody na terenie szkoły *Dnia Matki*, *Dnia Ojca*, oraz *Dnia Dziecka*. W ramach festynu odbywają się występy artystyczne, a także przeprowadzane są rodzinne konkurencje sportowe.

Mini Olimpiady Przedszkolaków

Współorganizatorem imprez jest Ognisko TKKF *Dzikusy*, a sponsorem nagród, pucharów i medali RSM *Bawełna*. Celem imprez jest:

- propagowanie masowego udziału dzieci w łatwych formach ruchowych,
- rozwijanie sprawności ogólnej, dobrego samopoczucia, stwarzanie warunków do czynnego wypoczynku,

- kształtowanie umiejętności zespołowego współdziałania i współzawodnictwa,
- kształtowanie umiejętności kibicowania drużynie własnej i innej,
- integracja szkoły z rodzicami i środowiskiem.

Ratowniczek

Autorzy: M. Maszke – nauczycielka edukacji wczesnoszkolnej, A. Krajewska – nauczycielka wychowania fizycznego

Zajęcia *Ratowniczek* z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej prowadzone są od 2004 roku. Początkowo realizowane były jako zajęcia dodatkowe w wybranych klasach i tylko dla chętnych uczniów. Od 2006 roku zajęcia obejmują uczniów klas I-III i IV-VI, odbywają się w grupach do 15 osób, prowadzone są z wykorzystaniem metod aktywizujących, polegają na praktycznym działaniu uczniów, z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych otrzymanych od WOŚP.

Publiczne Gimnazjum nr 2 w Łodzi

1 Grudnia - Dzień Solidarności z Osobami Chorymi na AIDS

Impreza cykliczna. Przez okres 2 tygodni jest udostępniona informacja na temat wirusa HIV i AIDS, a we wszystkich klasach III przeprowadzane są lekcje na ten temat z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej. Na zajęciach z informatyki wykonywane są prace (w PowerPoint, Microsoft Word) na temat AIDS. Nauczycielka religii porusza problem tolerancji wobec osób chorych. Przeprowadzany jest konkurs wiedzy o HIV i AIDS. Uczniowie z Samorządu Szkolnego rozdają na terenie szkoły ulotki i czerwone wstążeczki.

31 Maja - Światowy Dzień bez Papierosa

Przez okres 2 tygodni trwa kampania informacyjna na temat nikotyny. Pojawiają się hasła antynikotynowe wymyślane przez uczniów. Prowadzone są prelekcje, prezentacje multimedialne, wyświetlane filmy. Uczniowie przygotowują przedstawienie (o tematyce antynikotynowej). Odbywają się zawody sportowe (tj. *deptanie peta*, *usuwanie dymu*, *omijanie nałogu*) Prezentowane są prace uczniów wykonane na lekcjach: informatyki, plastyki, godzinach wychowawczych. Przeprowadzany jest konkurs wiedzy o nikotynie.

Impreza szkolna „Odpowiedzialny Gimnazjalista”

Autor: Katarzyna Bartczak – pedagog szkolny

W tym roku odbyła już III edycja projektu, pod hasłem *Jak żyć bezpiecznie w niebezpiecznym świecie*. Projekt ma na celu uświadomienie uczniom, jakie sytuacje i zachowania mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia i życia, przybliżyć pojęcia prawa, a także odpowiedzialności i konsekwencji wynikających z jego naruszenia, jak również promować zdrowy stylu życia. Praca nad projektem jest wieloetapowa. Projekt *Odpowiedzialny Gimnazjalista* składa się z lekcji przeprowadzonych we wszystkich klasach przez przedstawicieli Policji i Straży Miejskiej (mówimy o tym, jak postępować w sytuacjach zagrożenia, aby zachować bezpieczeństwo własne i innych), konkursu międzyklasowego na najciekawszą prezentację multimedialną oraz konkursu indywidualnego. Przeprowadzany jest happening organizowany przez Samorząd Uczniowski. Projekt kończy uroczysty apel, na którym rozstrzygnięte są konkursy: indywidualny oraz klasowe.

Publiczne Gimnazjum nr 10 w Łodzi

Słuch. Wpływ dźwięków a odbieranie bodźców

Akcja skierowana jest do wszystkich uczniów na terenie naszej szkoły, mająca na celu zbadanie słuchu. Przez cały rok szkolny badamy uczniom słuch pod kątem odbierania dźwięków, a w razie potrzeby wysyłamy dzieci do lekarzy specjalistów. Poza tym organizujemy spotkania z osobami niesłyszącymi i niedosłyszącymi, organizujemy turniej Gool balla. W akcję zaangażowani są nauczyciele wychowania fizycznego, nauczyciel biologii oraz pedagog szkolny.

Publiczne Gimnazjum nr 14 w Łodzi

Tydzień Zdrowia

Autor: Dorota Filewska

Tydzień Zdrowia obchodzony jest corocznie. W zależności od potrzeb społeczności szkolnej, ustalany jest temat przewodni. Nad przebiegiem przedsięwzięcia czuwa zespół ds. promocji zdrowia (nauczyciel biologii, wychowania fizycznego, pielęgniarka szkolna). Uczniowie wraz

z wychowawcami pracują nad wyznaczonymi zadaniami. Prezentacja wyników odbywa się na forum całej szkoły. *Tygodnie Zdrowia* przebiegały pod następującymi hasłami: *Higiena podstawą zdrowia, Spójrz inaczej na agresję, Dopalacze mogą Cię wypalić, Czy jesteśmy tolerancyjni, Czy Moja rodzina odżywia się właściwie, Na tropie zdrowia, Jemy, co chcemy*.

Koło zdrowotne „Zdrowym być”

Autor: Dorota Filewska

Zajęcia skierowane są do uczniów pragnących pogłębić swoją wiedzę na temat zdrowia, kształtować zachowania prozdrowotne, poznawać i lepiej rozumieć siebie i swoje otoczenie. Program zakłada współpracę z organizacjami działającymi na rzecz zdrowia, współdziałanie ze środowiskiem lokalnym oraz z rodzicami. Tematyka zajęć jest adekwatna do wyznaczonych przez Światowe Zgromadzenie Zdrowia, organ plenarny WHO, specjalnych dni w roku, podczas których organizacja stara się zwrócić szczególną uwagę społeczeństw na wybrane problemy zdrowotne. Gimnazjaliści uczestniczący w zajęciach koła współpracują ze szkolnym zespołem ds. zdrowia. Promują działania zdrowotne na terenie szkoły, przeprowadzają i analizują ankiety dotyczące zachowań uczniów, współtworzą projekty związane z *Tygodniem Zdrowia*, dokumentują działania, wykorzystując różne formy multimedialne.

Publiczne Gimnazjum Nr 24 w Łodzi

Edukacja rówieśnicza

Działania wychowawcze szkoły w zakresie edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia oparte są na edukacji rówieśniczej, której elementem jest realizacja programu profilaktycznego PROM - MOPR. MOPR to ruch, którego celem jest niesienie pomocy rówieśnikom i realizowanie podstawowych działań profilaktyki problemów młodzieżowych. Realizatorami programu jest grupa młodzieżowych liderów MOPR (10) i dorosły MOPR. W szkole powstają grupy liderów, którzy są inicjatorami działań ogólnoszkolnych. Są to młodzi ludzie, którzy najczęściej pełnią już rolę liderów nieformalnych w grupach rówieśniczych. Uczniowie są pomysłodawcami wielu kampanii i programów, które wchodzą na stałe do kalendarza imprez szkolnych.

Szkolny program „Nauczmy się żyć bez przemocy i agresji”

Program poszerza i wspiera realizację treści nauczania związanych z zasadami bezpieczeństwa oraz z budowaniem poczucia własnej wartości, dawaniem i przyjmowaniem wsparcia. Skierowany jest do uczniów wszystkich klas. Zawiera następujące elementy:

- zajęcia warsztatowe z uczniami realizowane przez pedagoga szkolnego, wychowawców i przedstawicieli instytucji zewnętrznych (policja, straż miejska, psycholog),
- dzień poświęcony zjawisku przemocy i agresji w szkole (w trakcie happeningu uczniowie przedstawiają apel o przestrzeganie wspólnie wypracowanych zobowiązań),
- szkolny konkurs Plebiscyt na kulturalnego ucznia w szkole – corocznie ustalany jest motyw przewodni, w ramach którego prezentowane są efekty realizowanych przez uczniów projektów, odbywa się debata uczniowska poświęcona zasadom dobrego wychowania i norm kulturalnego postępowania.

Program edukacyjno-profilaktyczny „Żyj zdrowo – nie pal”

Program związany z realizacją treści mających na celu przedstawienie zachowań sprzyjających i zagrażających zdrowiu oraz podejmowaniu odpowiedzialnych wyborów. W ramach tego programu, co roku odbywa się w szkole kampania antynikotynowa, w ramach której zadaniem uczniów jest przygotowanie: gazetki klasowej promującej niepalenie, ulotki dla uczniów i nauczycieli, antynikotynowych gadżetów, rozgrywany jest konkurs na hasło antynikotynowe lub fraszkę i plakat *Zdrowe przyjemne życie* oraz odbywa się prezentacja sylwetki palacza.

Autorski program pierwszej pomocy

Autorzy: Iwona Antosiak, Olga Klimaszewska

Autorski program pierwszej pomocy, włączony do szkolnego planu nauczania i realizowany w klasach pierwszych, pt. *Trening czyni mistrza*, w ramach którego uczniowie uczestniczą w zajęciach praktycznych z zakresu pierwszej pomocy i poszerzają swoją wiedzę w tym zakresie. Realizacja programu kończy się turniejem (dwukrotnie międzyszkolnym) lub pokazem pierwszej pomocy w wykonaniu uczniów w ramach szkolnego Dnia Zdrowia.

Zwyczaje żywieniowe w różnych krajach

Autor: Beata Mirkowska

W ramach zespołu języków obcych wśród tematów realizowane są projekty na temat zwyczajów żywieniowych w różnych krajach oraz zachowań związanych z utrzymaniem dobrego zdrowia (w każdym roku temat przewodni ustalany jest we wrześniu i konsultowany z koordynatorem promocji zdrowia), których podsumowaniem jest ogólnoszkolna wystawa prac uczniów wykonanych w języku angielskim lub niemieckim (np. prezentacja prac multimedialnych, plastycznych, albumów) w ramach szkolnego *Dnia Zdrowia* oraz okolicznościowe wystawy, czasem połączone z konkursem nt. tradycyjnych potraw z różnych krajów.

Szkolny program adaptacyjny dla uczniów klas pierwszych „Dam sobie radę”

Autor: Urszula Kordelska

Program jest propozycją udzielania pomocy i wsparcia uczniom klas pierwszych w nowych grupach rówieśniczych. Działania w ramach programu obejmują naukę umiejętności przebywania w grupach rówieśniczych na terenie szkoły, uczą budowania prawidłowych relacji i wzajemnej współpracy. Program ma na celu przełamanie barier związanych z adaptacją uczniów klas pierwszych w nowym środowisku. Przygotowuje również do przyjaznego włączania się pierwszoklasistów do działań szkolnych i pozaszkolnych. Młodzieżowi liderzy MOPR włączają się w prowadzenie zajęć dla uczniów klas pierwszych na godzinach wychowawczych *Kształtowanie umiejętności życiowych wśród uczniów - starszy pomaga młodszemu*.

Publiczne Gimnazjum nr 26 w Łodzi

Ścieżka zdrowia

Jest to turniej sportowy rozgrywany podczas Szkolnego Dnia Sportu, obchodzonego 1 czerwca. Biorą w nim udział reprezentacje klas I, II i III, które na czas zaliczają kolejne punkty na wyznaczonej trasie (praktyczne ćwiczenia fizyczne oraz pytania dotyczące zasad prawidłowego żywienia). Punkty zlokalizowane są na terenie budynku

szkoły oraz w jej otoczeniu. Przed startem i na mecie „ścieżki" uczniowie dokonują indywidualnych pomiarów tętna. Nad prawidłowym przebiegiem czuwają nauczyciele działający w Szkolnym Zespole Promocji Zdrowia oraz pielęgniarka szkolna.

Publiczne Gimnazjum nr 31 w Łodzi

Dzień sportu, zdrowia i urody

Co roku w gimnazjum, w ramach programu zdrowotnego organizowany jest *Dzień sportu, zdrowia i urody* jako podsumowanie całorocznych działań związanych z promocją zdrowego stylu życia. Uczniowie, uczestnicząc w nim, mogą wykazać się zdobytymi umiejętnościami i wiadomościami z zakresu udzielania pierwszej pomocy, zdrowego odżywiania, higieny osobistej, profilaktyki uzależnień.
W roku 2011 odbyły się następujące konkurencje: na najsprawniejszą klasę, zawody z ratownictwa medycznego dla klas 1 i 2, plastyczny na plakat dotyczący zdrowego trybu życia, *Wszystko o zdrowiu, Zdrowa sałatka, Poradnik zdrowia gimnazjalisty, Wiersze i rymowanki o zdrowiu.*

Program Promocji Zdrowia „Przystanek Zdrowie"

Programem objęci są wszyscy uczniowie gimnazjum. Cele programu:
- kształtowanie umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej,
- promocja zdrowia , zdrowego trybu życia i zdrowego odżywiania,
- poznawanie różnych form czynnego wypoczynku i ich wpływu na stan zdrowia człowieka,
- rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych głównie ruchowych,
- kształtowanie asertywnych postaw wobec palących, nadużywających alkoholu i innych używek,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa i wpajanie podstawowych zasad bezpiecznego zachowania się w szkole i poza nią.

Podczas realizacji programu współpracujemy z Wydziałem Ratownictwa Uniwersytetu Medycznego, Wyższą Szkołą Edukacji Zdrowotnej, Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, Wyższą Szkołą Kosmetyki i Nauk o Zdrowiu, Wyższą Szkołą Sportową.

Publiczne Gimnazjum nr 36 w Łodzi

Wdrażanie programu „Wychowanie Komunikacyjne”

Program ma na celu propagowanie wśród uczniów bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Składa się z kilku modułów: szkolenia z zakresu ruchu drogowego, turniejów i konkursów, szkolenia z zakresu I pomocy przedmedycznej. Uczniowie po zakończeniu szkoleń przystępują do egzaminu na kartę motorowerową.

Wdrażanie programu „Szkoła bez przemocy”

Celem programu jest zapobieganie przemocy na terenie szkoły oraz stwarzanie przyjaznej atmosfery wśród całej społeczności szkolnej. W ramach programu organizowane są, co roku różne akcje tematyczne. W roku szkolnym 2011/12 prowadzono działania pod hasłem *Bezpieczne kibicowanie*.

Szkoła jest członkiem „Klubu Szkół UNICEF”

Celem udziału w akcji jest uwrażliwienie na innego człowieka. W latach 2010/2011 zajmowano się problemami, z jakimi borykają się rówieśnicy gimnazjalistów w sytuacji konfliktu czy klęski żywiołowej. Ponadto, zapoznano uczniów z trzema najistotniejszymi obszarami, w ramach których UNICEF organizuje pomoc humanitarną: edukację, wodę pitną, żywność. W tym roku szkolnym głównym problemem jest pokazanie, że pomaganie może być nie tylko pożyteczne, ale także przyjemne. Uczniowie będą przygotowywać akcję charytatywną *Kolory świata*, której celem jest zebranie środków na ratowanie życia dzieci w Sierra Leone.

Publiczne Gimnazjum nr 39 w Łodzi

Promocja zdrowego odżywiania „Ogranicz sól w pokarmach – będziesz zdrowy i lżejszy”

Przeprowadzenie wraz z uczniami wszystkich klas gimnazjum w jednym dniu pokazu i degustacji przyrządzonych posiłków, przekąsek bez użycia NaCl, które stanowią drugie śniadanie w szkole. Utworzenie przez uczniów listy zdrowych produktów, które stosujemy do sporządzenia drugiego śniadania.

Publiczne Gimnazjum Nr 42 w Łodzi

Inicjatywy zorientowane na przybliżenie uczniom wiedzy i kształtowanie postaw prozdrowotnych w dziedzinie chorób cywilizacyjnych

W latach 2009/2010 uczennice klas I i II zostały objęte nieodpłatnymi szczepieniami przeciwko rakowi szyjki macicy, zaś rodzice mieli możliwość wysłuchania na ten temat wykładu. Uczniowie zorganizowali stałą wystawę poświęconą profilaktyce antytytoniowej, którą zaprezentowano również szóstoklasistom zaprzyjaźnionych szkół podstawowych. Prowadzono systematyczną profilaktykę antynarkotykową przy udziale Monaru i fundacji ARKA, obejmującą młodzież i rodziców. Cyklicznie realizowano warsztaty dla rodziców z zakresu profilaktyki uzależnień od Internetu.

Najważniejsze śniadanie

W szkole jedna przerwa jest przerwą śniadaniową. Dla uczniów przygotowywane są przez kuchnię *zdrowe kanapki* rozprowadzane przez Samorząd Uczniowski. Dożywianiem objętych jest także 25-30 uczniów.

Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego w Łodzi

Profilaktyka chorób cywilizacyjnych

Szkoła włącza się w Ogólnopolski Program dla Młodzieży *Mam haka na raka*. Prowadzona jest akcja walki z rakiem piersi i rakiem szyjki macicy. Na terenie szkoły organizowane są sesje popularno-naukowe, odbywają się konkursy oraz prelekcje połączone z filmem i prezentacją multimedialną. Od dwóch lat organizowane są prelekcje na temat *Dar szpiku, darem życia*. Prelegentami są pracownicy Immunologii Transplantacyjnej Szpitala Klinicznego UM w Łodzi. Prowadzone są warsztaty dotyczące profilaktyki AIDS. W szkole wdrażany jest program *Powiedz, Nie Trądzikowi*. Prowadzone są akcje charytatywne, pomoc dzieciom z chorobami nowotworowymi. W ramach podejmowanych działań szkoła współpracuje z fundacją Krwinka.

Zespół Szkół Specjalnych nr 3 w Łodzi

Olimpiada Wiedzy o Zdrowiu „Zdrów jak rzepa”

Olimpiada Wiedzy *Zdrów jak rzepa* organizowana jest dla szkół specjalnych. Uczniowie różnych placówek mierzą się w konkurencjach teoretycznych i praktycznych. Co roku zmienia się tematyka olimpiady. Międzyszkolna Olimpiada *Rzepa* cieszy się powodzeniem. Uczniowie chętnie biorą udział w konkurencjach sportowych oraz przeplatających je konkurencjach dotyczących zdrowia, higieny, uzależnień czy pierwszej pomocy. W przerwie można podziwiać występy naszych uczniów lub zaproszonych gości.

Zbieranie kasztanów

Corocznie organizowana jest akcja zbierania kasztanów dla firmy kosmetycznej. Za zebrane kasztany szkoła otrzymuje pieniądze, które przeznacza na doposażenie szkolnych pracowni. Uczniowie posadzili w Parku dąb. Nadali mu imię Jacek i obecnie zajmują się jego pielęgnacją. Uczniowie szkoły wzięli również udział w ogólnopolskiej akcji *Sprzątanie Świata*

Zespół Szkół Specjalnych nr 7 w Łodzi

Szkoła bez Przemocy

Do ogólnopolskiej kampanii szkoła przyłączyła się po raz pierwszy w 2006 roku. Organizowanych jest szereg zintegrowanych akcji i działań celem poprawy poczucia bezpieczeństwa w szkole – np. *Dzień Anioła, Tolerancji, Życzliwości, Pluszowego Misia, Dzień Postaci z Bajek, Dzień Drzewa, Uśmiechu*. Co roku wybierany jest inny problem priorytetowy. W tym roku jest to krzewienie zasad kulturalnego kibicowania i walka z brakiem tolerancji między kibicami. Poza działaniami ogólnoszkolnymi w klasach realizowane są zajęcia warsztatowe rozwijające umiejętność komunikacji bez przemocy oraz zdolność empatii. Dążąc do rozwijania u uczniów postaw prospołecznych, uwrażliwienia ich na potrzeby innych włączamy się w akcję *Pola nadziei*. Jej celem jest nie tylko pozyskanie środków finansowych na opiekę nad chorymi w ostatnim okresie ich życia, ale również szerzenie idei hospicyjnej oraz uwrażliwienie dzieci i młodzieży na potrzeby osób chorych. Przyłączamy się też do akcji *Podziel się posiłkiem* –

wolontariusze zbierają żywność dla potrzebujących rodzin w ramach akcji Banku Żywności. W celu wyciszania negatywnych emocji uczniowie uczestniczą w bajkoterapii, arteterapii, muzykoterapii, w zajęciach w pracowni doświadczania świata. Uczniowie zagrożeni niedostosowaniem uczestniczą w zajęciach socjoterapii.

PROJEKTY

Szkoła Podstawowa nr 130 w Łodzi

Projekt: „Randez-vous ze sztuką”

Realizator: Katarzyna Kasprzyk
Termin realizacji: wrzesień 2011 r. - do nadal
Adresat: uczniowie klas V-VI Szkoły Podstawowej nr 130 w Łodzi
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): 30
Osoba do kontaktów: Katarzyna Kasprzyk

Działania podejmowane w ramach projektu
„Randez-vous ze sztuką” to projekt mający na celu zainteresowanie dzieci światem sztuki, a dokładniej dziełami wielkich mistrzów znajdującymi się w światowych muzeach, a także ukazanie uczniom szerokiej gamy możliwości, jakie niesie w tej dziedzinie Internet i właściwe programy komputerowe.
Z zakresu sztuki uczniowie:
- poznają największe arcydzieła polskich i światowych muzeów oraz ich twórców,
- uczestniczą w wirtualnych wycieczkach po gmachach wybranych muzeów,
- poznają ciekawostki i historie związane z dziełami sztuki.

Z zakresu wykorzystania technik informatycznych uczniowie:
- posługują się przeglądarką internetową oraz wyszukiwarką google,
- przekształcają obrazy z wykorzystaniem programu gimp,
- tworzą prezentacje multimedialne w programie PowerPoint,
- projektują plakaty w word wstawiając obiekty typu obraz, obiekt clipart i kształt,
- wykorzystują narzędzie lupa podczas oglądania stron muzeów,
- tworzą własne obrazy w oparciu o programy online,
- wykorzystują program paint do kolorowania czarno-białych wersji znanych obrazów.

Ponad to dzieci doskonalą swe umiejętności plastyczne, poznając i działając w oparciu o obserwowane na obrazach techniki malarskie, a także uczą się współdziałania i odpowiedzialności za efekt pracy grupy. W roku szkolnym 2012/2013 w ramach projektu uczniowie dokładniej zapoznali się z twórczością Vincenta Van Gogha, tworzyli prace plastyczne w różnych technikach, m.in. rozcierankę plastelinową, wzorując się na najbardziej znanych obrazach mistrza. Przeprowadzony został fotograficzny konkurs na najlepszą interpretację wybranego

arcydzieła świata sztuki, obrazu lub rzeźby *Moja interpretacja dzieła sztuki*, do którego zgłoszono ponad 20 prac. Najlepsze prace zostały wybrane poprzez przeprowadzone z Samorządem Szkolnym głosowanie. Każde dziecko, nauczyciel, pracownik szkoły mogli zagłosować na 1 wybraną pracę (wszystkie prace wywieszone były przez 2 tygodnie w szkolnej galerii). Obecnie trwa II etap konkursu *Przerabiamy mistrzów*. Tym razem dzieci, korzystając z dostępnych programów graficznych, dokonują przeróbek na znanych obrazach. Prace dzieci można obejrzeć na stronie internetowej SP 130 oraz na prowadzonej przez Katarzynę Kasprzyk stronie projektu www.galeriasztukidziecka.republika.pl

Projekt: „Belfer z klasą"

Realizator: nauczyciele Szkoły Podstawowej nr 130 w Łodzi
Partnerzy: Technitel, Nowa Szkoła, Malwa
Termin realizacji: od roku 2004, co 2 lata – do dziś
Adresat: lokalna społeczność, zaprzyjaźnione łódzkie szkoły i przedszkola, przedstawiciele władz oświatowych
Osoba do kontaktów: Katarzyna Kasprzyk

Działania podejmowane w ramach projektu

1. Amatorski teatr nauczycielski *Belfer z klasą* powstał w 2004 roku, kiedy przedstawieniem *Kopciuszek* wg Jana Brzechwy rozpoczęliśmy starania o tytuł *Szkoły z klasą*. Nauczyciele oraz pani dyrektor wcielili się w role aktorów i zostali docenieni przez najbardziej wymagającą publiczność - własnych uczniów i ich rodziców.
2. Od tamtej pory, co 2 lata prezentujemy przedstawienia dla uczniów i rodziców. Nasza widownia powiększyła się o zapraszanych gości - nauczycieli i dzieci z pobliskiego przedszkola, emerytowanych nauczycieli, absolwentów szkoły, dyrektorów, nauczycieli i uczniów zaprzyjaźnionych szkół, przedstawicieli łódzkiego Wydziału Edukacji i Kuratorium Oświaty oraz sponsorów.
3. Nauczyciele Szkoły Podstawowej nr 130 sami przygotowują scenografię, choreografię i oprawę muzyczną przedstawień, wypożyczają stroje, projektują i drukują plakaty oraz zaproszenia. Oczywiście oprócz tego uczą się tekstów na pamięć i uczestniczą w wielu próbach.

4. Spektakle *Belfra z klasą* angażują nie tylko nauczycieli, ale także uczniów i ich rodziców. Zostają oni włączeni do uczestniczenia w przedstawieniach. Uczniowie śpiewają piosenki, wcielają się w różne role, np.: krasnoludków lub mieszkańców dalekich krajów. Rodzice pomagają nam w przygotowaniach strojów, scenografii, a także czasami grają, np.: postać herolda.
5. Wystawiane przez nauczycieli sztuki są przez organizatorki teatru dostosowywane do warunków szkoły, a także modyfikowane w celu zwiększenia ich atrakcyjności, np.: podczas jednego ze spektakli widownia miała możliwość zadecydowania o jego zakończeniu.
6. *Belfer z klasą* przedstawił do tej pory następujące spektakle:

– Kopciuszek - rok 2004,
– *Zakochane księżniczki, czyli wybór należy do Ciebie* - rok 2006,
– *Księżniczka na ziarnku grochu* - rok 2008,
– *Kot w butach* - rok 2010.

7. W czerwcu 2013 roku odbędzie się następne przedstawienie *Belfra z klasą*.

Projekt: „Jedz zdrowo, żyj zdrowo”

Realizator: Agata Pielacińska-Gręda, Krzysztof Bednarek
Partnerzy: Technitel Polska S.J., rodzice uczniów Szkoły Podstawowej nr 130 w Łodzi
Termin realizacji: rok szkolny 2011-2013
Adresat: uczniowie, społeczność lokalna
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): cała szkoła
Inne informacje: Projekt jest kolejną edycją działań prozdrowotnych, realizowanych w obszarze aktywności fizycznej, zdrowego żywienia i bezpieczeństwa
Osoba do kontaktów: Agata Pielacińska-Gręda

Działania podejmowane w ramach projektu
Rok szkolny 2011/2012. Celem naszych działań było, aby uczniowie:
– poznali podstawowe zasady zdrowego odżywiania,
– wskazywali w swoim menu *produkty śmieci*,
– wspólnie przygotowywali zdrowe posiłki,
– znali znaczenie warzyw i owoców w zdrowej diecie,
– rozumieli zależność między niezdrowym odżywianiem a otyłością,
– potrafili obliczyć i sklasyfikować swój współczynnik BMI,

– wyszukiwali informacje na temat kuchni państw UE i przygotowywali charakterystyczne dla danego kraju potrawy.

Nauczyciele klas 1-3 przeprowadzili cykl zajęć, dotyczących higienicznego przygotowywania posiłków, dzieci uczyły się przygotowywać kanapki i sałatki. Wychowawcy klas w ramach godzin wychowawczych i zajęć zintegrowanych prowadzili zajęcia poświęcone zdrowemu odżywianiu, produktom śmieciom. Wszystkim uczniom klas 1-3 wyznaczyliśmy wskaźnik BMI i w kolejnych latach monitorujemy poziom zagrożenia otyłością. Zwieńczeniem naszych działań był szkolny tydzień zdrowia, *Dlaczego Francuzi są szczupli, a Polacy kochają kotlety schabowe?*, w ramach którego staraliśmy się rozbudzić w uczniach chęć poznawania nowych smaków. Uczniowie klas 1-6 piekli pizze, przygotowywali stoły promujące kuchnie innych krajów, przygotowali piramidy żywieniowe, gazetki tematyczne. Rodzice piekli tradycyjne pieczywo. Przygotowaliśmy również przedstawienie *Sen Natalii* opowiadające o skutkach prowadzenia niezdrowego trybu życia oraz zajęcia o udzielaniu pierwszej pomocy przedmedycznej. Pragnąc, aby nasi uczniowie zaprzyjaźnili się z warzywami, zorganizowaliśmy *Sport z warzywem* w trakcie, którego uczniowie brali udział w zawodach sportowych, gdzie głównymi bohaterami były warzywa, np.: sztafeta z porem, cebulowy hokej, czy bieg z kapustą.

Projekt: „Rozum i Serce, czyli droga do marzeń”

Rok szkolny 2012/2013. *Rozum i serce* jest kontynuacją ubiegłorocznych działań ukierunkowanych na zdrowe odżywianie się. Piramida żywieniowa to tylko jeden z elementów zdrowego trybu życia, drugim nieodłącznym jest świadome podejmowanie aktywności fizycznej. Dążąc do poszerzenia wiedzy naszych uczniów na temat różnych form ruchu, przedstawiamy mniej znane dyscypliny sportowe.

Planowane działania:

– spotkanie ze sportowcem,
– przygotowanie przez klasy prezentacji wybranego sportowca,
– punkt pomiaru wagi i wzrostu, określanie współczynnika BMI i zestawienie wyników z danymi z ubiegłego roku,
– zajęcia z pierwszej pomocy przedmedycznej,
– rozgrywki oryginalnych dyscyplin sportowych.

Zajęcia warsztatowe realizowane poza szkołą:

– MOSiR – Lodowisko Retkinia – zajęcia curlingowe,
– Gracie Barra – zajęcia sztuk walki,

– Budowlani Łódź – zajęcia rugby,
– Szkoła Tańca 4U – zajęcia taneczne,
– *Sklepowe półki* -wyszukiwanie zdrowych produktów.

Projekt: „Wszyscy jesteśmy kosmitami”

Realizator: Szkoła Podstawowa nr 130 w Łodzi
Termin realizacji: 17.09 2012 r. – 21.11.2012 r.
Adresat: uczniowie klasy VI
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): 26
Inne informacje: Projekt edukacyjny realizowanych w ramach zajęć pozalekcyjnych
Osoba do kontaktów: Anna Romańska

Działania podejmowane w ramach projektu
Uczniowie w dowolnej wybranej przez siebie formie mieli zaprezentować uzasadnienie tematu projektu *Wszyscy jesteśmy kosmitami*. Podczas realizacji zadań uczniowie pracowali w wybranych przez siebie grupach projektowych – 4-5 osobowych. Najczęściej wynikiem prac był plakat lub prezentacja. Trzy grupy przygotowały prace przestrzenne – modele układu słonecznego. Prezentacja miała miejsce podczas zajęć pozalekcyjnych 21 listopada 2012. W prezentacji uczestniczył Dyrektor Szkoły i nauczyciel grupy przedszkolnej. Uczniowie podczas prezentacji starali się uzasadnić stwierdzenie – temat projektu – oraz przedstawić, jak wyglądało przygotowanie plakatu, prezentacji, modelu. Uczniowie dokonywali też samooceny i oceny koleżeńskiej swoich prac wg opracowanego wcześniej wspólnie schematu punktowania.

Innowacja „Multimedialna przygoda z przyrodą”

Realizator: Szkoła Podstawowa nr 130 w Łodzi
Termin realizacji: 01.09 2012 r. – 14.06.2013 r.
Adresat: uczniowie klasy VI
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): 26
Inne informacje: Innowacja oparta o wykorzystanie TIK w edukacji przyrodniczej
Osoba do kontaktów: Anna Romańska

Działania podejmowane w ramach projektu
Celem głównym realizowanego projektu jest rozwijanie umiejętności posługiwania się TIK i wykorzystywania jej w sytuacjach praktycznych, na podstawie zagadnień przyrodniczych. Wspomaganie komputerowe kształcenia przyrody, prowadzone jest poprzez wykorzystanie aplikacji, które uczniowie poznali już na zajęciach komputerowych w klasach I–III i informatyce w klasach IV – VI. Jest to rodzaj zajęć pozalekcyjnych, na których proces kształcenia odbywa się za pomocą szeroko rozumianych technik audiowizualnych. Korzystając z dostępnych programów, filmów i Internetu, uczniowie poznają, utrwalają, analizują informacje dotyczące przyrody oraz przetwarzają je. Część zajęć odbywa się w plenerze lub prowadzona jest za pomocą doświadczeń. Zajęcia odbywają się raz w tygodniu z podziałem na grupy. Do zajęć przygotowane są karty pracy, zadania w wersji elektronicznej. Wyniki pracy uczniów są eksponowane na forum klasy i szkoły. Ponadto uczniowie, posługując się prostymi edytorami grafiki, przekształcają i tworzą własne obrazy ilustrujące zagadnienia przyrodnicze, wykonują zdjęcia i dokonują ich prostej obróbki cyfrowej. W ramach projektu organizowany jest szkolny konkurs fotograficzny. Powstałe podczas zajęć grafiki stanowią pomoce dydaktyczne do lekcji przyrody. Przykładowe pomoce dydaktyczne wykonane przez uczniów – puzzle ze zdjęć z Zielonej Szkoły – do lekcji o krajobrazach Polski http://blogiceo.nq.pl/lodz130/2013/01/28/puzzlomania/

Projekt: „Ziemia pod skrzydłami ptaków wędrownych”

Realizator: Szkoła Podstawowa nr 130 w Łodzi
Termin realizacji: 10.01 2012 r. – 29.03.2013 r.
Adresat: uczniowie klasy VI Szkoły Podstawowej nr 130 w Łodzi
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): 26 uczniów
Inne informacje: Projekt realizowany w ramach programu *Szkoła z klasą 2.0*
Osoba do kontaktów: Anna Romańska

Działania podejmowane w ramach projektu
Przygotowanie przez grupy projektowe akcji plakatowej dotyczącej poszczególnych krajobrazów świata. Poprowadzenie fragmentu lekcji przyrody z wykorzystaniem prezentacji pracy projektowej. Każdy zespół w terminie 28.02 – 29.03 przedstawia 10 – 20 minutowy miniwykład na wybrany przez siebie temat, np.: *Dlaczego ptaki latają?, Gdzie ptaki zimują?, Jak ptaki mieszkają?*. Prowadzenie przez uczniów bloga

szkolnego - http://blogiceo.nq.pl/lodz130/ Uczniowie dzielą się swoimi zainteresowaniami, przedstawiają i opisują lekcje z wykorzystaniem TIK, tworzą i analizują ankiety, polecają edukacyjne strony internetowe. Blog podlega moderacji nauczyciela prowadzącego.

Innowacja o charakterze programowo-metodycznym „Gry i zabawy matematyczne. Racjonalne wykorzystanie energii”

Realizator: Joanna Benkes
Termin realizacji: wrzesień 2012 r.- czerwiec 2015 r.
Adresat: uczniowie klas IV-VI Szkoły Podstawowej nr 130 w Łodzi
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): 17 uczniów
Osoba do kontaktów: Joanna Benkes

Działania podejmowane ramach projektu
Innowacja polega na nauczaniu matematyki wspomaganym grami dydaktycznymi i ma na celu pokazanie uczniom jak ważne w dzisiejszych czasach jest właściwe gospodarowanie energią. Uczniowie na zajęciach uczą się matematyki poprzez zabawę. Forma ta jest przez nich bardzo lubiana, dlatego też chętnie uczestniczą w zajęciach, podają swoje pomysły. Przez to wzrasta motywacja do uczenia się matematyki. W ramach zajęć z racjonalnego wykorzystania energii przeprowadzono w klasie IV dwie lekcje: *Energia –niewidzialny towarzysz* oraz *Gdzie w naszym domu mieszkają pożeracze energii?*. Uczniowie dowiedzieli się skąd pochodzi energia, jakie są jej rodzaje i gdzie ją zużywamy. Wiedzą również, jak należy oszczędzać energię, jakie podejmować działania w celu minimalizacji zużycia energii w gospodarstwie domowym.

Projekt: Z religią w XXI wieku – spotkania z multimediami

Realizator: Agnieszka Woźniacka
Termin realizacji: od 1.09.2009 r. - nadal
Adresat: uczniowie klas V – VI Szkoły Podstawowej nr 130 w Łodzi
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): 20
Osoba do kontaktów: Agnieszka Woźniacka

Działania podejmowane w ramach projektu
Celem głównym realizowanego projektu jest rozwijanie umiejętności posługiwania się TI i wykorzystywania jej w sytuacjach praktycznych, na podstawie zagadnień religijnych. Na zajęciach komputerowych uczniowie poszerzają swoje wiadomości religijne i pogłębiają swoją wiarę poprzez wykorzystanie nowoczesnej i powszechnej technologii multimedialnej. Uczą się również współpracy oraz dzielenia się swoją wiedza i doświadczeniem Cele szczegółowe programu:
- pobudzanie twórczej działalności uczniów,
- zastosowanie Internetu w ewangelizacji świata,
- rozwijanie umiejętności poszukiwania i wykorzystywanie informacji z różnych źródeł,
- wykrywanie i rozwijanie zdolności artystycznych,
- kształtowanie umiejętności wyszukiwania potrzebnych informacji w dostępnych źródłach – Internet, edukacyjne programy komputerowe, literatura przedmiotu,
- rozwijanie umiejętności z programu PowerPoint w zakresie wykonywania prezentacji multimedialnych,
- uwrażliwienie dzieci na zasady bezpiecznego korzystania z komputera i Internetu.

Szkoła Podstawowa nr 153 w Łodzi

Innowacja pedagogiczna z zakresu edukacji plastycznej „Rysuję, maluję, tworzę…”

Realizator: Dorota Glinkowska – Szkudlarek
Termin realizacji: cykl 3-letni – edukacja wczesnoszkolna rok szkolny: 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015
Adresat: Szkoła Podstawowa nr 153, ul. Obrońców Westerplatte 28
91 – 811 Łódź
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): cała klasa Ib – 24 uczniów
Osoba do kontaktów: Dorota Glinkowska - Szkudlarek

Działania podejmowane w ramach projektu
Innowacja pedagogiczna z zakresu edukacji plastycznej *Rysuję, maluję, tworzę…* została opracowana dla edukacji wczesnoszkolnej w cyklu 3-letnim. Uwzględnia wykorzystywanie różnorodnych metod i form pracy oraz korelację treści plastycznych z elementami edukacji muzycznej

i informatycznej. Jej najważniejszym celem jest inspirowanie dzieci do twórczej aktywności. Proponowane działania wprowadzają dzieci w świat kultury i sztuki, zajęcia plastyczne dostarczają im jak najwięcej okazji do twórczej ekspresji. Głównym założeniem jest wprowadzenie i częste stosowanie nowych, oryginalnych technik plastycznych, takich jak: rysowanie „kapiącymi kredkami", decoupage, frottage, barwny collage, collage z ostrużyn i bibuły, formowanie przestrzenne z różnorodnych materiałów. Wyzwalanie dyspozycji twórczych odbywa się także poprzez integrację plastyki z muzyką. Dużo miejsca zajmuje cykl zajęć poświęcony inspiracjom plastycznym poprzez muzykę. Wykorzystana jest tu głównie muzyka klasyczna takich twórców jak: F. Chopin, A. Vivaldi, W.A. Mozart, C. Saint- Saens, S. Moniuszko, P. Czajkowski, J. Straus, M. Musorgski, M. Rymski-Korsakow, G. Bizet. Uzupełnieniem innowacji są dodatkowe, cykliczne warsztaty z zakresu historii sztuki pt. *Moi uczniowie, to mali twórcy, moje dziecko, to mały artysta*. W celu uatrakcyjnienia zajęć wykorzystywana jest technologia komputerowa. Dzięki prezentacjom multimedialnym uczniowie zapoznają się z wybranymi dziełami architektury i sztuki (obrazy, rzeźby). Poprzez ćwiczenia praktyczne z wykorzystaniem programu Paint rozwijają swoją wyobraźnię i uzyskują ciekawe efekty wizualne. Ważnym elementem innowacji są zajęcia w Muzeum Sztuki. Lekcje w muzeum są poświęcone zwiedzaniu wybranej wystawy, a następnie uczestniczeniu w zajęciach plastycznych w galerii muzeum prowadzonych wspólnie z autorem innowacji. Podczas zajęć dominuje forma warsztatowa z wykorzystaniem metod aktywizujących (burza mózgów, graffiti, bazgroły, wizualizacja, podróż w świat wyobraźni, drzewo decyzyjne, mapa skojarzeń, portfolio…) Innowacja nastawiona jest na odkrywanie i rozwijanie małych talentów. W ramach ewaluacji organizowane będą między innymi wystawy prac dzieci, wernisaże, happeningi, udział w konkursach. Innowacja za podstawę wszystkich działań przyjmuje aktywność dziecka. Dzieci najchętniej realizują się poprzez działalność plastyczną, która wyzwala w nich możliwości twórcze. W rezultacie przyczynia się do harmonijnego rozwoju uczniów w młodszym wieku szkolnymi i daje możliwość do wypowiadania się przez kreatywność i twórczość, także w innych sferach życia. Istotę innowacji oddaje myśl M. Aureliusza *Zajrzyj w siebie. W twoim wnętrzu jest źródło, które nigdy nie wyschnie, jeśli je potrafisz odszukać*.

Innowacja przyrodnicza z elementami ekologicznymi, prozdrowotnymi i regionalnymi - „Cztery pory roku”

Realizator: Jolanta Głuszkowska
Partnerzy: Warsztaty – Ośrodek Działań Ekologicznych *Źródła*, Leśnictwo Łagiewniki, Schronisko dla Zwierząt z ul.Marmurowej
Termin realizacji: na 3 lata –od 1.09.2012 r. do 31.08.2015 r.
Adresat: Szkoła Podstawowa nr 153 w Łodzi, ul. Obr.Westerplatte 28. Uczniowie klasy I-III (w roku szkolnym 2012/2013 Ia; 2013/2014 IIa; 2014/2015 IIIa)
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): 25 uczniów
Osoba do kontaktów: Jolanta Głuszkowska

Działania podejmowane w ramach projektu
Innowacja *Cztery pory roku* wprowadzona została w edukacji wczesnoszkolnej w klasie Ia. Będzie realizowana na dalszym etapie kształcenia (kl. II, III). Uczniowie poznają przyrodę, obserwując ją (korzystając z lup, lornetek, mikroskopów) i wykonując szereg doświadczeń. Zajęcia odbywają się w szkole i na terenie okolicznych parków: kl. I- Park Szarych Szeregów, kl II-Park Ocalałych, kl. III-Park Helenów. Zaplanowane są wycieczki do ogródków działkowych, do Łagiewnik i do Planetarium. Zajęcia mają za zadanie przybliżenie historii parków i Łagiewnik, która jest związana z dziejami naszego miasta. Uczniowie uczestniczą w warsztatach organizowanych przez pielęgniarkę oraz przedstawicieli Ośrodka Działań Ekologicznych *„Źródła”* (np. *Dokarmiamy ptaki*). Zaplanowane są warsztaty, które organizuje Leśnictwo w Łagiewnikach. Uczniowie opiekują się terenem zielonym wokół szkoły. Biorą także udział w konkursach plastyczno-przyrodniczych szkolnych, międzyszkolnych i ogólnołódzkich, w których mamy już pierwsze sukcesy.
Uczestniczą aktywnie w akcjach:

- *Sprzątanie Świata*,
- zbiórka butelek i korków plastikowych, makulatury, płyt DVD i CD, baterii.

Dzieci są inicjatorami zbiórki na rzecz Schroniska dla Zwierząt z Marmurowej. Na zakończenie klasy III, uczniowie będą przeszkoleni z zakresu pierwszej pomocy i otrzymają certyfikat (projekt finansowany przez Fundusz WOŚP).

Projekt: „Od grosika do złotówki" – projekt edukacji finansowej

Realizator: Szkoła Podstawowa nr 153 w Łodzi, klasa II a
Partnerzy: Fundacja Kronenberga Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości
Termin realizacji: styczeń 2013 r. – grudzień 2013 r.
Adresat: uczniowie klasy drugiej
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): 27 uczniów
Inne informacje: Realizacja projektu trwa 10 miesięcy, w trakcie których uczniowie poznają podstawy edukacji finansowej
Osoba do kontaktów: Anna Zajder

Działania podejmowane w ramach projektu
Poznawanie na planecie Grosik monet i banknotów. Uczniowie uczą się liczyć pieniądze, poznają sposoby ich oszczędzania – wykonanie skarbonek z różnorodnych materiałów. Podróż na planetę Portfelik – uczniowie zapoznali się ze sposobami zarabiania pieniędzy oraz uczyli się o wartości i potrzebie pracy. Wykonali pracę plastyczną *Kim będę w przyszłości*.

Publiczne Gimnazjum nr 5 w Łodzi

Projekt: Konkurs Literacki dla Uczniów z Dysleksją „I Ty możesz zostać Andersenem"

Realizator: Gimnazjum nr 5 im. Króla Władysława Jagiełły w Łodzi
Partnerzy: Polskie Towarzystwo Dysleksji Oddział w Łodzi, Rada Osiedla *Katedralna*
Termin realizacji: II półrocze roku szkolnego, uroczyste podsumowanie konkursu obywa się zawsze w maju tego samego roku szkolnego
Adresat: uczniowie łódzkich i podłódzkich szkół podstawowych oraz gimnazjów
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): kilkadziesiąt osób (w roku szkolnym 2010/2011 – ok. 50, w 2011/2012 – 77 uczniów)
Inne informacje Konkurs odbywa się od roku szkolnego 2004/2005, w tym roku rozpoczęła się jego IX edycja. Konkurs był kilkakrotnie prezentowany na forum pozaszkolnym, m.in. w czasie obchodów Europejskiego Tygodnia Świadomości Dysleksji oraz w trakcie konferencji zorganizowanej przez Polskie Towarzystwo Dysleksji

Oddział w Łodzi i Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Łodzi pod hasłem „Szkoła przyjazna uczniom z dysleksją". Prace nagrodzone w kolejnych edycjach konkursu znajdują się na stronie internetowej Łódzkiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Dysleksji. Informacja o konkursie została również umieszczona w 2005 roku (w dwusetną rocznicę urodzin Hansa Christiana Andersena) na stronie internetowej Duńskiego Instytutu Kultury
Osoba do kontaktów: Barbara Zielińska, Anna Jędrych

Działania podejmowane w ramach projektu
Ideą Konkursu Literackiego dla Uczniów z Dysleksją *I Ty możesz zostać Andersenem* było stworzenie uczniom z dysleksją szans na wykazanie się swym talentem literackim oraz umiejętnościami i wiedzą bez obawy o błędy ortograficzne. Celem konkursu jest wspomaganie uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, kształtowanie wyobraźni i umiejętności twórczych oraz budowanie własnego, dobrego wizerunku. Wśród uczniów z dysleksją są osoby utalentowane literacko, oczytane, ale ze względu na uporczywe kłopoty z ortografią nie mają szans na sukcesy w konkursach polonistycznych. Konkurs daje im możliwość zaistnienia na szerszym forum i wypowiedzenia się na interesujące tematy. Uczniowie tworzyli współczesne baśnie, odnajdywali wokół siebie bohaterów mitologii greckiej, mówili o swoich domach i przyjaźni oraz włączyli się w promocję Łodzi, opisując jej piękno i swoje magiczne miejsca, a także nawiązali kontakt ze sławnymi dyslektykami, takimi jak np. dziennikarz Gazety Wyborczej – Adam Wajrak i znana podróżniczka Martyna Wojciechowska. Konkurs cieszy się coraz większym zainteresowaniem wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjów. Tematy prac konkursowych poprzednich edycji to: *Współczesna baśń; Mity greckie wciąż aktualne; Współczesny dom, współczesna rodzina; Łódź fabryczna – Łódź magiczna; Nie skarby są przyjaciółmi, ale przyjaciel skarbem – rozważania o przyjaźni; Kartka z pamiętnika udręczonego/radosnego dyslektyka; Ja za lat dwadzieścia; Ja i moja pasja, czyli połknąć bakcyla*. Chętni uczniowie piszą prace konkursowe pod okiem swoich nauczycieli i przysyłają je do Gimnazjum nr 5, gdzie corocznie w maju następuje uroczyste podsumowanie konkursu. Laureaci zostają uhonorowani dyplomami i nagrodami książkowymi. Wszyscy uczestniczą w przygotowanych przez uczniów i nauczycieli Gimnazjum nr 5 zajęciach, zabawach, konkursach, prezentacjach dotyczących problematyki dysleksji i znanych osób będących dyslektykami. Na tę uroczystość zapraszani są goście – w 2012 roku było to małżeństwo polsko-japońskie, redaktor TVP2 i aktorki

Teatru Lalkowego *Pinokio*, którzy opowiadali uczniom o swoich pasjach. Uczniowie mieli możliwość zapoznania się z się z kulturą i japońskim systemem szkolnictwa, uczyli się kaligrafii, animacji lalkami. Zmagania finałowe zostały udokumentowane 17-minutowym filmem, który rozpowszechniono wśród nauczycieli.

Innowacja organizacyjno-programowa „Klasa mundurowa"

Realizator: Publiczne Gimnazjum nr 5 im. Króla Władysława Jagiełły w Łodzi
Partnerzy: Wojskowa Komenda Uzupełnień w Łodzi, Komenda Miejska Policji w Łodzi
Termin realizacji: wrzesień 2011 r. – czerwiec 2014 r.
Wartość projektu:
- podniesienie jakości pracy szkoły,
- zapoznanie uczniów z organizacją i zasadami funkcjonowania służb mundurowych,
- wzbogacenie oferty szkoły w zakresie zagadnień związanych z preorientacją zawodową,
- zapewnienie uczniom podstaw do dalszego kształcenia w szkołach przygotowujących do pracy w formacjach mundurowych,
- kształtowanie właściwych postaw obywatelskich i społecznych,
- kształtowanie postaw znajomości i poszanowania prawa,
- kształtowanie w młodych ludziach odpowiedzialności za własne czyny.

Adresat: uczniowie rozpoczynający naukę w Gimnazjum nr 5 w Łodzi w roku szkolnym 2011/2012 zainteresowani problematyką związaną z funkcjonowaniem służb mundurowych.
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): 50 uczniów (2 klasy)
Inne informacje: Innowacja dotyczy nowych form organizacji zajęć i pracy uczniów. Część zajęć jest realizowana w formie warsztatowej przez funkcjonariuszy z Komendy Miejskiej Policji w Łodzi, pracowników WKU w Łodzi, a część w formie zajęć fakultatywnych organizowanych na terenie szkoły i w terenie, w formie wycieczek dydaktycznych przeprowadzanych wspólnie z wyżej wymienionymi służbami. Na każdym poziomie nauczania (kl. I, II, III) zaplanowano inną tematykę wiodącą:
- kl. I - *Żyj zdrowo*,
- kl. II - *Żyj zgodnie z prawem*,
- kl. III - *Żyj bezpiecznie*.

Środki na realizację innowacji pochodzą z funduszy Rady Rodziców, pozyskiwanych na bieżąco sponsorów oraz dochodów własnych szkoły. Zajęcia wynikające ze Szkolnego Programu Profilaktyki są realizowane z funduszy Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz funduszy Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Po ukończeniu cyklu kształcenia uczeń powinien znać:

- cechy psychofizyczne konieczne w pracy służb mundurowych,
- organizację i podstawowe zadania służb mundurowych,
- techniki służące zachowaniu higieny psychicznej,
- wybrane akty prawne regulujące pracę służb mundurowych,
- zasady etyki zawodowej pracowników służb mundurowych,
- specyfikę pracy funkcjonariuszy służb mundurowych w różnych pionach,
- rolę kondycji fizycznej dla zdrowia i w pracy.

Po ukończeniu cyklu kształcenia uczeń powinien wykazać się następującymi umiejętnościami:

- identyfikowanie zagrożeń wynikających z funkcjonowania współczesnego społeczeństwa,
- udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej,
- stosowanie technik samoobrony,
- strzelanie z broni sportowej,
- wykorzystanie technik zapewniających higienę psychiczną,
- wykorzystanie znajomości prawa do zapewnienia bezpieczeństwa sobie i innym

Osoba do kontaktów: Anna Jędrych, Ewa Woźniak

Działania podejmowane w ramach projektu

W grudniu 2011 r. klasa zwiedzała siedzibę WKU w Łodzi. Podczas zajęć uczniowie poznali historię wojskowości w Polsce, zostali zapoznani z predyspozycjami do zawodu funkcjonariusza służb mundurowych. Przybliżono im także temat profesjonalizacji Sił Zbrojnych RP oraz aktualnych możliwości rozwoju zawodowego w Wojsku Polskim. Podczas zajęć prowadzonych przez płk Andrzeja Rutkowskiego z WKU uczniowie zapoznali się ze sposobami ochrony przed atakiem chemicznym oraz poznali zasady zastosowania ogólnowojskowej odzieży ochronnej (OP-1) i maski przeciwgazowej. Młodzież miała możliwość przymierzenia strojów i sprawdzenia sposobu ich funkcjonowania. W II semestrze roku szkolnego 2011/2012 uczniowie *Klasy mundurowej* odwiedzili 15. Sieradzką Brygadę

Wsparcia (15 SBWD), gdzie mieli możliwość zapoznania się z obowiązkami żołnierzy i zasadami funkcjonowania jednostki wojskowej. Uczestniczyli w teście sprawnościowym, poznali zasady zachowania się w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa zdrowia i życia, obserwowali i ćwiczyli metody udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, mogli obejrzeć z bliska wozy bojowe, poddani byli elementom wojskowej musztry. W ostatnim czasie podczas spotkania z Młodzieżową Sekcją Wojskową Związku Polskich Spadochroniarzy uczniowie poznali warunki, jakie należy spełnić, by wstąpić do policji, a także, co wchodzi w skład wyposażenia policjanta. W przygotowaniach jest ponowne spotkanie z tą Sekcją, by zademonstrować uczniom, jak wygląda przygotowanie fizyczne przyszłego policjanta na służbie, a także wizyta wraz ze zwiedzaniem 32 Bazy Lotniczej w Łasku.

Publiczne Gimnazjum nr 15 w Łodzi

Projekt: Gimnazjaliści poznają podstawy prawa

Realizator: Grażyna Czechowska, Piotr Pawlak - nauczyciele w Publicznym Gimnazjum nr 15 w Łodzi
Partnerzy: Uniwersytet Łódzki – Wydział Prawa i Administracji, Stowarzyszenie Przyjaciół Piętnastki
Termin realizacji: od lutego 2011 r. do 30 czerwca 2014 r.
Adresat: uczniowie Gimnazjum nr 15 w Łodzi
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): 58, ale planujemy włączenie do projektu większej liczby uczniów
Osoba do kontaktów: Grażyna Czechowska

Działania podejmowane w ramach projektu
Od roku 2011 w Gimnazjum nr 15 w Łodzi realizowany jest projekt; „Gimnazjaliści poznają podstawy prawa”. Udział w tym projekcie daje młodzieży szansę podniesienia świadomości prawnej i rozumienia prawa, poznania funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości, a także zdobycia praktycznej wiedzy prawniczej.
Zrealizowane zostały m.in. następujące tematy:

1. *Co to są normy i zasady prawne?*
2. *Prawa dziecka i prawa obywatela.*
3. *Dzieci i młodzież w konflikcie z prawem.*
4. *Bezpieczeństwo w sieci.*

5. *Poważny problem – cyberprzemoc (cyberbullying).*
6. *Co to są prawa autorskie? Jak je chronić?*
7. *Jak załatwić sprawę urzędową, napisać: podanie, wniosek do sądu, pozew, odwołanie od decyzji, umowę.*
8. *Moje prawa jako konsumenta.*
9. *Gdzie mogę szukać pomocy?*

Ważny jest sposób przekazywania wiedzy o prawie. Zajęcia są prowadzone w sposób interaktywny, ciekawy, inspirujący do działań. Niezwykle ważnym i atrakcyjnym miejscem edukacji prawnej dla uczniów okazała się sala sądowa. W ramach realizacji projektu nawiązaliśmy współpracę z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego, gdzie z aktywnym udziałem uczniów odbyły się cykliczne zajęcia:

1. Dwie symulacje rozpraw sądowych o ochronę dóbr osobistych w Sali Katedry Postępowania Cywilnego UŁ.
   Wcześniej, w szkole, uczniowie mieli możliwość zapoznać się z aktami sprawy, która miała być przeprowadzona i przygotowali się do wystąpień sądowych. Następnie, już podczas zajęć na Uniwersytecie, otrzymali konkretne role do odegrania: sędziego, pozwanego, powoda, prokuratora, adwokata, radcy prawnego, świadków. Rozprawy odbywały się w prawdziwej sali sądowej, a uczniowie byli ubrani w prawdziwe togi.
2. Obserwacja symulacji rozprawy sądowej przygotowanej i zaprezentowanej przez uczniów Gimnazjum nr 8 w Łodzi.
3. Zwiedzanie gmachu Sądu dla Nieletnich i gmachu Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego.
4. Prelekcja pracownika naukowego UŁ na temat zasad rekrutacji na studia prawnicze, toku i kierunków studiów prawniczych, a także zasad postępowania w procesach karnych i cywilnych.
5. Poznanie zasad funkcjonowania Kliniki Prawa i Kliniki Praw Dziecka.
6. Debata uczniowska na temat problemu bezpieczeństwa w Internecie i telefonii – z udziałem psychologa i przedstawicieli prawa.

Uczestnictwo w autentycznej rozprawie sądowej, a także w symulacjach rozpraw, było dla wszystkich wielkim przeżyciem. Wcielając się w role prawników, uczniowie poznawali funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości. Dyskusje, debaty zmuszały do dalszych przemyśleń i wyciągania wniosków. Ciekawym zadaniem realizacji projektu było także przygotowanie scenek ukazujących sytuacje, w których łamane jest prawo, a następnie dyskusja nad postępowaniem bohaterów inscenizacji

i wyciagnięcie wniosków. Na zajęciach koła dziennikarskiego analizowaliśmy problem praw autorskich. Młodzi redaktorzy szkolnej gazetki *Piętnastka* są bardzo zaangażowani w realizację zadań edukacji prawnej: piszą na ten temat artykuły, sprawozdania, reportaże, opracowują fotoreportaże na stronę internetową naszej szkoły i na wystawę prezentowaną w czasie *Drzwi Otwartych* w Gimnazjum nr 15. Uczniowie otrzymali solidną dawkę wiedzy z zakresu prawa, umożliwiającą sprawne funkcjonowanie w społeczeństwie. Poznali podstawowe przepisy prawa regulujące codzienne problemy, np. własność rzeczy, ochrona dóbr osobistych, prawa przysługujące stronom przed sądem. Będą mieli świadomość, że np. wysłanie obrażającego kogoś SMS lub e-maila może mieć przykre prawne konsekwencje dla nadawcy. Tematyka i sposób prowadzenia zajęć bardzo podobają się uczniom, są dla nich atrakcyjne. W pisemnych wypowiedziach, które uczniowie przedstawiali po kolejnych etapach projektu, wskazują oni na potrzebę kontynuowania edukacji prawnej.

Projekt: „Żyć - Uczyć się - Pracować" (polskie tłumaczenie) „Live - Learn - Work" (tytuł oryginalny w języku angielskim)

Realizator: Publiczne Gimnazjum nr 15 w Łodzi
Partnerzy: realizacja projektu Comenius we współpracy z Vilniaus r. Nemencines Gedimino gimnazja z Nemencine na Litwie, Suokroma podripska stredni odborna skola a stredni uciliste o.p.s. z Rudnic nad Łabą w Czechach, Nicu Gane National College z Falticeni w Rumunii, Cinarcik Cok Programli Lisesi z Yalova w Turcji, Futuraskolan Lidingo z Lidingo w Szwecji, Istituto Tecnico Statale Commerciale E Per Il Turismo 'Luigi Einaudi' w Padwie we Włoszech
Termin realizacji: 2011 r. – 2013 r.
Wartość projektu: pozyskano 20 000 euro
Adresat: uczniowie, nauczyciele, dyrektorzy szkół partnerskich uczestniczących w projekcie
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): 50 uczniów oraz 7 nauczycieli Publicznego Gimnazjum nr 15 w Łodzi
Inne informacje: Głównym założeniem szkolnego projektu *Żyć-Uczyć się-Pracować* jest rozwijanie podstawowych umiejętności pracy w wielokulturowym, wielojęzycznym i szybko zmieniającym się środowisku, uczenia się, życia oraz pracy we wspólnej europejskiej przestrzeni, gdzie różne języki i kultury, sztuka i tradycje łączą ludzi z różnych społecznych i etnicznych grup; bycia kreatywnym i aktywnym

Europejczykiem. Wiedza o różnicach kulturowych w Europie pomaga w podejmowaniu decyzji o wyborze przyszłej kariery. Projekt daje możliwość poznania predyspozycji i umiejętności zawodowych nie tylko we własnym kraju, ale także za granicą; rozwija relacje społeczne, umiejętności współpracy, planowania i podejmowania decyzji.
Osoba do kontaktów: Małgorzata Morawska

Działania podejmowane w ramach projektu
Jest to wielokulturowe, międzynarodowe przedsięwzięcie edukacyjne, w którym nauczyciele i uczniowie współpracują, stosując nowoczesne technologie w działaniach o charakterze społecznym i kulturowym. Podczas projektu mają miejsce liczne działania zaplanowane w celu zachęcenia do nauki języków obcych: korespondencja między uczniami i nauczycielami w języku angielskim, spotkania prowadzone w języku angielskim, jak również przedstawienie, wspólnie realizowane po angielsku, które zostało wystawione podczas wizyty uczestników na Litwie. Projekt ma charakter prozawodowy, gdyż przygotowuje do wyboru zawodu oraz ubiegania się o pracę w Europie. Partnerstwo, stworzone przez przedstawicieli różnych krajów, zajmuje się także kwestią przezwyciężania ograniczeń społeczno-ekonomicznych i zmniejszania odsetka uczniów przerywających naukę poprzez stwarzanie uczniom szansy odwoływania się do tych samych wartości Europy. Partnerstwo kieruje uwagę uczniów na fakt, że mają szanse osiągnąć więcej niż sądzili lub przewidywali, gdy byli ograniczeni tylko do swojej szkoły, społeczności i miasta. W wyniku tego, niektórzy uczestnicy mogą zmienić swój pogląd na wartość i znaczenie edukacji dla ich przyszłego osobistego i zawodowego życia.
Produkty projektu:

1. Wspólna strona internetowa projektu www.llwcomenius.com.
2. Broszura *Przewodnik młodego Europejczyka* z materiałami odnośnie wyboru zawodu i sposobów efektywnego poszukiwania pracy.
3. Prezentacje multimedialne na temat świąt, tańców, potraw, muzyki, zawodów popularnych 100-50 lat temu i obecnie w krajach partnerskich.
4. Wspólne przedstawienie, przygotowane przez uczestników projektu, wystawione w czasie wizyty na Litwie.
5. Wspólna gazeta projektu zawierająca artykuły z przebiegu realizacji przedsięwzięcia.

Publiczne Gimnazjum nr 16 w Łodzi

Projekt: „Ludzie, którzy zmienili i ukształtowali świat”

Realizator: Publiczne Gimnazjum nr 16 im. Ofiar Katynia w Łodzi
Partnerzy: Szkoła podstawowa królewska w Madrycie, Hiszpania; Szkoła podstawowa w Bergamie, Turcja; Szkoła podstawowa w Grecji; Szkoła średnia w Londynie, Wielka Brytania, Szkoła podstawowa w Sofii, Bułgaria
Termin realizacji: 01.07.2011 r.– 31.07.2013 r.
Wartość projektu: 20000 euro
Adresat: nauczyciele i uczniowie współpracujących szkół
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): 21 w Łodzi i 80 w pozostałych krajach
Inne informacje: Projekt realizowany w ramach akcji Comenius – Partnerska Współpraca Szkół
Osoba do kontaktów: Aneta Pęczkowska

Działania podejmowane w ramach projektu
Wszyscy uczniowie naszej szkoły wzięli udział w wytypowaniu, a następnie wyborze 10 Polaków, którzy ich zdaniem wpłynęli na losy świata. Krótkie biografie tych postaci nasi uczniowie przedstawili na spotkaniu w Madrycie w formie prezentacji multimedialnej. Sami również poznali osobistości wytypowane przez uczniów z krajów partnerskich. Następnym zadaniem był wybór spośród 10 osób – jednej, która zdaniem uczniów w największym stopniu wpłynęła na wydarzenia w świecie oraz napisanie opowiadania o tej postaci. Nasi uczniowie wybrali Mikołaja Kopernika. Broszurę z opowiadaniem zaprezentowaliśmy na spotkaniu w Grecji oraz Wielkiej Brytanii. Kolejnym etapem, nad którym pracują nasi uczniowie z nauczycielami, jest napisanie scenariusza i przygotowanie przedstawienia obrazującego życie i największe odkrycia wytypowanej postaci. Uczniowie zaangażowani w projekt z wszystkich partnerskich szkół podczas wizyty w Polsce odwiedzą również Toruń – miejsce urodzenia Mikołaja Kopernika.

Projekt: „Asystentura Comeniusa – Różnić się pięknie – Polska a Turcja”

Realizator: Publiczne Gimnazjum nr 16 im. Ofiar Katynia w Łodzi
Partnerzy: Ambasada Turcji w Warszawie, Instytut Europejski w Łodzi, Uniwersytet Łódzki
Termin realizacji: 15.09.2012 – 20.05.2013 r.
Adresat: uczniowie gimnazjum oraz szkół podstawowych na Bałutach
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): 400 osób
Osoba do kontaktów: Irena Ignasiak

D**ziałania podejmowane w ramach projektu**
Od września 2012 r. w naszej szkole odbywa praktyki nauczyciel z Turcji. Z tej okazji nasi uczniowie realizowali projekty związane tematyczne z tym krajem, uczyli się języka tureckiego oraz zbierali informacje o tradycjach i kulturze Turcji. W tych wszystkich działaniach wspierał ich pan Emrah Domnez, który uczestniczył w zajęciach podczas godzin wychowawczych, prowadził zajęcia z j. angielskiego i wychowania fizycznego oraz koło językowe. Ukoronowaniem działań uczniów i nauczycieli był Dzień Turcji 1 lutego 2013 roku. W jego przygotowanie zaangażowała się większość uczniów i nauczycieli. Ogromnym wsparciem obdarzyli nas również rodzice. W uroczystości wziął udział pan ambasador Turcji – Yusuf Ziya Zcan. W tym dniu wysłuchaliśmy również prezentacji pani Karoliny Kirys – Kijo (UŁ) oraz pana Krzysztofa Łobodzińskiego (Instytut Europejski). Podczas uroczystości nagrodzono najlepsze projekty uczniów gimnazjum oraz prace w konkursie plastycznym *Barwy Turcji* wykonane przez uczniów ze szkół podstawowych. Uczniowie gimnazjum zaprezentowali tradycje związane z zamążpójściem oraz wykonali piosenki w języku tureckim. Przygotowali również poczęstunek złożony z dań kuchni tureckiej.

Publiczne Gimnazjum nr 22 w Łodzi

Projekt: „Rozwój zainteresowań uczniów gimnazjum drogą do kariery”

Realizator: Szkolny Asystent Projektu i Animatorzy Metody Projektów - nauczyciele Publicznego Gimnazjum nr 22 im. Jerzego Kukuczki w Łodzi przygotowani w zakresie wdrażania metody projektów oraz uczniowie gimnazjum
Partnerzy: ECORYS Polska Sp. z o.o
Termin realizacji: wrzesień 2011 r. – czerwiec 2013 r.
Adresat: dyrektor szkoły, nauczyciele przedmiotów matematyczno-przyrodniczych i WOS-u oraz uczniowie gimnazjum
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): 40
Inne informacje: Uczniowie objęci byli Innowacyjnym Programem Zajęć Edukacyjnych, którego ideą jest wprowadzenie do praktyki szkolnej w gimnazjum metody projektów. Innowacja polega na zwiększeniu aktywności i kreatywności uczniów gimnazjum w obszarze nauk matematyczno-przyrodniczych i przedsiębiorczości, poprzez aktywne ich uczestnictwo w wykonywaniu projektów edukacyjnych, co w efekcie doprowadzi do kontynuacji kształcenia na kierunkach o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy. Projekt jest współfinansowany ze środków UE.
Osoba do kontaktów: Anna Stelmasiak

Działania podejmowane w ramach projektu
Uczniowie naszego gimnazjum pod opieką nauczycieli wykonali projekty edukacyjne z matematyki, fizyki i WOS-u. Pracując w grupach 5-osobowych samodzielnie dokonali wyboru tematu, opracowali harmonogram wyznaczonych przez siebie działań, współpracując w grupie, konsekwentnie je realizowali. Zbierali informacje z różnych źródeł, dokonując ich analizy i selekcji oraz wykonali różnorodne działania zorientowane na rozstrzygnięcie problemów postawionych w projekcie, m.in. wykonali makiety, przeprowadzali wywiady, ankiety, opracowywali wyniki ankiet, kosztorysy wydatków, zadania tematycznie związane z projektem, testy wiedzy, prowadzili zajęcia dla rówieśników, wykonywali pomiary, plakaty, prezentacje multimedialne, uczestniczyli w wycieczkach.. Tematy realizowanych projektów z matematyki: *Ile kosztuje Dom moich marzeń?*, *Matematyka w ogrodzie*, *„Matbal” – czyli matematyczny bal od kuchni*, *Europa w liczbach*. Uczniowie zainteresowani fizyką wykonali projekty: *Elektryczność w moim domu*

oraz *Dźwięki wokół nas*, zaś z WOS-u zrealizowano projekty *Kariera kobiet współczesnych w oczach mężczyzn* i *Hazard jako uzależnienie finansowe we współczesnym świecie*. Każda z grup zaprezentowała swoje dokonania na forum w obecności uczniów i nauczycieli naszego gimnazjum. W dniu 19 listopada 2012 r. w naszej szkole odbyła się „Giełda pomysłów" polegająca na międzyszkolnej prezentacji wykonanych przez uczniów projektów. Uroczystego otwarcia giełdy dokonały koordynatorki programu Pani Bożena Zając i Pani Agnieszka Mikina. Obok uczniów naszego gimnazjum swoje projekty z biologii, chemii i WOS-u przedstawili goście – uczniowie Gimnazjum Katolickiego w Łodzi. Efekty pracy młodzieży podziwiali uczniowie obu szkół, rodzice, nauczyciele, dyrektorzy szkół. W grudniu 2012 r. uczniowie naszego gimnazjum wzięli udział w sesji naukowej Młodzieżowej Akademii Przedsiębiorczości działającej w ramach realizowanego programu *Rozwój zainteresowań uczniów gimnazjum drogą do kariery*. Uczestnicząc w bardzo ciekawych zajęciach, mogli wykazać się umiejętnością pracy grupowej i kreatywnością.

Projekt: „Zostać przedsiębiorczym"

Realizator: Liderem projektu jest Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości
Partnerzy: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Skierniewicach oraz Firma Informatyczna Bull Design z Warszawy
Termin realizacji: 1.01.2011 r. - 31.12.2014 r.
Wartość projektu: *Zostać przedsiębiorczym*, to program nauczania dla gimnazjum opracowany w ramach projektu *Zostać Przedsiębiorczym - program edukacyjny z multimedialnym pakietem dydaktycznym dla gimnazjum* współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Priorytet III Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki - *Wysoka jakość systemu oświaty*, Działanie 3.5 *Projekty innowacyjne*, w tym konkursu zamkniętego nr 4/POKL/2009 pt. *Opracowanie i pilotażowe wdrożenie innowacyjnych programów dotyczących m.in. kształcenia w zakresie nauk matematycznych, przyrodniczych i technicznych oraz przedsiębiorczości*
Adresat: uczniowie klas pierwszych gimnazjum
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): w Gimnazjum nr 22 - 174 osób
Inne informacje: W roku szkolnym 2011/2012 w Gimnazjum nr 22

rozpoczęły się zajęcia w ramach programu *Zostać przedsiębiorczym*. Był to pierwszy etap udziału uczniów naszego gimnazjum w projekcie *Zostać Przedsiębiorczym- program edukacyjny z multimedialnym pakietem dydaktycznym dla gimnazjum*, którego liderem jest Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości. Program ten polegał głównie na testowaniu programu nauczania dla gimnazjum *Zostać przedsiębiorczym* opracowanego w ramach przywołanego projektu.
Osoba do kontaktów: Bożena Ober: e-mail: bozena.ober@junior.org.pl
Publiczne Gimnazjum nr 22 w Łodzi – Agnieszka Sobczak

Działania podejmowane w ramach projektu
Tematy projektów:

1. Manufaktura wczoraj i dziś
2. Wierzenia starożytnych Egipcjan
3. Na ratunek zwierzętom (zbiórka karmy dla psów w schronisku)
4. Muzyka pokoleń
5. Gimnazjaliści, przedszkolaki – co możemy robić razem? (nauka słówek angielskich, tańca i pomoc gimnazjalistów w wykonaniu prac plastycznych przez dzieci w przedszkolu)
6. Pomoc dzieciom z Domu Małego Dziecka (zorganizowanie warsztatów tańca dla uczniów gimnazjum, co umożliwiło przekazanie dzieciom potrzebnych produktów)
7. Łódź-miejscem spotkań pokoleń

Uczniowie uczą się tworzyć biznesplan, współpracować w zespole, planować działania, dostrzegać problemy w otaczającej ich rzeczywistości i proponować zmiany. Projekt kształtuje postawy przedsiębiorcze i kreatywność.

Innowacja pedagogiczna „Zaprzyjaźnij się z matematyką”

Realizator: Dorota Danecka i Mariola Pawluk
Termin realizacji: 01.06.2009 r. – 22.06.2012 r.
Adresat; uczniowie dwóch klas Gimnazjum nr 22
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): 53
Osoba do kontaktów: Dorota Danecka, Mariola Pawluk

Działania podejmowane w ramach projektu
Biorąc pod uwagę realia współczesnego świata i zmiany w potrzebach i wymaganiach rynku pracy oraz kierując się relacjami absolwentów naszego gimnazjum, opiniami uczniów i ich rodziców oraz własnymi

długoletnimi obserwacjami, zaproponowałyśmy utworzenie klasy, w której uczniowie staraliby się zaprzyjaźnić z matematyką. Chciałyśmy, aby dzięki innowacji uczniowie zmienili swoje podejście do matematyki, żeby zauważyli, że jest ona ciekawa i bardzo przydatna w różnych dziedzinach życia. Nasze działania zmierzały do tego, żeby uczniowie nie tylko zdobywali wiedzę, ale również umieli wykorzystać ją w dalszej nauce, w praktyce, do rozwiązywania problemów z zakresu różnych dziedzin edukacji oraz życia codziennego. Zagadnienia rozszerzające były realizowane również na kole matematycznym (dodatkowa godzina w tygodniu). Naszym celem było przekonać uczniów, że warto uczyć się matematyki. Innowacja polegała na zmodyfikowaniu programu nauczania *Matematyka 2001* (DKOW-5002-16/08) poprzez rozszerzenie niektórych zagadnień, wykorzystanie matematyki w praktyce oraz stosowanie technologii informacyjnej. Ewaluacja pokazała, że uczniowie objęci innowacją dobrze radzili sobie z rozwiązywaniem zadań wymagających stosowania wiedzy i umiejętności matematycznych w praktyce, wykazali się wyższymi kompetencjami matematycznymi, dobrze napisali egzamin gimnazjalny w części matematyczno-przyrodniczej, uzyskali dobre podstawy do kontynuacji swojego rozwoju na dalszych etapach kształcenia, rozwijali swoje zainteresowania i uczestniczyli z sukcesami w wielu konkursach. Uczniowie dobrze radzili sobie z zastosowaniem matematyki w życiu codziennym. Na zakończenie innowacji w ankiecie ewaluacyjnej wysoko ocenili projekt. Obecnie jesteśmy w stałym kontakcie z naszymi absolwentami, którzy informują nas o wielu sukcesach i osiągnięciach na wyższych szczeblach nauki.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Łodzi

Projekt: Studio reklamy - TOR do kariery

Realizator: Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Łodzi, ul. Astronautów 19
Termin realizacji: 2.01.2012 r. – 31.12.2013 r.
Wartość projektu: 1 117 792,00
Adresat: uczniowie Technikum Nr 2 kształcący się w zawodzie technik organizacji reklamy
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): 60
Osoba do kontaktów: Jolanta Trawczyńska-Markiewicz

Działania podejmowane w ramach projektu
Cel projektu: pozyskanie przez uczestników/czki projektu wiedzy oraz nabycie i udoskonalenie umiejętności oczekiwanych na rynku pracy do wykonywania zawodu technik organizacji reklamy, a także zmniejszenie dysproporcji edukacyjnych z matematyki, fizyki, chemii i języka polskiego.
Zajęcia/szkolenia/warsztaty realizowane w ramach projektu:
- obsługa programu graficznego InDesigne - profesjonalne narzędzie do projektowania układów publikacji przeznaczonych do druku oraz elektronicznych (certyfikat) - 30h,
- obsługa programu graficznego Flash - umożliwia tworzenie front-endów multimedialnych aplikacji WWW, multimedialnych i interaktywnych interfejsów stron WWW, reklam online oraz krótkich i średnich filmów i animacji (certyfikat) - 30h,
- przygotowanie materiału reklamowego do druku offsetowego (certyfikat) -20h,
- fotografia reklamowa - 36h,
- warsztaty *Public relations od podszewki*- 12h,
- kurs prawa jazdy,
- warsztaty z rysunku – 33h,
- warsztaty *Kreatywny pracownik* - 30h,
- udział w wybranych targach reklamy,
- udział w 4-dniowym plenerze plastycznym,
- praktyki w agencji reklamowej (praca nad konkretnym zleceniem reklamowym),
- konsultacje (przedmiotowe, psychologiczne oraz z zakresu doradztwa zawodowego),
- każdy uczestnik otrzymuje zestaw literatury branżowej.

Projekt: „Szkoła nowych umiejętności”

Realizator: Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Łodzi ul. Astronautów 19
Termin realizacji: 15.02.2012 r. – 14.02.2014 r.
Wartość projektu: 846890,40 zł
Adresat: uczniowie szkoły
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): 288 osób
Osoba do kontaktów: Grażyna Bieńkowska

Działania podejmowane w ramach projektu

Celem projektu jest podejmowanie działań, których celem jest podniesienie zdolności młodzieży do przyszłego zatrudnienia. W okresie realizacji projektu podejmowane są działania mające na celu: uzyskanie przez uczniów umiejętności z zakresu obsługi kas fiskalnych, komunikacji interpersonalnej, obsługi urządzeń biurowych, grafiki komputerowej, prowadzenia samochodu osobowego poprzez uczestnictwo w kursach kwalifikacyjnych, poprawa wyników w nauce poprzez udział w dodatkowych zajęciach z przedmiotów maturalnych i zawodowych oraz wzrost umiejętności autoprezentacji i orientacji zawodowej poprzez udział w zajęciach z trenerem.

Zespół Szkół Gastronomicznych w Łodzi

Projekty:
1. *Matura - pierwszy krok do kariery*, POKL9.2
2. *Jestem zawodowcem na poziomie europejskim*, POKL9.2
3. *Kuchnie świata w naszej szkole*, POKL9.2
4. *Program rozwojowy i rozwój kompetencji kluczowych uczniów ZSG w Łodzi*, POKL9.2
5. *Profesjonalna barmanka. Profesjonalny barman*, POKL9.2
6. *Cudze chwalicie - swego nie znacie*, POKL9.2
7. *PWP Dobra praktyka drogą do sukcesu*, POKL9.2

Realizatorzy:
1. Miasto Łódź
2. Miasto Łódź/Zespół Szkół Gastronomicznych w Łodzi
3. Miasto Łódź/Zespół Szkół Gastronomicznych w Łodzi
4. Akademia Rozwoju Osobowego PERFEKTA Sp z o.o. w Łodzi
5. Miasto Łódź/Zespół Szkół Gastronomicznych w Łodzi
6. Miasto Łódź/Zespół Szkół Gastronomicznych w Łodzi
7. Doradztwo Unijne Zbigniewa Banasiaka

Partnerzy:
1. brak danych (szkoła tylko realizuje projekt)
2. bez partnerów
3. Lider: Międzynarodowa Fundacja Kobiet, Partner: Zespół Szkół Gastronomicznych w Łodzi
4. brak danych (szkoła tylko realizuje projekt)
5. bez partnerów
6. Lider: Międzynarodowa Fundacja Kobiet, Partner: Zespół Szkół

Gastronomicznych w Łodzi
7. brak danych (szkoła tylko realizuje projekt)

Termin realizacji:
1. rok szkolny 2010/11, 2011/12
2. 04.2010r. - 30.12.2011r.
3. 15.11.2011r. - 30.09.2012r.
4. 01.09.2012r. - 30.06.2013r.
5. 02.01.2012r. - 31.12.2013r.
6. 02.01.2012r. - 31.12.2013r.
7. 01.01.2013r. - 31.07.2015r.

Wartość projektu:
1. 1.401.481,16 PLN
2. 560.000,00 PLN
3. 457.940,00 PLN
4. brak danych
5. 44.342,16 PLNł
6. 840.565,00 PLN
7. 1.555.579,00 PLN

Adresat:
1. Uczniowie szkół średnich klas programowo najwyższych
2. Uczniowie Zespołu Szkół Gastronomicznych w Łodzi
3. Uczniowie Zespołu Szkół Gastronomicznych w Łodzi
4. Uczniowie Zespołu Szkół Gastronomicznych w Łodzi
5. Uczniowie Zespołu Szkół Gastronomicznych w Łodzi
6. Uczniowie Zespołu Szkół Gastronomicznych w Łodzi
7. Nauczyciele przedmiotów zawodowych i uczniowie Zespołu Szkół Gastronomicznych w Łodzi

Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem):
1. 226 uczniów w 16 szkołach
2. 304 uczniów
3. 60 uczniów
4. 48 uczniów
5. 40 uczniów
6. 200 uczniów
7. 126 uczniów, 16 nauczycieli

Osoba do kontaktów: Zenobia Zielińska

Działania podejmowane w ramach projektu

Projekt: *Matura - pierwszy krok do kariery.* Celem tego projektu było zmniejszenie dysproporcji edukacyjnych z matematyki i geografii w klasach programowo najwyższych. Pozostałe projekty dotyczą

umiejętności i wiadomości zawodowych uczniów. W trakcie realizacji zajęć projektowych uczniowie mieli możliwość poszerzenia swoich wiadomości i umiejętności zawodowych, nabywali nowe kwalifikacje oraz umiejętności nieobjęte podstawą programową, poznawali np. zagadnienia dotyczące kuchni molekularnej, sporządzania napojów mieszanych.
Projekt*: PWP Dobra praktyka drogą do sukcesu* ma na celu: podniesienie jakości i dostosowanie potrzeb do lokalnego rynku pracy procesu kształcenia w ZSG w Łodzi poprzez modernizację, poszerzenie i wdrożenie programu nauczania-uczenia się opracowanego w oparciu o adaptację rozwiązań partnera niemieckiego.

Zespół szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 w Łodzi

Projekt: „Profesjonalny handlowiec”

Realizator: Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 w Łodzi
Termin realizacji: 02.01.2012 r. - 31.12.2013 r.
Wartość projektu: 1132419,49 zł
Adresat: uczniowie Technikum nr 5 w ZSP nr 5 w Łodzi
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): wsparciem objęto 80 uczniów
Inne informacje: Projekt *Profesjonalny handlowiec* jest adresowany do uczniów o różnych potrzebach, projektem zostali objęci zdolni uczniowie, mający trudności w nauce, zagrożeni wypadnięciem z sytemu edukacji. Program projektu został opracowany na podstawie wywiadów zarówno z pracodawcami, jak i uczniami Technikum nr 5. Celem główny projektu jest pozyskanie wiedzy oraz udoskonalenie i nabycie nowych umiejętności w pracowni symulacyjnej i warunkach rzeczywistych firm, niezbędnych do wykonywania zawodu technika handlowca wśród 80 uczniów Technikum nr 5 w okresie IV 2012 – XI 2013. Celem projektu jest również udoskonalenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, zarządzania sobą w czasie, kreowania wizerunku, komunikatywności, odpowiedzialności, ukształtowanie umiejętności obsługi najnowszych urządzeń biurowych oraz programu CRM, pogłębienie wiedzy z zakresu zakładania i prowadzenia firmy handlowej oraz ogólnych i szczegółowych przepisów warunków kontraktowych FIDIC, zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do uzyskania prawa jazdy kat. B

Działania podejmowane w ramach projektu
Z uwagi na fakt, iż zawód handlowca jest postrzegany jako zawód kobiecy, a jak wynika z badań, pracodawcy nie kierują się preferencjami związanymi z płcią, Technikum nr 5 chce pokazać uczniom, iż w zawodzie technika handlowca może spełnić się każdy. Projekt *Profesjonalny handlowiec* realizowany jest w oparciu o potrzeby pracodawców wobec pracowników wykonujących zawód technika handlowca. Uczniowie uczestniczący w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych pozyskają wiedzę oraz udoskonalą i ukształtują nowe umiejętności niezbędne do wykonywania zawodu TH, a tym samym będą lepiej przegotowani do zdania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe. Wraz ze zmieniającym się rykiem pracy rozszerza się katalog wymagań pracodawców, które dotyczą specjalistycznej wiedzy i umiejętności, mieszczących się poza podstawowym profilem kwalifikacji zawodowych. Podczas realizacji projektu uczniowie odbędą dwutygodniowe praktyki w firmach, które umożliwią im poznanie specyfiki pracy na konkretnych stanowiskach pracy, ukończą kurs prawa jazdy kat B, zdobędą wiedzę na temat zakładania i prowadzenia własnej firmy oraz nauczą się jak obsługiwać urządzenia biurowe i program CRM. Ponadto uczniowie wezmą udział w konkursie uczniowskim, w którym mają za zadanie zaprezentować pomysł na własną firmę. Nagrodą za najlepsze pomysły są vouchery na indywidualny kurs języka angielskiego. Osiągnięcie celu głównego projektu przyczyni się do dostarczenia na rynek pracy 80 specjalistów o kwalifikacjach odpowiadającym wymogom pracodawców.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 10 w Łodzi

Projekt: „Mechatronik, elektronik, informatyk – zawody z przyszłością”

Realizator: Towarzystwo Inicjatyw Europejskich
Partnerzy: Miasto Łódź, BSH Sprzęt Gospodarstwa Domowego Sp. z o.o.
Termin realizacji: od 01.09.2011 r do 31.08.2013 r.
Wartość projektu: 961614,00 PLN
Adresat: uczniowie Technikum nr 10 w ZSP nr 10 im. Jana Szczepanika w Łodzi
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): 443
Osoba do kontaktów: Włodzimierz Łużyński

Działania podejmowane w ramach projektu

Poszerzenie oferty edukacyjnej szkoły. Wdrożenie nowej specjalizacji *Elektroniczne systemy ochrony i nadzoru* obejmuje:

- dostosowanie programu kształcenia w zawodzie technik elektronik (opracowanie modułu specjalizacji zawodowej i modyfikacja innych modułów tego programu),
- adaptację sali lekcyjnej na „Pracownię systemów ochrony i nadzoru",
- wyposażenie pracowni w sprzęt specjalistyczny (zapewni je nieodpłatnie firma ASD, która obejmie patronat nad klasami kształcącymi się w zawodzie technik elektronik),
- zajęcia specjalizacyjne, które realizowane będą przez cały rok szkolny w klasach 4. kształcących w zawodzie technik elektronik.

Podniesienie efektywności kształcenia zawodowego poprzez modernizację bazy techno-dydaktycznej:

- możliwość wykorzystania specjalistycznego oprogramowania dzięki wyposażeniu pracowni mechatronicznej, elektronicznej i nowej pracowni specjalistycznej w komputery (po 6 komputerów w każdej pracowni),
- możliwość wykorzystania multimedialnych pomocy dydaktycznych dzięki wyposażeniu pracowni mechatronicznej w projektor i ekran,
- wyposażenie specjalistyczne stanowiska dydaktycznego w pracowni mechatronicznej,
- utworzenie podręcznych bibliotek w pracowniach językowych (zakupienie 70 podręczników do nauki języka angielskiego zawodowego).

Wyrównanie szans edukacyjnych uczniów oraz zapewnienie wysokiej zdawalności egzaminów zewnętrznych poprzez:

- przygotowanie i przeprowadzenie 1200 godzin dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych z przedmiotów matematyczno-przyrodniczych i zawodowych,
- przygotowanie i przeprowadzenie 1000 godzin dodatkowych zajęć przygotowujących do matury z matematyki, fizyki i chemii,
- przygotowanie i przeprowadzenie 200 godzin dodatkowych zajęć przygotowujących do egzaminów zawodowych.

Wzmocnienie i poszerzenie współpracy z firmą BSH:

1. Przygotowanie i prowadzenie zajęć specjalistycznych przez firmę BSH.
2. Zorganizowanie praktyk zawodowych przez firmę BSH i firmy kooperujące.

3. Sprawowanie patronatu firmy BSH nad klasami kształcącymi w zawodzie technik mechatronik:
   - zorganizowanie wycieczek integracyjno-dydaktycznych dla klas 1. i dydaktycznych dla pozostałych uczniów do zakładów produkcyjnych BSH i firm kooperujących na terenie naszego kraju,
   - zaopatrzenie uczniów w wyprawki (podręczniki zawodowe, kalkulatory, mierniki, itp.),
   - nagradzanie najlepszych uczniów poprzez przekazanie bonów, np. na książki i pomoce dydaktyczne,
   - przeprowadzenie dodatkowych zajęć z języka niemieckiego,
   - promowanie szkoły i kształcenia zawodowego we współpracy z pracodawcą (Targi Edukacyjne, Dni Otwartych szkoły).

Doradztwo edukacyjno-zawodowe oraz opieka pedagogiczno-psychologiczna:

1. Przygotowanie i przeprowadzenie zajęć pozalekcyjnych służących rozwijaniu kompetencji kluczowych z punktu widzenia potrzeb rynku pracy i umiejętności życiowych przydatnych w relacjach z pracodawcą i współpracownikami.
2. Indywidualne konsultacje i poradnictwo edukacyjno-zawodowe.
3. Rozpoznanie problemów edukacyjno-wychowawczych.
4. Objęcie opieką pedagogiczno-psychologiczną uczniów wykazujących problemy w nauce - dyżury psychologa na terenie szkoły, spotkania edukacyjne dla rodziców, konsultacje indywidualne z uczniami.

Zespół Szkół Przemysłu Mody w Łodzi

Projekt: „Od laboratorium mody do fabryki stylu”

Realizator: Stowarzyszenie Oświatowe „Edukator” - Zespół Szkół Przemysłu Mody w Łodzi
Partnerzy: Miasto Łódź, Istituto di Istruzione Superiore „R. Vagilio”
Termin realizacji: 1.02.2012r. – 31.01.2014r.
Wartość projektu: 1168028,05 PLN
Adresat: 30 uczniów i uczennic ZSPM uczących się w zawodach technik technologii odzieży i technik cyfrowych procesów graficznych
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): 30
Inne informacje: projekt w ramach Priorytetu IX działania 9.2 POKL. Projekt z komponentem ponadnarodowym
Osoba do kontaktów: Halina Włodarczyk

Działania podejmowane w ramach projektu

1. Nauka języka włoskiego.
2. 3 x 3 dni. Wyjazdy plenerowe *W poszukiwaniu inspiracji* – zajęcia z pracownikami ASP.
3. 6 dniowa wizyta studyjna we Włoszech wszystkich uczestników projektu.
4. Udział w pokazach Fashion Week.
5. Organizacja pokazów mody we Włoszech i w Polsce.
6. Zajęcia z fotografii i filmowania mody.
7. Warsztaty ze stylizacji fryzur. Warsztaty ze stylizacji zachowań.

W ramach projektu są nagrywane i emitowane w TVP3 lekcje stylu.

Projekt: Kształtowanie kompetencji personalnych i społecznych w szkole zawodowej drogą do sukcesu na rynku pracy

Realizator: Łódzkie Centrum Doskonalenie Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego
Termin realizacji: 1.12.2011 r. - 30.06.2014 r.
Adresat: uczniowie szkół zawodowych
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): w Zespole Szkół Przemysłu Mody 2 grupy po 12 osób (łącznie 24 osoby)
Osoba do kontaktów: Ewa Kornacka, Elżbieta Mamełka

Działania podejmowane w ramach projektu

W szkole jest testowany produkt – Program Doradztwa zawodowego. Informacje i zdjęcia dotyczące projektu na stronie www.innowacyjny.wckp.lodz.pl

Projekt: „Samorząd szkolny kuźnią postaw obywatelskich”

Realizator: Międzynarodowe Centrum Partnerstwa Partners Network z siedzibą w Krakowie przy wsparciu Szwajcarii w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi UE
Partnerzy: Stowarzyszenie Oświatowe EDUKATOR, Istituto Profesjonale de Stato per i Servizi Commercialli, Turistice Sociali *Pietro Sella*
Termin realizacji: 1.11.2012 r. – 31.12.2013 r.
Adresat: młodzież, dyrektor, opiekun samorządu szkolnego

Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): 20 (18 uczniów, dyrektor, opiekun samorządu)
Osoba do kontaktów: Małgorzata Piechota

Działania podejmowane w ramach projektu

1. Warsztaty dla uczniów *Samorząd w Internecie*.
2. Wizyta studyjna we Włoszech dla dyrektora i opiekuna samorządu.
3. Zielone warsztaty samorządności.
4. Lekcje samorządności w szkole.

Projekt:* *SUN: SKILLS YOU NEED FOR SUCCESSFUL TEACHING-LEARNING PROCESS W RAMACH PROGRAMU „UCZENIE SIĘ CAŁE ŻYCIE", COMENIUS - WIELOSTRONNE PARTNERSKIE PROJEKTY SZKÓŁ

Realizator: Zespół Szkół Przemysłu Mody w Łodzi
Partnerzy: szkoły partnerskie z: Hiszpanii, Francji, Włoch, Grecji i Łotwy
Termin realizacji: 01.08.2011 r. – 31.07.2013r.
Wartość projektu: 84904 PLN
Adresat: młodzież i nauczyciele
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): 60 uczniów i 10 nauczycieli
Osoba do kontaktów: Joanna Matysiak

Działania podejmowane w ramach projektu

Główną ideą projektu jest doskonalenie procesu nauczania i uczenia się. Podczas partnerstwa uczniowie obserwują wpływ czasu na kształtowanie współczesnej osobowości. Za pomocą ankiet badają zmianę wizerunku nauczyciela na przestrzeni lat oraz ustalają, jakimi umiejętnościami, także wiedzą, kompetencjami powinien dysponować. Zapoznają się z pracą nauczyciela i wcielą się w jego rolę, prowadząc zajęcia. Lekcje są nagrywane w celu ich analizy i ewaluacji.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 22 w Łodzi

Kadry dla energetyki-wykształcenie zgodne z oczekiwaniami rynku pracy

Realizator: Engorem i Zakład Elektrociepłowni Dalkia Łódź oraz ŁCDNiKP
Partnerzy: realizowany we współpracy z firmami Engorem i Zakładami Elektrociepłowni Dalkia Łódź oraz ŁCDNiKP
Adresat: uczniowie Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 22 w Łodzi
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): 15
Inne informacje: uczniowie zdobywają pożądane na rynku pracy kompetencje zawodowe w ramach specjalizacji „mechanik urządzeń energetycznych" poprzez udział w pozaszkolnych zajęciach edukacyjnych. Mają możliwość bezpłatnego zdobycia uprawnień zawodowych dla osób zajmujących się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych oraz ukształtowanie praktycznych umiejętności naprawy i eksploatacji urządzeń energetycznych poprzez realizacje praktyki zawodowej. Projekt wdrażany jest tylko w 8 szkołach z województwa łódzkiego, bierze w nim udział 78 uczniów, drugą edycję zaplanowano na wrzesień 2013 roku. Projekt *Kadry dla energetyki – wykształcenie zgodne z oczekiwaniami rynku pracy* realizowany jest w ramach Priorytetu IX *Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach*, Działania 9.2 *Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego* PO KL.
Osoba do kontaktów: Krystyna Cichocka

Projekt: „Auto Unia"

Realizator: Akademia Szybkiej Nauki – Tadeusz Buzarewicz
Partnerzy: Katholische Universitat Eichstatt - Ingolstadt Niemcy
Termin realizacji: 1.09.2012 r.-31.10.2015 r.
Adresat: uczniowie ZSP nr 22 (ZSZ i technikum) oraz uczniowie ZSP nr 7 w Łodzi
Wartość projektu: 4500000 PLN
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): **40**
Inne informacje: celem projektu jest wzrost jakości i atrakcyjności procesu kształcenia poprzez uszczegółowienie programów rozwojowych, koncepcji oddziaływań dydaktyczno-wychowawczych w oparciu o rozwiązania niemieckie

Osoba do kontaktów: Krystyna Cichocka
Działania podejmowane w ramach projektu
Ponadnarodowy projekt realizowany we współpracy z Niemcami, w którym oferuje się bezpłatne szkolenia zawodowe, personalne i językowe (specjalistyczny język niemiecki) dla uczniów i nauczycieli oraz zapewnia sprzęt do nauki przedmiotów zawodowych. Projekt będzie także obejmował przyszłych uczniów, dodatkowa rekrutacja nastąpi w kolejnych latach. Przykładowe tematy szkoleń dla uczniów: programowanie i technologie informatyczne w samochodach, obsługa komputera diagnostycznego, diagnostyka samochodów Audi, obsługa systemów klimatyzacji. Planowane są także wizyty studyjne w Niemczech oraz zajęcia wyrównawcze matematyczno-fizyczne.

Młode Kadry

Realizator: Firma Inter oraz grupy firm, m.in. Bosch, Osram, Denso, Castro
Partnerzy: program firmy Inter oraz grupy firm, m.in. Bosch, Osram, Denso, Castro
Termin realizacji: 1.09.2012 r. - 1.09.2013 r.
Adresat: uczniowie ZSP nr 22 w Łodzi (zasadnicza szkoła zawodowa i technikum)
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): 80
Osoba do kontaktów: Krystyna Cichocka

Działania podejmowane w ramach projektu
Firmy przekazały szkole sprzęt do Szkolnego Centrum Diagnostycznego oraz oprogramowanie diagnostyczne, na którym pracuje się w rzeczywistych warunkach. Firmy organizują także, całkowicie bezpłatnie, cykliczne szkolenia (w szkole i online http://szkolenia.intercars.com.pl/?id=1150) dla naszych uczniów zakończone egzaminem i certyfikatem. W ciągu roku szkolnego uczniowie we wszystkich palcówkach Młodych Kadr uczestniczą w cyklu 10 szkoleń tematycznych. Szkolenia prowadzane są przez profesjonalnych trenerów, którzy na co dzień prowadzą warsztaty samochodowe.
Inne informacje: W szkole realizujemy ponadto projekty ŁCDNiKP:

1. Technologie CAD/CNC - 18 uczniów
2. Więcej wiem, więcej umiem – 10 uczniów

XXI Liceum Ogólnokształcące w Łodzi

Projekt: Konkurs Kolęd i Pastorałek „Hej kolęda, kolęda”

Realizator: Małgorzata Galus
Termin realizacji: 18.12.2012 r.
Adresat: młodzież szkolna
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): ok. 120 uczestników
Osoba do kontaktów: Małgorzata Galus

Działania podejmowane w ramach projektu
Konkurs ma na celu upowszechnianie wśród uczniów polskich kolęd i pastorałek, kształtowanie umiejętności współzawodnictwa, rozwijanie talentów wokalnych, instrumentalnych i estradowych młodzieży, a także integrowanie klas wokół wspólnego działania.

Projekt: Młodzi Łodzianie promują swoje miasto - XI sesja pod hasłem „Łódź Filmowa”

Realizator/osoba do kontaktów: A.Jawis-Polanowska, M.Toruniewska
Partnerzy: TPŁ, Wydział Promocji Miasta Łodzi, Tygiel Kultury, Rada Rodziców XXI LO
Termin realizacji: 12.12.2012 r.
Wartość projektu: dofinansowanie Rady Rodziców - 200PLN plus koszty własne
Adresat: młodzież gimnazjalna oraz uczniowie XXI Liceum Ogólnokształcącego w Łodzi
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): ok. 50 osób - nagrody książkowe, dyplomy
Inne informacje: przedsięwzięcie jest kontynuacją trwającego od 2003 roku projektu, mającego na celu rozpropagowanie wiedzy o różnych aspektach życia miasta - np. *Kulisy Teatru, Portrety Ulic*, *Łódź Festiwalowa* - w latach 2003-2012 sesje były organizowane przez J. Kolanek i A Kozłowską.

Działania podejmowane w ramach projektu
Zaproszenie na sesję ekspertów z zakresu tematu sesji - przewodnik TPŁ, pracownicy PWSFTviT. Uczestnicy przygotowują prezentacje multimedialne, zwiastuny filmowe, filmy o Łodzi.

XLII Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 4 im. Ireny Sendlerowej w Łodzi

Straż Graniczna - innowacja pedagogiczna w I klasie XLII Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 4 im. Ireny Sendlerowej w Łodzi

Realizator: Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 4 w Łodzi
Partnerzy: Nadwiślański Oddział Straży Granicznej im. Powstania Warszawskiego
Termin realizacji: 1.09.2013 r- 31.08.2016 r.
Adresat: uczniowie klasy pierwszej XLII Liceum Ogólnokształcącego
Liczebność grupy docelowej (ile osób objęto wsparciem): 28
Inne informacje: Program zakłada realizację większości zajęć na terenie szkoły oraz na terenie jednostek Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej i w ośrodkach szkoleniowych Straży Granicznej na podstawie podpisanego porozumienia. Przewiduje od klasy I do III, zajęcia rozszerzające z języka angielskiego w wymiarze 180 godzin w cyklu kształcenia oraz dodatkowe zajęcia z edukacji prawno-obronnej. W ramach zajęć z wychowania fizycznego realizowana będzie nauka elementów samoobrony (klasa II-III po 15 godzin w roku) oraz w kl. I i II doskonalenie techniki pływania (po 10 godzin w roku – 1 dwugodzinne zajęcia w miesiącu). Integralną część szkolenia stanowią wyjazdy szkoleniowe na przejścia graniczne, lądowe i morskie oraz 5-dniowe obozy zimowe (w klasie I i II) oraz 5-dniowe obozy letnie (po klasie I i II).
Zachęcamy do wyboru tej klasy uczniów, którzy zamierzają pracować w straży granicznej lub kontynuować naukę w szkołach wyższych, w szczególności w uczelniach Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Uczniowie tej klasy reprezentują szkołę na zewnątrz w mundurze Straży Granicznej.
Osoba do kontaktów: Lucyna Górna

Działania podejmowane w ramach projektu
Innowacja pedagogiczna daje uczniom możliwość poznania specyfiki pracy pracowników służb granicznych. Szczególnie zwrócono uwagę na aspekty prawne, historię i tradycje formacji granicznych. Uczniowie zdobywają nie tylko wiedzę teoretyczną, ale również praktyczną podczas zajęć z zakresu logistyki i taktyki, pomocy przedmedycznej, strzelectwa i doskonalenia sprawności fizycznej (samoobrona, nauka pływania).

PROJEKTY REALIZOWANE PRZEZ ŁCDNIKP I WSPÓŁFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ (ZPORR, PO KL, RPO)

L.p.	Tytuł projektu/ Termin realizacji	Grupa docelowa	Rola Miasta Łódź- ŁCDNiKP: Partner/Lider// Program - otrzymane dofinansowanie	Budżet projektu (PLN) //Kwota dofinansowania (PLN) //Wartość zakupionego sprzętu (PLN)
1	Przygotowanie dorosłych do osiągania kwalifikacji oczekiwanych na rynku pracy 1.10.2005 - 31.05.2007	Szkolenia dla 105 osób z województwa łódzkiego. Obszar tematyczny: techniki informacyjne i komunikacyjne w kształceniu dorosłych, komunikowanie się w j. angielskim, konstruowanie indywidualnych planów rozwoju zawodowego.	Lider Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) 2004-2006, Działanie 2.1., Priorytet 2	239527,32 // 239527,32 // 0
2	Nowoczesny nauczyciel przedmiotów zawodowych 1.01.2009 - 31.12.2010	42 osoby posiadające wykształcenie wyższe zawodowe z branży mechatronicznej, ekonomicznej, budowlanej i informatycznej	Partner PO KL, Poddziałanie 3.3.2	948782,40 // 948782,40 // 0
3	Pomóż sobie zdać maturę - zmniejszenie dysproporcji z przedmiotów przyrodniczo-matematycznych wśród uczniów ostatnich klas Liceów Ogólnokształcących i Liceów Profilowanych 1.08.2009 - 30.06.2010	3669 uczniów z 32 liceów	Lider PO KL, Poddziałanie 9.1.2.	1481904,66 // 1481904,66 // 34998,00

L.p.	Tytuł projektu/ Termin realizacji	Grupa docelowa	Rola Miasta Łódź-ŁCDNiKP: Partner/Lider// Program - otrzymane dofinansowanie	Budżet projektu (PLN) //Kwota dofinansowania (PLN) //Wartość zakupionego sprzętu (PLN)
4	Technologie CAD/CAM/CNC drogą do przyszłego zatrudnienia 1.09.2009-30.06.2011	90 uczniów klas technikum oraz zasadniczych szkół zawodowych, które prowadzą kształcenie zawodowe o kierunku mechanicznym, mechatronicznym, elektrycznym i elektronicznym	Lider PO KL, Działanie 9.2.	408401,50 // 356085,90 // 11820,00
5	Doskonalenie umiejętności informatycznych nauczycieli w zakresie projektowania zdalnych form kształcenia 1.02.2010 - 30.09.2011	300 nauczycieli wszystkich przedmiotów z gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne	Lider PO KL, Działanie 9.4.	646298,64 // 549353,84 // 16400,00
6	Metoda projektów w gimnazjum 1.04.2010 - 31.07.2011	100 nauczycielek i nauczycieli łódzkich gimnazjów organizujących proces dydaktyczny w przedmiotach matematyczno-przyrodniczych oraz WOS	Lider PO KL, Działanie 9.4.	467752,56 // 397589,68 // 4500,00
7	Wsparcie na starcie 1.06.2010 – 31.03.2012	360 uczniów 5 łódzkich gimnazjów	Lider PO KL, Poddziałanie 9.1.2.	386103,82 // 386103,82 // 17825,06
8	Akademia Młodych Twórców – program wspierania zainteresowań informatycznych uczennic i uczniów liceów 1.07.2010 - 30.06.2011	90 uczniów i uczennic uzdolnionych informatycznie z 6 łódzkich liceów ogólnokształcących nr VIII, XII, XIII, XXIV, XXVI, XXXI	Lider PO KL, Poddziałanie 9.1.2.	326682,33 // 326682,33 // 24800,00

L.p.	Tytuł projektu/ Termin realizacji	Grupa docelowa	Rola Miasta Łódź- ŁCDNiKP: Partner/Lider// Program - otrzymane dofinansowanie	Budżet projektu (PLN) //Kwota dofinansowania (PLN) //Wartość zakupionego sprzętu (PLN)
9	Studia podyplomowe - zawód nauczyciela przedmiotów zawodowych 1.08.2010 - nadal	60 osób posiadających wykształcenie wyższe zawodowe z branży medycznej, mechatronicznej, ekonomicznej, budowlanej i informatycznej	Partner PO KL, Poddziałanie 3.3.2.	1675310,00 // 1675310,00 // 0
10	Wsparcie rozwoju zawodowego nauczycieli poprzez realizacje studiów podyplomowych wspartych kursem doskonalącym 1.09.2010 - 31.08.2011	Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej	Partner PO KL, Działanie 9.4.	596708,44 // 507202,17 // 800,00
11	Kształcenie nauczycieli 1.09.2010 - 31.12.2011	40 nauczycieli - konsultantów i doradców metodycznych ŁCDNiKP	Lider PO KL, Działanie 9.4.	521749,01 // 429675,66 // 36950,00
12	Matura- pierwszy krok do kariery 1.10.2010 - 30.09.2012	2010 uczniów z 14 łódzkich techników	Lider PO KL, Działanie 9.2.	1163379,29 // 1015920,93 // 40581,02
13	Programista obrabiarek sterowanych numerycznie oczekiwane kwalifikacje, nowe możliwości 3.01.2011 - 31.08.2012	48 uczniów objętych doradztwem zawodowym i biorących udział w dodatkowych zajęciach	Lider PO KL, Działanie 9.2.	370581,03 // 323331,95 // 0

L.p.	Tytuł projektu/ Termin realizacji	Grupa docelowa	Rola Miasta Łódź- ŁCDNiKP: Partner/Lider// Program - otrzymane dofinansowanie	Budżet projektu (PLN) //Kwota dofinansowania (PLN) //Wartość zakupionego sprzętu (PLN)
14	Ze sterownikiem na Ty- przygotowanie do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w zawodzie technik mechatronik 3.01.2011 - 31.07.2012	72 uczniów techników kształcących w zawodzie technik mechatronik	Lider PO KL, Działanie 9.2.	330756,75 // 288585,26 // 18320,11
15	Więcej umiem, więcej mogę 1.09.2011- 31.08.2013	100 uczniów szkół zawodowych	Lider PO KL, Działanie 9.2.	491837,32 // 429128,06 // 12000,00
16	Projekt innowacyjny: Kształtowanie kompetencji personalnych i społecznych w szkole zawodowej drogą do sukcesu na rynku pracy 1.12.2011 - 30.06.2014	120 uczniów techników, 190 osób dorosłych (nauczycieli i przedsiębiorców)	Lider PO KL, Działanie 9.2.	772080,00 // 673639,80 // 23761,14
17	Technologie CAD/CAM/CNC drogą do przyszłego zatrudnienia II 1.09.2011- 30.06.2013	90 uczniów techników kształcących na kierunkach: mechatronicznym, mechanicznym, elektrycznym i elektronicznym	Lider PO KL, Działanie 9.2.	413523,94 // 360799,64 // 6600,00
18	Akademia Młodych Twórców II – program wspierania zainteresowań informatycznych uczennic i uczniów szkół zawodowych 1.03.2012 - 28.02.2013	132 uczniów szkół zawodowych	Partner PO KL, Działanie 9.2.	527445,91 // 460196,56 // 40600,00

L.p.	Tytuł projektu/ Termin realizacji	Grupa docelowa	Rola Miasta Łódź- ŁCDNiKP: Partner/Lider// Program - otrzymane dofinansowanie	Budżet projektu (PLN) //Kwota dofinansowania (PLN) //Wartość zakupionego sprzętu (PLN)
19	Uczniowie z dysfunkcjami zdrowotnymi-wiedzieć i umieć wspierać 2.01.2012 - 31.12.2013	120 nauczycieli	Lider PO KL, Działanie 9.4.	555413,34 // 472101,34 // 43900,00
20	Przedszkole dla malucha 1.09.2012 - 31.08.2013	567 dzieci z 23 przedszkoli	Lider PO KL, Poddziałanie 9.1.1.	6180312,32 // 5253265,47 // 552550,00
21	Komputer twoim narzędziem w pracy - szkolenia dla osób dorosłych 2.01.2013 - 31.12.2014	144 osoby dorosłe	Partner PO KL, Poddziałanie 9.6.2.	494892,00 // 473055,00 // 0
22	Kompleksowe wsparcie szkół - sukces edukacji 1.02.2013 - 30.09.2014	1563 nauczycieli	Lider PO KL, Działanie 3.5.	2174410,00 // 2174410,00 // 0
23	Projekt ponadnarodowy: Nowe kwalifikacje, nowe możliwości - Programista CNC zawodem przyszłości 1.04.2013- 30.06.2015	96 uczących się	Lider PO KL, Działanie 9.2.	715319,64 // 715319,64 // 0

L.p.	Tytuł projektu/ Termin realizacji	Grupa docelowa	Rola Miasta Łódź- ŁCDNiKP: Partner/Lider// Program - otrzymane dofinansowanie	Budżet projektu (PLN) //Kwota dofinansowania (PLN) //Wartość zakupionego sprzętu (PLN)
24	Doposażenie pracowni mechatronicznej w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego 1.01.2010 - 31.12.2010	W ramach projektu zakupiono urządzenia dla 23 stanowisk do nowoczesnych metod nauczania, opracowano programy nauczania, przeszkolono nauczycieli. Przeprowadzono zajęcia dla uczniów i osób dorosłych (2011r. - 320, 2012r. - 660; planowana na lata 2013-2015 - 4020). Rezultaty działań projektowych powstał unikatowy w skali kraju i Europy Regionalny Ośrodek Edukacji Mechatronicznej.	Lider Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego, Oś Priorytetowa V, Działanie V.3.	5000000,00 // 4250000,00 // 4521000,00

REKOMENDACJE

Janusz Moos
Grażyna Adamiec
Anna Siennicka
Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego w Łodzi

Rekomendacja sesji „Promocja szkoły na zakręcie – jak poprawić jej skuteczność”

W dniu 30 stycznia 2013 roku w siedzibie Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego w Łodzi, przy ul. Franciszkańskiej 137 odbyła się sesja pt.: *Promocja szkoły na zakręcie – jak poprawić jej skuteczność***.** Organizatorem sesji był Ośrodek Osiągania i Doskonalenia Kwalifikacji Zawodowych we współpracy z Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji oraz z Ośrodkiem Doradztwa Zawodowego Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Sesja zorganizowana została w celu wsparcia szkół zawodowych w przygotowaniach do nowej kampanii promocyjnej. Udział w niej wzięli dyrektorzy szkół zawodowych, wicedyrektorzy, kierownicy szkolenia praktycznego, liderzy do spraw promocji, przedstawiciele gimnazjów. Gościem spotkania była Pani Małgorzata Bartosiak – przewodnicząca Komisji Edukacji Rady Miejskiej w Łodzi oraz Pani Halina Cyrulska, główny specjalista w Wydziale Edukacji Departamentu Spraw Społecznych UMŁ.

Moderatorem sesji był Dyrektor Centrum – Pan Janusz Moos.

Główna tematyka sesji dotyczyła przede wszystkim:

- prezentacji wybranych elementów wizerunku szkoły,
- kształtowania wizerunku szkoły zawodowej poprzez:
    a. modelowanie zachowań związanych z wykorzystaniem informacji i narzędzi dostarczanych przez Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji i Instytucje Rynku Pracy.
    b. przeobrażanie, świadomości kandydatów i uczniów na temat ich kariery zawodowej.
    c. stworzenie docelowego, optymalnego wizerunku szkoły.

Najważniejsze tezy zaprezentowane przez dyrektora ŁCDNiKP Janusza Moosa odnosiły się do:

- odpowiedzialności dyrektora i nauczycieli za doskonalenie marki *SZKOŁA ZAWODOWA*, a w efekcie kształtowania wizerunku szkoły zawodowej jako miejsca osiągania kwalifikacji

zawodowych poprzez optymalne współdziałanie z pracodawcami,

- obowiązków szkoły zawodowej, która powinna prezentować: procesy osiągania kwalifikacji cząstkowych i kwalifikacji złożonych, zadania zawodowe stanowiące bazę informacyjną do organizacji procesu uczenia się oraz założenia procesu wykonywania przez uczących się projektów wynikających z celów i zadań szkoły,
- zadań zawodowych transportowanych z rzeczywistego procesu pracy i procesów uczenia się poprzez wykonywanie zadań zawodowych (kształcenia zadaniowo-modułowego), które powinny stanowić ważny element wizerunku każdej szkoły zawodowej,
- roli, jaką w procesach nad tworzeniem wizerunku szkoły powinni spełniać doradcy zawodowi oraz liderzy funkcjonujących nauczycielskich zespołów zadaniowych, metodycznych i innowacyjnych.

Podczas Sesji była także okazja do podjęcia dyskusji na temat nowego podejścia do procesu promocji szkoły zawodowej oraz upowszechnienia dobrych praktyk szkół w zakresie prowadzonej działalności promocyjnej - Zespół Szkół Przemysłu Mody zaprezentował przykład zastosowania filmu jako innowacyjnego instrumentu promocji.

Poniżej przedstawiamy rezultaty prac trzech zespołów roboczych oraz rekomendujemy wnioski zgłoszone podczas dyskusji.

1. Modelowaniem zachowań związanych z wykorzystaniem informacji i narzędzi dostarczanych przez Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji i Instytucje Rynku Pracy zajmował się zespół pod kierunkiem dr Elżbiety Ciepuchy (kierownika Obserwatorium), w skład którego wchodzili przedstawiciele Zespołu Szkół Ekonomiczno-Turystyczno-Hotelarskich w Łodzi, Zespołu Szkół Przemysłu Spożywczego w Łodzi, Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 7 w Łodzi, Zespołu Szkół Przemysłu Mody w Łodzi, Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15 w Łodzi, Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 19 w Łodzi, Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 20 w Łodzi, Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 22 w Łodzi oraz doradca zawodowy z Publicznego Gimnazjum nr 3 w Łodzi. Grupę wspierali pracownicy ŁCDNiKP dr Leszek Kuras, dr Jarosław Tokarski, Danuta Urbaniak oraz gość - Halina Cyrulska z WE UMŁ i Janusz Moos dyrektor ŁCDNiKP.

Efektem dyskusji w grupie były wnioski dotyczące działań Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji istotnych dla kształtowania

wizerunku szkoły i jej promocji, które sesja rekomenduje:

1. Prowadzenie badań i analiz dotyczących rozpoznania potrzeb kadrowych rynku pracy oraz publikowanie ich wyników (raporty z badań i analiz, ekspertyzy, artykuły, itp.):
   - prezentowanie szczegółowych informacji na temat zapotrzebowania rynku pracy na specjalistów z obszarów, w których kształcą szkoły zawodowe,
   - prezentowanie prognoz dotyczących potrzeb rynku pracy w przyszłości.
2. Pozyskiwanie i przetwarzanie danych dotyczących inwestycji realizowanych w regionie łódzkim w celu określania przewidywanego zapotrzebowania na pracowników z określonych branż.
3. Udostępnienie wyników badań nauczycielom i dyrektorom szkół, uczniom i rodzicom, władzom samorządowym.
4. Współpraca w prowadzeniu badań losów absolwentów (wsparcie szkół) – określanie, gdzie występują braki, gdzie szkoła powinna reagować, aby budować sprzężenia zwrotne w układzie edukacja – rynek pracy.
5. Organizowanie konferencji i seminariów umożliwiających prezentowanie dobrych praktyk szkół zawodowych (w zakresie współpracy z pracodawcami, stosowania nowoczesnych metod kształcenia, odpowiadania na aktualne i przewidywane potrzeby rynku pracy).
6. Prowadzenie przez pracowników ORPdE zajęć edukacyjnych dla uczniów gimnazjów dotyczących potrzeb rynku pracy, w celu dokonania prawidłowego wyboru dalszej ścieżki kształcenia.
7. Współpraca ORPdE z instytucjami edukacyjnymi, gospodarczymi i innymi instytucjami rynku pracy (ukazywanie wartości współpracy i jej znaczenia dla edukacji zawodowej) – jako przykład dobrej praktyki zorganizowania sieci partnerstwa na rzecz wsparcia edukacji regionalnej.

Sesja rekomenduje również wnioski dotyczące sposobów, w jaki informacje i narzędzia dostarczane przez Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji oraz Instytucje Rynku Pracy mogą być wykorzystane przez dyrektorów szkół do budowania pozytywnego wizerunku i promocji szkoły:

1. Powoływanie się w materiałach promujących szkołę (w zakresie oferowanych kierunków kształcenia) na badania Obserwatorium (raporty z badań i analiz, ekspertyzy, informacje kwartalne o rynku pracy, rekomendacje pokonferencyjne i poseminaryjne),

wskazujące na występujące na rynku pracy zapotrzebowanie na dany zawód (układ kwalifikacji zawodowych).
2. Powoływanie się na materiały, wypracowane przez ORPdE, dotyczące branż rozwojowych i zawodów przyszłości, zarówno w odniesieniu do Łodzi i regionu jak również gospodarki krajowej i globalnej.
3. Zlecanie Obserwatorium ekspertyz dotyczących rozpoznania określonych segmentów gospodarki i rynku pracy i wykorzystanie ich wyników do promocji szkoły.
4. Zapraszanie pracowników Obserwatorium do prowadzenia spotkań edukacyjnych z uczniami (oraz rodzicami) w celu ukazania zapotrzebowania rynku pracy na specjalistów w branżach i zawodach, w których kształci dana szkoła.
5. Uczestnictwo w konferencjach i seminariach tematycznych, prezentujących wyniki badań i analiz w zakresie aktualnego zapotrzebowania rynku pracy (prezentowanie dobrych praktyk poszczególnych szkół zawodowych w zakresie prowadzonego kształcenia zawodowego i podejmowanej współpracy z pracodawcami.

2. Rolą Ośrodka Doradztwa Zawodowego w kreowaniu wizerunku szkoły zawodowej zajmował się zespół pod kierunkiem Małgorzaty Siennej (kierownika Ośrodka Doradztwa Zawodowego), w skład którego wchodzili przedstawiciele Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 7 w Łodzi, Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15 w Łodzi, Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 19 w Łodzi, Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 22 w Łodzi oraz Marzena Podsiedlik – dyrektor Bursy dla Młodzieży Łódzkiego Stowarzyszenia Pomocy Szkole. Grupę wspierali pracownicy ŁCDNiKP Zdzisław Anglart, Emilia Gralewska, Krzysztof Makowski, Jadwiga Morawiec.

Z wypowiedzi uczestników wynika, iż ważnym celem szkolnego poradnictwa kariery jest doprowadzenie do sytuacji, by oczekiwania uczniów wynikające z ich aspiracji osobistych były realistyczne i przystosowane do struktury własnych i społecznych możliwości. Dlatego sesja rekomenduje wnioski, dotyczące sposobów przeobrażania świadomości uczących się na temat ich kariery zawodowej:

1. Wspieranie w indywidualnym rozwoju zawodowym uczących się poprzez:
   - uzmysłowienie własnych cech, predyspozycji, zainteresowań,
   - uświadomienie wymagań zawodowych na danym stanowisku, warunków pracy rodzicom i uczącym się,

- przygotowanie i udostępnienie przez doradców pełnej informacji o szkołach,
- prezentację zawodów.

2. Świadome i samodzielne wybory uczących się.
3. Organizowanie spotkań:
   - absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w gimnazjach,
   - zawodoznawczych – prezentacje różnych aspektów danych zawodów. Proponowana forma: *TYDZIEŃ OTWARTY* dla danej szkoły zawodowej – odwiedziny gimnazjalistów z pracodawcami – regularne (przejście od jednostkowego działania do procesu).

Rekomendujemy także wnioski dotyczące zasad prowadzenia działalności promocyjnej przez szkoły zawodowe:

1. Delegowanie zadań, kompetencji i odpowiedzialności w celu wzbudzenia zaangażowania w promocję szkoły. Praca wszystkich pracowników kształtuje wizerunek szkoły, dlatego, proponujemy:
   - przeszkolenie pracowników,
   - rozmowy na godzinach wychowawczych z uczącymi się odnośnie promocji szkoły,
2. Przejście szkół zawodowych od rywalizacji i konkurencji do współpracy. Proponujemy**:**
   - uwzględnianie długofalowych prognoz dotyczących zatrudnienia na regionalnym i krajowym rynku pracy przy tworzeniu sieci szkół,
   - organizowanie działalności szkół w oparciu o tworzone modele kształcenia dla przemysłu.
3. Organizowanie współpracy z Ośrodkiem Doradztwa Zawodowego opartej na:
   - dostępności informacji o doradcach zawodowych i podopiecznych gimnazjach,
   - bezpośrednim kontakcie z doradcą zawodowym.

Podczas prezentowania efektów pracy zespołu podkreślono, iż wzrost świadomości młodzieży gimnazjalnej, celowość ich poszukiwań i planowanie własnej kariery zawodowej, zainteresowanie rynkiem pracy poprawi się pod wpływem prowadzonego doradztwa zawodowego, a obraz szkoły zawodowej kształtowany będzie przez nową wiedzę: o zawodach, kształceniu w zawodzie, szkole, sobie**.** Prowadzenie szkolnego poradnictwa zawodowego przyczynia się do kształtowania pozytywnego wizerunku szkoły zawodowej poprzez zmniejszenie

rozbieżności między postępami kariery ucznia opartymi na jego aspiracjach i zdefiniowanymi przez otoczenie. Dlatego, by to osiągnąć konieczna jest w tym względzie:

1. Przemyślana polityka władz odnośnie zawodów w szkołach:
   - posiadanie strategii rozwoju edukacji zawodowej,
   - poprawa dostępności do bieżących informacji oraz prognoz o zawodach.
2. Kontynuacja przez doradców zawodowych wspierania uczących się w świadomym planowaniu kariery:
   - organizowanie przez ośrodki doradztwa spotkań z pracodawcami i przedstawicielami szkół,
   - upowszechnianie dostarczonych materiałów informacyjnych o szkole ponadgimnazjalnej w innych szkołach, np. gimnazjach (liderzy, pedagodzy, rodzice, uczniowie), ponieważ *KSZTAŁTOWANIE POZYTYWNEGO WIZERUNKU* szkoły zawodowej uwarunkowane jest dostępnością do informacji o zawodach, kształceniu w zawodzie, szkole,
   - prezentowanie wszystkich zawodów, w których organizowane jest kształcenie (wsparciem dla doradztwa zawodowego gimnazjalistów są strony internetowe szkół zawodowych, na których gimnazjaliści poszukują różnorodnych informacji).

3. W zespole zajmującym się stworzeniem docelowego, optymalnego wizerunku szkoły byli reprezentanci Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 w Łodzi, Zespołu Szkół Przemysłu Mody w Łodzi, Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15 w Łodzi, Zespołu Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi. Z grupą współpracowała Mariola Zajdlic - dyrektor Publicznego Gimnazjum nr 30 w Łodzi oraz z ŁCDNiKP – Grażyna Adamiec, Barbara Kapruziak, Joanna Orda, Anna Siennicka.

Sesja rekomenduje atrybuty szkoły zawodowej pozytywnie wzmacniające jej wizerunek (pożądany, docelowy, optymalny):

- umożliwiająca absolwentom zatrudnienie,
- posiadająca wielu partnerów (w tym, np. naukowych),
- z nauczycielami sprawiedliwymi, wymagającymi, przyjaznymi prowadzącymi interesujące lekcje,
- z nowoczesną bazą techniczo-dydaktyczną,
- otwarta dla uczniów przez cały dzień,
- wrażliwa na potrzeby środowiska lokalnego, w otoczeniu którego funkcjonuje,

- integrująca środowisko lokalne poprzez podejmowanie wspólnych działań,
- realizująca projekty o zasięgu: międzynarodowym (np. wymiany, staże), krajowym, lokalnym,
- organizująca w różnych dziedzinach zajęcia, np.: wakacyjne, rekreacyjne, integrujące, kierunkowe,
- prezentująca i upowszechniająca wiedzę o szkole i jej działaniach, sukcesach uczniów i nauczycieli.

Na wizerunek rzeczywisty szkoły zawodowej wpływają:

- uczestniczenie w życiu szkoły przedstawicieli różnych środowisk: pracodawców, organizacji, innych szkół, władz miasta, ośrodków doskonalenia nauczycieli,
- współpraca ze znaczącymi w branży pracodawcami, związkami branżowymi pracodawców,
- duża dynamika kształcenia praktycznego,
- dobre wykorzystanie czasu praktyk u pracodawcy, wykonywanie zadań w rzeczywistych warunkach pracy,
- pokazywanie, upowszechnianie wiedzy o zmianach w kształceniu zawodowym (kształcenie zawodowe wiąże się z osiąganiem kwalifikacji; sprzyja to zwiększeniu mobilności ucznia na rynku pracy i ułatwia przekwalifikowywanie),
- organizacja kursów kwalifikacyjnych zawodowych,
- możliwość uzyskiwania uprawnień branżowych, zawodowych, specjalistycznych,
- dbałość o tradycje – ich budowanie i przekazywanie.

Zachęcamy Państwa również do zapoznania się z materiałami informacyjnymi, wspierającymi organizację sesji:

1. *Model wspierania promocji kształcenia zawodowego* (propozycja), Grażyna Adamiec, Anna Siennicka.
2. *Czego poszukują gimnazjaliści, wybierając szkołę ponadgimnazjalne? Z jakich źródeł korzystają*? – z obserwacji doradcy zawodowego, Ewelina Gralewska.

Sesja przebiegała w twórczej i życzliwej atmosferze zapewniając uczestnikom warunki do zaprezentowania stanowisk i pomysłów dotyczących kształtowania wizerunku, nowych trendów w promocji w kontekście zmian mających miejsce w szkołach zawodowych od 1 września 2012 roku. Sesja rozpoczęła cykl spotkań mających na celu upowszechnianie wiedzy o zawodach i kierunkach kształcenia w szkołach zawodowych.

Dziękujemy uczestnikom za zaangażowanie, otwartość w prezentowaniu swoich doświadczeń w zakresie budowania wizerunku szkoły zawodowej oraz aktywną pracę w zespołach podczas sesji.

Grażyna Adamiec i Anna Siennicka
Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego

Model wspierania promocji kształcenia zawodowego (propozycja)

1. Posiadanie strategii rozwoju: regionu; zasobów ludzkich (kapitału ludzkiego); edukacji, w tym edukacji zawodowej.
2. Posiadanie modelu kształcenia zawodowego i ustawicznego, dostosowanego do potrzeb gospodarczych i społecznych. Podporządkowanie kierunków kształcenia prognozom popytu na pracę.
3. Stworzenie sieci szkół zawodowych opartej na modelu kształcenia zawodowego, uwzględniającej lokalne uwarunkowania demograficzne i zawody (kwalifikacje), na jakie będzie zapotrzebowanie na rynku pracy.
4. Organizowanie kształcenia praktycznego w rzeczywistych warunkach zadaniowych, w tym organizowanie praktyk zawodowych u pracodawcy, zgodnie z programami nauczania w zawodzie dopuszczonymi do użytku przez dyrektora szkoły/placówki.
5. Korzystanie z bazy techniczno-dydaktycznej centrów kształcenia praktycznego (CKP) posiadających nowoczesny park technologiczny w zakresie realizacji treści programowych, kształtowania umiejętności potrzebnych do wykonania rzeczywistych zadań zawodowych, przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie.
6. Stworzenie zachęt rynkowych (uregulowanych prawnie) do zainteresowania pracodawców:
   - tworzeniem pracowni specjalistycznych w szkołach/placówkach,
   - modernizacją wyposażenia pracowni istniejących w szkołach, placówkach,
   - organizowaniem kształcenia praktycznego w miejscu pracy,
   - podniesieniem poziomu praktyk zawodowych,
   - modernizacją treści kształcenia w zawodzie,

- projektowaniem kierunków kształcenia – opiniowaniem, ekspertyzami,
- doradztwem zawodowym,
- udziałem w projektach,
- promowaniem i wspieraniem talentów uczniowskich,
- organizacją dodatkowych zajęć zwiększających szansę zatrudnienia po ukończeniu szkoły w formach pozaszkolnych (certyfikaty umiejętności).

7. Współpraca szkół/placówek z pracodawcami lub zrzeszeniami branżowymi pracodawców.
8. Upowszechnienie wiedzy wśród pracodawców, jak i potencjalnych odbiorców kształcenia na temat funkcjonowania szkół i placówek poprzez bezpośredni udział pracodawców i potencjalnych odbiorców kształcenia w uroczystościach i imprezach szkolnych.
9. Zwiększenie świadomości potrzeby uczestnictwa pracodawców w kreowaniu oferty edukacyjnej (wypracowanie adekwatnej oferty edukacyjnej, promocja wśród potencjalnych odbiorców).
10. Tworzenie i udostępnianie informatorów określających możliwości kształcenia w łódzkich szkołach, w tym w szkołach zawodowych.
11. Tworzenie sprzężeń zwrotnych miedzy szkolnictwem zawodowym i pracodawcami oraz instytucjami rynku pracy oraz partnerstwa społeczno-gospodarczego na rzecz promocji rozwoju kształcenia i poradnictwa zawodowego.
12. Tworzenie i udostępnianie banków programów oraz informacji o nowych zawodach i związanych z nimi umiejętnościach.
13. Podniesienie świadomości osób bezrobotnych bez zawodu i bez kwalifikacji oraz osób o niskim poziomie wykształcenia, o potrzebie kształcenia będącego szansą na poprawę ich sytuacji zawodowej.
14. Potwierdzanie kwalifikacji nabytych w sposób:
    - formalny w formach szkolnych i pozaszkolnych;
    - nieformalny.
15. Wykorzystanie możliwości wpływania m.in. na organizację i prowadzenie zajęć praktycznych i praktyk zawodowych, treści kształcenia, stosowane metody uczenia się, liczebność uczniów w grupie, poprzez dopuszczanie do użytku programów nauczania w zawodzie przez dyrektora szkoły.
16. Ukierunkowanie wsparcia szkół i placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego prowadzących formalne kształcenie zawodowe i ustawiczne na:
    - podniesienie jakości oferowanych usług edukacyjnych,

- dostosowanie programów i warunków nauczania do potrzeb regionalnego rynku pracy,
- rozwijanie innowacyjnych form kształcenia, które umożliwią bardziej efektywną i lepiej dostępną ofertę kształcenia (np. kształcenie w formie e-learningu),
- tworzenie warunków dla rozwoju nowoczesnych metod nauczania i indywidualizacji kształcenia,
- rozwijanie kreatywności i innowacyjności uczących się.

17. Realizacja działań informacyjnych połączona z usługami doradczymi dla osób zainteresowanych podjęciem kształcenia zawodowego w kontekście doboru odpowiedniego kierunku kształcenia do wymogów regionalnego rynku pracy (np. e-doradztwo).
18. Organizacja kwalifikacyjnych kursów zawodowych. Otwarcie i uelastycznienie szkół na edukację ustawiczną, wykorzystanie jej zasobów oraz doświadczenia i wiedzy kadry pedagogicznej.
19. Stworzenie systemu komunikacji pomiędzy szkołami, placówkami, pracodawcami, a odbiorcami kształcenia zawodowego i ustawicznego:
    - wzajemne poznanie swoich oczekiwań i preferencji,
    - analiza informacji dotyczących zapotrzebowania pracodawców,
    - dostosowanie oferty edukacyjnej szkół i placówek do potrzeb rynku pracy,
    - funkcjonowanie doradztwa zawodowego (przykładowo: aktualizacja bazy informacyjnej systemu doradztwa; prowadzenie doradztwa wśród potencjalnych kandydatów do szkół i placówek oświatowych, wcześniej niż rozpoczyna się proces rekrutacji, a najlepiej w sposób ciągły, począwszy od pierwszej klasy; traktowanie doradztwa jako procesu),
    - prowadzenie działania informacyjnego i promocyjnego odnoszącego się do możliwości, jakie daje kształcenie zawodowe i ustawiczne oraz oferty szkół i placówek,
    - zapewnienie platformy wymiany informacji i komunikacji pomiędzy placówkami, pracodawcami, urzędami pracy i odbiorcami kształcenia zawodowego i ustawicznego.

Ewelina Gralewska
Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego

Czego poszukują gimnazjaliści, wybierając szkołę ponadgimnazjalną, z jakich źródeł korzystają? – z obserwacji doradcy zawodowego

Jeśli gimnazjaliści wiedzą już, jakiego zawodu chcą się uczyć, to wybierając szkołę:

- kierują się opinią młodzieży uczęszczającej do danej szkoły (podczas nieformalnych spotkań koleżeńskich, Targów Edukacyjnych, Dni Otwartych w szkołach ponadgimnazjalnych),
- sugerują się:
  - wyglądem strony internetowej - nie podoba im się jednolita, ciemna szata graficzna strony internetowej, chaotyczny układ informacji - nieczytelny dla gimnazjalistów, chcą wiedzieć, jakie będą mieć przedmioty (niekiedy oglądają zdjęcia młodzieży uczącej się w danej szkole, niektórzy rezygnują, gdy widzą ogolone głowy uczniów ubranych w dresy - obawiają się o bezpieczeństwo),
  - opiniami starszych kolegów na temat atmosfery w szkole, życzliwości, wyrozumiałości, empatyczności, przyjacielskiej postawy nauczycieli, a także ich przygotowania,
- poszukują informacji na temat praktyk, zaplecza techniczno-dydaktycznego, języków obcych, niekiedy interesują się, czy jest możliwość wyjazdu za granicę,
- istotny jest dla nich dobry dojazd do szkoły, wygląd budynku,
- zwracają coraz częściej uwagę na współpracę z pracodawcami - szukają tych informacji na stronie szkoły,
- próbują się dowiedzieć (czasami), ile osób zdało w poprzednim roku egzamin zawodowy, maturę.

Jeśli jeszcze gimnazjaliści nie są pewni swoich preferencji zawodowych, ale już mniej więcej znają branżę, to:

- istotny jest wygląd strony internetowej,
- poszukują informacji na stronie szkoły na temat danego zawodu, możliwości przyszłego zatrudnienia, praktyk u pracodawców,
- sugerują się opiniami starszych kolegów na temat atmosfery w szkole, przyjacielskiej postawy nauczycieli,

- próbują się dowiedzieć, ile osób zdało w poprzednim roku egzamin zawodowy, maturę,
- szukają informacji o języku obcym,
- niekiedy poszukują informacji na temat, czy szkoła ma własną drużynę sportową,
- chętnie korzystają z *Dni Otwartych* - zachęca ich, jeśli mogą podczas takiego dnia zobaczyć, jak wyglądają różne zadania zawodowe, samodzielnie się sprawdzić albo popatrzeć, jak koledzy coś wykonują. Oczekują, aby taki dzień obfitował w różnorodne wrażenia i wydarzenia, ale również pozwalał zweryfikować możliwości.

Łukasz Soszka
Zespół Szkół Przemysłu Mody w Łodzi

Innowacyjność w promocji

W dobie globalnej informatyzacji, w czasach, w których większość ludzi ma swobodny dostęp do Internetu, celem szkoły, zwłaszcza tej na ponadgimnazjalnym poziomie nauczania, jest wyjście naprzeciw takim wymaganiom i oczekiwaniom. Minęły bowiem czasy, w których jako promocję szkoły rozumiano udział w Targach Edukacyjnych i ewentualne wywieszenie banera informacyjnego, swobodnie powiewającego przed budynkiem szkoły. Obecnie promować trzeba się wszędzie: w Internecie, prasie, na ulotkach i banerach reklamowych. Stanowi to swoisty pakiet reklamowy, będący jednocześnie źródłem informacji o szkole, bazie dydaktycznej, kierunkach kształcenia i jest sposobem na ich rozpowszechnianie. Przykładem tworzenia nowoczesnych pakietów promocyjnych jest sposób promocji Zespołu Szkół Przemysłu Mody w Łodzi mieszczącego się przy ul. Naruszewicza 35 w Łodzi. Źródłem innowacyjności tej placówki są chętni do pracy, kreatywni, pełni ciekawych pomysłów uczniowie i nauczyciele. Dzięki uczestniczeniu w wielu międzynarodowych projektach unijnych szkoła zyskuje możliwość wymiany doświadczeń i spostrzeżeń, dotyczących również sposobów autopromocji.
W Zespole Szkół Przemysłu Mody kształcenie odbywa się w wielu zawodach: technik technologii odzieży, technik usług kosmetycznych oraz technik cyfrowych procesów graficznych, a od roku szkolnego

2013/2014 również fototechnik. Uczniowie w ramach kształcenia w zawodzie technik cyfrowych procesów graficznych uczą się między innymi tworzyć całe pakiety promocyjne. Oprócz tradycyjnych materiałów promujących, jak ulotki czy banery reklamowe, Zespół Szkół Przemysłu Mody posiada swoją tętniącą życiem stronę internetową, własny kanał youtube oraz fanpage na facebooku. Jednym ze sposobów promocji placówki jest dokumentowanie i pokazywanie w formie filmów tego, co się w niej tak naprawdę dzieje, jak są prowadzone zajęcia, z jakiego sprzętu mogą korzystać uczniowie. W nowoczesny, dostosowany do potrzeb, szczególnie młodego odbiorcy – potencjalnego ucznia prezentują one życie szkoły, jej możliwości i w ciekawy sposób zachęcają do nauki właśnie w tej placówce. Wiadomości przekazywane w taki sposób trafiają do współczesnej młodzieży lepiej niż słowo pisane. Uczniowie gimnazjów wolą coś obejrzeć niż przeczytać, dlatego informacje o kierunkach kształcenia zawarte w ulotce nie przynoszą oczekiwanego efektu. Zaś filmy promujące dany zawód są o wiele bardziej interesujące, zwłaszcza wówczas, gdy szkoła może pochwalić się świetnie wyposażonymi w nowoczesny sprzęt salami dydaktycznymi przygotowanymi do nauki danego zawodu. Oczywiste jest też to, że szkoła musi posiadać odpowiednie oprogramowanie do montażu filmów oraz specjalistyczny sprzęt do ich zapisu. Zespół Szkół Przemysłu Mody ma to szczęście, że posiada zarówno jedno, jak i drugie dzięki kształceniu w zawodzie technik cyfrowych procesów graficznych, w którym jedną z kwalifikacji jest „Wykonywanie i realizacja projektów multimedialnych”. Jak wcześniej napisałem, stworzony, już gotowy film umieszczany jest następnie nie tylko na stronie internetowej szkoły, ale również na kanale youtube oraz na fanpagu szkoły na facebooku. Ma to ogromne zalety, ponieważ znajomi znajomych z fanpaga mogą w ten sposób dowiedzieć się o istnieniu szkoły, kierunkach kształcenia i o profesjonalnym wyposażeniu placówki. Innym, dobrym sposobem na rozpowszechnianie tych filmów jest prezentowanie ich w gimnazjach, a także w czasie dni otwartych szkoły. Gotowy film wzbogacony ulotką, na której znajdują się wszelkie informacje dotyczące kierunków kształcenia w szkole, możliwości, jakie otwiera nauka danego zawodu czy też projektów unijnych, realizowanych przez szkoły stanowi doskonały pakiet promujący placówkę.

Tworzenie ulotek, plakatów czy banerów reklamowych również mieści się w zestawie koniecznych umiejętności technika cyfrowych procesów graficznych, a co za tym idzie, młodzież z Zespołu Szkół Przemysłu Mody na bieżąco uczy się stosowania innowacyjnych rozwiązań w szeroko pojętej promocji. Dziś nie wystarcza po prostu „istnieć”, teraz

trzeba to istnienie „umieć sprzedać”, pokazać w taki sposób, by przedstawić się tym, którzy nie mają żadnego pojęcia o szkole, z jak najlepszej strony, zachowując jednak swoją wiarygodność. Przekazać im informacje o tym, co się w niej dzieje, jakie możliwości rozwoju i kształcenia stwarza swoim uczniom, jakim wyposażeniem dysponuje w najciekawszy możliwy sposób po to, by z potencjalnych „klientów” stali się jej uczniami.

Zapewne znajdą się też i przeciwnicy takiego sposobu promocji szkoły, którzy uważać będą, że to tylko strata czasu. Takim osobom można jedynie przytoczyć pewien cytat: „najlepiej jest narzekać..., bo wtedy nie trzeba już nic więcej robić”.

Janusz Moos
Grażyna Adamiec
Anna Siennicka

Podsumowanie IX Przeglądu Inicjatyw Edukacyjnych

Motto: ***UT EXEMPLUM DOCET Jak uczy przykład***

Na mocy porozumienia zawartego w roku szkolnym 2004/2005 między Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego oraz Łódzkim Stowarzyszeniem Pomocy Szkole został powołany w ŁCDNiKP Punkt Konsultacyjny, którego działalność rozpoczęto realizacją **wspólnego projektu** pod nazwą ***Przegląd Inicjatyw Edukacyjnych*****.** Wielość, różnorodność i znaczenie podejmowanych przez nauczycieli inicjatyw, które często pozostają w cieniu szkolnych murów, stanowiły argument przemawiający za powołaniem i realizacją takiego projektu.

W bieżącym roku szkolnym Łódzkie Stowarzyszenie Pomocy Szkole we współpracy z Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego było po raz dziewiąty organizatorem Przeglądu Inicjatyw Edukacyjnych. Celem Przeglądu jest stworzenie szkołom płaszczyzny wymiany doświadczeń w zakresie tworzenia i wdrażania inicjatyw edukacyjnych, w tym innowacji pedagogicznych, organizacyjnych, metodycznych; upowszechnienie działań nauczycieli wzbogacających szkolną ofertę edukacyjną oraz promowanie aktywności szkół i nauczycieli w tym zakresie; wyłonienie najlepszych i najwszechstronniejszych prezentacji osiągnięć i dorobku szkoły w zakresie tematyki konkursowej. Dyrektorzy szkół oraz nauczyciele zainteresowani promowaniem wartości edukacji, uczestnicząc w Przeglądzie mieli możliwość zaprezentowania szkolnych dokonań – innowacji, eksperymentów, działań, przedsięwzięć, projektów, konkursów.

Przegląd Inicjatyw Edukacyjnych adresowany jest do nauczycieli szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Dotychczas w 9 edycjach Przeglądu uczestniczyły 202 szkoły i placówki oświatowe, które przedstawiły 215 projektów, a twórcami tych projektów było 503 nauczycieli. Do udziału w tegorocznej edycji zgłosiło się 19 szkół, autorami 29 projektów było 56 nauczycieli.

W IX Przeglądzie Inicjatyw Edukacyjnych wzięły udział:
Szkoły Podstawowe nr: 14, 29, 34, 46, 65, 153, 175, 184, 199 w Łodzi,
Publiczne Gimnazja nr: 27, 30, 31, 35 w Łodzi,
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 3 w Łodzi,

Licea Ogólnokształcące: XXIII i XXVI w Łodzi,
Zespół Szkół Gastronomicznych w Łodzi, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 w Łodzi, Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 19 w Łodzi,

Na wyróżnienie zasługują szkoły, w których rozwijane są procesy nowatorskiego podejścia pedagogicznego nauczycieli, gdzie dominują metody projektowe i różne metody wyzwalające twórczość i aktywność uczących się. Na odnotowanie zasługują prace tych dyrektorów i nauczycieli, które ukierunkowane są na prowadzenie procesów uczenia się zgodnie z założeniami konstruktywizmu w edukacji, z wykorzystaniem teorii wielorakich inteligencji. Wielu nauczycieli organizuje uczenie się wykorzystując m.in. przeżywanie i zabawę, a także zdobycze technik informatycznych. Obserwujemy, coraz częściej, duże zaangażowanie grupy nauczycieli w procesy generowania i wdrażania do praktyki edukacyjnej innowacji programowych, metodycznych, organizacyjnych. Do IX Przeglądu Inicjatyw Edukacyjnych zgłoszono większą niż w poprzednich latach liczbę innowacji pedagogicznych. W tej kategorii zgłoszono też najwięcej prac konkursowych. Kolejną kategorię stanowią projekty edukacyjne. W bieżącym roku szkolnym dotyczyły one zarówno dydaktyki, warsztatu pracy nauczyciela, jak i wychowania. Przykładowo, obejmowały swym zasięgiem wszystkich uczniów szkoły i wiązały się z realizacją projektów uczniowskich, ale, poznaliśmy też projekty o zasięgu międzynarodowym, które dotyczyły grupy uczniów. Niewielka była w tym roku liczba prac dotyczących organizowanych przez szkoły konkursów, w odróżnieniu od poprzedniej edycji Przeglądu, gdzie w tej kategorii było najwięcej zgłoszeń. W kategorii prac odnoszących się do działań szkoły na rzecz środowiska lokalnego przedstawiono wzorcowe rozwiązania współpracy z otoczeniem szkoły, czyli rodzicami, pracodawcami, organizacjami społecznymi, pokazując korzyści płynące z tej współpracy.

Prace konkursowe oceniono, biorąc pod uwagę kryteria zawarte w Regulaminie Przeglądu Inicjatyw Edukacyjnych: oryginalność inicjatywy edukacyjnej, zasięg, uzyskane efekty w wymiarze szkolnym i lokalnym, czas trwania i ciągłość działania, upowszechnienie w środowisku i sposób prezentacji. Wnioski, które chcemy wykorzystać, przygotowując się do organizacji kolejnej edycji Przeglądu odnoszą się do umiejętności upowszechniania dobrych praktyk nauczycielskich. Trudności, z którymi chcemy się zmierzyć w przyszłości, wiążą się z przygotowaniem krótkich, 2 stronicowych opisów inicjatyw

edukacyjnych oraz zaprezentowaniem projektu w czasie maksymalnie 10 minut.

Podczas ***IX Przeglądu Inicjatyw Edukacyjnych prace konkursowe zgłoszono w 4 kategoriach:***
Eksperymenty, innowacje – 11 prac.
Projekty edukacyjne o różnym zasięgu – 8 prac.
Konkursy, turnieje, przeglądy – 4 prace.
Inicjatywy na rzecz środowiska lokalnego – 6 prac.
Poniżej prezentujemy wykaz przedstawionych w Przeglądzie Inicjatyw wraz z ich krótką charakterystyką:

Kategoria: Eksperymenty, innowacje

Lp.	Dyrektor szkoły	Nazwa szkoły	AUTOR	TYTUŁ
1.	Elżbieta Jurek	Szkoła Podstawowa nr 29 im. Jana Kochanowskiego w Łodzi	Marta Petrus	„Rozwijamy sferę emocjonalno – społeczną za pomocą metody Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne”
2.	Barbara Cygan	Szkoła Podstawowa nr 46 w Łodzi	Mirosława Brajczewska Monika Gąsior Beata Gęsikowska Urszula Matuśkiewicz Dorota Peła-Matusiak Tomasz Politański	„Bajki z Bombonierki i nie tylko …”
3.	Małgorzata Dziedziurska	Szkoła Podstawowa nr 153 w Łodzi	Dorota Glinkowska-Szkudlarek	Innowacja pedagogiczna dla klas I-III z zakresu edukacji plastycznej „Rysuję, maluję, tworzę…”
4	Anna Wojciechowska	Szkoła Podstawowa nr 199 w Łodzi	Agnieszka Jakubczak	Język angielski w kształceniu zintegrowanym
5.	Bożena Konarczak	Publiczne Gimnazjum nr 27 w Łodzi	Mirosław Malinowski Ewa Latek	„Nasz wkład w ekologię"
6.	Elżbieta Miniszewska	Publiczne Gimnazjum nr 31 w Łodzi	Elżbieta Roczek	„Od Pitagorasa do Talesa” – zajęcia dodatkowe z matematyki na platformie e-learningowej

Lp.	Dyrektor szkoły	Nazwa szkoły	AUTOR	TYTUŁ
8.	Małgorzata Gosławska	Zespół Szkół Gastronomicznych w Łodzi	Katarzyna Zommer	Staż zawodowy we Francji
9.	Henryka Michalska	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 w Łodzi	Magdalena Binder Renata Masica Piotr Pluskota	„Patrz w niebo chodź po ziemi”
10.	Teresa Łęcka	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 19 w Łodzi	Dominika Walicka	„Z teatrem na TY”
11.	Małgorzata Wiśniewska	XXVI Liceum Ogólnokształcące im. K. K. Baczyńskiego w Łodzi	Regina Ogińska Jadwiga Perkowska	Sesje literackie ważnym elementem edukacji humanistycznej uczniów XXVI Liceum Ogólnokształcącego im. K. K. Baczyńskiego w Łodzi

Kategoria: Projekty edukacyjne o różnym zasięgu

Lp.	Dyrektor szkoły	Nazwa szkoły	AUTOR	TYTUŁ
1.	Grażyna Łazowska	Szkoła Podstawowa nr 14 w Łodzi	Magdalena Baranowska-Majtczak	„Wszystko o kotach i jeszcze więcej”, czyli sposób na wdrożenie w życie uczniowskich pomysłów
2.	Elżbieta Jurek	Szkoła Podstawowa nr 29 w Łodzi	Elżbieta Jurek Agnieszka Puta	Święto Języka Ojczystego
3.	Agnieszka Błażejczyk	Szkoła Podstawowa nr 34 w Łodzi	Aleksandra Świątek	„Samorząd Szkolny kuźnią postaw obywatelskich”
4.	Iwona Kupczyk - Dzierbicka	Szkoła Podstawowa nr 65 w Łodzi	Regina Bednarczyk Anna Grochowska Natalia Ryplewska	„Z pasją przez życie” projekt w ramach Szkolnego Tygodnia Kariery”
5.	Małgorzata Dziedziurska	Szkoła Podstawowa nr 153 w Łodzi	Jolanta Głuszkowska	Innowacja pedagogiczna dla klas I-III z zakresu edukacji przyrodniczej „Cztery pory roku”
6.	Ewa Świdzińska	Publiczne Gimnazjum nr 35 w Łodzi	Sławomira Matuszko	„Mydło – cichy bohater”

Lp.	Dyrektor szkoły	Nazwa szkoły	AUTOR	TYTUŁ
7.	Małgorzata Gosławska	Zespół Szkół Gastronomicznych w Łodzi	Iwona Kowalczyk Dorota Andrzejewska	Jestem zawodowcem na poziomie europejskim
8.	Jolanta Swiryd	XXIII Liceum Ogólnokształcące w Łodzi	Bogumiła Miodyńska-Kowalczyk Eugenia Kowalska	„Wielokulturowa Łódź inspiracją do poznania Świata, wychowania w duchu wartości oraz działań globalnych i humanitarnych”

Kategoria: Konkursy, turnieje, przeglądy

Lp.	Dyrektor szkoły	Nazwa szkoły	AUTOR	TYTUŁ
1.	Grażyna Łazowska	Szkoła Podstawowa nr 14 w Łodzi	Magdalena Baranowska-Majtczak Dorota Plichta Barbara Bulesowska	Organizacja międzyszkolnego konkursu ekologicznego „Woda – źródłem życia”
2.	Mariola Zajdlic	Publiczne Gimnazjum nr 30 im. Adama Mickiewicza w Łodzi	Monika Śmiechowicz Izabela Pietrzak Agnieszka Potasiak	„Tęga Głowa” Konkurs Matematyczno-Przyrodniczy dla uczniów klas VI
3.	Władysław Adam Woźniak	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 3 w Łodzi	Małgorzata Banasiak Jolanta Kosińska-Wajcht Mirosława Szczepanik Janusz Gajdka Ewa Gąsińska	„Julian Tuwim – człowiek z Łodzi”
4.	Małgorzata Gosławska	Zespół Szkół Gastronomicznych w Łodzi	Katarzyna Tazbir Magdalena Czyżyk	Gastronomia Francji

Kategoria: Inicjatywy na rzecz środowiska naturalnego

Lp.	Dyrektor szkoły	Nazwa szkoły	AUTOR	TYTUŁ
1.	Malgorzata Dziedziurska	Szkoła Podstawowa nr 153 w Łodzi	Irena Nałęcka	Wychowanie przez czytanie
2.	Beata Ciupińska	Szkoła Podstawowa nr 175 w Łodzi	Dominika Bartoszek-Sowa Katarzyna Kubiak Anna Stańczyk Beata Michalska	„Wigilia Środowiskowa”
3.	Ewa Kowalska-Fisiak	Szkoła Podstawowa nr 184 w Łodzi	Małgorzata Nycz Teresa Wrzesińska	Realizacja programów autorskich "Ratowniczek 1-3" oraz "I ja mogę udzielić pierwszej pomocy.. - bo życie to najcenniejszy dar"
4.	Małgorzata Gosławska	Zespół Szkół Gastronomicznych w Łodzi	Grzegorz Papiewski	Działalność „Gastronomika” na rzecz środowiska
5.	Józef Kolat	Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi	Anna Sierba	Model kształcenia dla przemysłu na przykładzie współpracy Zespołu Szkół Techniczno-Informatycznych i firmy P&G Gillette
6.	Teresa Łęcka	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 19 w Łodzi	Dominika Walicka	„Dzień Dziecka dla najuboższych dzieci i prezentacje projektu na forum ogólnopolskim”

W dniu 28 maja 2013 r. odbyła się uroczysta gala podsumowania IX Przeglądu Inicjatyw Edukacyjnych. W programie przewidziano omówienie wyników i przebiegu Przeglądu, wręczenie dyplomów, książek, nagród uczestnikom i laureatom oraz prezentację wybranych prac konkursowych. Książki i nagrody ufundowało Łódzkie Stowarzyszenie Pomocy Szkole. Ponadto, każdy uczestnik otrzymał publikację pokonkursową wydaną przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. Tytuł publikacji *Praca z uczniem zdolnym* Zeszyt Nr 5 pod redakcją G. Adamiec, A. Siennicka, Łódź 2013. Publikacja składa się z dwóch części. W pierwszej zaprezentowane zostały charakterystyki inicjatyw zgłoszonych do Przeglądu, zaś w drugiej zamieszczono wybrane cytaty z wywiadów z łódzkimi twórcami, które przeprowadzono w ramach

VII Konkursu *Łódzcy Twórcy w Oczach Dzieci i Młodzieży*.
W tej części opublikowano również propozycje upowszechnienia rezultatów projektów edukacyjnych wykonanych w ramach Konkursu w lokalnym środowisku oraz na terenie szkoły.
Już dzisiaj zachęcamy nauczycieli do udziału w kolejnej, jubileuszowej – X edycji Przeglądu Inicjatyw Edukacyjnych. Informacje na ten temat znajdziecie Państwo we wrześniu na stronach internetowych: ŁCDNiKP, ŁSPS, ngo.

Dziękujemy dyrektorom szkół i nauczycielom za udział w IX Przeglądzie Inicjatyw Edukacyjnych.

Życzymy Państwu wytrwałości w dążeniu do osiągnięcia mistrzostwa oraz wielu kolejnych sukcesów związanych z tworzeniem i wdrażaniem innowacji pedagogicznych.

SPIS TREŚCI

PRZEDSZKOLA....7
Przedszkole Miejskie nr 23 w Łodzi....8
„Łódź- Miasto Czterech Kultur”....8
Przedszkole Miejskie nr 97 w Łodzi....8
Ogólnopolski Festiwal Sztuki Małego Dziecka, projekt „Zdrowy i Aktywny Przedszkolak”....8
Przedszkole Miejskie nr 98 w Łodzi....9
Przedszkolak w świecie interaktywnym....9
Przedszkole Miejskie nr 153 w Łodzi....10
Innowacje, eksperymenty i programy....10
„Elementy języka angielskiego w edukacji przedszkolnej” – przeznaczonego dla dzieci 3-6 letnich....10
Przedszkole Miejskie nr 155 w Łodzi....11
Festiwal Twórczości Muzyczno-Ruchowej....11
Przedszkole Miejskie nr 192 w Łodzi....12
Innowacje „Edukacja multimedialna dzieci 6 – letnich”, „Ekologiczno – zdrowotne działania twórcze dzieci w wieku przedszkolnym” i program „Twórcza edukacja kompetencji językowej i komunikacyjnej dzieci 5 – 6 letnich”....12
Przedszkole Miejskie nr 200 w Łodzi....12
Badanie, przeżywanie, odkrywanie – „Zielony Przyjaciel”....12
Przykłady działań przedszkola w XXI wieku....13
Udział w projekcie „Let's be artists in mathematics”....14
Przedszkole Miejskie nr 207 w Łodzi....14
Działania podejmowane w zakresie rozwijania zdolności i wyrównywania szans edukacyjnych dzieci....14
SZKOŁY PODSTAWOWE....17
Szkoła Podstawowa nr 5 w Łodzi....18
Poprawianie relacji społecznych w szkole i poza nią – projekt edukacyjny dotyczący obszaru wychowawczego-finansowany z grantu programu LLP COMENIUS....18
Szkoła Podstawowa nr 12 im. Mariana Batki w Łodzi....19
Dni Teatru w Szkole Podstawowej nr 12....19
Innowacja o charakterze programowo-organizacyjnym ,,Roztańczona klasa”.20
Szkoła Podstawowa nr 14 im. Józefa Lompy w Łodzi....21
Projekt edukacyjny: „Łódź czterech kultur”....21
„Odyseja Umysłu”....21
Szkolny Klub Flażoletowy....22
Projekt Strefa MR....22
Ogólnołódzki Konkurs dla szkół podstawowych i gimnazjów „Jak być szczęśliwym w rodzinie”.....22
Projekt: „European Chamber Music”....23
Szkoła Podstawowa nr 23 w Łodzi....23
Program „Owoce w szkole”....23
Pierwsza pomoc....24

Międzyszkolny Program Ekologiczno-Przyrodniczy „Z ekologią nam po drodze” *24*
„Szklanka mleka” *25*
„Festiwal Sztuk Wszelakich” *25*
„Merry Christmas, czyli … Frohe Weihnachten!” *26*
Polsko-Angielski Międzyszkolny Konkurs Czytelniczy „BLURB” *26*
Lalkowe Spotkania Teatralne *26*
Nowoczesne praktyki studenckie – „Poznać-Zrozumieć-Doświadczyć” *27*
Szkoła Podstawowa nr 29 im. J. Kochanowskiego w Łodzi 27
Festiwal Naukowych Pasji *27*
Efektywna współpraca z rodzicami *28*
Szkoła Podstawowa nr 30 im. rtm. Witolda Pileckiego w Łodzi 28
Zajęcia terapeutyczne z matematyki *28*
Szkoła Podstawowa nr 33 z Oddziałami Integracyjnymi w Łodzi 29
Turniej prozdrowotny dla klas IV „Baw się zdrowo i wesoło” *29*
Szkoła Podstawowa nr 34 im. Łódzkich Olimpijczyków w Łodzi 30
Polska dla wszystkich *30*
Edukacja artystyczna *30*
„Samorząd Szkolny kuźnią postaw obywatelskich” *31*
Szkoła Podstawowa nr 37 w Łodzi 32
Palcem po mapie *32*
Szkoła Podstawowa nr 44 w Łodzi 33
Międzyszkolny Konkurs Języka Angielskiego „Champion” *33*
Szkoła Podstawowa nr 46 w Łodzi 33
Zajęcia baletowe *33*
Klub 46 czyli integracja pokoleniowa poprzez sport *34*
Szkoła Podstawowa nr 51 im. Stefana Linkego w Łodzi 35
6 inicjatyw interdyscyplinarnych *35*
Szkoła Podstawowa nr 54 im. Kornela Makuszyńskiego w Łodzi 36
Międzyszkolny Konkurs Moja Bezpieczna Szkoła *36*
Rozwój świadomości dzieci w zakresie szeroko pojętego bezpieczeństwa *37*
Szkoła Podstawowa nr 65 w Łodzi 37
Program Prêt-à-DELF-Prim *37*
Wspieranie aktywności uczniów i rozwijanie umiejętności współpracy i zainteresowania światem zawodów. Przedsiębiorczy uczeń SP 65 ..... *38*
Szkoła Podstawowa nr 79 im. Łódzkich Olimpijczyków w Łodzi 39
Innowacje pedagogiczne *39*
Rozwijanie umiejętności i postaw sportowych *39*
Profilaktyka w szkole promującej zdrowie *40*
Konkursy szkolne i międzyszkolne *40*
Szkoła Podstawowa nr 116 w Łodzi 40
Ogólnołódzki Konkurs Poetycki *40*
Poznajemy chronione rośliny, zwierzęta i grzyby *41*
Szkoła Podstawowa nr 120 w Łodzi 41
W otulinie Lasu Łagiewnickiego *41*
Szkoła Podstawowa nr 130 w Łodzi 42
Szachy inaczej *42*
Szkoła Podstawowa nr 137 w Łodzi 42

Projekt własny „Śladami sławnych Polaków po Łodzi i Wilnie” *42*
Szkoła Podstawowa nr 149 z klasami integracyjnymi im. Obrońców Westerplatte w Łodzi 43
Matematyka i ruch drogowy *43*
Edukacja dla bezpieczeństwa: „Uczymy się ratować – program własny” *44*
Edukacja dla bezpieczeństwa: „Uczymy się ratować” *44*
Szkoła Podstawowa nr 153 w Łodzi 45
Propagowanie idei głośnego czytania wśród dzieci i młodzieży, organizowanie cyklicznych akcji czytelniczych na terenie szkoły i dla społeczności lokalnej *45*
Szkoła Podstawowa nr 166 w Łodzi 46
Szkolny system kompleksowej pomocy uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych *46*
Szkoła Podstawowa Nr 173 w Łodzi 47
Projekt: „Tacy Sami” *47*
Zajęcia biblioterapeutyczne „Książka w życiu pomaga” *48*
Projekt: Koło Ortograficzne *48*
Szkoła Podstawowa nr 174 im. Jana Machulskiego w Łodzi 49
Czytająca szkoła *49*
Innowacja pedagogiczna w zakresie bezpieczeństwa i udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej „Wiemy. Potrafimy. Ratujemy”. *50*
Projekt własny – Europa artystyczna *50*
Szkoła Podstawowa nr 175 im. Henryka Ryla w Łodzi 51
Alternatywny Teatr Drewnianej Łyżki *51*
Szkoła Podstawowa nr 182 im. Tadeusz Zawadzkiego „Zośka” w Łodzi 52
LOGOFIGLE - edukacyjna witryna logopedyczno–ortograficzna, czyli serwis logopedyczny tworzony przez uczniów Szkoły Podstawowej 182 w Łodzi przy wsparciu logopedy *52*
Szkoła Podstawowa nr 190 im. J. Iwaszkiewicza w Łodzi 53
Wielostronny projekt w ramach programu Comenius pt.„U-knight Europe” („Zostań rycerzem Europy”) *53*
Spartakiada Przedszkolaków *53*
Szkoła Podstawowa nr 199 w Łodzi 54
Innowacja organizacyjna „Mała biblioteczka profilaktyczna” *54*
Innowacja pedagogiczna „Elementy przedsiębiorczości w edukacji wczesnoszkolnej”. Edukacja wczesnoszkolna kl.1 ..... *54*
Innowacja pedagogiczna „Mały turysta – obserwuję – dotykam – doświadczam – poznaję – odpoczywam” *55*
Innowacja pedagogiczna o charakterze programowym „Młody przedsiębiorca” *56*
Innowacja pedagogiczna o charakterze programowo–organizacyjno-metodycznym „Z ortografią za pan brat” *56*
Innowacja pedagogiczna „Mały informatyk” – zajęcia informatyczne dla klasy 0 ..... *57*
Zajęcia teatralne Teatr Marzeń *58*
Konkurs Wiedzy o Wielkiej Brytanii *59*
Naturalna nauka języka angielskiego w edukacji wczesnoszkolnej *59*
GIMNAZJA 61
Publiczne Gimnazjum nr 3 w Łodzi 62

Łódź i region łódzki a wykorzystanie środków Unii Europejskiej *62*
Publiczne Gimnazjum nr 5 w Łodzi 62
Patriotyczno-obronna gra miejska *62*
Moodle na zajęciach technicznych *63*
Szkolne konkursy artystyczne *64*
Warsztaty twórcze *64*
Sportowy Turniej Integracyjny *65*
Konkurs językowy angielsko-niemiecki *65*
Szkolne przedstawienia teatralne *65*
Szkolne projekty ekologiczne i prozdrowotne *66*
Publiczne Gimnazjum nr 6 w Łodzi 66
Kabaret „Na szóstkę” *66*
W komputerowym muzeum wyobraźni – projekt edukacyjny z języka polskiego *67*
Inicjatywy wzbogacające ofertę edukacyjną szkoły *68*
Publiczne Gimnazjum nr 15 w Łodzi 69
Program Prêt-à-DELF-Junior *69*
Publiczne Gimnazjum nr 16 w Łodzi 70
Asystentura Comeniusa z obchodami Dnia Turcji *70*
„Ludzie, którzy zmienili i ukształtowali świat” Comenius Partnerskie Projekty Szkół *70*
Działania inicjowane przez społeczność Publicznego Gimnazjum nr 16 im. Ofiar Katynia związane z tematyką katyńską *71*
Publiczne Gimnazjum nr 20 w Łodzi 72
Wsparcie na starcie w Publicznym Gimnazjum nr 20 w Łodzi *72*
Publiczne Gimnazjum nr 28 w Łodzi 73
Poznajemy Francję region po regionie *73*
Publiczne Gimnazjum nr 32 w Łodzi 73
„Bliżej filmu i warsztaty dziennikarza” *73*
BUSHI - Uczniowski Klub Sportowy *74*
„Biegi Przełajowe o Puchar Dyrektora” *74*
Wewnątrzszkolne Targi Edukacyjne „Dzień Absolwenta” *75*
Wolontariat i wrażliwość na potrzeby innych *75*
Jestem Fair *76*
Asystentura Comeniusa *76*
Rajdy turystyki pieszej *77*
Organizacja konkursów - przedsięwzięć edukacyjnych dla szkół z zewnątrz *77*
Publiczne Gimnazjum nr 44 w Łodzi 78
Projektowanie współczesnych gier planszowych *78*
SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE 79
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Łodzi 80
Projekt „Łódź na morzu wyobraźni – przegląd twórczości artystycznej uczniów szkół gimnazjalnych” *80*
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 im. Króla Bolesława Chrobrego w Łodzi 80
Certyfikowanie umiejętności zawodowych uczniów *80*
Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego w Łodzi 81
Współpraca z pracodawcami: współpraca z Zakładami Mięsnymi "ZBYSZKO" Zbigniew Kruk *81*

Współpraca z pracodawcami: współpraca z firmą „MAXI" Piekarnia, Cukiernia *82*
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 7 i Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 22 w Łodzi 83
Projekt „AUTO UNIA – ku nowoczesnym szkołom zawodowym" *83*
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 10 w Łodzi 84
Współpraca z firmą RENEX *84*
Life Skills for Employability – Trening Umiejętności Społecznych *84*
Akademia CISCO *85*
Zespół Szkół Przemysłu Mody w Łodzi 86
Tworzenie nowoczesnych pakietów promocyjnych *86*
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 13 im. Sybiraków w Łodzi 87
Współpraca z Wydziałem Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego *87*
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15 w Łodzi 88
Ośrodek Kształcenia Dekarzy w „Budowlance" *88*
II Liceum Ogólnokształcące w Łodzi 89
Innowacyjna metoda kształcenia języka angielskiego Language Bridge Technology *89*
III Liceum Ogólnokształcące w Łodzi 89
IX Liceum Ogólnokształcące w Łodzi 90
„Dachy Europy", sesje naukowe z fizyki i nie tylko *90*
Bliżej teatru i filmu *91*
XV Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kasprowicza w Łodzi 91
Spotkania polsko-amerykańskie *91*
XX Liceum Ogólnokształcące im. J. Słowackiego w Łodzi 92
Sesja popularno – naukowa „Współczesne znaczenie pojęcia bezpieczeństwo" *92*
II Szkolny Konkurs Oratorski *93*
XXII Konkurs Fizyczny *93*
XXIII Liceum Ogólnokształcące im. ks. prof. Józefa Tischnera w Łodzi 94
Ogólnopolski Konkurs Oratorsko-Filozoficzny „Na ścieżkach życia – Tischnerowskie drogowskazy" *96*
Realizacja filmu francuskojęzycznego „Une couleur: le noir" *97*
Projekt profilaktyczny „Uzależnij się od zdrowia – Nie spalaj się i nie truj innych" – moduł I *97*
Zespół Szkół Specjalnych nr 4 im. Marii Grzegorzewskiej w Konstantynowie Łódzkim 98
„Zajęcia turystyczno-edukacyjne z pasją", czyli poznajemy region łódzki *98*
Przedstawienia teatralne z wykorzystaniem elementów bajkoterapii *99*
„Dzień Godności Osoby Niepełnosprawnej", czyli festyn rodzinny *100*
Specjalny Ośrodek Szkolno–Wychowawczy nr 1 im. J. Korczaka w Łodzi 101
Międzyszkolny Konkurs Gastronomiczny „Przygoda w kuchni" *101*
Terapia teatrem *102*
INICJATYWY INTERDYSCYPLINARNE - EDUKACJA PROZDROWOTNA 104
Przedszkole Miejskie nr 10 w Łodzi 105
Akademia Aquafresh (2011/2012) *105*
Mamo, tato wolę wodę (2011/2012) *105*
Piramida zdrowego żywienia (2011/2012) *105*

Cała Polska czyta dzieciom (od 2008r.) ... *106*
Uczestnictwo w programie „Zdrowy ząbek” ... *106*
Czyste powietrze wokół nas (2009/2010) ... *106*
Chodzimy na 6 – tkę ... *107*
Przedszkolak też potrafi (2008/2009) ... *107*
Kocham, nie biję (2008/2009) ... *107*
Uczestnictwo w akcji „Wiosenne porządki” (2008/2009) ... *108*
Dbam o zdrowie w każdym słowie (2007/2008) ... *108*
Kocham, reaguję (2008/2009) ... *108*
Pij mleko – będziesz wielki (2008/2009) ... *109*
Prowadzenie zajęć integracyjnych, relaksacyjnych ... *109*
Wykorzystywanie elementów relaksacji w ciągu dnia ... *109*
Dzień Olimpijczyka ... *110*
Dzień Zdrowia ... *110*
Innowacja pedagogiczna „Przedszkolak na szlaku zdrowia i wartości” (2008 – 2011) ... *110*
Zdrowe zęby mam, zawsze o nie dbam (2008/2009) ... *111*
Zorganizowanie konkursu przedszkolnego „Zielone płuca naszej sali” (2008 – 2009) ... *111*
Przedszkole Miejskie nr 12 w Łodzi ... 112
Cykliczne czytanie książki M. Strzałkowskiej „Rady nie od parady” ... *112*
Hodowla ziół, nowalijek ... *112*
Spartakiada sportowa ... *112*
Plakaty dotyczące zdrowia ... *113*
Warsztaty z udziałem dzieci i rodziców pt. „Woda to zdrowie” ... *113*
Przedszkole Miejskie nr 14 w Łodzi ... 113
Przedszkole przyjazne dzieciom z cukrzycą i alergiami pokarmowymi ... *113*
Wychowanie zdrowotne – organizowanie imprez o charakterze prozdrowotnym ... *114*
Przedszkole Miejskie nr 17 w Łodzi ... 114
Udział w programie „Oszczędzamy lasy – zbieramy makulaturę” ... *114*
Udział w kampanii antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas” ... *114*
Zorganizowanie sali doświadczeń świata ... *115*
Urozmaicenie jadłospisu dla dzieci – organizacja „szwedzkiego stołu”. Układanie jadłospisu przez dzieci ... *115*
Zorganizowanie kółka ekologiczno- przyrodniczego ... *115*
Przedszkole Miejskie Nr 34 w Łodzi ... 116
„Zdrowie mój przyjaciel” – projekt działań prozdrowotnych ... *116*
„Jestem przyjacielem przyrody” – projekt działań proekologicznych ... *116*
Przedszkole Miejskie nr 35 w Łodzi ... 116
Akademia Aquafresh ... *116*
Mamo tato wolę wodę ... *116*
Podaruj misia na mikołajki ... *117*
Pełna miska dla Reksia ... *117*
Przedszkole Miejskie nr 39 w Łodzi ... 117
Porozumienie o współpracy w roku szkolnym/akademickim 2009/2010, 2010/2011 z Uniwersytetem Łódzkim Wydziałem Nauk o Wychowaniu (Pracownia Wychowania Fizycznego i Zdrowotnego) ... *117*

Innowacja pedagogiczna „Wychowanie zdrowotno-ekologiczne w przedszkolu Na zdrowie” *118*
Przedszkole Miejskie nr 53 w Łodzi 118
Innowacja programowa „Z ekologią za pan brat” *118*
Przedszkole miejskie nr 55 w Łodzi 118
Relaks i terapia bajką *118*
Przedszkole Miejskie nr 81 w Łodzi 119
Projekt: „Każdy przedszkolak dziś już wie, co jeść warto, a co nie” *119*
Przedszkole Miejskie nr 88 w Łodzi 120
Program Przedszkolnej Edukacji Antynikotynowej „Czyste powietrze wokół nas”, realizowany przy udziale Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Łodzi *120*
Program edukacyjny, zbiórki nakrętek od butelek z tworzyw sztucznych, realizowany pod hasłem „Zakręcone Miesiące” *120*
Akademia Zdrowego Przedszkolaka *120*
Przedszkole Miejskie nr 102 w Łodzi 121
Smacznie i zdrowo *121*
Przedszkole Miejskie Nr 125 wŁodzi 122
Krzewienie kultury fizycznej wśród najmłodszych *122*
Przedszkole Miejskie Nr 128 w Łodzi 122
Bezpieczny przedszkolak *122*
Przedszkole Miejskie nr 131 w Łodzi 122
Festiwal Zdrowia „Żyjmy zdrowo – kolorowo" *122*
Przedszkole Miejskie nr 170 w Łodzi 123
Cały rok w ogrodzie *123*
Przedszkole Miejskie Nr 220 w Lodzi 123
Klub Młodego Turysty *123*
Przedszkole Miejskie nr 233 w Łodzi 123
Promocja zdrowego stylu życia - aktywność ruchowa i sport *123*
Czyste powietrze wokół nas *124*
Szkoła Podstawowa nr 3 w Łodzi 124
Śniadanie z jabłkiem *124*
Szkoła Podstawowa nr 26 w Łodzi 124
Jesteśmy eko *124*
Szkoła Podstawowa nr 29 w Łodzi 125
Szkoła przyjazna dzieciom z cukrzycą *125*
Domowe obiady *125*
Dzień Promocji Zdrowia *125*
Dużo wiem, więc zdrowo jem *125*
Szkoła Podstawowa nr 33 w Łodzi 126
Sportowy turniej miast i gmin *126*
Turniej prozdrowotny klas czwartych pod tytułem „Baw się zdrowo i wesoło” *126*
Szkoła Podstawowa nr 34 w Łodzi 126
Festyn – finał WOŚP *126*
Organizacja festynu „Sięgnij po zdrowie” *127*
Organizacja „Biegu śniadaniowego” *127*
Punkt kibicowania *127*
Promocja aktywnego spędzania czasu *127*

Wernisaż szkolny „Chcesz mieć krzepę, zjadaj rzepę” *127*
Spotkania chóru nauczycielskiego *128*
Konkurs ekologiczno-zdrowotny dla klas I-III „Ekoludki i ekostworki” *128*
„Sobotnie rajdy” *128*
Redagowanie zdrowego przepisu kulinarnego *128*
Zajęcia ekologiczno-dydaktyczne przy współpracy z Uniwersytetem Łódzkim (Wydział Biologii i Ochrony Środowiska) *129*
Szkoła Podstawowa nr 64 w Łodzi 129
To jest szkoła z zasadami – o higienę zawsze dbamy *129*
Międzyszkolny konkurs „Bezpiecznie i wesoło objeżdżamy …. wkoło” *130*
Tydzień Bezpieczeństwa *130*
Koło zainteresowań o tematyce prozdrowotnej prowadzone w świetlicy szkolnej dla uczniów klas I – III *130*
Edukacja uczniów klas II i III w zakresie udzielania pierwszej pomocy *131*
Program wychowania fizycznego o profilu rekreacyjno-zdrowotnym „Wybierz to, co lubisz” przeznaczony dla II etapu kształcenia *131*
Innowacja programowa o charakterze ekologicznym i prozdrowotnym „Żyję zdrowo i ekologicznie” *132*
Innowacja o charakterze programowym z wykorzystaniem treści ekologicznych w edukacji wczesnoszkolnej *132*
Szkoła Podstawowa nr 110 w Łodzi 133
Nauka pierwszej pomocy *133*
Szkoła Podstawowa nr 111 w Łodzi 133
Tydzień bezpieczeństwa w SP 111 ..... *133*
Integracja środowiska szkolnego poprzez sport *133*
Spotkanie z piłkarzami Widzewa *133*
Szkoła Podstawowa nr 149 w Łodzi 134
Żyjmy zdrowo rozwijajmy się sportowo w Unii Europejskiej *134*
Gramy i kibicujemy fair play *134*
Grajmy i rozwijajmy się *134*
Szkoła Podstawowa nr 169 w Łodzi 135
Organizacja Ogólnopolskiego „Dnia Marzeń” *135*
Wigilia dla mieszkańców Złotna *135*
Szkoła Podstawowa nr 174 w Łodzi 135
Badanie ortopedyczne uczniów klas I-III i przeciwdziałanie wadom postawy 135
Sportowe przerwy *136*
Ogólnoszkolny konkurs plastyczny „Owoce i warzywa źródłem zdrowia” *136*
Spartakiada Przedszkolaków, Zajęcia sportowe dla przedszkolaków *136*
Rajdy piesze klasy III-VI *136*
Konkurs przyrodniczy „Miłośnicy Ziemi” *137*
„Zajęcia ekologiczne dla uczniów klas I – III” *137*
Szkoła Podstawowa nr 189 w Łodzi 137
6-letni system edukacji zdrowotnej w korelacji z programem wychowawczym szkoły, oparty na hasłach roku *137*
Szkoła Podstawowa nr 199 w Łodzi 138
Międzyszkolny konkurs ekologiczno-matematyczny „Zielone zadania” *138*
„Rodzinny turniej sportowy” *138*
Turniej dla przedszkolaków „Sport w wierszach Tuwima” *138*

Turniej sportowy dla klas 0 – III pod hasłem „Witamy Wiosnę” *139*
Edukacja regionalna *139*
Szkoła Podstawowa nr 201 w Łodzi 140
Program „5 porcji warzyw, owoców lub soku” (2011/2012) *140*
Program „Przyjaciele Zippiego” *140*
Pierwsza pomoc przedmedyczna *140*
Pomagamy uczniom z dysleksją *141*
Z ekologią za pan brat *141*
Szkoła Podstawowa nr 205 w Łodzi 142
Dzień Zdrowia *142*
Nauczyciele dzieciom *142*
Dzień Rodziny *142*
Mini Olimpiady Przedszkolaków *142*
Ratowniczek *143*
Publiczne Gimnazjum nr 2 w Łodzi 143
1 Grudnia - Dzień Solidarności z Osobami Chorymi na AIDS *143*
31 Maja - Światowy Dzień bez Papierosa *143*
Impreza szkolna „Odpowiedzialny Gimnazjalista” *144*
Publiczne Gimnazjum nr 10 w Łodzi 144
Słuch. Wpływ dźwięków a odbieranie bodźców *144*
Publiczne Gimnazjum nr 14 w Łodzi 144
Tydzień Zdrowia *144*
Koło zdrowotne „Zdrowym być” *145*
Publiczne Gimnazjum Nr 24 w Łodzi 145
Edukacja rówieśnicza *145*
Szkolny program „Nauczmy się żyć bez przemocy i agresji” *146*
Program edukacyjno-profilaktyczny „Żyj zdrowo – nie pal” *146*
Autorski program pierwszej pomocy *146*
Zwyczaje żywieniowe w różnych krajach *147*
Szkolny program adaptacyjny dla uczniów klas pierwszych „Dam sobie radę” *147*
Publiczne Gimnazjum nr 26 w Łodzi 147
Ścieżka zdrowia *147*
Publiczne Gimnazjum nr 31 w Łodzi 148
Dzień sportu, zdrowia i urody *148*
Program Promocji Zdrowia „Przystanek Zdrowie” *148*
Publiczne Gimnazjum nr 36 w Łodzi 149
Wdrażanie programu „Wychowanie Komunikacyjne” *149*
Wdrażanie programu „Szkoła bez przemocy” *149*
Szkoła jest członkiem „Klubu Szkół UNICEF” *149*
Publiczne Gimnazjum nr 39 w Łodzi 149
Promocja zdrowego odżywiania „Ogranicz sól w pokarmach – będziesz zdrowy i lżejszy” *149*
Publiczne Gimnazjum Nr 42 w Łodzi 150
Inicjatywy zorientowane na przybliżenie uczniom wiedzy i kształtowanie postaw prozdrowotnych w dziedzinie chorób cywilizacyjnych *150*
Najważniejsze śniadanie *150*
Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego w Łodzi 150

Profilaktyka chorób cywilizacyjnych *150*
Zespół Szkół Specjalnych nr 3 w Łodzi 151
Olimpiada Wiedzy o Zdrowiu „Zdrów jak rzepa” *151*
Zbieranie kasztanów *151*
Zespół Szkół Specjalnych nr 7 w Łodzi 151
Szkoła bez Przemocy *151*
PROJEKTY 153
Szkoła Podstawowa nr 130 w Łodzi 154
Projekt: „Randez-vous ze sztuką” *154*
Projekt: „Belfer z klasą” *155*
Projekt: „Jedz zdrowo, żyj zdrowo” *156*
Projekt: „Rozum i Serce, czyli droga do marzeń” *157*
Projekt: „Wszyscy jesteśmy kosmitami” *158*
Innowacja „Multimedialna przygoda z przyrodą” *158*
Projekt: „Ziemia pod skrzydłami ptaków wędrownych” *159*
Innowacja o charakterze programowo-metodycznym „Gry i zabawy matematyczne. Racjonalne wykorzystanie energii” *160*
Projekt: Z religią w XXI wieku – spotkania z multimediami *160*
Innowacja pedagogiczna z zakresu edukacji plastycznej „Rysuję, maluję, tworzę…” *161*
Innowacja przyrodnicza z elementami ekologicznymi, prozdrowotnymi i regionalnymi - „Cztery pory roku” *163*
Projekt: „Od grosika dom złotówki” – projekt edukacji finansowej *164*
Publiczne Gimnazjum nr 5 w Łodzi 164
Projekt: Konkurs Literacki dla Uczniów z Dysleksją „I Ty możesz zostać Andersenem” *164*
Innowacja organizacyjno-programowa „Klasa mundurowa” *166*
Publiczne Gimnazjum nr 15 w Łodzi 168
Projekt: Gimnazjaliści poznają podstawy prawa *168*
Projekt: „Żyć - Uczyć się - Pracować” (polskie tłumaczenie) „Live - Learn - Work” (tytuł oryginalny w języku angielskim) *170*
Publiczne Gimnazjum nr 16 w Łodzi 172
Projekt: „Ludzie, którzy zmienili i ukształtowali świat” *172*
Projekt: „Asystentura Comeniusa – Różnić się pięknie – Polska a Turcja” ... *173*
Publiczne Gimnazjum nr 22 w Łodzi 174
Projekt: „Rozwój zainteresowań uczniów gimnazjum drogą do kariery” *174*
Projekt: „Zostać przedsiębiorczym” *175*
Innowacja pedagogiczna „Zaprzyjaźnij się z matematyką” *176*
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Łodzi 177
Projekt: Studio reklamy - TOR do kariery *177*
Projekt: „Szkoła nowych umiejętności” *178*
Zespół Szkół Gastronomicznych w Łodzi 179
Zespół szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 w Łodzi 181
Projekt: „Profesjonalny handlowiec” *181*
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 10 w Łodzi 182
Projekt: „Mechatronik, elektronik, informatyk – zawody z przyszłością” *182*
Zespół Szkół Przemysłu Mody 184
Projekt: „Od laboratorium mody do fabryki stylu” *184*

Projekt: Kształtowanie kompetencji personalnych i społecznych w szkole zawodowej drogą do sukcesu na rynku pracy *185*
Projekt: „Samorząd szkolny kuźnią postaw obywatelskich” *185*
Projekt: SUN: SKILLS YOU NEED FOR SUCCESSFUL TEACHING-LEARNING PROCESS W RAMACH PROGRAMU „UCZENIE SIĘ CAŁE ŻYCIE”, COMENIUS - WIELOSTRONNE PARTNERSKIE PROJEKTY SZKÓŁ *186*
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 22 w Łodzi 187
Kadry dla energetyki-wykształcenie zgodne z oczekiwaniami rynku pracy *187*
Projekt: „Auto Unia” *187*
Młode Kadry *188*
XXI Liceum Ogólnokształcące w Łodzi 189
Projekt: Konkurs Kolęd i Pastorałek „Hej kolęda, kolęda” *189*
Projekt: Młodzi Łodzianie promują swoje miasto - XI sesja pod hasłem „Łódź Filmowa” *189*
XLII Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 4 im. Ireny Sendlerowej w Łodzi 190
Straż Graniczna - innowacja pedagogiczna w I klasie XLII Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 4 im. Ireny Sendlerowej w Łodzi *190*
PROJEKTY REALIZOWANE PRZEZ ŁCDNIKP I WSPÓŁFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ (ZPORR, PO KL, RPO) 191
REKOMENDACJE 198
Rekomendacja sesji „Promocja szkoły na zakręcie – jak poprawić jej skuteczność” 199
Model wspierania promocji kształcenia zawodowego (propozycja) 206
Czego poszukują gimnazjaliści, wybierając szkołę ponadgimnazjalną, z jakich źródeł korzystają? – z obserwacji doradcy zawodowego 209
Innowacyjność w promocji 210
Podsumowanie IX Przeglądu Inicjatyw Edukacyjnych 213